

III. KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NITRY NA ROKY 2021 - 2025

PRÍHOVOR PRIMÁTORA

Vážení obyvatelia mesta Nitra,

v rukách držíte III. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nitra na roky 2021-2025. Naša samospráva robí dlhodobu a systematicky kroky, ktoré skvalitňujú život najzraniteľnejších skupín obyvateľstva. Potreby v sociálnej oblasti sa však neustále menia a my musíme byť schopní naše služby aktívne prispôbovať okolnostiam a dobe. Pandémia koronavírusu naplno ukázala, že to dokážeme a že samosprávy sú v sociálnej oblasti prirodzenými lídrami. Nitra, ale aj ďalšie mestá a obce Slovenska, sa aj v takejto extrémne náročnej situácii dokázali o svojich obyvateľov postarať.

Asi najväčší dôraz kladieme na pomoc seniorom. Hlavným cieľom je podpora aktívneho starnutia tak, aby seniori mohli čo najdlhšie žiť vo svojom prirodzenom prostredí. Našu plnú pozornosť majú aj ľudia so zdravotným postihnutím, u ktorých sme si dali za cieľ pomáhať im k čo najväčšej nezávislosti. Rodiny s deťmi zo slabšieho sociálneho prostredia si zaslúžia rovnaké príležitosti ako všetci ostatní, preto sú ďalšou z cieľových skupín, na ktoré sa v pláne zameriavame. No a napokon je tu otázka prevencie a riešenia problémov ľudí bez domova. Exklúzia je jav, s ktorým sa stretáva väčšina miest a ktorý máme na zreteli aj v našej stratégii.

Naším cieľom sú moderné, kvalitné a dostupné sociálne služby s pridanou hodnotou nielen pre občanov mesta. Mám veľkú radosť z toho, že komunitný plán vznikal tak, ako podobné strategické dokumenty vznikajú majú, teda participatívne, za aktívnej účasti obyvateľov mesta.

Na záver mi dovoľte podotknúť, že napriek tomu, že komunitný plán sociálnych služieb je pre samosprávy povinnosťou, u nás v Nitre ho netvoríme z povinnosti, ale z úprimnej snahy pomáhať a poskytovať kvalitné služby najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva.

Marek Hattas

Primátor mesta Nitry

OBSAH

1.	ÚVOD	4
1.1.	Dokument a jeho štruktúra	5
1.2.	Väzba na iné strategické a programové dokumenty	8
1.3.	Proces spracovania dokumentu	15
2.	ANALYTICKÁ ČASŤ	21
2.1.	Vyhodnotenie II. Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Nitra na roky 2016 – 2020	21
2.2.	Demografická situácia a prognózy jej ďalšieho vývoja	36
2.3.	Analýza sociálnej situácie na území mesta Nitra	42
2.4.	Analýza poskytovaných sociálnych služieb podľa druhu a foriem a poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Nitra	49
2.5.	Analýza poskytovateľov sociálnych služieb – prieskum	64
2.6.	Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a obyvateľov mesta Nitra - prieskum	80
2.7.	SWOT analýzy	86
3.	STRATEGICKÁ (návrhová) ČASŤ	94
3.1.	Východiská pri návrhu strategickej časti	94
3.2.	Štruktúra návrhovej časti	96
3.3.	Cieľová skupina 1: Seniori	98
3.4.	Cieľová skupina 2: Osoby so zdravotným postihnutím	111
3.5.	Cieľová skupina 3: Rodiny s deťmi	124
3.6.	Cieľová skupina 4: Osoby ohrozené sociálnou exklúziou	139
3.7.	Prierezové ciele	158
3.8.	Časový a finančný plán realizácie KPSS mesta Nitra na obdobie rokov 2021 – 2025	169
4.	MONITORING A HODNOTENIE	171
4.1.	Spôsob vyhodnocovania	171
4.2.	Návrh indikátorov a požadovaných hodnôt	172
5.	ZOZNAM PRÍLOH	187
6.	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	188
7.	ZOZNAM TABULIEK	189
8.	ZOZNAM GRAFOV	192
9.	ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	193

1. ÚVOD

II. Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra bol spracovaný na obdobie rokov 2013 – 2018. Vzhľadom na schválené novely zákona o sociálnych službách, najmä novely zákona o sociálnych službách účinné od 1. 1. 2018, ktorá ukladala kvantifikáciu potrebnej kapacity sociálnych služieb, vymedzenie finančných podmienok v rámci rozpočtu obce/mesta, Mesto Nitra v roku 2015 spracovalo a Mestské zastupiteľstvo v Nitre schválilo aktualizáciu a zosúladienie Komunitného plánu sociálnych služieb v súlade s novelou zákona o sociálnych službách. II. (aktualizovaný) Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra bol spracovaný na obdobie rokov 2016 – 2020. Východiskom pri spracovávaní III. Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry bol aktualizovaný dokument na obdobie rokov 2016 – 2020. Predkladaný III. Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra na roky 2021 – 2025 vzhľadom na kontinuitu v procese komunitného plánovania sa nevenuje definovaniu podstaty a princípov komunitného plánovania, taktiež administratívnosprávneho členeniu mesta, nakoľko zostáva v platnosti členenie mesta na 13 mestských častí.

Text dokumentu je tvorený vo formáte, ktorý umožňuje prístupnosť elektronických textových dokumentov pre nevidiacich a slabozrakých (veľkosť písma, typ písma, zarovnávanie obsahu k ľavému okraju, čo zlepšuje čitateľnosť textu a pod.). Tento postup vychádza z rešpektovania opatrenia strategického dokumentu „Stratégia prístupnosti mesta Nitry pre všetkých“.

1.1. DOKUMENT A JEHO ŠTRUKTÚRA

Komunitný plán sociálnych služieb je strategickým dokumentom (plánom) k zabezpečeniu dlhodobej udržateľnosti sociálnych služieb, pri ktorom sa zainteresované skupiny, organizácie zhodnú na konkrétnych službách a programoch a na ceste a spôsoboch, ktorými sa napĺňanie cieľov bude dosahovať. V rámci procesov strategického plánovania je dôležité uvedomiť si súčasný stav pomocou rôznych situačných analýz a následne formulovať, kam sa chce Mesto Nitra v oblasti sociálnych služieb v roku 2025 dostať. Prínos komunitného plánu by mal byť aj v tom, že bude reagovať na obmedzené finančné zdroje do oblasti sociálnych služieb a komunitný plán sa stáva, resp. bude nástrojom, ktorým mesto predstaví zámery do budúcnosti v oblasti sociálnych služieb aj s kvantifikáciou potrebných finančných zdrojov a začne sa plánovať namiesto „reagovania len na aktuálne a vypuklé potreby“.

Ako každé strategické plánovanie, tak aj **komunitné plánovanie sociálnych služieb má jasne danú štruktúru a postup.**

Podľa § 83 ods.(2) zákona o sociálnych službách ukladá samosprávam vypracovať a schváliť komunitný plán sociálnych služieb na základe Národných priorít rozvoja sociálnych služieb. Komunitný plán sociálnych služieb by mal byť v súlade aj so strategickými dokumentami samosprávneho kraja a aj so strategickými dokumentami a koncepciami Mesta Nitra.

Z uvedených dôvodov úvodné kapitoly obsahujú **väzbu na iné strategické a programové dokumenty**. Ďalšou dôležitou časťou je **analytická časť**, ktorej obsahom je analýza ako vnútorného (mesta ako organizácie poskytujúcej alebo zabezpečujúcej sociálnej služby), tak aj vonkajšieho prostredia (subjektov a aktérov v oblasti sociálnych služieb na území mesta). Východiskom v analytickej časti je **vyhodnotenie existujúceho Komunitného plánu sociálnych služieb na obdobie rokov 2016 – 2020**, či cieľové skupiny zodpovedajú súčasným potrebám, či sa v nesplnených, resp. čiastočne splnených cieľoch bude pokračovať, resp. sa prehodnotia, či proces komunitného plánovania bol reálne napĺňaný a pod. Ako bolo vyššie uvedené, komunitný plán je aj nástrojom na udržateľnosť sociálnych služieb, teda aj zabezpečenie potrebných finančných zdrojov. Z uvedeného dôvodu je dôležitá aj **ekonomická analýza sociálnych služieb za roky 2016 – 2019**, ktorá poskytuje obraz o zodpovednom prístupe mesta pri napĺňaní cieľov.

Demografická situácia a prognózy ďalšieho vývoja v meste Nitra majú tiež vplyv na rozvoj a štruktúru sociálnych služieb. Pre väčšinu miest Slovenska s počtom obyvateľov nad 50 000 sa tvar vekovej pyramídy zmenil na regresívny, charakteristický starnutím zdola i zhora. Narastá podiel populácie 65+, čo je výzvou pre samosprávy, lebo je zodpovedná za zabezpečovanie pomoci v prípade odkázanosti práve pre uvedenú cieľovú skupinu (seniori). Úlohou mesta v sociálnej oblasti je reagovať na sociálne riziká, resp. ich možné následky (ako sa vyššie uvádza staroba, tiež invalidita, choroba, zdravotné postihnutie a pod.), podporovať rodiny s nezaopatrenými deťmi, oblasť zamestnanosti (počet nezamestnaných na území mesta,

poberateľov dávok v hmotnej núdzi a pod.), preto je dôležitou súčasťou analytickej časti **analýza sociálnej situácie na území mesta.**

Jedným z hlavných aktérov sociálnych služieb sú poskytovatelia sociálnych služieb, čo determinuje, že analytická časť musí obsahovať **analýzu súčasného stavu poskytovateľov sociálnych služieb** na území mesta, ako aj **analýzu poskytovateľov a prijímateľov sociálnych služieb** na základe realizovaného prieskumu potrieb. Analytická časť obsahuje tiež vyhodnotenie súčasnej pozície pomocou rôznych metód. Jednou z nich je aj **SWOT analýza**, ktorá v silných a slabých stránkach analyzuje vlastné prostredie mesta a v príležitostiach a rizikách (ohrozeniach) analyzuje vonkajšie prostredie.

Strategická časť – návrhová vychádza z vízie, kde sa Mesto Nitra chce vidieť v sociálnych službách o päť rokov. Na víziu nadväzujú strategické ciele a špecifické ciele podľa jednotlivých cieľových skupín. Cieľové skupiny zostávajú zachované v tej štruktúre, ako boli aj v II. Komunitnom pláne sociálnych služieb:

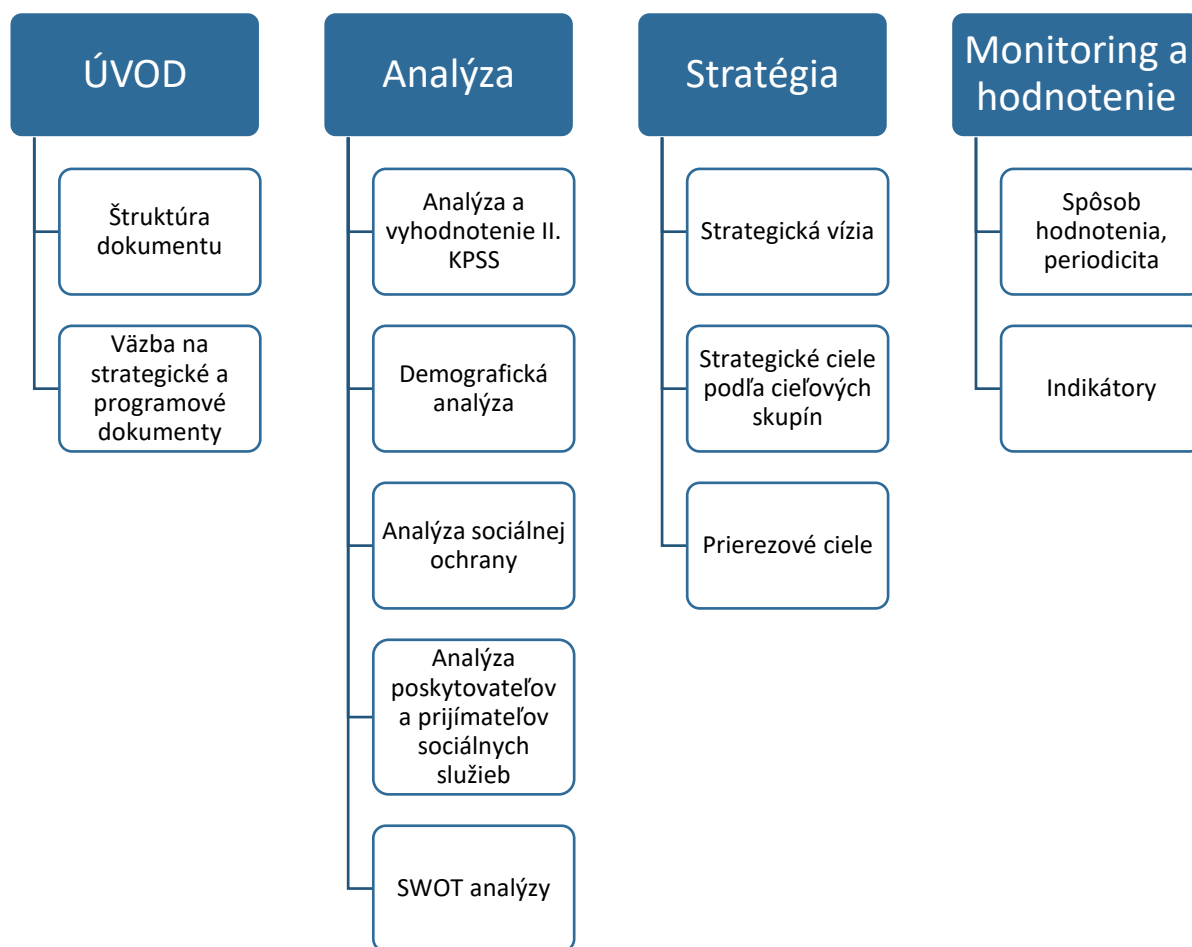
- Seniori
- Rodiny s deťmi
- Osoby so zdravotným postihnutím
- Osoby ohrozené sociálnou exklúziou

Strategická časť popisuje ciele, opatrenia a aktivity – programovú časť pre sociálne služby, ktorá rozpracúva postup dosiahnutia strategických cieľov vrátane indikátorov výstupu podľa cieľových skupín. Niektoré ciele (ako napr. informovanosť, spolupráca a sieťovanie, kvalita sociálnych služieb a pod.) sa môžu vyskytovať pri všetkých cieľových skupinách, preto sú zhrnuté do tzv. prierezových cieľov.

Neoddeliteľnou súčasťou strategickej časti je **časový a finančný plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb.**

Komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia a budú plniť navrhnuté opatrenia v komunitnom pláne, poskytne **monitoring a hodnotenie.**

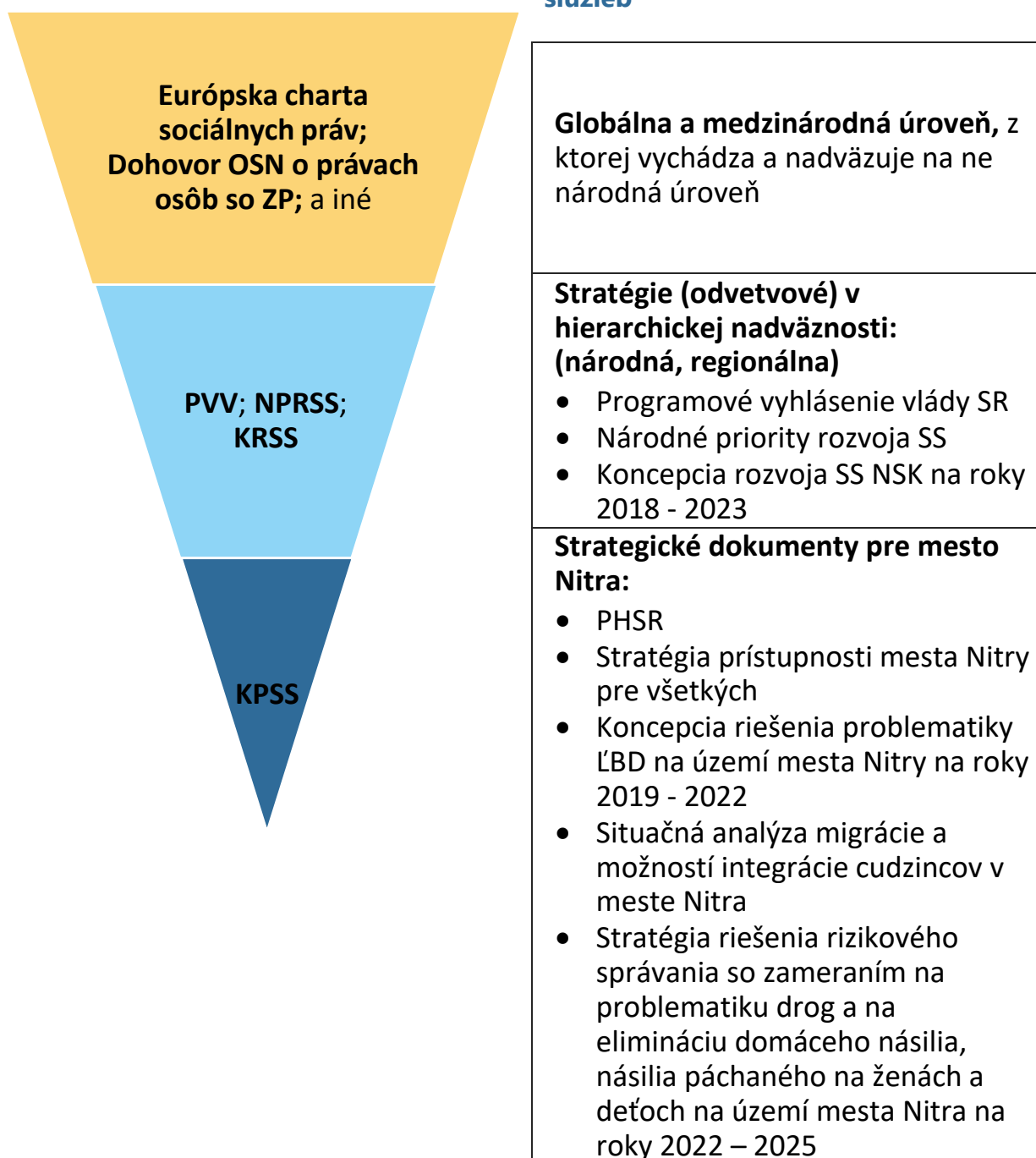
Tabuľka 1 Štruktúra Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 – 2025

1.2. VÄZBA NA INÉ STRATEGICKÉ A PROGRAMOVÉ DOKUMENTY

Úlohou Komunitného plánu sociálnych služieb Mesta Nitry na obdobie rokov 2021 – 2025 je aj vyhodnotiť úrovne existujúcich prierezových stratégií, ktoré majú vplyv na rozvoj a udržateľnosť sociálnych služieb ako na miestnej úrovni, tak aj na regionálnej a národnej úrovni. Zmyslom III. Komunitného plánu sociálnych služieb je definovanie kľúčových priorít v oblasti sociálnych služieb na obdobie najbližších 5 rokov, ako aj návrh finančného rámca na ich implementáciu v praxi.

Tabuľka 2 Intervenčná logika strategického plánovania v oblasti sociálnych služieb

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NA MEDZINÁRODNEJ ÚROVNI:

- Charta základných práv Európskej únie
- Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES
- OSN Agenda 2030
- Dobrovoľný európsky rámec pre kvalitu sociálnych služieb/ služieb dlhodobej starostlivosti

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NA NÁRODNEJ ÚROVNI:

Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2020 – 2024

- Budovanie systémových riešení na ochranu a podporu obetí domáceho násillia, sexuálneho násillia a násillia páchaného na ženách.
- Zlepšenie sociálneho, ekonomického a občianskeho postavenia Rómov v spoločnosti – prístup k pitnej vode a základnej infraštruktúre, zlepšenie štandardov bývania, zvyšovanie zamestnanosti Rómov s dôrazom na mladých, prístup ku kvalitnému vzdelaniu. Podpora vzniku a fungovania sociálnych podnikov.
- Integrácia seniorov do spoločnosti, zvýšenie dostupnosti zdravotnej a sociálnej starostlivosti a zvýšenie kvality života staršej generácie. Podpora starostlivosti v domácom prostredí, podpora rodinnej a komunitnej starostlivosti.
- Odborná pomoc pri riešení problémov rodín prostredníctvom multidisciplinárnych tímov, systémové opatrenia na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na deťoch, ženách a ďalších zraniteľných skupinách a poskytnutie dostupnej právnej ochrany.
- Dôraz na integrovanú sociálnu a zdravotnú starostlivosť o seniorov a ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím, podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb na komunitnom princípe.
- Dostupnosť včasnej intervencie pre rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím a deti zo sociálneho znevýhodneného prostredia, dostupnosť tlmočnickej služby pre nepočujúcich.
- Podpora neformálnych opatrovateľov.

Pri príprave a spracovaní analytickej aj strategickej časti sme vychádzali z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na obdobie 2015 – 2020¹. V marci 2021 boli schválené **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na obdobie 2021 – 2030**, ktoré nadväzujú na predchádzajúci dokument a definujú tri základné predpoklady pre rozvoj sociálnych služieb a štyri národné priority. Ako nevyhnutné predpoklady pre rozvoj sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 sú definované:

¹ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-2015-2020.pdf>

- A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike.
- B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb.
- C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít.

Definované sú tieto národné priority:

Národná priorita 1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb.

Národná priorita 2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti.

Národná priorita 3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.

Národná priorita 4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

STRATEGICKÝ DOKUMENT NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI:

Uznesením č. 226/2018 zo dňa 10. decembra 2018 Zastupiteľstvo Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „NSK“) schválilo **Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023** a zároveň uložilo riaditeľovi Úradu NSK dopracovať Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023. V súlade s uvedeným uznesením bol v roku 2019 spracovaný dodatok č. 1 ku Koncepcii rozvoja sociálnych služieb NSK na roky 2018 – 2023. V analytickej časti tohto dodatku týkajúcej sa miest NSK sa uvádza, že v mestách NSK absentujú sociálne služby nízkoprahového charakteru, taktiež sa uvádza nedostatok kapacít pre ľudí bez domova. Zároveň analytické údaje zistené z demografických štatistík a z dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi miest NSK poukazujú na úroveň populačného starnutia a potreby pokrytia sociálnymi službami pre cieľovú skupinu seniorov hlavne ambulantnými a terénnymi sociálnymi službami. Nadväznosť a previazanosť na Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023 a jej Dodatku č. 1 je najmä v nasledujúcich prioritách a špecifických cieľoch:

Tabuľka 3 Nadväznosť a previazanosť na Koncepciu rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023

Priorita č. 6 - Spolupracovať s mestami a obcami, s poskytovateľmi sociálnych služieb, so subjektmi vykonávajúcimi opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a inštitúciami z oblasti sociálnych služieb na území NSK	Špecifický cieľ 1.2 Rozvoj sociálnych služieb krízovej intervencie	Opatrenie č. 1.2.1 Podpora rozšírenia kapacít v útulku o ďalších 40 miest Opatrenie č. 1.2.2 Rozšírenie kapacít v zariadení núdzového bývania o 40 miest
	Špecifický cieľ 1.3 Podpora programov dostupného bývania	Opatrenie č. 1.3.1 Rozvoj sociálnych služieb – podpora samostatného a dostupného bývania
	Špecifický cieľ 2.1 Podpora a rozvoj potrebných sociálnych služieb pre rodiny s deťmi	Opatrenie č. 2.1.1 Podpora a rozvoj služieb včasnej intervencie
	Špecifický cieľ 3.1 Systémová podpora pre obce	Opatrenie č. 3.1.1 Metodická a odborná pomoc pre obce pri plánovaní rozvoja sociálnych služieb
	Špecifický cieľ 3.2 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb	Opatrenie č. 3.2.1 Zvyšovanie kvality existujúcich sociálnych služieb Opatrenie č. 3.2.2 Rozšírenie kapacít špecializovaného zariadenia Opatrenie č. 3.2.3 Rozšírenie kapacít zariadenia podporovaného bývania
Priorita č. 11 - Finančne podporovať sieť ambulantných a	Špecifický cieľ 3.3 Podpora rozvoja komunitných sociálnych	Opatrenie č. 3.3.1 Rozšírenie kapacít na poskytovanie sociálnej

terénnych sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím s regionálnou dostupnosťou v NSK	služieb	rehabilitácie
---	---------	---------------

STRATEGICKÉ DOKUMENTY NA ÚROVNI MESTA NITRA:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitry na roky 2015 – 2023, s výhľadom do roku 2023

Cieľ rozvoja 12: Zvýšiť podiel sociálnych služieb poskytovaných komunitou a nových služieb sociálnej pomoci

Ukazovateľ výstupu/výsledku:

- Zavedené a v praxi aplikované štandardy kvality poskytovania sociálnych služieb.
- % prijímateľov terénnych a krátkodobých pobytových sociálnych služieb v meste oproti poberateľom dlhodobých pobytových služieb.
- Fungujúca včasná a krízová intervencia.
- Rekonštruované, modernizované a zariadené pobytové a komunitné zariadenia sociálnych služieb mesta Nitry.

Cieľ rozvoja 15: Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva (mesto bez bariér)

Ukazovateľ výstupu/výsledku:

- % bezbariérového dostupných verejných budov a priestranstiev.
- Počet poskytovaných preventívnych služieb.
- Počet vybudovaných bytových jednotiek /sociálne bývanie/.

V rámci priority 3 Lepší život v meste Nitra sú pre prípravu komunitného plánu relevantné špecifické ciele 3/12 až 23.

Koncepcia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022 (november 2019)

Prioritné služby v rámci programových cieľov 2018 – 2022:

- Zmapovanie ľudí bez domova na území mesta Nitra raz za rok – registračný týždeň.
- Podpora, rozvoj a zvýšenie kapacity nocľahárne a nízkoprahového centra z 24 na cca 35 miest.
- Terénna sociálna služba krízovej intervencie.
- Útulok/zariadenie opatrovateľskej služby pre chorých ľudí bez domova s kapacitou 20 miest.
- Nájomné bývanie – Housing first/Bývanie ako prvé.

Stratégia prístupnosti mesta pre všetkých (2018/2019)

- Spôsob komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím – metodika prepisu do ľahko čitateľného textu.
- Verejné zhromaždenia – prístupnosť pre osoby so zrakovým, sluchovým a mentálnym postihnutím.
- Prístupnosť verejných budov a verejných priestranstiev.
- Prístupnosť a zlepšovanie služieb verejnej dopravy pre osoby so zdravotným postihnutím.

Situačná analýza migrácie a možností integrácie cudzincov v meste Nitra (CVEK, jún 2020)

Odporúčania:

- Komunikačná stratégia mesta.
- Zmapovanie situácie cudzincov v meste.
- Podpora komunitných aktivít podporujúcich vzájomné spoznávanie.
- Spolupráca s najväčšími zamestnávateľmi, ktorí zamestnávajú cudzincov.
- Definovanie cudzincov ako špecifickej cieľovej skupiny.
- Posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov mesta.
- Dostupnosť sociálnej služby a sociálnej pomoci pre cudzincov v Nitre (prístup majú len obyvatelia s trvalým pobytom v Nitre) – revízia VZN tak, aby nevylučovali niektoré skupiny cudzincov z prístupu k jednotlivým službám.
- Spracovať manuál sociálnej práce s cudzincami.
- Vzdelávanie zamestnancov v sociálnej oblasti v téme sociálnej práce s cudzincami.

Stratégia riešenia rizikového správania so zameraním na problematiku drog a na elimináciu domáceho násillia, násillia páchaného na ženách a deťoch na území mesta Nitra na roky 2022 – 2025 (február 2021)

Návrhy riešení problémov v kontexte domáceho násillia, násillia páchaného na ženách, deťoch v meste Nitra na obdobie päť rokov:

- Špecializovaná dotačná schéma.
- Systémový prístup k prevencii násillia a realizácia preventívnych programov.
- Prístup k relevantným informáciám.
- Vzdelávanie v téme násillia.
- Multiinštitucionálna spolupráca.
- Stabilizácia a rozšírenie ubytovacích kapacít.
- Stabilizácia a rozšírenie kapacít poradenských centier.
- Stabilizácia a rozšírenie kapacít poradenského centra pre týrané, sex. zneužívané deti.
- Systém následnej podpory obetiam domáceho násillia.

Uvedené strategické dokumenty sú dostupné na webovom sídle mesta:

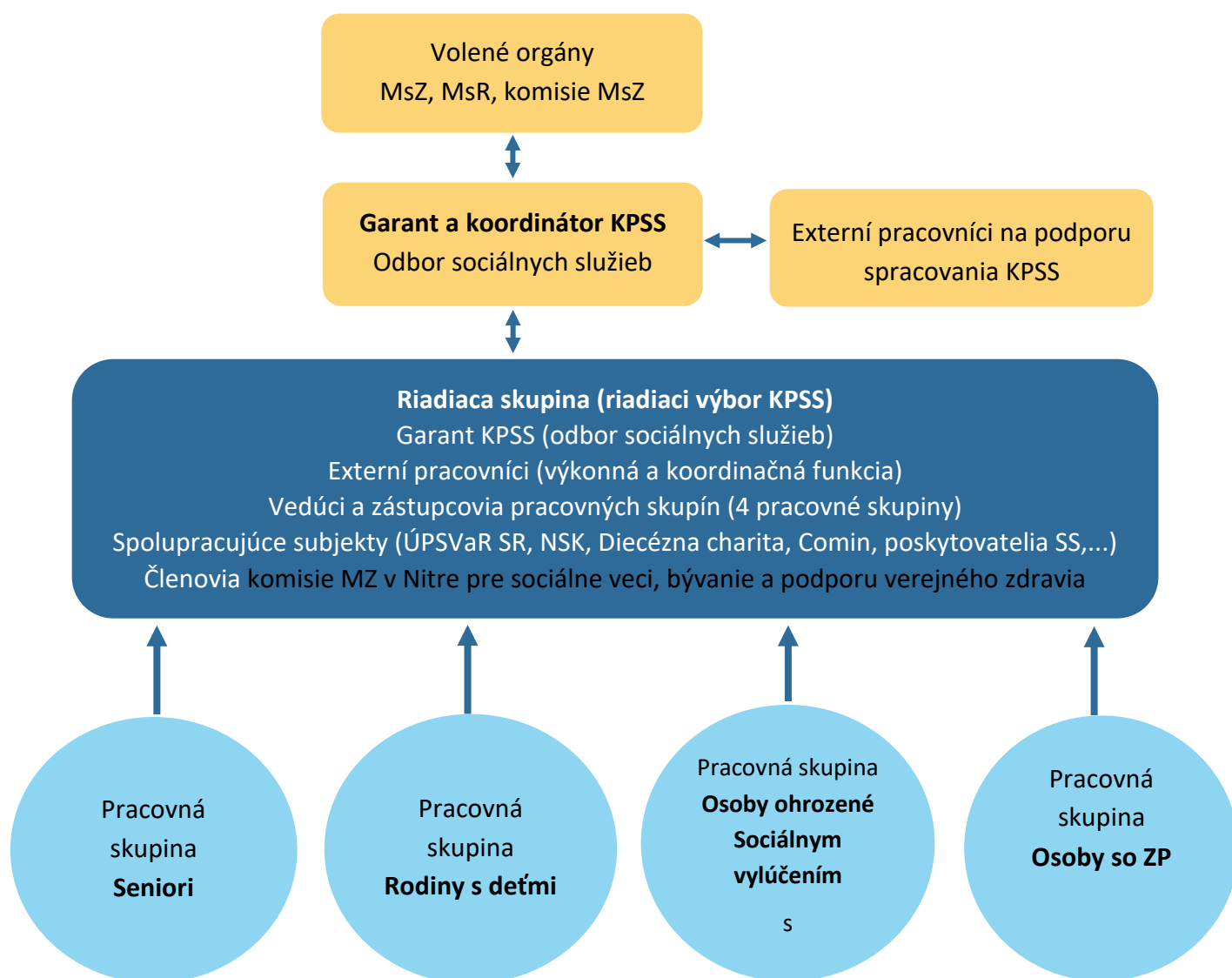
<https://www.nitra.sk/zobraz/sekcii/phsr>

<https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/33324>

1.3. PROCES SPRACOVANIA DOKUMENTU

Pri vypracovaní Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 – 2025 sa vychádzalo z metodickéj príručky, ktorú vydala SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien (2018), ktorá odporúča iniciovať vytvorenie pracovných skupín pre jednotlivé cieľové skupiny (v ktorých majú zastúpenie odborníci/poskytovatelia z verejného, súkromného a mimovládneho sektora, prijímatelia sociálnych služieb, ako aj zástupcovia občanov), riadiaceho tímu, aj zapojenie širokej verejnosti do procesu prípravy a následne aj realizácie komunitného plánu sociálnych služieb. Na základe zmluvy o poskytnutí služieb medzi Mestom Nitra a Nezávislou platformou SocioFórum, o.z. zo dňa 18.5.2020, ktorej predmetom bolo vypracovanie a dodanie III. Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry, poskytovanie odborných konzultácií, poradenstva a facilitácie stretnutí pracovných skupín spolupracujúcich na KPSS, vrátane verejného prerokovania KPSS bol do procesu tvorby Komunitného plánu sociálnych služieb na roky 2021-2025 zapojený pracovný tím SocioFóra v zložení: Ing. Mária Filipová, Mgr. Mária Machajdíková, Mgr. Martina Petijová, Mgr. Kamila Adamkovičová.

Tabuľka 4 Organizačná štruktúra Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na obdobie rokov 2021 – 2025

Tabuľka 5 Riadiaci tím

Organizačná garantka:	PhDr. Nad'a Šimová (vedúca OSS MsÚ v Nitre)
Koordinátorka KPSS:	doc. PhDr. Martina Hrozenská, PhD. (OSS, referentka pre komunitné plánovanie)
Členovia Komisie pre sociálne veci:	PhDr. Anna Laurinec Šmehilová, PhD.
	Mgr. Pavol Ščasný
Vedúci pracovných skupín:	PhDr. Libuša Mušáková
	Mgr. Mariana Kováčová, PhD.
	Ing. Mgr. Juraj Barát
	PhDr. Silvia Lužáková

Tabuľka 6 Pracovná skupina č. 1 - Seniori

Vedúci/a skupiny:	PhDr. Libuša Mušáková	SZSS Nitra
Členovia:	PhDr. Silvia Lužáková	SZSS Nitra
	Mgr. Gabriela Ábelová	NSK - Odbor sociálnych vecí
	Ing. Jozef Filo	Seniorka n.o.
	Mgr. Alena Lopašková	Spoločnosť Božieho slova
	Mgr. Martina Drzsíková, PhD.	SZSS Nitra
	Ing. Margita Podoláková	PSS v ZpS ZOBOR
Zapisovateľ/ka:	Mgr. Marta Nováková	SZSS Nitra

Tabuľka 7 Pracovná skupina č. 2 - Osoby so zdravotným postihnutím

Vedúci/a skupiny:	PhDr. Silvia Lužáková	SZSS Nitra
Členovia:	PhDr. Anna Laurinec Šmehilová, PhD.	EFFETA
	Mgr. Petra Ajdariová	KS ÚNSS v Nitre
	Ing. Bc. Vlasta Klábiková	KRAD Nitra
	Anna Stejskalová	KC SZTP Nitra
	Mgr. Iveta Juhášová	Socia Nitra
	Josef Zbranek	PSS (SINA Nitra)
Zapisovateľ/ka:	Mgr. Michaela Manová	SZSS Nitra

Tabuľka 8 Pracovná skupina č. 3 - Rodiny s deťmi

Vedúci/a skupiny:	Mgr. Mariana Kováčová, PhD.	Centrum Slniečko, n.o.
Členovia:	Mgr. Viera Čanigová	Centrum pre rodinu Nitra
	Mgr. Róbert Tkáč	Združenie STORM
	Mgr. Roman Hajdák	SPDDD Úsmev ako dar
	Ing. Daniela Konečná	MC Klokanček
	PhDr. Janka Supeková, PhD.	PSS
Zapisovateľ/ka:	Mgr. Soňa Labovská	OSS MsÚ v Nitre

Tabuľka 9 Pracovná skupina č. 4 - Osoby ohrozené sociálnou exklúziou

Vedúci/a skupiny:	Ing. Mgr. Juraj Barát	Diecézna charita v Nitre
Členovia:	Mgr. Klara Labošová	Dom charity sv. Rafaela
	Mgr. Pavol Ščasný	Združenie STORM
	Doc. PhDr. Ľuba Pavelová, PhD.	Budúcnosť n.o.
	Mgr. Jana Andreasová	Nitrianske centrum dobrovoľníctva
	Mgr. Viera Orichová	KC Comin - platforma MVO; advokát
	Ján Lakatoš	PSS - MRK
Zapisovateľ/ka:	Mgr. Martina Záhorcová	OSS MsÚ v Nitre

Príprava dokumentu Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 – 2025 bola realizovaná formou participatívneho plánovania, pričom do procesu tvorby dokumentu boli okrem pracovníkov mestského úradu zapojení zástupcovia poskytovateľov sociálnych služieb, zástupcovia prijímateľov sociálnych služieb, zástupcovia občanov (verejnosti), zástupcovia verejného sektora (ÚPSVaR, NSK), zástupcovia MVO (CVEK, Comin, Diecézna charita, Centrum Slniečko, Úsmev ako dar, atď.), volení zástupcovia VMČ č. 1 a č. 6. Pracovné skupiny boli vytvorené v marci 2020. Do procesu tvorby KPSS mesta Nitry sa zapojilo celkom cca 39 členov, ktorí sa v priebehu mesiacov jún 2020 až december 2020 zúčastnili 2 – 4 stretnutí v rámci konkrétnej pracovnej skupiny za účasti členov riadiacej skupiny a prizvaných odborníkov.

V rámci spracovania analytickej časti bol uskutočnený workshop za účasti zástupcov pracovných skupín, ako aj členov riadiacej skupiny dňa 1. 7. 2020, kde boli oboznámení s výstupmi analytickej časti a dopĺňala sa analytická časť SWOT analýzou pre každú cieľovú skupinu samostatne.

V rámci spracovania strategickej a programovej časti bol uskutočnený online workshop 4. 11. 2020, kde bola predstavená vízia Mesta Nitra v oblasti sociálnych služieb, štruktúra programovej časti, stromy problémov a stromy cieľov.

Epidémia COVID-19 obmedzila možnosti stretávania a priamej komunikácie s aktérmi KPSS. V rámci minimalizácie kontaktov sa v druhej polovici roka 2020 zintenzívnila komunikácia v online priestore (stretnutia s pracovnými skupinami, stretnutia riadiacej skupiny s externými spracovateľmi a pod.). Pre informovanie verejnosti, ako aj pre účely verejného prerokovania sa využívali online kanály, webová stránka mesta, kde boli priebežne zverejňované informácie a výstupy z pracovných stretnutí. Verejné prerokovanie KPSS bolo realizované 5.5.2021.

Časový harmonogram realizácie III. Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 – 2025 – vid' Príloha 1.

ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Podstatou tvorby strategického materiálu je najprv poznať a pomenovať súčasnú situáciu. Samotný zákon o sociálnych službách očakáva, že súčasťou komunitného plánu sociálnych služieb bude aj analýza poskytovaných sociálnych služieb, požiadaviek prijímateľov a obyvateľov mesta, ale aj socio-demografická analýza, aby sa pri stanovovaní cieľov a priorít brali do úvahy charakteristiky mesta. Vzhľadom na to, že sa jedná už o tretí komunitný plán mesta Nitry, súčasťou analýzy je aj vyhodnotenie plnenia cieľov, ktoré si stanovil.

2.1. VYHODNOTENIE II. KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA NITRY NA ROKY 2016 – 2020

Mesto Nitra začalo tvorbu záväzného dokumentu II. Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Nitra 2013 – 2018 v spolupráci s verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb na území mesta Nitra v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. V roku 2016 pristúpilo Mesto Nitra k celkovej aktualizácii II. Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Nitra na roky 2016 – 2020 s prihliadnutím na Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020, ktoré boli vypracované Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v roku 2014. Takto aktualizovaný II. Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra na roky 2016 – 2020 bol schválený mestským zastupiteľstvom v Nitre 13. októbra 2016 uznesením č. 292/2016-MZ.

V roku 2018 bol aktualizovaný v súlade s prijatou novelou zákona o sociálnych službách účinnou od 1. januára 2018, ktorá spresnila očakávania od obsahu komunitných plánov. Z dôvodu prehľadnosti, logickosti a účelnosti tieto zmeny vyžadované novelou boli zapracované vo forme samostatnej kapitoly (kap. 2.6.) v Analytickej časti II. Komunitného plánu sociálnych služieb a rozšírením kapitoly 5. Spôsob vyhodnocovania plnenia KPSS o bod č. 5, ktorý poskytuje možnosť pripomenkovať Informatívnu správu o plnení KPSS širokou verejnosťou e-mailovou formou. Tento aktualizovaný dokument bol schválený mestským zastupiteľstvom v Nitre 21. júna 2018 uznesením č. 188/2018-MZ.

Druhým komunitným plánom chcelo mesto pokračovať v nastolenom trende v rámci sociálnej politiky mesta až do roku 2020, s cieľom skvalitnenia a rozvoja života občanov mesta Nitry. Prostredníctvom piatich všeobecných cieľov a 14 špecifických cieľov zameraných na rôzne cieľové skupiny.

II. Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra na roky 2016 – 2020 bol každoročne vyhodnocovaný pracovníkmi odboru sociálnych služieb.

2.1.1. HODNOTENIE STANOVENÝCH CIEĽOV KPSS NA ROKY 2016 – 2020

Strategická časť II. Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Nitra na roky 2016 – 2020 obsahuje celkovo 19 cieľov, 47 opatrení a 254 aktivít.

V prvej časti bolo stanovených 5 **všeobecných cieľov**, 6 opatrení a 23 aktivít.

Tabuľka 10 Všeobecné ciele a opatrenia v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020

VŠEOBECNÉ CIELE	Opatrenia:
CIEĽ A Komplexná informovanosť a spolupráca v sociálnej oblasti	A.1 Zvýšenie informovanosti o poskytovaných sociálnych službách
CIEĽ B Sieťovanie poskytovateľov sociálnych služieb	B.1 Skvalitnenie spolupráce medzi poskytovateľmi sociálnych služieb
Cieľ C Vzdelávanie pracovníkov v sociálnych službách	C.1 Zabezpečenie odborného a osobnostného rozvoja zamestnancov v sociálnych službách
CIEĽ D Podpora dobrovoľníctva	D.1 Podpora fungovania Nitrianskeho centra dobrovoľníctva
CIEĽ E Bezbariérovosť v meste Nitra	E.1 Riešenie bezbariérovosti v meste Nitra
	E.2 Iniciovanie zapojenia orgánov verejnej správy a okruhu ďalších organizácií do projektu „Nitra bez bariér“

Prvé štyri všeobecné ciele, vrátane opatrení a aktivít, ktoré ich mali naplniť, boli realizované a ciele splnené. Pri ciele, ktorý mal prispieť k bezbariérovosti v meste Nitra, sa podarilo zrealizovať kompletne prvé opatrenia. V rámci druhého opatrenia sa nepodarilo plne realizovať aktivitu zameranú na vytvorenie mapy bezbariérovosti mesta Nitry a do monitoringu bezbariérovosti zapojiť verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Nitry. Podarilo sa realizovať len čiastkové monitoriny vybraných trás a inštitúcií.

Pre lepšie zacielenie opatrení a aktivít boli v druhom komunitnom pláne definované štyri cieľové skupiny. Prvou z nich boli seniori. Na podporu v **oblasti sociálnych služieb pre seniorov** boli stanovené 2 ciele, 4 opatrenia a 12 aktivít.

Tabuľka 11 Ciele a opatrenia SENIORI v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020

Cieľová skupina SENIORI	Opatrenia:
Cieľ 1: Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb pre seniorov	1.1 Podpora rozvoja opatrovateľskej služby a ďalších služieb poskytovaných terénnou formou
	1.2 Rozvoj sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou formou
	1.3 Podpora rozvoja podporných služieb
Cieľ 2: Zvyšovanie sociálnej a zdravotnej starostlivosti o seniora v pobytových sociálnych službách	2.1 Zvyšovanie kvality personálnych a prevádzkových podmienok v zariadení sociálnych služieb

V oblasti podpory sociálnych služieb pre seniorov mesto splnilo obidva ciele vďaka tomu, že realizovali všetky plánované aktivity a opatrenia.

V rámci **oblasti sociálnych služieb pre cieľovú skupinu ľudí so zdravotným postihnutím** boli stanovené 4 ciele, 10 opatrení a 54 aktivít.

Tabuľka 12 Ciele a opatrenia OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020

Cieľová skupina OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM	Opatrenia:
CIEĽ 1 Podpora a rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím	1.1 Poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva pre osoby so zdravotným postihnutím
	1.2 Rozvoj požičovne kompenzačných pomôcok mesta Nitry
	1.3 Podpora denných stacionárov pre osoby so zdravotným postihnutím s dôrazom na kvalitu
	1.4 Rehabilitačné stredisko
	1.5 Tlmočnická služba pre osoby so sluchovým postihnutím
	1.6 Poskytovanie sociálnej rehabilitácie pre ľudí so zrakovým postihnutím a podpora integrácie ľudí so zrakovým postihnutím
CIEĽ 2 Vznik nových sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím	2.1 Podpora a rozvoj integračného centra pre osoby so zdravotným postihnutím
CIEĽ 3 Zvýšenie a podpora zamestnávania a zamestnatelnosti osôb so zdravotným postihnutím	3.1 Podpora a zadávanie zákaziek chráneným dielňam a chráneným pracoviskám na účely zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím
CIEĽ 4 Rozvoj voľnočasových aktivít pre osoby so zdravotným postihnutím	4.1 Rozvoj integračných voľnočasových činností a kultúrnych aktivít osôb so zdravotným postihnutím
	4.2 Vznik a podpora špecifických športov pre osoby so zdravotným postihnutím

Na pomoc osobám so zdravotným postihnutím si mesto Nitra v II. KPSS predšavzalo veľmi vysoký počet aktivít a viaceré z nich nemali jasne stanovené merateľné ukazovatele, a teda ich pri vyhodnocovaní bolo ťažko považovať za splnené, resp. nesplnené. V rámci prvého cieľa mesto naplnilo prvé tri aktivity a pri ostatných bolo schopné vykázať väčšinu plánovaných aktivít. Cieľ 2 nebol splnený v tomto znení, ale obsahovo je totožný s opatrením z oblasti podpory rodín s deťmi 1.4 Podpora vzniku a poskytovania včasnej intervencie. Ciele 3 a 4 boli splnené.

V oblasti sociálnych služieb a podpory určenej pre rodiny s deťmi boli stanovené 4 ciele, 12 opatrení a 75 aktivít.

Tabuľka 13 Ciele a opatrenia RODINY S DEŤMI v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020

Cieľová skupina: RODINY S DEŤMI	Opatrenia:
Cieľ 1 Vytvorenie fungujúcej sociálnej siete na podporu rodín s deťmi	1.1 Systém včasného podchytenia problémových rodín
	1.2 Sieťovanie sociálnych služieb, opatrení sociálnoprávnej ochrany a zariadení na podporu rodín s deťmi
	1.3 Podpora nízkoprahových zariadení pre deti
	1.4 Podpora vzniku a poskytovania včasnej intervencie
Cieľ 2 Sanácia rodiny – obnova narušených funkcií	2.1 Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce
Cieľ 3 Rozvoj preventívnych programov pre rodiny s deťmi	3.1 Podpora služieb zameraných na prehľbovanie vzájomných vzťahov v rodine
	3.2. Podpora a rozvoj preventívnych programov
	3.3 Podpora a rozvoj materských centier
Cieľ 4 Pomoc obetiam domáceho násillia, týraným a sexuálne zneužívaným deťom	4.1 Podpora špecializovaného Centra poradenstva, advokácie
	4.2 Podpora a rozvoj Krízového strediska pre obe domáceho násillia, týrané, sexuálne zneužívané deti
	4.3. Podpora a rozvoj Útulku - bezpečné miesto pre obe domáceho násillia
	4.4. Podpora Bezpečného ženského domu - pobytové zariadenie pre ženy a matky s deťmi, obe domáceho násillia

Opatrenia a aktivity v rámci prvého cieľa na podporu rodín s deťmi boli takmer všetky splnené, v niektorých prípadoch sa nepodarilo získať hodnoty merateľných ukazovateľov, ktoré boli stanovené. Z opatrení, ktoré sa nepodarilo zrealizovať, bolo opatrenie 1.3 Vznik nových nízkoprahových zariadení v každej mestskej časti na základe analýzy potrebnosti jeho vzniku v príslušnej mestskej časti. V rámci cieľa tri sa nepodarilo zrealizovať dve aktivity v rámci opatrenia zameraného na podporu a rozvoj materských centier – „Podpora vzniku a fungovanie nových materských centier v každej mestskej časti“ a „Zabezpečiť činnosť kvalifikovaného sociálneho pracovníka v materskom centre“. Cieľ dva a štyri boli splnené a to najmä vďaka fungujúcim organizáciám na území mesta, ktorých mesto rôznymi formami podporuje.

Poslednou a veľmi členitou **cieľovou skupinou boli osoby ohrozené sociálnou exklúziou**. Boli tu stanovené 4 ciele 15 opatrení a 90 aktivít.

Tabuľka 14 Ciele a opatrenia OSOBY OHROZENÉ SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020

Cieľová skupiny OSOBY OHROZENÉ SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU	Opatrenia:
Cieľ 1 Podpora a rozvoj sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením	1.1 Podpora a rozvoj terénnej sociálnej práce
	1.2 Podpora a rozvoj nocľahárne a nízkoprahového denného centra
	1.3 Podpora a rozvoj komunitnej sociálnej práce v sociálne vylúčených komunitách alebo v komunitách ohrozených sociálnym vylúčením
	1.4 Zriaďovanie a rozvoj komunitných centier
	1.5 Podpora a rozvoj bezplatnej občianskej poradne
Cieľ 2 Vznik nových sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením	2.1 Zriadenie 5 lôžok pre dlhodobo chorých ľudí bez domova
	2.2 Zriadenie domova na pol ceste
	2.3 Zriadenie nízkoprahového centra pre užívateľov drog
	2.4 Zriadenie denného krízového strediska pre závislých klientov a ich rodiny
	2.5 Zriadenie denného stacionára so zdravotníckou podporou pre závislých klientov.
	2.6 Zriadenie poradenského centra pre osoby ohrozené násilím v kontexte závislosti
Cieľ 3 Podpora začleňovania rómskych komunít	3.1 Sociálna práca s rodičmi detí z marginalizovaných rómskych komunít
	3.2 Zvýšenie kvality bývania v lokalite Orechov dvor
	3.3 Predchádzanie sociálno-patologickým javom prostredníctvom realizácie voľnočasových aktivít pre deti
Cieľ 4 Podpora a rozvoj sociálnych služieb pre ľudí v prechodnej sociálnej kríze	4.1. Podpora a rozšírenie sociálnej výdajne

Pre cieľovú skupinu osôb ohrozených exklúziou bolo stanovených najviac opatrení a aktivít, žiaľ, najviac sa nepodarilo vyhodnotiť, resp. realizovať. Početnosť opatrení bola daná rôznorodosťou cieľovej skupiny a aktivít s prílišnou detailnosťou alebo obsahovou podobnosťou.

Prvý a štvrtý cieľ boli splnené. V rámci druhého cieľa „Vznik nových sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením“ sa nepodarilo realizovať 4 zo 6 opatrení (zriadenie 5 lôžok pre dlhodobo chorých ľudí bez domova, domova na polceste, nízkoprahového centra pre užívateľov drog a denného stacionára so zdravotníckou podporou pre závislých klientov). Niektoré neboli realizované z dôvodu, že nebol nájdený vhodný objekt, z finančných dôvodov alebo z dôvodu absencie prepojenia zdravotnej a sociálnej služby. V rámci tretieho cieľa sa nerealizovali len štyri aktivity.

2.1.2. EKONOMICKÁ ANALÝZA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB ZA ROKY 2017 – 2019

V strategickej časti KPSS na obdobie 2016 – 2020 sú formulované ciele, opatrenia a aktivity k naplneniu cieľov a predpokladané zdroje financovania bez bližšej kvantifikácie. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v § 83 ods.(5) bod e) určuje, že KPSS obsahuje okrem iných aj finančné podmienky, ktoré obec a zapojené subjekty do tvorby a realizácie KPSS zabezpečia (kvantifikácia a previazanosť na programový rozpočet) v plánovanom období. Problémom v samosprávach je, že strategické plány sektorových politík (medzi ktoré patrí aj KPSS), nie sú v plnom rozsahu integrované do programového rozpočtu. V programovom rozpočtovaní (aj keď sa programuje na obdobie 3 rokov) sa uprednostňujú krátkodobé efekty, často je to subjektivita pri rozhodovaniach, rozpory medzi volenými predstaviteľmi a odbornými útvarmi či inštitúciami samosprávy. Je potrebné zdôrazniť, že strategický plán schválený uznesením zastupiteľstva, je záväzným dokumentom. Analytická i strategická časť sú pritom cenným východiskom pre mnohé procesy a rozhodovania.

V nasledujúcej časti sa vychádza zo zverejnených dokumentov (Záverečné účty mesta Nitra a interných podkladov odboru sociálnych služieb MsÚ Nitra), aby bolo možné analyzovať aj ekonomické podmienky realizácie KPSS za obdobie 2017 – 2019.

Tabuľka 15 Bežné výdavky do sociálnych služieb Mesta Nitra za obdobie rokov 2017 – 2020

Rok	Bežné výdavky Program: 13 Sociálne služby	Kapitálové výdavky	Poznámka
2017	2 037 985	103 255	Skutočné čerpanie
2018	2 637 608	0	Skutočné čerpanie
2019	3 182 392	39 158	Skutočné čerpanie

Zdroj: www.nitra.sk, Záverečný účet mesta Nitra rok 2017, 2018, 2019 podklady OSS MsÚ Nitra, vlastné spracovanie: december 2020

Ako je z vyššie uvedeného prehľadu vidieť, počas rokov 2017 – 2019 dochádza k nárastu výdavkov do sociálnych služieb. V roku 2018 sa zvýšili bežné výdavky do sociálnych služieb o 29,4 % oproti roku 2017 a v roku 2019 došlo k nárastu v porovnaní s rokom 2018 o 20,7 %.

Nárast bežných výdavkov v oblasti sociálnych služieb v priebehu rokov 2018 a 2019 vyplýva aj z realizácie viacerých projektov:

- „NP Terénna sociálna práca a terénna sociálna práca v obciach s prítomnosťou MRKII“ (do 31. 10. 2022)
- „NP Komunitné centrá v mestách a obciach s prítomnosťou MRK – I.fáza“ – projekt bol v roku 2019 ukončený
- „NP Podpora vysporiadania pozemkov v marginalizovaných rómskych komunitách“ – projekt bol ukončený k 12/2019 (realizuje sa prostredníctvom odboru majetku)
- „Projekt z OP- IŽ – Miestna občianska poriadková služba (od júla 2019 – do júna 2021)

V rámci financovania výdavkov na sociálne služby je potrebné zdôrazniť snahu odboru sociálnych služieb o viaczdrojové financovanie zabezpečením dostupných finančných prostriedkov v rámci EŠIF.

Tabuľka 16 Podiel bežných výdavkov do sociálnych služieb z celkových bežných výdavkov mesta Nitra (bežné výdavky za mesto 1. údaj len mesto, 2. údaj vrátane aj RO školstvo,...)

Rok	Bežné výdavky Program: 13 Sociálne služby	Bežné výdavky spolu: Mesto Nitra	% podiel BV-SS/BV-mesto
2017	2 037 985	37 689 332 53 661 463	5,40 % 3,80 %
2018	2 637 608	42 715 965 59 767 312	6,17 % 4,41 %
2019	3 182 392	45 441 446 65 080 509	7,00 % 4,89 %
2020	3 529 180	47 573 685 69 142 779	7,42 % 5,10 %
2021 (schválený rozpočet)	3 617 020	50 709 800	7,13 %

Zdroj: *www.nitra.sk, Programový rozpočet mesta Nitra – OSS rok 2017, 2018, 2019 Záverečný účet mesta Nitra rok 2017, 2018, 2019, 2020, rozpočet mesta na rok 2021, podklady OSS MsÚ, vlastné spracovanie: december 2020*

Vyššie uvedená tabuľka 16 dokumentuje podiel výdavkov na sociálne služby z rozpočtu mesta Nitra. Kurzívou označené údaje predstavujú výdavky mesta Nitra vrátane rozpočtových organizácií (školy,...). Výdavky na sociálne služby v rokoch 2017 – 2019 predstavujú mierny nárast cca o 0,5 % (z roku 2017 na rok 2018 – 0,61 %, z roku 2018 na rok 2019 – 0,48 %.), čo pri narastajúcich problémoch v sociálnej oblasti (domáce násilie, nízko príjmové domácnosti, starnutie populácie,...) nemôže vytvárať predpoklady pre rozvoj. Uvedený nárast môže kryť len medziročný nárast inflácie (rok 2018 – 1,3 %; rok 2019 – 2,5 %; rok 2019 – 2,7 %)².

Tabuľka 17 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby), Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy

Rok	SS KI	Útulok pre bezdomovcov	Útulok pre jednotlivcov s deťmi	Nocľaháreň	Komunitné centrá	Nízkoprahové denné centrum sv. Rafaela	Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
2017	311 697	PR 13.01.01 97 902	PR 13.01.02 77 046	x	PR 13.12 3 966	PR 13.13 37 500	PR 13.02 935
2018	311 983	PR 13.01.01 139 018	PR 13.01.02 98 111	PR 13.01.03 24 407	PR 13.12 7 920	PR 13.13 39 500	PR 13.02 1 074

² zdroj: *www.statistics.sk*

2019	353 504	PR 13.01.01 143 922	PR 13.01.02 99 093	PR 13.01.0 3 27 310	PR 13.01.04 42 463	PR 13.01.05 39 500	PR 13.04.02 1 217
-------------	---------	------------------------	-----------------------	------------------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------

Zdroj: odbor sociálnych služieb MsÚ; Rozbory hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie mesta Nitry Správa zariadení sociálnych služieb r. 2017, 2018, 2019; PR OSS: r. 2017, 2018, 2019, december 2020

Z tabuľky 17 je zrejmé, že dochádza k nárastu výdavkov na sociálne služby krízovej intervencie, v roku 2019 došlo v porovnaní s rokom 2017 k nárastu o 13,4 %.

Tabuľka 18 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby), Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy

Rok	Zdravotná posudková činnosť	Terénne SS		Ambulantné SS	Pobytové SS		Podporné SS	
		Domáca opatrovateľská služba	Prepravná služba	Denný stacionár	ZpS	ZOS	Jedáleň	Denné centrá
2017	PR 13.04.06 4 948	495 672	27 297	209 309	773 530	472 549	539 792	37 964
2018	PR 13.17 5 732	549 379	31 907	220 586	931 379	500 012	501 661	59 176
2019	PR 13.17 5 046	626 343	32 145	254 815	1 083 558	574 437	524 772	74 447

Zdroj: Rozbory hospodárskej činnosti príspevkovej organizácie mesta Nitry Správa zariadení sociálnych služieb: r. 2017, 2018, 2019; PR OSS: r. 2017, 2018, 2019, december 2020

Pozitívne možno hodnotiť, že dochádza k medziročnému nárastu výdavkov na terénnu opatrovateľskú službu v roku 2019 v porovnaní s rokom 2017 je nárast o 26,36 %. Najvyšší nárast výdavkov je v mzdách a odvodoch, čo je spôsobené zmenou zákona č. 553/2003 – Zákon o odmeňovaní, ktorý je platný od 1. 1. 2019, kedy došlo k výraznému zvýšeniu miezd hlavne zamestnancov s nižšími príjmami, čo sa prejavilo hlavne pri opatrovateľkách. Nakoľko v organizácii SZSS pracuje veľa zamestnancov na pozíciách zaradených v nižších platových triedach, priemerné zvýšenie miezd bolo vyššie než na úrovni 10 %.

Nárast výdavkov je evidentný aj v pobytových sociálnych službách, v roku 2019 porovnaní s rokom 2017 až o 40,08 %. S účinnosťou od 1. 5. 2019 boli zvýšené príplatky za prácu v sobotu, v nedeľu a v noci. Navýšenie príplatku za prácu v sobotu bolo z 25 % na 50 %, príplatok za prácu v nedeľu sa zvýšil z 50 % na 100 % a nočný príplatok pri nerizikovitom povolani stúpol z 30 % na 40 %. Zvyšovania príplatkov sa premietajú hlavne do miezd na ZpS a ZOS, kde je nepretržitá prevádzka.

Netransparentnosť v programovom rozpočte v záverečnom účte mesta spôsobuje aj zmena programov a podprogramov (čísla), keď v jednom roku je pod číslom podprogramu a v ďalšom roku pod tým istým číslom iná služba. Taktiež programy a podprogramy obsahujú v sebe

výdavky, ktoré nie sú výdavkami daného programu, čo spôsobuje „skresľovanie“ skutočných výdavkov.

Tabuľka 19 Východiskové štatistické údaje a podiel mesta Nitra na výnose DPFO pre roky 2017 - 2019

Mesto Nitra / rok	Počet obyvateľov k 1.1.	Počet obyvateľov 62+ k 1.1.	% podiel 62+ / celkovo m počte obyvateľov	Rok 201x celkom v rámci zúčtovania za rok 201x-1 v €	Skutočný príjem – podielové dane	Výpočet podielových daní na TSS pre nasledujúci rok	Skutočný podiel na TSS
1	2	3	4	5	5a	6	6a
2017	77 374	16 597	21,5	29 320 681	26 971 296	1 466 034,10 /1 468 802,40 (5,00 %)	1 348 565
2018	77 048	17 200	22	29 320 681	30 509 779	1 466 034,00 /1 607 537,90 (4,85 %)	1 525 489
2019	76 655	17 687	23	34 048 502	33 721 789	1 702 425,10 /1 765 922,20 (5,33 %)	1 686 089

Zdroj: www.mfsr.sk/financie/verejne_financie, MsÚ Nitra

V tabuľke 19 sú uvedené východiskové štatistické údaje a podiel mesta Nitra na výnose DPFO pre roky 2017 až 2019, ktoré sú „účelovo“ určené na podporu rozvoja terénnych SS pre seniorov³. Z prehľadu vyplýva, že v porovnaní s výdavkami na terénne SS bolo použitých cca 36,8 % z účelovo určených finančných prostriedkov v roku 2017, v roku 2018 sa objem použitých prostriedkov z podielových daní účelovo určených na opatrovateľskú službu znížil na 36 %. V roku 2019 to predstavovalo 37 %.

Z tabuľky 18 je zrejmé, že dochádza k nárastu aj pri poskytovaní sociálnych služieb, ktoré sú poskytované prostredníctvom Správy zariadení sociálnych služieb, kde sú poskytované sociálne služby pre občanov prevažne odkázaných na pomoc. V roku 2019 došlo k nárastu oproti roku 2018 o 20,1 %. Pozitívne je potrebné hodnotiť nárast terénnej opatrovateľskej služby, kde v roku 2019 došlo oproti roku 2018 k nárastu o 14 % vo výdavkoch, čo potvrdzuje

³ Nariadenie vlády Slovenskej republiky o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy určuje kritéria a váhy rozdeľovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí a rozpočtov vyšších územných celkov. Pri tvorbe návrhu nariadenia vlády ministerstvo postupovalo nasledovne Analýza a zadefinovanie originálnych kompetencií, ktoré budú predmetom financovania formou podielovej dane; Výber a váha kritérií pre rozdeľovanie výnosu dane obciam zohľadňuje samosprávne kompetencie určené na prefinancovanie (školské, sociálne zabezpečenie), rešpektuje požiadavku na nevyhnutnú stabilitu systému delenia výnosu dane podľa počtu obyvateľov bez rozdelenia do štatisticky sledovaných vekových skupín a rieši aj nevyhnutnosť zabezpečiť zvýšený prísun finančných prostriedkov nadväzne na rozsah poskytovaných služieb v centrách osídlenia. . Počet obyvateľov, ktorí dovŕšili vek šesťdesiatdva rokov váha 5 %. Smerovanie na financovanie potrieb v sociálnej oblasti pre obyvateľov v poproduktívnom veku, pre ktorých obec zabezpečuje opatrovateľskú službu v zmysle platnej legislatívy.

trend, že mesto Nitra rozvojom TOS vytvára podmienky pre dlhšie udržanie občanov odkázaných na pomoc v prirodzenom domácom prostredí.

Tabuľka 20 Podiel výdavkov na jednotlivé formy SS v roku 2019

Terénne SS - opatrovateľská služba	20,52 %
Ambulantné sociálne služby	8,24 %
Pobytové sociálne služby	52,14 %
Podporné služby	19,37 %

Aj keď prevažuje vo výdavkoch pobytová forma sociálnych služieb (niečo viac ako 50%), je pozorovateľný trend rozvoja terénnych a podporných sociálnych služieb, ktoré sú spolu vo výške takmer 40 %.

Tabuľka 21 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy⁴

Rok	SS poskytované NePoSS	Služby pre rodiny s deťmi	Príspevok pri narodení dieťaťa	JDvHN pre rodiny	Podpora na úpravu rodinných pomerov dieťaťa
2017	PR 13.04.03 120 534	PR 13.07 64 817	PR 13.07.01 62 815	PR 13.07.02 719	PR 13.07.03 1 283
2018	PR 13.04 233 029	PR 13.07 61 065	PR 13.07.01 59 674	PR 13.07.02 504	PR 13.07.03 887
2019	PR 13.04.01 203 795	PR 13.07 52 120	PR 13.07.01 50 642	PR 13.07.02 518	PR 13.07.03 960

Zdroj: www.nitra.sk, Programový rozpočet mesta Nitra – OSS rok 2017, 2018, 2019, vlastné spracovanie: december 2020

Mesto Nitra poskytuje peňažný príspevok na prevádzku pre troch neverejných poskytovateľov SS (Diecézna charita a Evanjelický cirkevný zbor a. v., Seniorka, n. o. Zvolen), kde sa priemerný počet opatrovaných za mesiac pohybuje v rozmedzí 35 – 40.

Od roku 2018 Mesto Nitra poskytuje finančný príspevok neverejným poskytovateľom SS (Monika o. z. Močenok – zariadenie pre seniorov -ambulantná forma, OAZIS o. z. Komárno – zariadenie pre seniorov, Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra – zariadenie pre seniorov,

⁴ Poznámky k Tabuľke 21: Do vyššie uvedených programov sú zahrnuté aj finančné prostriedky, ktoré nepatria do systému SS napr. hospic, resp. peňažné dávky na podporu rodín s deťmi:

- **r. 2017 v PR: do prvku 13.04.03** (SS poskytované NePoSS 140 534 €) je zaradený transfer pre Diecéznu charitu na Hospic 20 000 €.
- **r. 2018 v PR: do prvku 13.04** (SS poskytované NePoSS 258 029 €) je zaradený transfer pre Diecéznu charitu na Hospic 25 000 €.
- **r. 2019 v PR: do prvku 13.04** (SS poskytované NePoSS 235 012 €) je zaradený transfer pre Diecéznu charitu na Hospic 30 000 €, monitorovane a signalizácia pomoci 1 217 €.
- **r. 2019 v PR: do prvku 13.07** (Služby pre rod. s deťmi v PR „Jednorazové dávky a finančné príspevky“ 112 971 €) sú zaradené **príspevok pri narodení dieťaťa** 50 642 €, **príspevok pri odchode na dôchodok** 32 215 €, **JDvHN pre rodiny** 518 €, **JDvHN pre jednotlivcov** 284 €, **dotácia z ÚPSVaR na stravu a školské potreby** 28 350 €, **úprava rodinných pomerov dieťaťa** 960 €.

Spoločnosť Božieho Slova Nitra – zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby). Priemerný počet klientov sa pohybuje v rozmedzí 15 – 20.

Pozitívne možno hodnotiť podporu pri narodení dieťaťa, ktorú Mesto vypláca na základe Smernice primátora č. 4/2007 vo forme jednorazového príspevku vo výške 85 € osobitným skupinám obyvateľstva, ročne ide o cca 600 – 700 novorodencov a objem vyplatených príspevkov sa pohybuje v rozmedzí 55 – 66 tisíc €. Taktiež sa vypláca jednorazový finančný príspevok aj obyvateľom mesta po priznaní nároku na predčasný alebo starobný dôchodok taktiež vo výške 85 €. Počet obyvateľov, ktorým sa vypláca sa pohybuje v rozmedzí 480 – 380 (v rokoch 2015 – 2019) a objem vyplatených finančných prostriedkov je medzi 30 – 40 tisíc €.

Tabuľka 22 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy⁵

Rok	Jednorazové dávky a finančné príspevky	JDvHN pre jednotlivcov	Pochovávanie bezprístrešných občanov	Príspevok pri odchode na dôchodok	Odláhčovacia služba
2017	32 012	PR 13.08.01 839	PR 13.08.03 2 528	PR 13.08.04 28 645	PR 13.04.05 0
2018	39 585	PR 13.08.01 473	PR 13.08.03 1 372	PR 13.08.04 37 740	PR 13.08.05 0
2019	34 766	PR 13.07.05 284	PR 13.08.03 2 086	PR 13.07.04 32 215	PR 13.08.05 181

Zdroj: www.nitra.sk, Programový rozpočet mesta Nitra – OSS rok 2017, 2018, 2019, vlastné spracovanie: december 2020

⁵ Poznámky k Tabuľke 22: Do vyššie uvedených programov sú zahrnuté aj finančné prostriedky, ktoré nepatria do definovaných podprogramov:

- **r. 2017 v PR: do prvku 13.08.01** (JDvHN pre jednotlivcov 9 522 €) je zaradená dotácia ÚPSVaR (strava školské pomôcky, vratka PnD 8 682 €).
- **r. 2018 v PR: do prvku 13.08.01** (JDvHN pre jednotlivcov 6 099 €) je zaradená dotácia ÚPSVaR (strava školské pomôcky 5 626 €).
- **r. 2019 v PR: do prvku 13.07.05** (JDvHN pre jednotlivcov 28 634 €) je zaradená dotácia ÚPSVaR (strava školské pomôcky 28 350 €).

Tabuľka 23 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy⁶

Rok	Podpora pre subjekty v SaZ oblasti (dotácie)	Podpora pre subjekty v sociálnej oblasti (nájom a energie)	Inštitút osobitného príjemcu	Rozvoj lokality Orechov dvor
2017	PR 13.09 13 797	PR 13.09 6 236	PR 13.11 117 619	PR 13.12 2 028
2018	PR 13.09 13 993	PR 13.09 8 471	PR 13.11 110 013	PR 13.12 37 213
2019	PR 13.09 20 000	PR 13.09 4 256	PR 13.11 121 949	13.01.04 81 640

Zdroj: www.nitra.sk, Programový rozpočet mesta Nitra- OSS rok 2017, 2018, 2019, vlastné spracovanie: december 2020

Mesto Nitra v zmysle VZN č. 1/2001 a od r. 2019 VZN č. 9/2019 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Nitry poskytuje dotácie v sociálnej oblasti a oblasti ochrany a podpory zdravia, pomoc pre zdravotne postihnutých (od r. 2019 oblasti zlúčené „Sociálna oblasť a podpora verejného zdravia“).

V rámci podpory rozvoja pomoci pre občanov mesta podporuje činnosť MVO v tejto oblasti, čo má aj systémovo upravené prostredníctvom **Smernice primátora mesta Nitry č. 12/2015 o riešení nájomných vzťahov a úhrade energií a služieb mimovládnych organizácií pôsobiach v sociálnej oblasti.**

⁶ Poznámky k Tabuľke 23: Do vyššie uvedených programov sú zahrnuté aj finančné prostriedky, ktoré nepatria do definovaných podprogramov

r. 2017 v PR:

- do prvku 13.09 (Podpora pre subjekty v SaZ oblasti – „dotácie“, „nájom a energie“ 33 446 €) sú zaradené prevádzkové výdavky 479 €, transfery pre MVO na dofinancovanie projektov Nórskeho finančného mechanizmu 12 933 €, energie 6 236 €, dotácie 13 797 €.
- do prvku 13.12 (Rozvoj lokality Orechov dvor 5 994 €) je zaradený výdavok na Materské centrum Orechov dvor 2 028 €.

r. 2018 v PR:

- do prvku 13.09 (Podpora pre subjekty v SaZ oblasti – „dotácie“, „nájom a energie“ 44 689 €) sú zaradené transfer pre MVO na dofinancovanie projektov Nórskeho finančného mechanizmu, transfer energie 8 471 €, dotácie 13 993 €, transfer pre Nitrianske centrum dobrovoľníctva 15 000 €.
- do prvku 13.12 (Rozvoj lokality Orechov dvor 45 133 €) je zaradený výdavok na Komunitné centrum Orechov dvor 7 920 €.

r. 2019 v PR:

- do prvku 13.09 (Podpora pre subjekty v SaZ oblasti 65 780 €) sú zahrnuté transfery pre MVO na dofinancovanie projektov Nórskeho finančného mechanizmu 6 223 €, dotácie na soc.oblasť 20 000 €, transfer na Nitrianske centrum dobrovoľníctva 16 000 €, mimoriadna humanitárna pomoc mestu Prešov 10 000 €, energie 4 256 €, Nitr.komunitná nadácia – COMIN 8 000 €, výdavky iné 1 300 €.
- do prvku 13.01.04 (Rozvoj lokality Orechov dvor v PR „Komunitné centrum Orechov dvor“ 146 390 €) sú zaradené výdavky na komunitné centrá 42 463 €, projekt Miestna občianska poriadková služba 16 125 €, kapitálové výdavky 6 158 €, lokalita Orechov dvor 81 640 €.

Tabuľka 24 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy⁷

Rok	Sociálna výdajňa	Ochrana, podpora a rozvoj verejného zdravia (Zdravé mesto)	Nitrianske dobrovoľnícke centrum	Transfery pre mimovládne organizácie
2017	PR 13.16 6 006	PR 13.17 3 110	PR 13.18 12 000	PR 13.09 12 933
2018	PR 13.16 5 974	PR 13.17 2 836	PR 13.09 15 000	PR 13.09 6 223
2019	PR 13.08.02 7000	PR 13.17 4 216	PR 13.09 16 000	PR 13.09 14 223

Zdroj: www.nitra.sk, Programový rozpočet mesta Nitra- OSS rok 2017, 2018, 2019, vlastné spracovanie: december 2020

Mesto Nitra poskytuje transfer pre Nitriansku komunitnú nadáciu na zabezpečenie hygienických a stravovacích návykov pre sociálne slabšie skupiny prostredníctvom Sociálnej výdajne Mesta Nitry.

V zmysle zmluvy č. 688/2017/OSS Mesto Nitra poskytuje transfer pre Nitrianske dobrovoľnícke centrum na zabezpečenie miezd a odvodov pre troch pracovníkov. V zmysle zmluvy č. 780/2017/OSS

Transfery pre mimovládne organizácie poskytl Mesto Nitra na spolufinancovanie projektu v rámci OP IŽ DOP (Rozšírenie služieb a zefektívnenie intervencií v procese práce so závislým klientom programu Domáce násilie financovaného z Nórskeho grantu) pre neziskovú

⁷ Poznámky k Tabuľke 24: Do vyššie uvedených programov sú zahrnuté aj finančné prostriedky, ktoré nepatria do definovaných podprogramov

r. 2017 v PR:

- **do prvku 13.09** (Transfery pre mimovládne organizácie v PR „Podpora pre subjekty v sociálnej oblasti“ 33 446 €) sú zaradené výdavky na dotácie pre sociálnu oblasť 13 797 €, transfery na energie pre neziskové organizácie 6 236 €, prevádzk. náklady 479 €, transfer pre mimovl.org. Budúcnosť – Nórskeho finančný mechanizmus 12 933 €.

r. 2018 v PR:

- **do prvku 13.17** (Ochrana a podpora verejného zdravia 8 569 €) sú zaradené výdavky na zdravotnú posudkovú činnosť 5 732 €, Zdravé mesto 2 836 €.
- **do prvku 13.09** (Podpora pre subjekty v sociálnej a zdravotnej oblasti 44 689 €) sú zaradené výdavky na dotácie 13 993 €, transfery pre mimovl. org. Budúcnosť – Nórskeho finančný mechanizmus 6 223 €, transfer energie 8 471 €, výdavky iné 999 €, transfer pre Nitrianske centrum dobrovoľníctva 15 000 €.

r. 2019 v PR:

- **do prvku 13.17** (Ochrana a podpora verejného zdravia 9 263 €) sú zaradené výdavky na zdravotnú posudkovú činnosť 5046 €, zdravé mesto 4 216 €.
- **do prvku 13.09** (Podpora pre subjekty v sociálnej a zdravotnej oblasti 65 780 €) sú zaradené výdavky na dotácie 20 000 €, transfer pre mimovl. org. Budúcnosť – Nórskeho finančný mechanizmus 6 223 €, transfer energie 4 256 €, výdavky iné 1 300 €, transfer pre Nitrianske centrum dobrovoľníctva 16 000 €, transfer na integračné a komunitné centrum (COMIN) 8 000 €, finančná pomoc mestu Prešov 10 000 €.

organizáciu Budúcnosť Nitra a projektu Integrované a komunitné centrum v Nitre na prípravu projektu a začiatok spustenia projektu na zahájenie prevádzky súvisiacej s realizáciou služieb poskytovaných Komunitným centrom pre pracovnú a vedomostnú mobilitu (COMIN).

Tabuľka 25 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení podľa zdrojov financovania

	2017	2018	2019
Rozpočet mesta – výdavky plnenie k 31.12. (BV)	53 661 463	59 767 312	65 080 509
BV OSS vrátane SZSS na SS:	3 601 597	4 025 516	4 567 676
% podiel z rozpočtu mesta	6,70 %	6,70 %	7,00 %
Dotácie, Finančné príspevky, projekty (MPSVaR SR)	791 748,00 (SZSS: 639 468,00 OSS: 152 280,00)	826 208,00 (SZSS: 629 322,00 OSS: 196 886,00 z toho: 26 224 projekt TSP)	935 023,00 (SZSS: 703 574,00 OSS: 231 449,00 z toho: 58 810 projekt TSP)
Úhrady za poskytované SS od klientov, príjmy z nájmu, úroky	1 367 192,00 (SZSS: 1 339,794,00 OSS: 24 251,00)	1 239 489,00 (SZSS: 1 205 487,00 OSS: 36 378,00)	1 295 674,00 (SZSS: 1 260 244,00 OSS: 35 632,00)
Dary, granty, ostatné	3 938,00 (SZSS: 3 270,00 OSS: 668,00)	1 163,00 (SZSS: 164,00 OSS: 999,00)	279,00 (SZSS)
Poznámky:	59,94 % výdavkov na SS kryté zo štátneho príspevku a úhradami od občanov 2 158 940€	51,32 % výdavkov na SS kryté zo štátneho príspevku a úhradami od občanov 2 065 697 €	48,84 % výdavkov na SS kryté zo štátneho príspevku a úhradami od občanov 2 230 697 €

Zdroj: MsÚ Nitra odbor sociálnych služieb, apríl 2020, záverečné účty mesta Nitra roky 2017, 2018, 2019, rozbor SZSS roky 2017, 2018, 2019

Tabuľka 26 Prehľad finančných prostriedkov, ktoré sú „systémovo“ určené pre účely sociálnych služieb

Rok	DPFO – podielové dane predpoklad	Skutočný príjem z podielových daní na TSS	FP z MPSVaR	Stĺpec 2a +3	BV na SS v roku	BV na SS – (5% podielových daní + FP MPSVaR)
1	2	2a	3	4	5	6
2017	1 466 034,10/ 1 468 802,40 (5%)	1 348 565	911 760,00	2 260 325	2 037 985	+ 222 340
2018	1 466 064/ 1 607 537 (4,85%)	1 525 489	896 428,52	2 421 918	2 637 608	- 215 690
2019	1 702 425,10/ 1 765 922,20 (5,33%)	1 686 089	999 618,00	2 685 707	3 182 392	- 496 685

Vyššie uvedená tabuľka 26 poskytuje prehľad o tom, koľko mesto Nitra v rokoch 2017 až 2019 vynakladá z vlastných príjmov na účely sociálnych služieb. V stĺpci 2a tabuľky 26 sú uvedené „účelové“ zdroje, ktoré sa z prerozdelenia z príjmu DPFO (cca 5%) sú určené na terénne sociálne služby (opatrovateľskú službu), stĺpec 3 uvádza finančné príspevky, ktoré MPSVaR SR na základe zákona č. 448/2008 Z. z. poskytuje samosprávam na financovanie sociálnych služieb (pobytové sociálne služby podmienené odkázanosťou a sociálne služby krízovej intervencie – nocľaháreň, útulok). **V roku 2017 mesto nepoužilo všetky „účelovo určené“ zdroje na sociálne služby. V roku 2018 a 2019 sa zdroje z vlastných príjmov mesta pohybujú na úrovni cca od 216 do 500 tis.€. Je potrebné, podotknúť, že uvedené čiastky sú čiastočne kryté aj z eurofondov,** ktorých výška v roku 2018 predstavovala 337 368 € NFP na KC Orechov Dvor, ktorý sa realizoval v období marec – august 2019. Zvýšenie zamestnanosti ľudí žijúcich v MRK poskytovaním miestnej občianskej poriadkovej služby v sume 93 240 € sa realizuje v období júl 2019 – jún 2021. DOP POS (Podpora opatrovateľskej služby prostredníctvom SZSS) sa realizuje v období 1. 10. 2019 – 30. 9. 2021. Celková výška oprávnených výdavkov je 499 965,70 € (zatiaľ bol preplatený 1 mesiac a to október 2019 v sume 16 004,49 €).

2.1.3. ZÁVERY K HODNOTENIU KPSS ZA ROKY 2016 – 2020

II. Komunitný plán sociálnych služieb (pôvodný aj aktualizovaný) nemal vytvorený časový a finančný plán v súlade so zákonom o sociálnych službách, ako aj v súlade s metodikou strategického plánovania. Hlavné procesy strategického (komunitného) plánovania sú programovanie, finančné riadenie, monitorovanie a hodnotenie. II. Komunitný plán sociálnych služieb mal pri každom programe, opatrení, aktivite uvedený len časový úsek 2016 – 2020. Programová časť bola spracovaná, ale časové rámce ani finančné neboli určené ani rámcovo, ani následne neboli spracovávané akčné plány, ktoré sú podkladom pre určenie potreby finančných zdrojov, ich krytie v rozpočte a pod. Taktiež aj systém hodnotenia a merateľné ukazovatele a hodnotiace indikátory nezodpovedali požiadavkám reálneho plánovania, chýbali východiskové a očakávané hodnoty. Možno konštatovať, že II. Komunitný plán sociálnych služieb na základe uvedených skutočností svoj účel naplnil len čiastočne. Z uvedených dôvodov aj Hodnotenie II. Komunitného plánu sociálnych služieb bolo náročné a má skôr informatívny charakter, ako aj ročné hodnotiace správy, ktoré sa priebežne predkladali.

Pri návrhu III. Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry sa počíta **so skvalitnením procesu komunitného plánovania, transparentným nastavením časového aj finančného plánu**, ktorý umožní pretaviť navrhované a pripravované zámery do finančnej „kondície“, aby sa obmedzili riziká, aby sa preverila, resp. potvrdila uskutočniteľnosť navrhovaných cieľov, aby to neboli zámery neurčité, resp. neuskutočniteľné.

2.2. DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA A PROGNÓZY JEJ ĎALŠIEHO VÝVOJA

Demografický vývoj výrazne ovplyvnili zmeny na prelome 80. a 90. rokov 20. storočia, zmena politického režimu vo vtedajšom Československu. Starnutie populácie Slovenska je v horizonte najbližších desaťročí nezvratné, je dlhodobým dôsledkom nízkej pôrodnosti a zvyšujúceho sa veku dožitia. Každoročne sú na Slovensku prepisované historické maximá indexu starnutia a priemerného veku.

V roku 2019 dosiahol index starnutia hodnotu 104,80 %. Na 100 obyvateľov v predproduktívnom veku pripadá takmer 105 obyvateľov vo veku 65 a viac rokov. Narastá aj priemerný vek obyvateľstva. Kým v roku 2009 bol priemerný vek obyvateľstva SR 38,7 rokov, v roku 2019 bol už priemerný vek 41,06 rokov.

Obyvateľstvo Slovenska bude starnúť najintenzívnejšie zo všetkých krajín Európskej únie, také sú prognózy Eurostatu. Hovoríme o trende intenzívneho starnutia. Odborníci hovoria, že v roku 2080 bude Slovensko na čele rebríčka, čo sa týka ukazovateľa ekonomickej závislosti starších osôb (pomer medzi počtom obyvateľov nad 65 rokov a ekonomicky aktívnym obyvateľstvom). Rok 2018 bol prelomový v rámci sledovania starnutia populácie. Historicky prvýkrát na Slovensku prevýšil počet a podiel seniorov počet a podiel detí⁸.

Tabuľka 27 Demografické ukazovatele SR, roky 2018 - 2019

Ukazovateľ	Rok	
	2018	2019
Počet obyvateľov	5 450 421	5 457 873
Index starnutia (%)	101,9	104,8
Podiel osôb v predproduktívnom veku (%)	15,74	15,83
Podiel osôb v produktívnom veku (%)	68,22	67,59
Podiel osôb v poproduktívnom veku (%)	16,04	16,58
Priemerný vek obyvateľa	40,82	41,06

Zdroj: *www.statistics.sk*

Slovensko patrí medzi krajiny s vyššou mierou úmrtnosti. Vzhľadom na významný potenciál pre zlepšovanie úmrtnostných pomerov sa očakáva, že dlhodobý trend znižovania celkovej úmrtnosti bude pokračovať aj v najbližších desaťročiach. Mierne by sa mala znižovať aj „nadúmrtnosť“ mužov.

Populačný vývoj má priamy vplyv na vývoj počtu, prírastku, štruktúry a rozmiestnenia obyvateľstva. Zmeny nastanú vo všetkých demografických štruktúrach obyvateľstva, najvýraznejšie zmeny sa očakávajú vo vekovej štruktúre obyvateľstva. Všetky tieto zmeny a pohyb budú mať významný dopad na spoločenský a ekonomický vývoj.

⁸ Demografický vývoj SR v roku 2018 v kontexte posledných desiatich rokov (Ústredie ŠÚ SR, https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/7b1929d9-182b-40b7-add8-4f131a0bea22/Demograficky_vyvoj_poslednych_10rokov.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mFUEoFW)

Na Slovensku existujú výrazné regionálne demografické rozdiely, ktoré sú dôsledkom regionálnych rozdielov v spôsobe života, životnej úrovni, kultúrnych tradíciách, religiozite aj etnicite. Zloženie obyvateľstva podľa veku a pohlavia predstavuje základné populačné štruktúry, v ktorých sa odzrkadľuje nielen predchádzajúci populačný vývoj, ale predstavujú súčasne aj jeden z najdôležitejších predpokladov budúceho smerovania populácie. Jedným z najvýznamnejších trendov 21. storočia bude dynamizácia procesu starnutia, ktoré môžeme chápať ako zvyšovanie počtu a podielu starších osôb v populácii.

V niektorých ukazovateľoch sa pozrieme okrem údajov za mesto Nitra aj na údaje za funkčné mestské územie Nitry. Do FMU Nitry patrí 10 sídel a to:

- Nitra
- Čakajovce
- Jelšovce
- Zbehy
- Malý Lapáš
- Veľký Lapáš
- Čechynce
- Nitrianske Hrnčiarovce
- Ivanka pri Nitre
- Lužianky

Tabuľka 28 Počet obyvateľov mesta Nitra v rokoch 2015 - 2019, spolu, podľa pohlavia, priemerný vek, index starnutia

Ukazovateľ	ROK				
	2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvateľov k 31.12. spolu	77 670	77 374	77 048	76 655	76 533
Počet obyvateľov – muži	37 059	36 988	36 819	36 634	36 525
Počet obyvateľov – ženy	40 611	40 386	40 229	40 021	40 008
Priemerný vek obyvateľstva Nitra	41,84	42,14	42,48	42,74	42,94
Priemerný vek obyvateľstva funkčného mestského územia Nitry	40,08	40,04	40,11	40,09	40,30
Index starnutia (%) Nitra	118,64	123,05	128,16	131,97	134,14
Index starnutia (%) funkčného mestského územia Nitry	96,20	97,01	98,02	98,68	102,81

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Tabuľka 29 Počet obyvateľov vo FMU Nitra

	2015	2016	2017	2018	2019
Nitra	77 670	77 374	77 048	76 655	76 533
Čakajovce	1 153	1 159	1 165	1 166	1 161
Jelšovce	1 009	1 022	1 022	1 000	994
Zbehy	2 256	2 248	2 242	2 255	2 249

Malý Lapáš	758	814	894	1 008	1 074
Veľký Lapáš	1 291	1 363	1 495	1 651	1 739
Čechynce	1 124	1 160	1 203	1 230	1 259
Nitrianske Hrnčiarovce	2 041	2 086	2 083	2 089	2 108
Ivanka pri Nitre	2 492	2 613	2 673	2 761	2 774
Lužianky	2 919	2 973	2 978	3 000	2 995
SPOLU	92 713	92 812	92 803	92 815	92 886

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Sú regióny Slovenska, ktoré zaznamenávajú prírastok obyvateľstva. Ovplyvňuje to napríklad religiozita a etnicita na severe a východe Slovenska alebo migrácia v okolí Bratislavy. Ostatné regióny zaznamenávajú úbytok obyvateľstva.

Vidiecke sídla z FMU Nitra znižujú priemerný vek obyvateľstva v regióne. V obciach Malý Lapáš (index starnutia 2019 – 30,74 %) a Veľký Lapáš (index starnutia 2019 – 65,64 %) je výrazne mladšie obyvateľstvo. Naopak v obci Jelšovce bol index starnutia za rok 2019 na úrovni 146,09 %. Celkovo však môžeme povedať, že index starnutia FMR Nitra je blízky celoslovenskému priemeru, index starnutia v meste Nitra je však významne nad slovenským priemerom.

V meste Nitra dochádza k znižovaniu počtu obyvateľov avšak na úrovni FMR Nitra je počet obyvateľov stabilný, skôr sa dá hovoriť o miernom raste oproti roku 2015.

Tabuľka 30 Bilancia obyvateľstva mesta Nitra podľa vekových skupín - predproduktívny a poproduktívny vek, roky 2017 - 2019

	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2019	2019	2019
Veková skupina od - do	Ženy	Spolu	%	Ženy	Spolu	%	Ženy	Spolu	%
4 roky alebo menej	1 918	3 893	49,27	1 930	3 930	49,11	1 998	4 048	49,36
Od 5 do 9 rokov	1 791	3 718	48,17	1 759	3 667	47,97	1 823	3 777	48,27
Od 10 do 14 rokov	1 449	3 042	47,63	1 516	3 154	48,07	1 534	3 206	47,85
Od 15 do 19 rokov	1 516	3 140	48,28	1 462	3 029	48,27	1 433	3 014	47,54
Poproduktívny vek									
Od 65 do 69 rokov	2 964	5 157	57,48	3 039	5 312	57,21	3 166	5 505	57,51
Od 70 do 74 rokov	2 016	3 402	59,26	2 155	3 630	59,37	2 273	3 825	59,42
Od 75 do 79 rokov	1 421	2 286	62,16	1 463	2 378	61,52	1 544	2 508	61,56
Od 80 do 84 rokov	1 076	1 612	66,75	1 108	1 647	67,27	1 132	1 659	68,23
Od 85 do 89 rokov	607	841	72,18	619	873	70,90	618	918	67,32
Od 90 do 94 rokov	200	277	72,20	201	271	74,17	230	306	75,16
Od 95 do 99 rokov	46	58	79,31	41	56	73,21	41	56	73,21

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Z tabuľky 30 je zrejmé, že v predproduktívnej časti populácie je vyrovnaný podiel žien a mužov, iba veľmi mierne prevláda mužské pohlavie, ale v poproduktívnej časti populácie

výrazne prevláda ženské pohlavie a so zvyšujúcim sa vekom sa podiel žien ešte zvyšuje. Demografické údaje potvrdzujú feminizáciu staroby. Tento ukazovateľ je potrebné zohľadňovať pri plánovaní pobytových sociálnych služieb a zohľadniť v pomere kapacít ženské a mužské lôžka/miesta.

Tabuľka 31 Vekové zloženie obyvateľstva mesta Nitra k 31.12 podľa ekonomických vekových skupín v %

Ukazovateľ:	2015	2016	2017	2018	2019
Podiel osôb v predproduktívnom veku	13,56	13,68	13,83	14,03	14,41
Podiel osôb v produktívnom veku	70,35	69,5	68,45	67,47	66,25
Podiel osôb v poproduktívnom veku	16,09	16,83	17,72	18,51	19,33

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

V meste Nitra v predproduktívnej časti populácie došlo v priebehu rokov 2015 – 2019 k miernemu nárastu o 0,85 %, ale v poproduktívnej časti populácie dochádza za rovnaké obdobie k výraznejšiemu nárastu a to o 3,24 %. Je to aj o 2,75 % viac v porovnaní s celoslovenským priemerom za rok 2019.

Tabuľka 32 Index ekonomického zaťaženia, index ekonomickej závislosti v meste Nitra za roky 2015 - 2019 v %

Ukazovateľ:	2015	2016	2017	2018	2019
Index ekonomického zaťaženia osôb	42,15	43,89	46,08	48,22	50,94
Index ekonomickej závislosti mladých ľudí	19,28	19,68	20,2	20,79	21,76
Index ekonomickej závislosti starých ľudí	22,87	24,21	25,89	27,43	29,18

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Index ekonomického zaťaženia vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku a poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v produktívnom veku. Index ekonomickej závislosti mladých ľudí vyjadruje počet osôb v predproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku a index ekonomickej závislosti starých ľudí vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku. Z tabuľky 32 je vidieť, že sa výrazne zvyšuje index ekonomického zaťaženia produktívnej časti populácie a index ekonomickej závislosti starých ľudí.

Tabuľka 33 Počet obyvateľov okresu Nitra - podľa vybraných národností za roky 2017 - 2019

Národnosť	Počet v roku 2017	% v roku 2017	Počet v roku 2018	% v roku 2018	Počet v roku 2019	% v roku 2019
Spolu	161 025		161 441		161 679	
Slovenská	141 873	88,11	142 196	88,08	142 555	88,17
Maďarská	8 667	5,38	8 570	5,31	8 472	5,24
Česká	1 069	0,66	1 100	0,68	1 117	0,69
Rómska	711	0,44	709	0,44	710	0,44
Rumunská	384	0,24	444	0,28	449	0,28
Bulharská	329	0,20	344	0,21	351	0,22
Poľská	265	0,16	279	0,17	277	0,17
Nemecká	134	0,08	152	0,09	154	0,10
Ruská	102	0,06	113	0,07	111	0,07
Ukrajinská	90	0,06	100	0,06	107	0,07
Iná a nezistená	7 401	4,60	7 434	4,60	7 376	4,56

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Na území okresu Nitry okrem väčšinového obyvateľstva slovenskej národnosti žije mnoho národnostných menšín. K maďarskej národnosti sa hlási 5,24 %, k českej len 0,69 %, rómskej 0,44 %. Dúfame, že nové sčítanie obyvateľstva nám prinesie presnejšie údaje o národnostiach žijúcich na území okresu Nitra. V Atlase rómskych komunít sú v meste Nitra identifikované tieto lokality s osídlením rómskymi komunitami:

- Borová, Kalvária
- Dolné Krškany
- Dražovce
- Mlynárce
- Orechov dvor

Jedným z dominantných znakov nového modelu sobášnosti na Slovensku je odkladanie prvých sobášov, čo sa okrem samotnej intenzity prejavuje aj na hodnotách priemerného veku pri prvom sobáši. Ten v podstate od začiatku 90. rokov kontinuálne a pomerne dynamicky rastie. Jeho hodnoty u slobodných mužov už dosiahli v roku 2018 úroveň 34 rokov a u slobodných žien prekročili úroveň 31 rokov⁹.

Priemerný vek snúbencov pri uzatváraní manželstiev v okrese Nitra v roku 2018 bol veľmi podobný celoslovenskému priemeru. Vek žien bol v roku 2018 v okrese Nitra o jeden rok vyšší ako slovenský priemer.

⁹ Demografický vývoj SR v roku 2018 v kontexte posledných desiatich rokov (Ústredie ŠU, https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/7b1929d9-182b-40b7-add8-4f131a0bea22/Demograficky_vyvoj_poslednych_10rokov.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mFUEoFW)

Tabuľka 34 Priemerný vek snúbencov pri uzatváraní manželstiev v okrese Nitra v rokoch 2015 - 2019

Ukazovateľ - priemerný vek snúbencov	2015	2016	2017	2018	2019
Muži	33,39	34,64	34,23	34,83	34,60
Ženy	30,50	31,59	31,44	32,13	31,57

Zdroj: datacube.statistics.sk

Priemerný vek vstupu do manželstva sa neustále zvyšuje u mužov i žien, aj v priebehu rokov 2017 – 2019 prišlo v okrese Nitra k posunu vekovej hranice smerom nahor. Vývoj rozvodovosti na Slovensku až do roku 2006 – počet rozvodov, ako aj intenzita rozvodovosti viac-menej kontinuálne rástli. Už v polovici 90. rokov sa ročne rozvádzalo približne 9 tis. manželstiev. Nepriaznivý vývoj pokračoval a vyvrcholil v rokoch 2006 – 2010, keď ročne zanikalo právnu cestou viac ako 12 tis. manželstiev a intenzita rozvodovosti dosahovala viac ako 40 %. V nasledujúcom období klesal nielen počet rozvodov, ale aj samotná intenzita rozvodovosti. Rozvodovosť na Slovensku dlhodobo klesá. Podľa údajov Štatistického úradu SR bol v roku 2018 index rozvodovosti 30,7 %, čo znamená, že zo 100 sobášov zaniklo vyše 30 rozvodom. Ide o najnižšie číslo od roku 1994.

Slováci považujú za najčastejšie príčiny rozvodov neveru (69 %), alkoholizmus a problémy s drogami (60 %) či finančné ťažkosti (56 %). Druhú trojicu príčin kopírovali vzťahové problémy: domáce násilie, neochota komunikovať a nedostatok času a pozornosti zo strany partnera. V okrese Nitra je najčastejšou príčinou rozvodov rozdielnosť pováh, názorov a záujmov, ale aj nevera.

Tabuľka 35 Rozvody podľa vybraných príčin rozvratu, pohlavia a trvalého pobytu v okrese Nitra v rokoch 2017 - 2019

Príčina rozvodovosti	2017 Muži	2017 Ženy	2018 Muži	2018 Ženy	2019 Muži	2019 Ženy
súd nezistil zavinenie	6	24	10	14	3	5
neuvážené uzavretie manželstva	1	1	4	4	2	2
Alkoholizmus	12	5	11	5	6	1
Nevera	25	22	22	25	16	24
nezáujem o rodinu (vr. ukončenia spolužitia)	11	10	5	5	4	2
zlé zaobchádzanie, odsúdenie pre trestný čin	3	1	1	1	1	2
rozdielnosť pováh, názorov a záujmov	227	227	254	254	247	247
zdravotné dôvody (vr. neplodnosti)	3	3	0	0	2	2
sexuálne nezhody	2	2	1	1	1	1
ostatné príčiny	39	34	20	19	32	28

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Rozvod patrí k najväčším záťažiam, s akými sa človek v živote stretáva. U väčšiny ľudí je sprevádzaný životnou krízou a citovým utrpením. Deti si rozvod zväčša neželajú a obávajú sa ho. Znamená pre nich rozpad domova a stratu rodiča.

Tabuľka 36 Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách v okrese Nitra v rokoch 2017 - 2019

	2017	2018	2019
Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách	1,5	1,5	1,6
Rozvody manželstiev s maloletými deťmi	188	206	185

Zdroj: *datacube.statistics.sk*

Hlavné demografické trendy, ktoré sa prejavujú na celoštátnej úrovni, sú viditeľné aj na úrovni miestnej a okresnej. Prírastky obyvateľstva sa prevažne znižujú a obyvateľstvo starne, zvyšuje sa priemerný vek obyvateľstva. Očakávané posuny vo vekovej štruktúre: presun silných povojnových generácií do poproduktívneho veku, presun silných generácií zo 70. rokov 20. storočia do poreproduktívneho veku a presun slabých generácií narodených po roku 1990 do reprodukčného veku spôsobí, že prirodzený úbytok obyvateľstva a intenzita populačného starnutia sa budú prehlbovať, a to napriek očakávaným pozitívnym trendom plodnosti a úmrtnosti¹⁰.

2.3. ANALÝZA SOCIÁLNEJ SITUÁCIE NA ÚZEMÍ MESTA NITRY

2.3.1. ŠTATISTIKY SOCIÁLNEJ OCHRANY

Sociálna ochrana je poskytovaná vo forme zdravotnej starostlivosti, sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpory a sociálnej pomoci.

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti je zabezpečované poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti a financované zdravotnými poisťovňami.

Sociálne poistenie garantuje zabezpečenie v prípade choroby, materstva, úrazu a choroby z povolania, nezamestnanosti, staroby či invalidity. Sociálne poistenie je poistenie, ktoré na Slovensku upravuje zákon o sociálnom poistení. Poskytovanie dávok z jednotlivých druhov sociálneho poistenia závisí od konkrétnej životnej situácie. Povinnosť platiť poistné do Sociálnej poisťovne má zamestnanec, zamestnávateľ, samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO), dobrovoľne poistená osoba a štát (za poistencov štátu).

¹⁰ Šprocha-Vaňo-Bleha: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2013, str.83

V rámci štátnej sociálnej podpory sa poskytujú jednorazové a opakované sociálne dávky. Pre každú dávku sú definované podmienky, ktoré musí žiadateľ spĺňať.

- Jednorazové dávky sú napríklad príspevok pri narodení dieťaťa alebo príspevok na pohreb.
- Opakované dávky sú napríklad rodičovský príspevok, príspevok na starostlivosť o dieťa alebo náhradné výživné.

Dávky sú financované zo štátneho rozpočtu.

Sociálna pomoc predstavuje peňažné i vecné dávky poskytované v stave hmotnej núdze občan, ktorá je poskytovaná prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a obcí. Rieši situáciu sociálnej odkázanosti v hmotnej núdzi, kedy občan svoju sociálnu situáciu nie je schopný riešiť vlastnými silami. **Sociálna pomoc sa poskytuje formou sociálnej služby a/alebo dávkami sociálnej pomoci.** Sociálna pomoc sa realizuje na úrovni samosprávnych orgánov a na úrovni miestnej štátnej správy (obvodné úrady). Sociálna pomoc sa financuje zo štátneho rozpočtu a z rozpočtov samosprávy.

Sociálne služby sa poskytujú formou nepeňažného plnenia. Dôraz sa kladie na potrebnosť pomoci. K tomu sú potrebné kvalitné dáta o sociálnej situácii obyvateľov na danom území. Informácie o obyvateľoch mesta, ktorí sú v hmotnej núdzi, pomôžu pri návrhu sociálnych služieb hlavne pre cieľovú skupinu osôb v nepriaznivých životných situáciách.

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a príjem si nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Tabuľka 37 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi v meste Nitra za roky 2015 – 2019

Dávka a príspevky podľa zákona č. 417/2019 Z.z. §10 (o pomoci v HN)	2015	2016	2017	2018	2019
Jednotlivec	1 093	792	582	434	365
Jednotlivec s 1 – 4 deťmi	286	233	172	141	125
Jednotlivec s viac ako 4 deťmi	4	3	3	3	3
Dvojica	56	44	29	17	16
Dvojica s 1 – 4 deťmi	90	82	59	40	31
Dvojica s viac ako 4 deťmi	7	5	3	2	2
SPOLU	1536	1159	848	637	542

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Z tabuľky 37 je zrejmé, že počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi za sledované obdobie rokov 2015 – 2019 má klesajúcu tendenciu, kým v roku 2015 poberalo dávku v hmotnej núdzi a príspevky k nej 1,9 % z celkového počtu obyvateľov mesta, v roku 2019 to bolo len 0,7 %.

Štátne sociálne dávky sú nástrojom, ktorými štát finančne podporuje najmä rodiny s deťmi s cieľom finančne prispieť rodičom na výdavky spojené s narodením dieťaťa alebo viacerých detí

súčasne a so zabezpečením starostlivosti o nezaopatrené deti, ich výchovu a výživu. Tieto dáta slúžia ako podklad, ktorý je možné využiť pri rôznych návrhoch služieb pre rodiny s deťmi.

Tabuľka 38 Počet poberateľov rodičovského príspevku v meste Nitra v rokoch 2015 - 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Rodičovský príspevok	2 592	2 624	2 623	2 648	2 646
Z toho rodičovský príspevok – dieťa s DNZS	423	397	380	354	298

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Počet poberateľov rodičovského príspevku v r. 2019 stúpol v porovnaní s r. 2015 približne o 2,1 %, počet poberateľov rodičovského príspevku na dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom v roku 2019 v porovnaní s rokom 2015 klesol takmer o 29,6 %.

Tabuľka 39 Počet poberateľov prídavku na dieťa v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Prídavok na dieťa	10 974	10 874	10 645	10 500	10 321
Prídavok na dieťa – počet detí	16 749	16 545	16 222	16 060	15 830

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Prídavok na dieťa vypláca úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR) rodinám s nezaopatrenými deťmi, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa. Počet poberateľov prídavku na dieťa v roku 2019 klesol v porovnaní s rokom 2015 o 6,0 %. Štátne sociálne dávky sa poskytujú aj na kompenzáciu. **Kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ŽZP)** je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ŽZP poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu alebo poskytovaním sociálnych služieb. Dôležitá je preto početnosť cieľovej skupiny (tzn. počet osôb so zdravotným postihnutím), aby bolo možné plánovať potrebné sociálne služby pre túto cieľovú skupinu.

Tabuľka 40 Počet osôb s ŽZP v meste Nitra 2015 - 2019

Počet osôb s ŽZP k 31.12.	stav k 31.12.2015	stav k 31.12.2016	stav k 31.12.2017	stav k 31.12.2018	stav k 31.12.2019
vo veku do 7 rokov	54	54	56	65	62
vo veku od 8 – 17 rokov	130	138	147	155	167
vo veku 18 - 44 rokov	784	839	858	887	881
vo veku 45 - 60 rokov	1 164	1 163	1 135	1 158	1 168
vo veku 61 - 70 rokov	1 065	1 151	1 214	1 260	1 292
vo veku 71 - 80 rokov	706	714	711	734	781
vo veku viac ako 81 rokov	553	544	547	571	635
SPOLU	4 456	4 603	4 668	4 830	4 986

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

V roku 2015 predstavovali občania so zdravotným postihnutím 5,7 % z celkovému počtu obyvateľov mesta. V roku 2019 to bolo 6,5 %. Počas celého sledovaného obdobia sa počet týchto ľudí zvyšoval.

Tabuľka 41 Počet poberateľov vybraných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v meste Nitra v rokoch 2015 - 2019

počet poberateľov		2015	2016	2017	2018	2019
PP na osobnú asistenciu		109	109	109	107	120
PP na prepravu		29	27	27	27	28
PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov	Diétne stravovanie	606	599	586	588	588
	Hygiena alebo opotrebovanie	850	810	798	805	832
	Prevádzka OMV	379	371	361	365	396
	Pes so špeciálnym výcvikom	2	2	2	2	2
PP na kúpu pomôcky		31	30	21	32	33
PP na kúpu zdvihacieho zariadenia		11	9	6	12	11
PP na úpravu osobného motorového vozidla		1	2	2	1	0
PP na úpravu bytu		4	2	1	1	3
PP na úpravu rodinného domu		1	0	0	0	0
PP na opravu pomôcky		5	4	6	8	11
PP na kúpu osobného motorového vozidla		16	8	13	12	6

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Počet poberateľov finančných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŽZP sa pohybuje okolo 2,5 % z celkového počtu obyvateľov mesta.

Tabuľka 42 Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie v meste Nitra v rokoch 2015 - 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
FO poberajúce dôchodkovú dávku, opatrujúce	378	389	367	378	392
1 osobu	367	382	361	374	389
viac osôb	12	12	8	9	8
FO poberajúce príspevok podľa ust. § 66 ods. 5	2	2	2	1	2
Ostatné FO opatrujúce	402	383	390	429	471
Celodenne 1 osobu	369	352	350	386	428
Čiastočne 1 osobu	23	31	40	37	29
Celodenne viac osôb	18	15	12	12	17
Čiastočne viac osôb	0	0	0	0	1
Kombinovane viac osôb	1	2	5	2	0
Príplatok k PP na opatrovanie	0	0	0	28	71

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Tabuľka 43 Veková štruktúra poberateľov príspevku na opatrovanie v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019

počet poberateľov	stav k 31.12.2015	stav k 31.12.2016	stav k 31.12.2017	stav k 31.12.2018	stav k 31.12.2019
vo veku 18 – 60 rokov	337	332	325	357	393
vo veku 61-70 rokov	216	227	219	209	230
vo veku 71-80 rokov	67	70	77	84	92
vo veku viac ako 81 rokov	16	16	18	18	17

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Poberatelia prevažne opatrujú jednu osobu celodenne.

V roku 2015 podiel osôb vo veku viac ako 60 rokov na celkovom počte opatrovaných predstavoval 60,2 %, podiel osôb v produktívnom veku 29,9 % a podiel mladistvých na celkovom počte opatrovaných takmer 9,9 %. V roku 2019 osoby vo veku 60 a viac rokov predstavovali 58,5 % z celkového počtu opatrovaných, podiel počtu osôb v produktívnom veku v roku 2019 predstavoval 30,7 %, podiel mladistvých opatrovaných na celkovom počte opatrovaných v roku 2019 je 10,8 %.

Je potrebné upozorniť na fakt, že 47,4 % osôb, ktoré opatrujú osoby odkázané na pomoc iných, je vo veku 60+. Je preto dôležité uvedomiť si, že v určitom čase môže byť aj časť z nich odkázaná na pomoc (napríklad zhoršenie fyzického aj duševného zdravia spôsobeného opatrovaním), čo znamená, že pre v súčasnosti opatrované osoby bude potrebné zabezpečiť pomoc inou formou.

2.3.2. ŠTATISTIKY TRHU PRÁCE A EKONOMICKEJ SITUÁCIE OBYVATEĽOV

Trh práce je miestom, kde sa stretávajú zamestnanci a zamestnávateľia. Predstavuje na jednej strane ponuku pracovných miest a na druhej strane ponuku pracovných síl. Ide o dynamický proces podliehajúci zmenám.

Tabuľka 44 Ukazovatele nezamestnanosti mesto Nitra, 2015 - 2019

Uchádzači o zamestnanie	2015	2016	2017	2018	2019
Muž	1 347	955	583	497	411
Žena	1 621	1 213	837	646	590
Spolu	2 968	2 168	1 420	1 143	1 001
< 25 rokov	377	250	151	83	84
>= 25 do < 55 rokov	2 117	1 571	1 024	858	731
>= 55 rokov	474	347	245	202	186
Spolu	2 968	2 168	1 420	1 143	1 001

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

V roku 2019 sa počet uchádzačov o zamestnanie znížil o 66,3 % v porovnaní s rokom 2015. Za sledované obdobie sú z hľadiska pohlavia ženy vo vyššom zastúpení, v roku 2015 – 54,6 %, v roku 2019 – 58,9 % z celkového počtu. Najväčšiu skupinu uchádzačov o zamestnanie v sledovanom období tvorí veková skupina medzi 25 – 55 rokov.

Tabuľka 45 Prehľad uchádzačov o zamestnanie z hľadiska dĺžky evidencie a podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019

Počet UoZ podľa dĺžky evidencie	stav k 31.12.2015	stav k 31.12.2016	stav k 31.12.2017	stav k 31.12.2018	stav k 31.12.2019
0-6 mesiacov	1 249	1 060	840	678	615
7-12 mesiacov	636	427	300	270	233
12-24 mesiacov	507	285	108	99	88
25-36 mesiacov	262	151	48	33	24
37-48 mesiacov	127	100	41	16	12
49-72 mesiacov	114	86	50	27	13
nad 72 mesiacov	73	59	33	20	16
	2 968	2 168	1 420	1 143	1 001
Štruktúra UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania					
N/A - neurčené	2	2	3	6	1
10 - Neukončené základné vzdelanie	20	9	7	9	5
11 - Základné vzdelanie	433	253	142	110	82
12 - Nižšie stredné odborné vzdelanie	18	2	3	2	1
13 - Stredné odborné vzdelanie	747	524	288	220	182
14 - Úplné stredné odborné vzdelanie	904	666	445	348	307
15 - Úplné stredné všeobecné vzdelanie	113	111	57	54	49
16 - Vyššie odborné vzdelanie	7	8	7	5	5
17 - Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	77	56	50	43	36
18 - Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	616	510	396	322	313
19 - Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	31	27	22	24	20
	2 968	2 168	1 420	1 143	1 001

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Z hľadiska vzdelania tvoria najpočetnejšiu skupinu uchádzači so stredným odborným vzdelaním alebo úplným stredným odborným vzdelaním. Ďalšou početnou skupinou sú uchádzači s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa – v roku 2015 to bolo takmer 20,8 % a v roku 2019 podiel týchto uchádzačov stúpol na 31,3 %. Z hľadiska dĺžky evidencie sú najvyšším podielom zastúpení uchádzači o zamestnanie s dĺžkou evidencie 0 až 6 mesiacov. Dobrým trendom je, že v roku 2019 klesol počet uchádzačov s dĺžkou evidencie viac ako 6 rokov na 1,6 %, kým v rokoch 2015 až 2018 bol podiel týchto dlhodobo nezamestnaných 2,4 %.

Tabuľka 46 Štruktúra znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie podľa § 8 zákona 5/2004 Z. z. /počet osôb/ v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019

Počet znevýhodnených UoZ	2015	2016	2017	2018	2019
absolvent školy	184	145	89	47	62
starostlivosť o deti alebo osamelý rodič	0	1	0	0	1
ZP	1	0	0	0	0
občan starší ako 50 rokov veku	805	552	387	319	292
dlhodobo nezamestnaný občan	1 099	681	292	204	158
občan - vzdelanie nižšie ako str. odb.	469	263	150	120	88
občan - 12 kal. mes. nemal pravidelne plat. zam.	1 895	1 252	693	486	460
osamelý občan – starostlivosť o odkázanú osobu/starajúci sa o dieťa	33	10	10	8	5
občan so zdravotným postihnutím	89	56	30	32	32
	2 476	1 657	988	746	681

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Nitra

Najvyšší podiel medzi znevýhodnenými uchádzačmi o zamestnanie tvoria tí občania, ktorí najmenej 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov pred zaradením do evidencie nemali pravidelne platené zamestnanie (76,5 % v roku 2015 a v roku 2019 to bolo 67,5 %). Za sledované obdobie tvoria znevýhodnení uchádzači tvoria najväčšiu skupinu evidovaných uchádzačov o zamestnanie: v roku 2015 – 83,4 %, v roku 2016 – 76,4 %, v roku 2017 – 69,6 %, v roku 2018 – 65,3 %, v roku – 2019 – 68,0 %. Pri znevýhodnených uchádzačoch je potrebné pracovať s faktom, že znevýhodnený uchádzač o zamestnanie môže byť zaradený v niekoľkých kategóriách (napr. je dlhodobo evidovaný, má viac ako 50 rokov, je zdravotne postihnutý). Týchto uchádzačov je potrebné dôslednejšie monitorovať, pretože môžu byť potencionálnymi záujemcami o sociálne služby z dôvodov možnej kumulácie niekoľkých sociálnych udalostí (zdravotné znevýhodnenie, vek, osoba starajúca sa o člena/členov domácnosti, dlhodobá nezamestnanosť a iné.)

Z vyššie realizovanej analýzy demografickej a sociálnej situácie na základe štatistických údajov je potrebné pri návrhu strategickej časti venovať pozornosť nasledovným zisteniam a skutočnostiam:

- úbytok obyvateľstva,
- starnutie obyvateľstva,
- vysoký index starnutia,
- 47,4 % osôb opatrujúcich príbuzných je v dôchodkovom veku,
- zvyšujúci sa priemerný vek vstupu do manželstva,
- 75 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie tvoria znevýhodnení uchádzači.

2.4. ANALÝZA POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PODĽA DRUHU A FORIEM A POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA ÚZEMÍ MESTA NITRY

V nasledujúcej kapitole analyzujeme poskytovateľov sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra a ďalších sociálnych služieb v územnom obvode mesta Nitry podľa zákona č. 448/2008 Z. z. vznp. Zákon o sociálnych službách v § 12 uvádza druhy sociálnych služieb. Sociálne služby podľa druhu sú štruktúrované na:

- sociálne služby krízovej intervencie,
- sociálne služby na podporu rodín s deťmi,
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií,
- podporné sociálne služby.

Podľa § 80 zákona o sociálnych službách sa vymedzuje pôsobnosť mesta Nitra (obce) v oblasti sociálnych služieb. Napriek tomu, že sa špecificky vymenovávajú konkrétne druhy sociálnych služieb, ktoré je povinná obec poskytovať alebo zabezpečovať, pri nasledovnej analýze sa budeme venovať všetkým službám, ktoré sú na území mesta Nitra dostupné pre občanov. Komunitný plán sociálnych služieb má obsahovať kompletnú analýzu sociálnych služieb, a tak lepšie identifikovať strategické ciele nielen pre samotné mesto, ale aj jeho partnerov.

Pri analýze poskytovateľov sociálnych služieb sme vychádzali z centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb k 30. 6. 2020. Pri poskytovateľoch, ktorí majú ako miesto poskytovania určené územie celého Slovenska alebo Nitrianskeho kraja, uvádzame sídlo organizácie s cieľom priblížiť reálnu dostupnosť. Celkový zoznam poskytovateľov sociálnych služieb je uvedený v Prílohe 2 - Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb poskytujúcich sociálne služby na území mesta Nitry.

Pri normatívnom odhade potrebnosti sociálnych služieb sa opierame najmä o práce českých odborníkov Petra Víška a Ladislava Průšu (Optimalizace sociálních služeb. Praha. Národní centrum sociálních studií, o. p. s. a Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.¹¹) z roku 2012, ako aj Štandardy minimálnej vybavenosti obcí z roku 2010¹² a v niektorých prípadoch o medzinárodné alebo európske normy.

¹¹ http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_343.pdf

¹² <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standardy-minimalnej-vybavenosti-obci-pdf-1-95-mb>

2.4.1. SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE

Na území mesta je poskytovaných sedem z deviatich druhov sociálnej služieb krízovej intervencie. Nie je poskytovaná **nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu**¹³, ktorú by podľa zákona mesto malo zabezpečovať alebo poskytovať. V meste Nitra nie je žiaden poskytovateľ sociálnej služby v **domove na polceste** (originálna kompetencia vyššieho územného celku).

Mesto je priamo poskytovateľom sociálnych služieb v **nocľahárni** (originálna kompetencia), komunitnom centre a útulku.

Sociálnu službu v **nocľahárni** celoročne zabezpečuje mesto v celkovej kapacite 18 miest. Druhým poskytovateľom tejto služby je neverejný poskytovateľ, ktorý má registrovanú kapacitu 24 miest, toto zariadenia má nízkoprahový charakter.

Sociálnu službu v **komunitnom centre** v Orechovom Dvore poskytuje mesto Nitra ambulantnou formou s kapacitou 50 osôb. Druhý neverejný poskytovateľ služby v komunitnom centre poskytuje v Nitre ambulantnou formou v mestskej časti Dolné Krškany a terénou v celom kraji.

Sociálnu službu v **útulku** poskytuje mesto v dvoch zariadeniach s kapacitou 50 a 35 miest, pričom menšie zariadenia poskytuje služby osobám s deťmi. Na území mesta túto službu poskytuje aj jeden neverejný poskytovateľ s kapacitou 7 miest so zameraním na obeť domáceho násillia.

Na území mesta je jeden neverejný poskytovateľ **terénnej sociálnej služby krízovej intervencie**, ktorý má túto službu registrovanú pre územie celého NSK. Zabezpečovanie alebo poskytovanie tejto sociálnej služby je v originálnej kompetencii mesta. Mesto túto sociálnu službu neposkytuje a ani nezabezpečuje cez iného poskytovateľa.

Pre obyvateľov mesta je sociálna služba v **nízkoprahovom dennom centre** dostupná vďaka jedinému poskytovateľovi. Mesto prispieva na jeho prevádzku a takouto formou plní svoju zákonnú povinnosť.

Sociálne služby v **zariadení núdzového bývania** pre obeť domáceho násillia (týrané matky s deťmi, týrané ženy, ženy ohrozené domácim násillím) poskytuje jeden poskytovateľ s celkovou kapacitou 17 miest.

Služby **integračného centra** ambulantnou formou s kapacitou 10 miest v Nitre poskytujú „VINIČKY“ a Zariadenie sociálnych služieb Nitra v zriaďovateľskej kompetencii NSK.

¹³ Občianske združenie STORM síce nemá oficiálne túto službu registrovanú v zmysle zákona č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ale poskytuje program Cirkus /prevencia soc.-pat. javov u detí a mládeže v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele

Normatívna potreba jednotlivých druhov sociálnych služieb krízovej intervencie sa pre jednotlivé cieľové skupiny, resp. konkrétne druhy sociálnych služieb určuje ťažšie. Slovenské minimálne štandardy vybavenosti obcí z roku 2010 neurčujú kapacitu vybraných zariadení sociálnych služieb, len ich existenciu v závislosti od veľkosti sídla. V meste Nitra, ktoré má viac ako 78 tisíc obyvateľov, by mali byť minimálne **dve nocľahárne, dva útulky a jedno integračné centrum**.

Pri odhade počtu potrebných miest sú presnejšie normatívy českých expertov, ktorí na základe početnosti vybraných cieľových skupín vyžadujúcich azylové ubytovanie na 10 000 obyvateľov určujú tomu zodpovedajúce potrebné kapacity pobytových sociálnych služieb.

Tabuľka 47 Odporúčaný počet kapacít útulku a nocľahárne

Druh sociálnej služby	Normatívny počet ZSS	Normatívny počet miest	Existujúca kapacita	
Útulok	2	110	3 zariadenia / 92 miest	83,64 % z odhadovanej potreby
Nocľaháreň	2	55	2 zariadenia / 42 miest	76,36 % z odhadovanej potreby

Zdroj : Centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb v SR, k 30. 6. 2020

Odporúčané kapacity považujeme za minimálne a to vzhľadom k tomu, že vo väčších mestách môže byť koncentrácia cieľovej skupiny vyššia. Nakoniec aj podľa Koncepce riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022 je počet osôb bez domova, s ktorými prichádzajú do kontaktu organizácie pracujúce v tejto oblasti v Nitre, cca 330. Predpokladaný celkový počet ľudí bez domova je samozrejme vyšší (odhad cca 600)¹⁴.

Pobytovou sociálnou službou podporujúcou **mladých dospelých po ukončení ústavnej starostlivosti** je najmä domov na polceste. Kapacita zariadení domov na polceste je veľmi nízka v celom kraji – len dvaja poskytovatelia, 7 miest. Za posledných 8 rokov sa znižovali postupne kapacity tejto sociálnej služby v zriaďovateľskej kompetencii NSK (zníženie o 23 miest), a to z dôvodu minimálneho záujmu. Potrebnosť tejto služby sa určuje na jedno zariadenie na úrovni okresov, resp. väčších (spádových) samospráv. Pri odhade kapacít sa môžeme oprieť výsledky výskumu IVPR z roku 2017, ktorý sa zaoberal okrem iného aj formami bývania mladých odchovancov. Podľa tohto výskumu väčšina mladých ľudí mala ako prvé bývanie po odchode z detského domova podnájom, prípadne sa vrátili k rodine, avšak približne 9 % mladých využilo služby domova na polceste. Iné formy zariadení sociálnych služieb boli využité len v 1,8 % (DSS) a 1,6% (ZPB, ZNB, útulok) prípadoch. Podľa prehľadu činnosti sociálneho odboru v rokoch 2018 a 2019 mesto poskytlo príspevok na osamostatnenie trom mladým dospelým. Na úrovni mesta by alternatívou mohla byť kombinácia terénnej formy služby v kombinácii s pridelením nájomného bytu. Mesto Nitra

¹⁴ Konceptia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022. August 2019.

eviduje špecificky túto cieľovú skupinu v rámci nájomných bytov na Dvorčanskej ulici. V tejto lokalite je aj neverejný poskytovateľ, ktorý sa zameriava aj na podporu tejto cieľovej skupiny.

Špecifickou skupinou sú sociálne služby **pre obeť násilia**. Podľa odporúčaní Rady Európy sa za dostupné považujú také služby, ktoré sú zastúpené v počte jedno rodinné miesto v bezpečnom ženskom dome (BŽD) na 10 000 obyvateľov (v prípade, že BŽD fungujú najmä/len ako jediná forma služby) a jedno poradenské centrum na 100 000 obyvateľov.

Tabuľka 48 Odporúčaný počet oboch typov zariadení pre obeť násilia pre mesto Nitra

	Počet obyvateľov	BŽD - rodinné miesto	BŽD - miesto/počet postelí	Poradenské centrá
Nitra	78 353	8	20	1

Zdroj: Metodické usmernenie k poskytovaniu služieb pre obeť domáceho násilia (MPSVR SR)

Vďaka existujúcemu poskytovateľovi zariadenia núdzového bývania (čo je v súčasnej slovenskej legislatíve obsahovo najbližšie k bezpečnému ženskému domu) môžeme konštatovať, že na počet obyvateľov mesta sú takmer naplnené odporúčania Rady Európy. Na druhej strane musíme konštatovať, že v celom kraji je táto sociálna služba jediná, a tak často neslúži len obyvateľom mesta.

Na území mesta Nitry sa podľa Atlasu rómskych komunít (2019) nachádza 5 osídlení s počtom obyvateľov od 200 do 500 obyvateľov – Borová/Kalvária, Dolné Krškany, Dražovce, Mlynárce a Orechov dvor – spolu ide približne do 1 900 osôb. Pri určení normatívnej potreby služieb pre **marginalizované komunity** v slovenskej praxi nie je daný štandard. V slovenskej praxi sa najčastejšie jedno komunitné centrum venuje komunite, ktorá je definovaná teritoriálne, no bez presnejšieho určenia jej hraníc. To znamená, že komunita nemusí byť „ohraničená“ formálne (napr. obec) a jej veľkosť nie je rozhodujúca. Dôležitejšie sú neformálne (členmi komunity a jej okolím vnímané) hranice, preto sa môže stať, že komunitné centrum pracuje s viacerými teritoriálnymi komunitami a jedným z jeho cieľov je vytvoriť priestor na prepájanie komunít. V roku 2019 jedno komunitné centrum na Slovensku podporovalo v priemere 352 osôb¹⁵.

Mesto prevádzkuje komunitné centrum v lokalite Orechov dvor. Druhý poskytovateľ sociálnej služby v komunitnom centre sa nezameriava na marginalizované rómske komunity. Okrem toho mesto realizuje aj terénnu sociálnu prácu v lokalitách Orechov Dvor a Dražovce. Stále teda existujú **3 lokality, kde nie je priamo poskytovaná sociálna služba alebo sociálna práca pre túto cieľovú skupinu**.

¹⁵ Príloha ku kapitole 3, Správa o sociálnej situácii obyvateľstva SR za rok 2019

<https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/vyskum-oblasti-prace-socialnych-veci-institut-socialnej-politiky/spravy-socialnej-situacii-obyvatelstva/rok-2019.html>

Tabuľka 49 Vybavenosti službami pre marginalizované komunity

Počet lokalít MRK / počet obyvateľov	Počet lokalít MRK, kde je poskytovaná služba	
5 lokalít / 1 900 osôb	2 lokality / 850 osôb	40 % pokrytie lokalít / 45 % pokrytie obyvateľov

Zdroj : Atlas rómskych komún, 2019 (MV SR)

2.4.2. SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

Mesto Nitra v rámci svojich zákonných povinností poskytuje a zabezpečuje všetky sociálne služby pre cieľovú skupinu seniorov a ľudí so zdravotným postihnutím – v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, opatrovateľskou službou a prepravnou službou. Na území mesta sú dostupné aj ďalšie služby pre osoby odkázané na pomoc iných osôb – v rehabilitačnom stredisku, v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení, tlmočnická služba, sprievodcovská služba a predčítateľská služba a požičiavanie pomôcok.

Na území mesta Nitry je šesť **zariadení pre seniorov** s celkovou kapacitou 185 miest. Najväčšie z nich (s kapacitou 103) je poskytované Správou zariadení sociálnych služieb v Nitre. Tri zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, ktoré túto službu poskytujú, touto sociálnou službou len dopĺňajú paletu iných pre kraj nosných služieb (kapacita 2, 39 a 15 miest). Na území mesta zariadenie pre seniorov poskytujú aj dvaja neverejní poskytovatelia (kapacita 8 a 18 miest).

V zariadení opatrovateľskej služby (sociálna služba len na určitý čas) poskytuje túto službu mesto Nitra cez Správu zariadení sociálnych služieb v Nitre (kapacita 56 miest) a jeden neverejný poskytovateľ (kapacita 10 miest).

V dennom stacionári sa poskytuje sociálne poradenstvo aj rodine klienta za účelom spolupráce pri sociálnej rehabilitácii. Na území mesta poskytuje túto službu len mesto Nitra prostredníctvom svojej organizácie s kapacitou 43 miest.

Opatrovateľská služba je terénna forma sociálnej služby, pri ktorej sa na základe dohodnutého počtu hodín poskytuje opatrovateľka službu v domácom prostredí. V centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb bolo k 30. 6. 2020 23 poskytovateľov, ktorí uvádzali, že opatrovateľskú službu poskytujú na území Nitrianskeho kraja. Len dvaja z nich mali pôsobisko obmedzené na okres Nitra, resp. mesto Nitra. Priamo v meste majú sídlo štyria poskytovatelia. Mesto Nitra túto službu najčastejšie zabezpečuje cez vlastnú organizáciu (v roku 2019 pre 258 občanov), ale aj prostredníctvom neverejných poskytovateľov (Diecézna

charita Nitra – v roku 2019 pre 41 občanov, Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku – v roku 2019 pre 27 občanov).

V centrálnom registri poskytovateľov sociálnych služieb bolo k 30. 6. 2020 päť poskytovateľov, ktorí uvádzali, že **prepravnú službu** poskytujú na území Nitrianskeho kraja. Len Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre má uvedené mesto Nitra a okrem nej len jeden poskytovateľ má sídlo priamo v meste Nitra. Mestom založený poskytovateľ v roku 2019 realizoval 3 111 jázd pre 1 650 klientov.

Požičiavanie pomôcok poskytuje v dvoch prevádzkach Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre. V rámci celého kraja aj Prosocial z Hurbanova.

Na území mesta sú poskytované aj sociálne služby pre osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby, ktoré sú v originálnej kompetencii vyššieho územného celku.

Sociálna služba **v špecializovanom zariadení** je najrozšírenejšia **celoročná pobytová** sociálna služba na území mesta Nitry – 5 poskytovatelia prevádzkujú zariadenia s celkovou kapacitou 471 miest. Väčšinu týchto kapacít poskytujú traja poskytovatelia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK – kapacita 155, 168 a 150 miest. Dvaja neverejní poskytovatelia majú zariadenia s kapacitou 18 a 10 miest. Z centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb nie je možné určiť u 4 poskytovateľov špecializáciu – pri pomenovaní cieľovej skupiny uvádzajú len odvolávku na znenie zákona. Len jeden poskytovateľ v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK má špecializáciu Alzheimerova choroba a demencia rôzneho typu etiológie.

V meste je jeden poskytovateľ **ambulantnej formy špecializovaného zariadenia** so zameraním na mládež a dospelých s pervazívnou vývinovou poruchou (autizmus) a kombinovaným postihnutím. Poskytuje im 12 miest vo svojom zariadení.

Sociálnu službu **v domove sociálnych služieb** na území mesta Nitry zabezpečujú piati poskytovatelia – traja sú v zriaďovateľskej kompetencii NSK (kapacita 3, 43 a 15 miest) a dvaja neverejní poskytovatelia (kapacita 8 miest/pobytová forma a 18 miest/ambulantná forma).

Sociálnu službu v **rehabilitačnom stredisku** v meste poskytuje ambulantnou formou neverejný poskytovateľ s celkovou kapacitou 25 miest. Zameriava sa na nepočujúcich alebo ťažko obojstranne nedoslýchavých.

Tlmočnickú službu určenú pre osoby s poruchami sluchu v meste poskytuje jeden neverejný poskytovateľ, EFFETA – stredisko Sv. Františka Saleského. **Sprievodcovskú službu a predčitateľskú službu** poskytuje Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ktorej krajská pobočka sídli v meste.

V meste chýba niekoľko druhov sociálnych služieb pre túto cieľovú skupinu a niektoré sú poskytované organizáciami s pôsobnosťou na celom území kraja, resp. Slovenska.

Z pobytových foriem absentuje **zariadenie podporovaného bývania**, pobytová služba pre osoby so zdravotným postihnutím a odkázané na dohľad, pod ktorým sú schopné viesť samostatný život. Táto služba je aj v kontexte deinštitucionalizácie sociálnych služieb poddimenzovaná na celom Slovensku. Zabezpečovanie tejto služby je však v originálnej kompetencii VÚC, a preto jej prípadné zavedenie v meste bude potrebné konzultovať s Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Na území mesta nie je žiaden poskytovateľ **sprostredkovania osobnej asistencie**. Priamo v meste síce nesídlí žiaden poskytovateľ **sprostredkovania tlmočnickej služby**, ale občania môžu kontaktovať priamo tlmočnicku službu, ktorú poskytuje EFFETA stredisko sv. Františka Kalazanského alebo sa môžu obrátiť na Asociáciu nepočujúcich Slovenska, ktorá má túto službu registrovanú na celom území Slovenska.

Pri určovaní normatívnej potreby jednotlivých druhov sociálnych služieb pre osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby, slovenské minimálne štandardy vybavenosti obcí z roku 2010 nie sú dostatočné. Navrhujú orientačný štandard, počet miest v zariadení na 1 000 obyvateľov, ktorý zohľadňuje stav v 2010, a aj to len pre dva druhy sociálnych služieb.

Tabuľka 50 Štandardy minimálnej vybavenosti obcí – zariadenia sociálnych služieb pre mesto Nitra

Druh sociálnej služby	Odporúčaná vybavenosť podľa veľkostnej kategórie obce	Orientačný štandard: počet miest/zariadení pre mesto Nitra
Zariadenie podporovaného bývania	Nad 50 000	2 zariadenia
Zariadenie pre seniorov	Do 5 000	55 miest
Zariadenie opatrovateľskej služby	Do 5 000	2 zariadenia
Rehabilitačné stredisko	Do 5 000	1 zariadenie
Domov sociálnych služieb	5 - 10 000	196 miest
Denný stacionár	5 - 10 000	1 zariadenie
Opatrovateľská služba	Do 5 000	-

Zdroj: Štandardy minimálnej vybavenosti obcí, 2010 (MDaV SR)

Pri odhade počtu potrebných miest sú presnejšie normatívy českých expertov, ktorí najprv určujú podiel osôb odkázaných na pomoc pri sebaobslužbe a potom na základe početnosti vybraných cieľových skupín na 10 000 obyvateľov určujú tomu zodpovedajúce potrebné kapacity pobytových sociálnych služieb.

Najpočetnejšou skupinou, ktorej sú zabezpečované sociálne služby v odkázanosti, sú seniori. V nasledujúcej tabuľke 51 sú odhady podielu obyvateľstva vo veku nad 65 rokov, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby. Vzhľadom na to, že ide o prieskumy z Čiech, ktoré sa opierajú o ich systém odkázanosti, určujú štyri skupiny seniorov, ktorí budú potrebovať nejakú formu podpory. Tieto stupne môžeme aplikovať na slovenskú šesťstupňovú posudkovú škálu nasledovne:

- minimálna miera podpory/1. stupeň

- ľahká miera podpory/2. stupeň
- stredná miera podpory/3.- 4. stupeň
- ťažká miera podpory/5. – 6. stupeň

Pri výpočte predpokladaného počtu seniorov a miery závislosti od pomoci inej osoby sme vychádzali z demografických údajov z 31. 12. 2019.

Tabuľka 51 Predpokladaný počet osôb v seniorskom veku potrebuje podporu a pomoc v meste Nitra a miera ich závislosti

Vek osoby	Počet osôb, ktoré potrebujú pomoc pri sebaobslužbe	Podľa miery závislosti / odkázanosti			
		Minimálna	Ľahká	Stredná	Ťažká
65 – 69	165	83	83	0	0
70 – 74	268	115	77	77	0
75 – 79	263	100	75	75	13
80 – 84	257	108	66	66	17
85 – 89	248	83	73	73	18
90 a viac	305	76	76	76	76
SPOLU	1506	565	451	368	124

Zdroj: Vlastné prepočty na základe metodiky Víšek – Průša: Optimalizace sociálních služeb

Predpokladá sa, že seniorom, ktorí potrebujú minimálnu mieru odkázanosti (565 osôb), je poskytovaná pomoc priamo v domácnosti prostredníctvom neformálnej podpory rodiny alebo blízkeho okolia, a to aj s využitím rôznych podporných služieb a iných bežných verejných služieb dostupných pre všetkých obyvateľov. Na túto cieľovú skupinu seniorov by sa mala zamerať preventívna pozornosť, vrátane ich vyhľadávania, aby sa včas zachytil ich zhoršujúci sa stav, resp. zvyšujúca sa odkázanosť.

Odhadovaný počet seniorov s ľahkou odkázanosťou (451 osôb) ukazuje na potencionálnu potrebu, ktorú môže naplniť profesionálna domáca opatrovateľská služba, prípadne starostlivosť silného rodinného zázemie s podporou odborných služieb – zdravotníckych a sociálnych. V prípade mesta Nitry môže ísť aj o seniorov, ktorí bývajú v mestskom bytovom dome Senior.

Pobytové sociálne služby poskytujú starostlivosť seniorom so strednou a s ťažkou mierou podpory (368 a 124 osôb). Z praktických skúseností vieme, že opatrovateľská služba a najmä neformálni opatrovatelia (príspevok na opatrovanie) podporujú seniorov aj s najvyššími stupňami odkázanosti. Je to dané či už slobodným výberom seniora a jeho rodiny, alebo podmienené nedostatkom miesta v zariadení, ktoré si vybrali.

Tabuľka 52 Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v ZSS pre seniorov a zdravotne postihnutých v meste Nitra

Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v službách pre seniorov a zdravotne postihnutých	NITRA, podľa prepočtu na 1000 obyv. 65+	Registrované kapacity na území mesta Nitra	
Vybavenosť miestami v rôznych zariadeniach pre seniorov celkom	784	907	
<i>z toho</i>			
v zariadeniach pre seniorov (ZPS / ZOS / ŠZ)	385	185 ZPS + 66 ZOS 471 ŠZ	65,19 % (bez ŠZ) 187,53 % (so ŠZ)
v penziónoch pre dôchodcov (Bytový dom Senior)	133	53	39,85 %
v bytových jednotkách s opatrovateľskou službou (DOS)	266	132	49,62 %
Počet osôb, ktorým je poskytovaná opatrovateľská služba	1110	326	29,37 %

Zdroj: Vlastné prepočty na základe metodiky Víšek – Průša: Optimalizace sociálních služeb

Tabuľka 53 Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v ZSS pre seniorov na 1000 obyvateľov starších ako 80 rokov v meste Nitra

Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v zariadeniach pre seniorov na 1000 obyvateľov starších ako 80 rokov	NITRA, na 1000 obyv. 80+	Registrované kapacity na území mesta Nitry	
Vybavenosť miestami v zariadeniach pre seniorov celkom	473	656	
<i>z toho</i>			
zariadenie pre seniorov (ZPS + ZOS)	379	185 + 66	66,23 %
špecializované zariadenie (napr. demencie)	95	471	495,79 %

Zdroj: Vlastné prepočty na základe metodiky Víšek – Průša: Optimalizace sociálních služeb

Súčasné kapacity pobytových zariadení sociálnych služieb výrazne zvyšujú miesta v špecializovaných zariadeniach, primárne v zriaďovateľskej kompetencii NSK, ktoré však poskytujú svoje služby aj občanom, ktorí nemajú trvalý pobyt v meste Nitra. V porovnaní s odporúčanými noratívami je vidieť poddimenzované kapacity opatrovateľskej služby. Rovnako je vidieť priestor na ďalší rozvoj nájomného bývania cez domy s opatrovateľskou službou.

Odporúčané noratívy sú vypočítané v závislosti od počtu a štruktúry obyvateľov mesta Nitry. Na základe malej sondy do troch druhov sociálnych služieb poskytovaných Správou zariadení sociálnych služieb v Nitre môžeme konštatovať, že približne 18 % ich prijímateľov nemá trvalý pobyt v meste Nitra.

Tabuľka 54 Podiel prijímateľov vybraných sociálnych služieb podľa trvalého pobytu, k 31. 12. 2020

	počet prijímateľov	Nitra	%	FMU	%	mimo FMU	%
Zariadenie opatrovateľskej služby	44	39	88,64%	0	0,00%	5	11,36%
Zariadenie pre seniorov	98	80	81,63%	0	0,00%	18	18,37%
Denný stacionár	44	33	75,00%	3	6,82%	8	18,18%

Zdroj: Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre

Druhou skupinou osôb, pre ktoré sú sociálne služby v odkázanosti určené, sú ľudia so zdravotným postihnutím. V tabuľke 55 uvádzame odhadované počty v meste Nitra, ktoré sú vypočítané na základe štatistického výskytu na 10 000 obyvateľov, ako ho určili českí odborníci.

Tabuľka 55 Odhadovaný počet osôb so zdravotným postihnutím v meste Nitra

Zrakové postihnutie	447
z toho ťažko	125
Sluchové postihnutie	744
z toho nepočujúci	114
Poruchy reči	447
Mentálne postihnutie	2 233
v tom dospelí vyžadujúci pobytovú sociálnu službu	35
v tom mladí vyžadujúci pobytovú sociálnu službu	78
Poruchy pohybového ústrojenstva	2 241
v tom dospelí vyžadujúci pobytovú službu	3
v tom mladí vyžadujúci pobytovú službu	8
v tom telesne postihnutí mladí s pridruženým mentálnym postihnutím vyžadujúci pobytovú službu	3
v tom telesne postihnutí dospelí s pridruženým mentálnym postihnutím vyžadujúci pobytovú službu	4
Osoby na vozíku	259
Diabetici	3 957
z toho na inzulíne	517
Duševné ochorenie	744
Epilepsia	1 042
Psoriáza	1 489
Chronicky choré deti	4 106

Zdroj: Vlastné prepočty na základe metodiky Víšek – Průša: Optimalizace sociálních služeb

Tabuľka 56 Doporučený normatív vybavenosti miestami pre ľudí so zdravotným postihnutím v meste Nitra

Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v službách zdravotne postihnutých	NITRA, podľa prepočtu na 10 000 obyv.
Vybavenosť miestami v zariadeniach pre dospelých zdravotne postihnutých	86
Vybavenosť miestami v zariadeniach pre mladých zdravotne postihnutých	102

Zdroj: Vlastné prepočty na základe metodiky Víšek – Průša: Optimalizace sociálních služeb

V meste Nitra je poskytovaných 69 miest v domove sociálnych služieb a neexistujú žiadne zariadenia podporovaného bývania. Mesto má k dispozícii 12 bezbariérových nájomných bytových jednotiek, avšak tie sú určené pre osoby staršie ako 50 rokov. NSK vo svojej Konceptii rozvoja sociálnych služieb upozorňuje, že o služby poskytované v domove sociálnych služieb dlhodobo klesá záujem. Dá sa teda do budúcnosti predpokladať ďalší pokles kapacít. Ambíciou mesta Nitry pre občanov so zdravotným postihnutím by malo byť podporovať vznik zariadenia podporovaného bývania v rámci politiky výstavby, komerčnej aj nájomnej, bezbariérové byty, resp. univerzálne byty.

Nástrojom na podporu nezávislého života pre ľudí so zdravotným postihnutím v rámci sociálnych služieb sú aj ambulantné služby – špecializované zariadenie, domov sociálnych služieb, denný stacionár, rehabilitačné stredisko. V meste Nitra sú okrem týchto zastúpené aj ďalšie sociálne služby a odborné činnosti pre rôzne skupiny ľudí so zdravotným postihnutím.

V praxi sa dôležitým ukazuje prepojenie na ďalšie služby, ktoré sú v rámci životného cyklu dôležité. Z nich niektoré priamo spadajú do kompetencií samospráv – predprimárne a primárne vzdelávanie, voľnočasové aktivity, šport, klubová činnosť, verejná doprava – alebo sú v záujme mestských politík (napríklad dostupnosť zdravotnej starostlivosti).

2.4.3. SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

Zo skupiny druhov sociálnych služieb zameraných na podporu rodiny s deťmi je povinnosťou miestnej samosprávy poskytovať alebo zabezpečovať **pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa** podľa § 31. Táto služba sa využíva v prípadoch, keď rodič dieťaťa sa nemôže osobne ani s pomocou rodiny postarať o maloleté dieťa. Služba sa poskytuje terénne, najviac v rozsahu 30 dní. Túto sociálnu službu má mesto Nitra zaregistrovanú v registri poskytovateľov.

Mesto Nitra je zriaďovateľom dvoch **zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (tzv. jasle)** s celkovou kapacitou 45 miest. Okrem toho sú v meste ešte ďalší traja neverejní poskytovatelia tejto služby s celkovou kapacitou 39 miest.

Na území mesta sú ešte dostupné sociálne služby poskytované inými poskytovateľmi. Jeden poskytovateľ **služby na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života** s kapacitou pre 4 deti.

Zabezpečenie sociálnej **služby včasnej intervencie**, ktorá je určená deťom so zdravotnými postihnutím do siedmich rokov a rodine, je v originálnej kompetencii vyššieho územného celku. Na území mesta Nitry má sídlo jeden poskytovateľ tejto služby, ktorú má registrovanú ambulantnou aj terénnou formou. Okrem toho na území celého kraja majú rozšírenú pôsobnosť ďalší dvaja poskytovatelia, a to terénnou formou.

Normatívnu potrebu sociálnych služieb pre rodiny s deťmi odvodzujeme od odborných odhadov potrebnosti a tzv. barcelonských cieľov, ktoré si stanovila už Európska rada v roku 2002. „Členské štáty by mali odstrániť prekážky v účasti žien na trhu práce a s prihliadnutím na dopyt po starostlivosti o deti a v súlade so svojimi vnútroštátnymi systémami v danej oblasti by sa mali snažiť o to, aby do roku 2010 boli schopné poskytovať starostlivosť o deti najmenej 90 % detí vo veku od troch rokov do veku povinnej školskej dochádzky **a najmenej 33 % detí mladších ako tri roky.**“¹⁶ Tento cieľ sa mnohým členským štátom nepodarilo dosiahnuť, a tak cenovo dostupné a kvalitné vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve identifikuje Európska únia v rámci Európskeho pilieru sociálnych práv ako jednu z kľúčových zásad¹⁷.

Ku koncu roka 2019 žilo v meste Nitra 2 358 detí vo veku 0-2 roky. Na naplnenie potrieb starostlivosti o 33 % detí v tomto veku môžu poslúžiť kapacity tzv. jasli, ako aj sociálnej služby na zosúladovanie rodinného a pracovného života. Nezapočítali sa kapacity materských škôl, ktoré môžu navštevovať aj deti mladšie ako 3 roky, lebo vzhľadom na povinnosti povinnej dochádzky pre 5-ročné deti, zriaďovatelia majú problémy so súčasnou kapacitou a nemajú možnosť vo významnej miere suplovať jasle.

Tabuľka 57 Odhadovaná potreba vybavenosti miestami pre zosúladovanie rodinného a pracovného života a zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa v meste Nitra

Druh sociálnej služby	Normatívna/ odhadovaná potreba	Existujúca kapacita	
zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	778	84 miest	11,31 % z odhadovanej potreby
zosúladovania rodinného života a pracovného života		4 miesta	

Zdroj: Vlastné prepočty

¹⁶ <https://www.gender.gov.sk/starostlivost-o-dieta-komisija-vyzyva-clenske-staty-aby-zvysili-svoje-usilie/>

¹⁷ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sk

Na základe odborného záveru expertov¹⁸ na včasnú intervenciu, deti, pre ktoré je určená sociálne služba včasnej intervencie, ktoré majú zdravotné postihnutie a rizikový vývin, tvoria **3,5 % populácie**.

V meste Nitra na konci roku 2019 žilo 6 293 detí vo veku 0-7 rokov.

Tabuľka 58 Odhadovaná potreba vybavenosti službou včasnej intervencie v meste Nitra

Druh sociálnej služby	Normatívna/odhadovaná potreba	Existujúca kapacita	
služba včasnej intervencie	220 detí	1 poskytovateľ / 32 rodín (podľa dotazníka)	14,54 % z odhadovanej potreby

Zdroj: Vlastné prepočty na základe metodiky Víšek – Průša: Optimalizace sociálních služeb

2.4.4. SOCIÁLNE SLUŽBY S POUŽITÍM TELEKOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Zákon o sociálnych službách pozná dva druhy sociálnych služieb, ktoré využívajú telekomunikačné technológie: monitorovanie a signalizácia potreby pomoci a krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií. Najčastejšie ide o rôzne linky pomoci. Vzhľadom na charakter týchto sociálnych služieb sú poskytované najmä celoslovensky. Pôsobnosť na území Nitrianskeho kraja má iba jeden poskytovateľ, a to monitorovanie a signalizácia potreby so zameraním na osoby s nepriaznivým zdravotným stavom. Mesto Nitra nie je zriaďovateľom ani poskytovateľom takejto služby, ale zabezpečuje ju cez neverejného poskytovateľa, v roku 2019 pre 23 osôb.

Poskytovatelia sociálnych služieb s celoslovenskou pôsobnosťou poskytujú služby so zameraním na rôzne cieľové skupiny.

Pri hodnotení normatívnej potrebnosti vychádzame z výskumu českých odborníkov a ich návrhu dostupnosti preventívnych služieb, kde započítavajú aj rôzne linky dôvery, poradenské linky. Podľa ich analýz poskytovaných služieb, prevalencie a výskytu rôznych patologických javov, by takáto forma krízovej pomoci mala byť na úrovni okresu dostupná pre rôzne cieľové skupiny, pre obete trestných činov na úrovni kraja.¹⁹

Je potrebné uviesť, že niektoré linky, poskytovanie podpory formou krízovej pomoci cez telekomunikačné technológie, nie sú registrovanými sociálnymi službami. Ide o tie najznámejšie linky – Linka Nezábudka, IPČKO, Linka detskej dôvery.

¹⁸ https://asociaciavi.sk/wp-content/uploads/2019/02/Spr%C3%A1va_o_stave_v%C4%8Dasnej_intervencie_na_Slovensku_2018.pdf

¹⁹ http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_343.pdf

2.4.5. PODPORNÉ SLUŽBY

Zákon o sociálnych službách pozná niekoľko sociálnych služieb, ktoré sú v skupine podporných služieb. Tieto môžu pomôcť ľuďom v rôznych nepriaznivých životných situáciách. Obce majú poskytovať alebo zabezpečovať **odľahčovaciu službu**. Služba sa poskytuje občanom, ktorí poberajú peňažný príspevok na opatrovanie svojej blízkej osoby a tridsať dní do roka majú nárok na „odľahčenie“. Mesto Nitra má túto službu samostatne registrovanú a zabezpečuje ju terénnou aj pobytovou formou. V roku 2019 odľahčenie formou opatrovateľskej služby využili 3 ľudia a 3 v zariadení opatrovateľskej služby.

Na území poskytuje podporné služby len Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre. Táto mestská organizácia prevádzkuje **dve denné centrá**, s kapacitou 80 a 20 miest, **a dve jedálne**. V roku 2020 (2019) využívalo sociálnu službu v jedálni osobne 385 (370) osôb a formou donášky 432 (384) osôb.

Na určenie normatívnej potreby jednotlivých druhov podporných sociálnych služieb slovenské minimálne štandardy vybavenosti obcí z roku 2010 nie sú dostatočné. Navrhujú orientačný minimálny štandard, len ako počet zariadení v závislosti od veľkosti sídla.

Tabuľka 59 Štandardy minimálnej vybavenosti obcí – vybrané zariadenia sociálnych služieb pre mesto Nitra

Druh sociálnej služby	Odporúčaná vybavenosť podľa veľkostnej kategórie obce	Orientačný štandard: počet miest/zariadení pre mesto Nitra
Jedáleň	Do 5 000	1 zariadenie
Práčovňa	Do 5 000	1 zariadenie
Stredisko osobnej hygieny	Do 5 000	1 zariadenie

Zdroj: Štandardy minimálnej vybavenosti obcí, 2010 (MDaV SR)

Mesto Nitra, ktoré poskytuje sociálnu službu v dvoch jedálňach, tento minimálny štandard spĺňa. Na území mesta však absentuje sociálna služba pracovne a strediska osobnej hygieny.

2.4.6. SAMOSTATNÉ ODBORNÉ ČINNOSTI

Zákon o sociálnych službách umožňuje vykonávať sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu ako samostatnú odbornú činnosť, pokiaľ je zapísaný v registri poskytovateľov, alebo ide o výkon samostatnej praxe sociálneho pracovníka. V tomto prípade je kompetenciou VÚC zabezpečiť poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva a sociálnej rehabilitácie.

Určiť dostupnosť týchto odborných činností na území mesta je možné cez centrálny register poskytovateľov sociálnych služieb, ale ich reálnu využívanosť obyvateľmi mesta Nitry nie je možné zistiť. V nasledujúcich prehľadoch sú poskytovatelia rozdelení podľa sídla a miesta poskytovanej služby v/mimo mesta Nitry. Vychádzame z predpokladu, že služby, ktoré sídlia

priamo v meste a prípadne poskytujú aj ambulantnú formu, sú pre občanov mesta Nitry dostupnejšie a bližšie ako poskytovatelia služieb so sídlom mimo mesta či Nitrianskeho kraja s miestom poskytovania na celom Slovensku.

2.5. ANALÝZA POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB – PRIESKUM

V tejto analýze skúmame dáta získané z dotazníkového zisťovania medzi nižšie uvedenými poskytovateľmi služieb na území mesta Nitry. Viac a podrobnejšie informácie sú v Prílohe 3.

2.5.1. SOCIÁLNE SLUŽBY

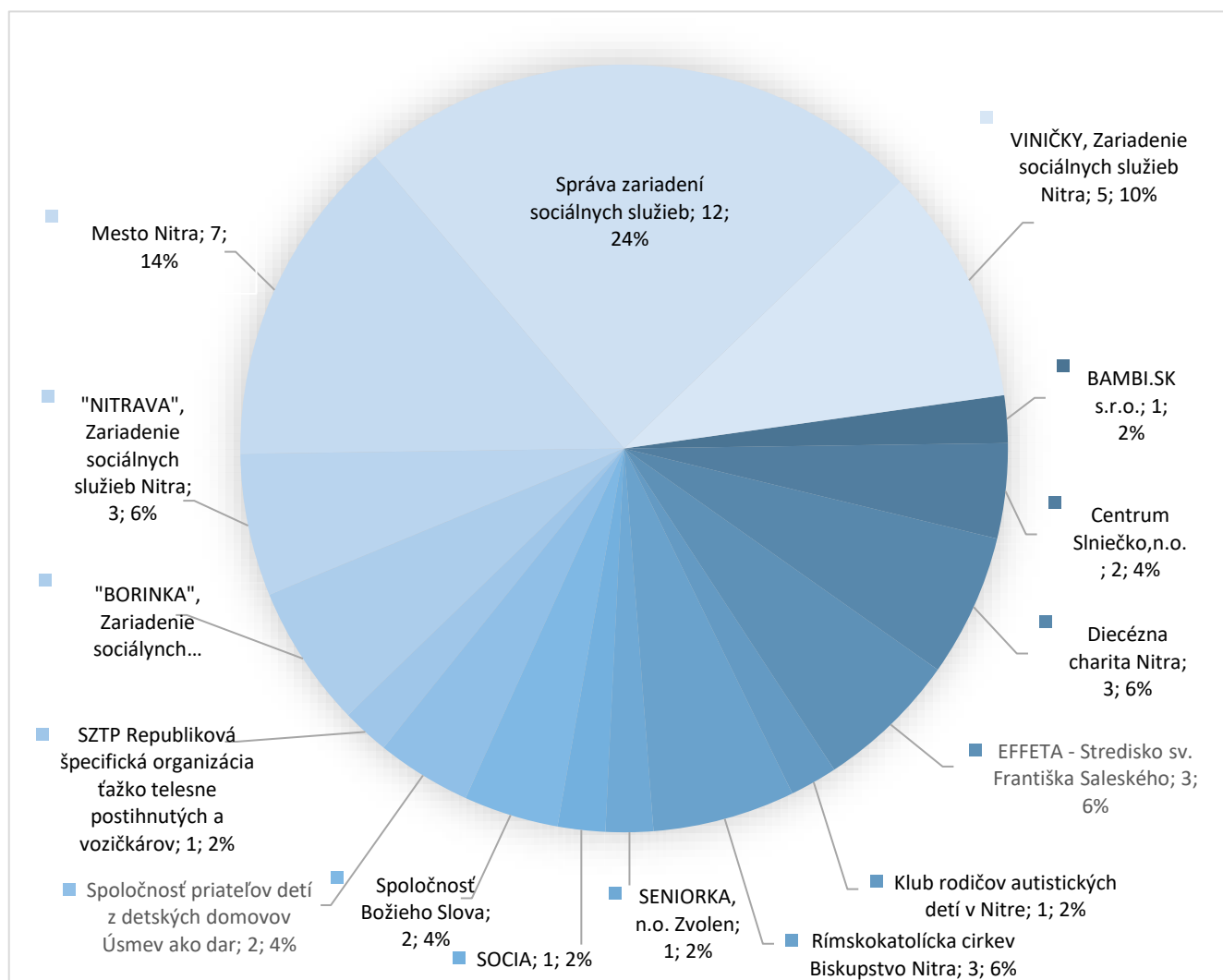
Na vyplnenie dotazníkov pre poskytovateľov **sociálnych služieb** (podľa zákona č. 448/2008 Z.z.) bolo identifikovaných a cielene oslovených mestom Nitra 22 poskytovateľov, ktorí sú registrovaní poskytovatelia a poskytujú služby na území mesta Nitra. Informácia o dotazníkovom zisťovaní bola zverejnená aj na webovej stránke mesta Nitra a mimo priamo oslovených organizácii zareagoval jeden ďalší poskytovateľ. Zber dát prebiehal od 1. júna do 31. júla 2020. Dotazníkový formulár časť A – všeobecný prehľad o poskytovateľovi služieb (Príloha 4) a časť B pre poskytovateľov sociálnych služieb, za konkrétne služby je Prílohou 5.

Z **23 poskytovateľov** je 5 verejných a 18 neverejných (aj súkromných) poskytovateľov sociálnych služieb. Do dotazníkového zisťovania sa zapojilo **16 poskytovateľov** (5 verejných a 11 neverejných) a vyplnili 45 dotazníkov za druhy/formy poskytovaných sociálnych služieb, celkovo však za 50 služieb (druh, forma a adresa poskytovanej služby) – 30 verejný poskytovateľ, 20 neverejný poskytovateľ.

Do dotazníkového zisťovania sa zapojilo **69,57 %** z oslovených poskytovateľov sociálnych služieb poskytujúcich služby na území mesta Nitry.

Najväčším poskytovateľom je **Správa zariadení sociálnych služieb (24 %)**, ktorá je príspevkovou organizáciou zriadenou mestom Nitra a následne **Mesto Nitra (14 %)**.

Graf 1 Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb v meste Nitra

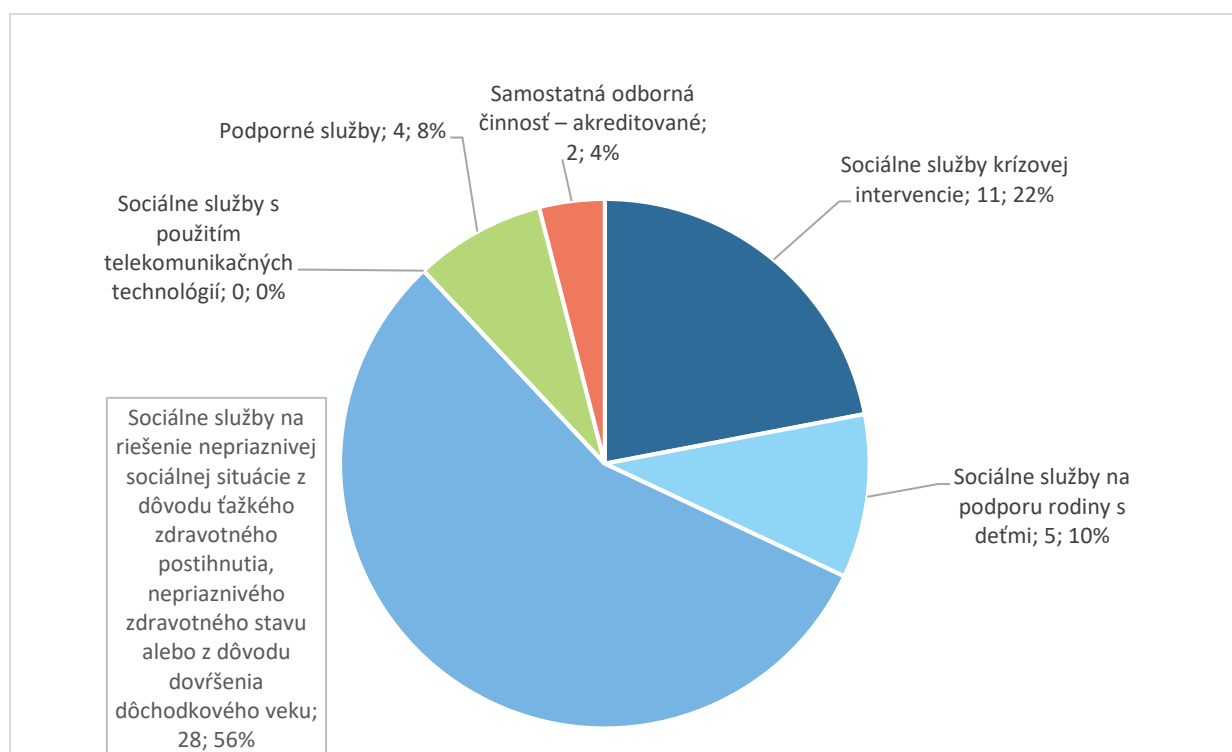

	počet služieb
BAMBI.SK s. r. o.	1
Centrum Slniečko, n. o.	2
Diecézna charita Nitra	3
EFFETA - Stredisko sv. Františka Saleského	3
Klub rodičov autistických detí v Nitre	1
Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra	3
SENIORKA, n. o. Zvolen	1
SOCIA	1
Spoločnosť Božieho Slova	2
Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar	2
SZTP Republiková špecifická organizácia ťažko telesne postihnutých a vozičkárov	1
"BORINKA", Zariadenie sociálnych služieb	3
"NITRAVA", Zariadenie sociálnych služieb Nitra	3
Mesto Nitra	7
Správa zariadení sociálnych služieb	12
VINIČKY, Zariadenie sociálnych služieb Nitra	5

V meste Nitra sa v dotazníkovom prieskume nevyjadřili za všetky oblasti sociálnych služieb. Služby zamerané na **riešenie nepriaznivej životnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku** tvoria až **56 %** služieb. Druhou najpočetnejšou skupinou sú **služby krízovej intervencie 22 %**. V rámci **služieb na podporu rodiny s deťmi** vyplnilo dotazníky 5 poskytovateľov (**10 %**), v prípade **podporných služieb** sú to služby v jedálni a v denných centrách, ktoré tvoria **8 %**. Dotazníky vyplnili aj **2 poskytovatelia samostatnej odbornej činnosti** špecializované sociálne poradenstvo **4 %**.

Poskytovatelia **služby s použitím telekomunikačných technológií** v meste Nitra za tieto služby nevyplnili dotazníky.

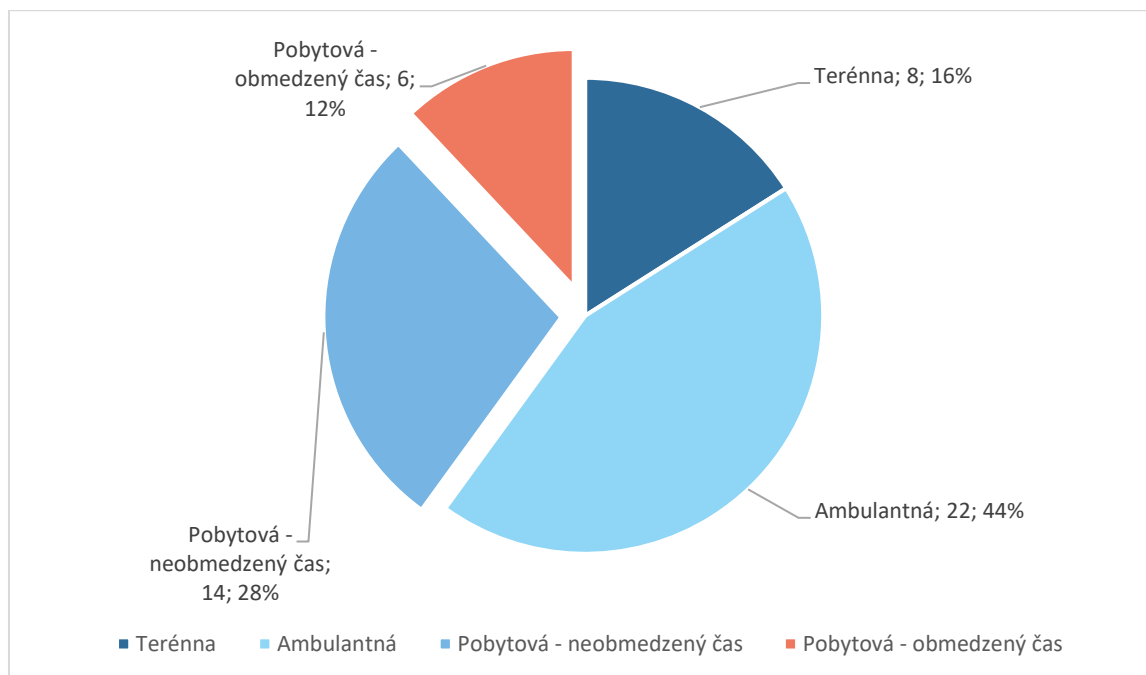
Graf 2 Prehľad poskytovaných sociálnych služieb v meste Nitra podľa druhu

Z pohľadu formy poskytovaných služieb sú najviac zastúpené **ambulantné služby** a tvoria **44 %** poskytovaných služieb. Výrazné zastúpenie majú aj **pobytové služby** so **40 %**. Z pobytových služieb je **6 služieb** podľa zákona na určitý čas, mali by slúžiť k opätovnému začleneniu, riešeniu situácie alebo posunutiu do iných služieb. **Terénne služby** tvoria **16 %** vyplnených dotazníkov za poskytované sociálne služby. Máme zastúpené služby ako pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, tlmočnícka služba, domáca opatrovateľská služba, prepravná služba či komunitné centrum. Jednou z priorít v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora

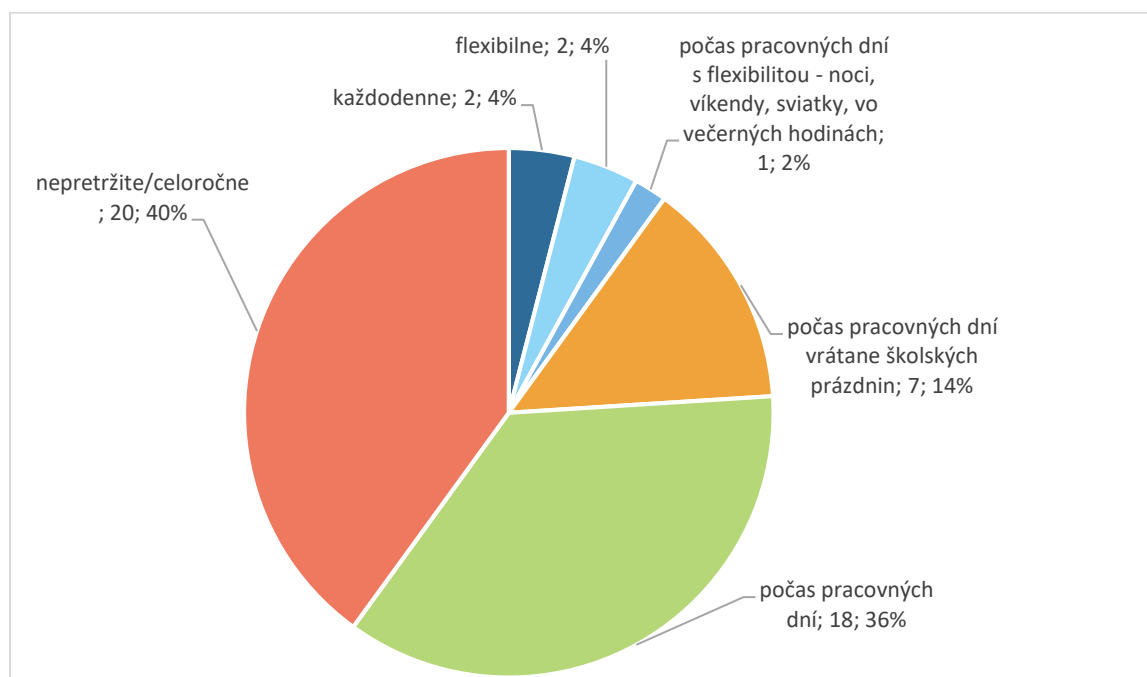
zotrvania ľudí odkázaných na pomoc v ich prirodzenom prostredí, to nám zabezpečujú **terénne a ambulantné sociálne služby** a tvoria **60 %** služieb.

Graf 3 Rozdelenie sociálnych služieb podľa formy ich poskytovania

Primárne **počas pracovných dní (52 %)** sú poskytované **terénne a ambulantné služby**, **1 poskytovateľ** domácej opatrovateľskej služby uviedol, že službu poskytuje aj **flexibilne podľa potrieb**, teda aj večer, v noci, počas víkendov či sviatkov. **44 %** služieb je poskytovaných **každodenne**. Ide predovšetkým o pobytové služby (20), ktoré zabezpečujú starostlivosť 24 hodín denne, ale aj o ambulantné služby, ako je nocľaháreň (2), ktoré zabezpečujú službu každý deň, resp. noc. V prípade **2 služieb** (4 %) – pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a tlmočnícka služba je služba poskytovaná **flexibilne** podľa potrieb klientov.

Graf 4 Rozdelenie sociálnych služieb podľa času ich poskytovania

Počet evidovaných (neuspokojených) žiadateľov pri jednotlivých druhoch sociálnych služieb je dôležitým údajom, ktorý vypovedá o **dopyte po konkrétnej službe** na danom území a je potrebné ho zohľadniť pri **plánovaní potrebnej kapacity služieb na ďalšie obdobie**. Je vhodné brať do úvahy aj záujem žiadateľov o preferovaného poskytovateľa. Dôvodom môže byť kvalita poskytovanej služby, jej cena alebo dobré referencie zo strany prijímateľov či príbuzných. Pre spracovanie KPSS sme sa venovali **zisťovaniu aktuálneho stavu, obsadenosti a potrebnosti jednotlivých druhov služieb**, preto uvádzame údaje za služby kumulatívne. Neuspokojený dopyt je evidovaný iba pre služby, ktoré sú na území mesta poskytované (vyplnili dotazníky) a nehovoria o záujme o iné druhy služieb, o služby, ktoré nie sú poskytované.

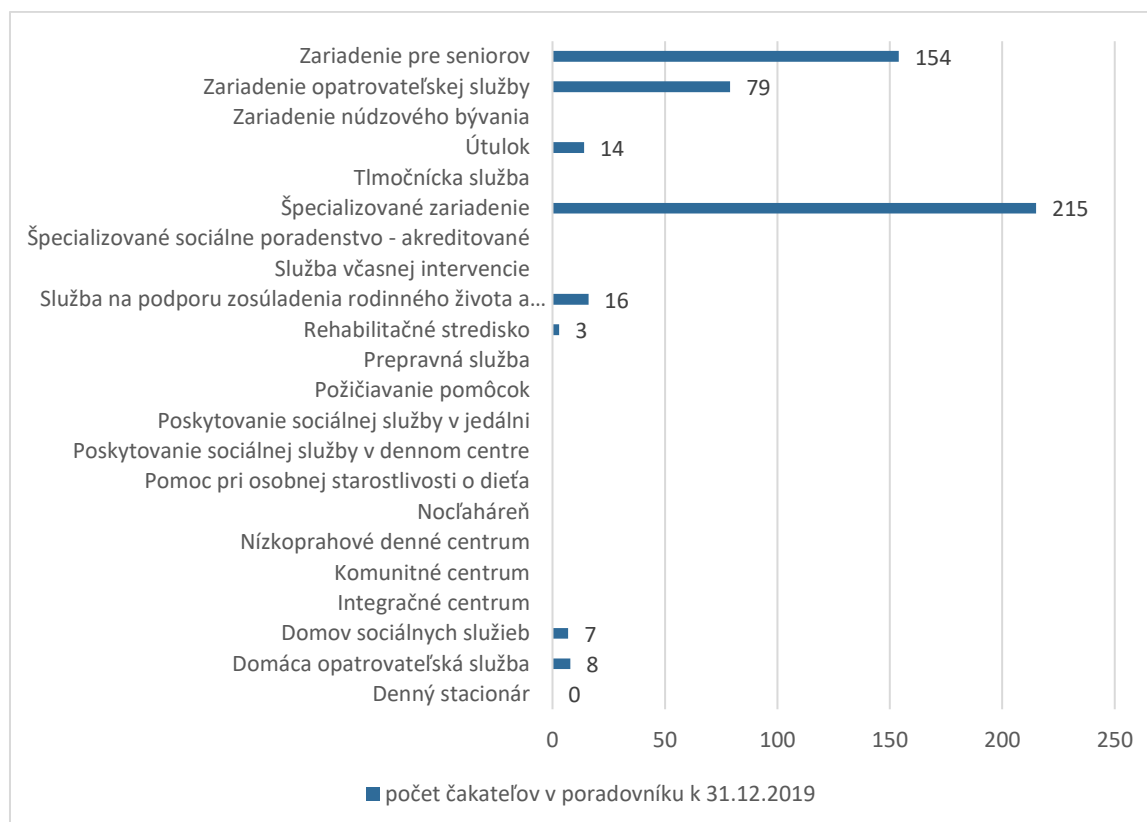
V prípade **terénnych služieb** sa očakáva vyššia flexibilita a pružnosť reagovať na dopyt. Pri týchto službách je jednoduchšie a menej finančne nákladné rozšíriť kapacitu. Napriek tomu v poradovníku pre domácu opatrovateľskú službu eviduje **8 neuspokojených žiadateľov**.

V prípade **ambulantných služieb** je významný záujem o službu na podporu zosúladenia rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku (**16** čakateľov), v rehabilitačnom stredisku **3 čakatelia** a v ambulantnej forme DSS je to **1 čakajúci** v poradovníku.

Najviac čakateľov v poradovníku evidujú služby zamerané na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Ide o **pobytové služby**, a to špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby (spolu **448 žiadateľov** v poradovníku) a **6**

čakajúcich do pobytovej formy domova sociálnych služieb. Tento výsledok je podobný ako situácia v rámci SR a potvrdzuje skutočnosť, že služby v pobytových zariadeniach pre ľudí v seniorskom veku, ako aj pre ľudí s pridruženým zdravotným postihnutím, akými sú Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívne vývinové poruchy, skleróza multiplex, schizofrénia a iné, sú už dnes kapacitne poddimenzované a nie sú schopné pokryť dopyt, ktorý ešte aj narastá spolu so starnutím populácie a predlžovaním veku dožitia.

Graf 5 Počet čakateľov v poradovníku pri jednotlivých druhoch služieb poskytovaných v Nitre

INFORMÁCIE O KLIENTOCH/PRIJÍMATEĽOCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE NITRA

V Nitre sú poskytované sociálne služby pre široké spektrum prijímateľov. Niektoré služby sú určené, resp. poskytované pre viaceré cieľové skupiny súčasne. Najviac služieb je pre **cieľové skupiny ľudí s ŤZP a rodiny s dieťaťom s ŤZP – 36 druhov/foriem služieb** a pre **seniorov – 30 druhov/foriem služieb**.

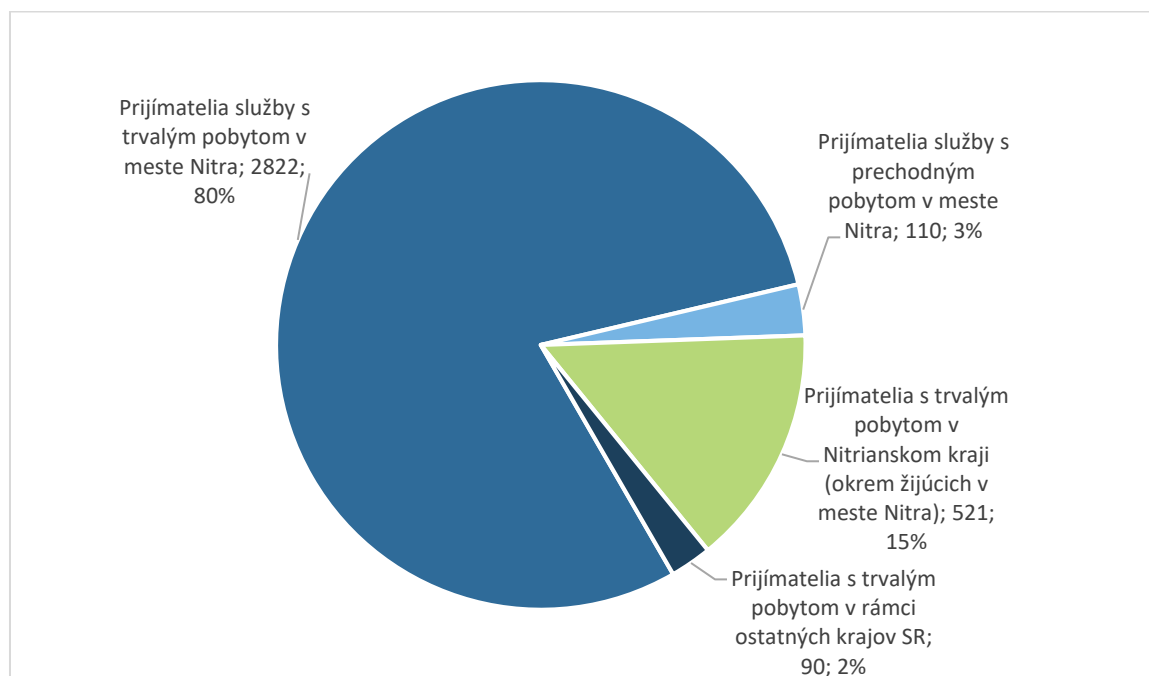
V **sociálnych službách pre seniorov a ľudí s ŤZP** tvoria väčšinu klientov **ženy (70,75 %)**. Súvisí to aj s vyšším vekom dožitia žien, ale aj s demografickými údajmi o skladbe obyvateľov mesta, kde so zvyšujúcim sa vekom narastá podiel žien. Pri službách v **nocľahárni a útulku** prevažujú muži (**žien je 33,02 %**). V komunitných centrách je to takmer vyrovnané, je tam len mierna prevaha žien.

Vek prijímateľov sociálnej služby súvisí s druhom poskytovaných služieb a s cieľovou skupinou, pre ktorú je služba určená. **Široké vekové spektrum** má služba v domovoch sociálnych služieb, kde predovšetkým pre deti a mládež je poskytovaná ambulantná forma, a podobne pri službách v komunitných centrách. V prípade **útulku** sa môže zdať prekvapivým vysoký počet **(41) klientov** vo veku **od 0 – 29 rokov**. Tu je potrebné zobrať do úvahy, že v Nitre sú útulky pre rôzne cieľové skupiny, konkrétne jeden z útulkov je pre obeť domáceho násillia.

Najviac klientov je vo veku **nad 80 rokov (893 klientov)**, sú klientmi pobytových služieb ako špecializované zariadenie (236 klientov) alebo zariadenie pre seniorov (111 klientov) a veľká časť je poberateľom domácej opatrovateľskej služby (211 prijímateľov). Vysoký počet klientov nad 80 rokov uvádza aj prevádzkovateľ prepravnej služby (236 klientov). V prípade terénnych služieb je pravdepodobné, že aspoň časť klientov sa v jednotlivých službách opakuje, teda že využívajú viaceré služby.

Prehľad klientov **podľa pobytu/bydliska** ukázal, že sociálne služby poskytované na území mesta Nitra sú primárne využívané klientmi **s trvalým pobytom v meste (takmer 80 %)**. 14,6 % je klientov, ktorí sú z Nitrianskeho kraja (okrem pobytu v meste Nitra). Najviac klientov s pobytom v Nitrianskom kraji, nie však v meste Nitra majú služby ako špecializované zariadenie – služby v zriaďovateľskej pôsobnosti NKS, ktoré majú pôsobnosť v rámci kraja (čiastočne aj služby SVI a DSS). Značný podiel klientov s trvalým bydliskom mimo mesta Nitra tvoria klienti nocľahárne.

Graf 6 Sumárny prehľad klientov podľa ich pobytu/bydliska

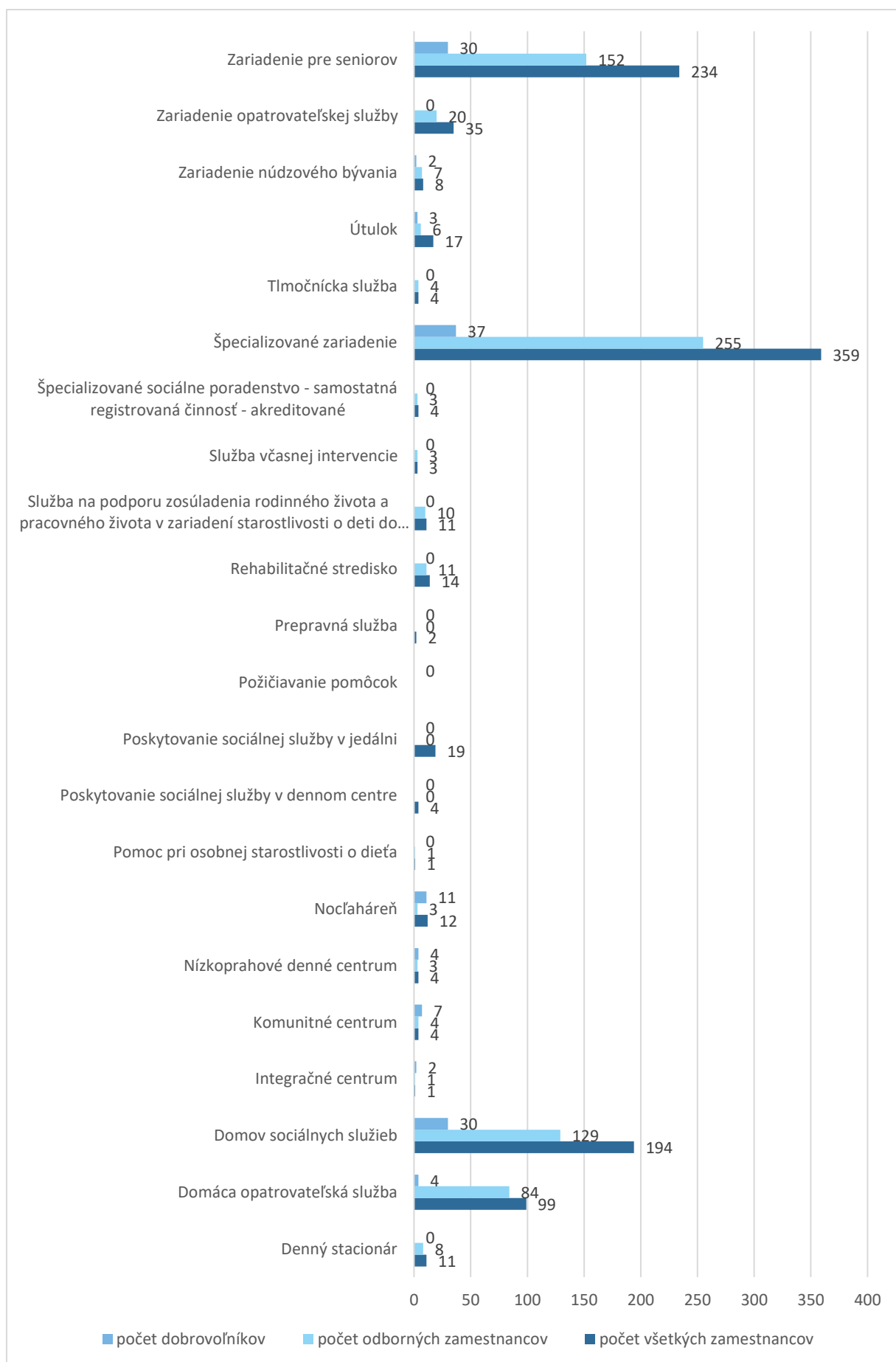
INFORMÁCIE O ZAMESTNANCOCH

V rámci dotazníkového prieskumu poskytovateľov sociálnych služieb boli zisťované informácie o zamestnancoch pri jednotlivých službách, o počte, odborných a prevádzkových zamestnancoch, o vzdelaní aj poskytovaných supervíziách, ale aj o zapojení pravidelných dobrovoľníkov.

Z celkového počtu zamestnancov v sociálnych službách je pomer **odborných zamestnancov 67,9 %**. Na **plný pracovný úväzok** pracuje **947** ľudí, na čiastočný 86 ľudí a 16 ľudí pracuje na dohody alebo iný zmluvný vzťah. **Maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov** stanovuje Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z.. Tieto sú pre všetkých poskytovateľov záväzné.

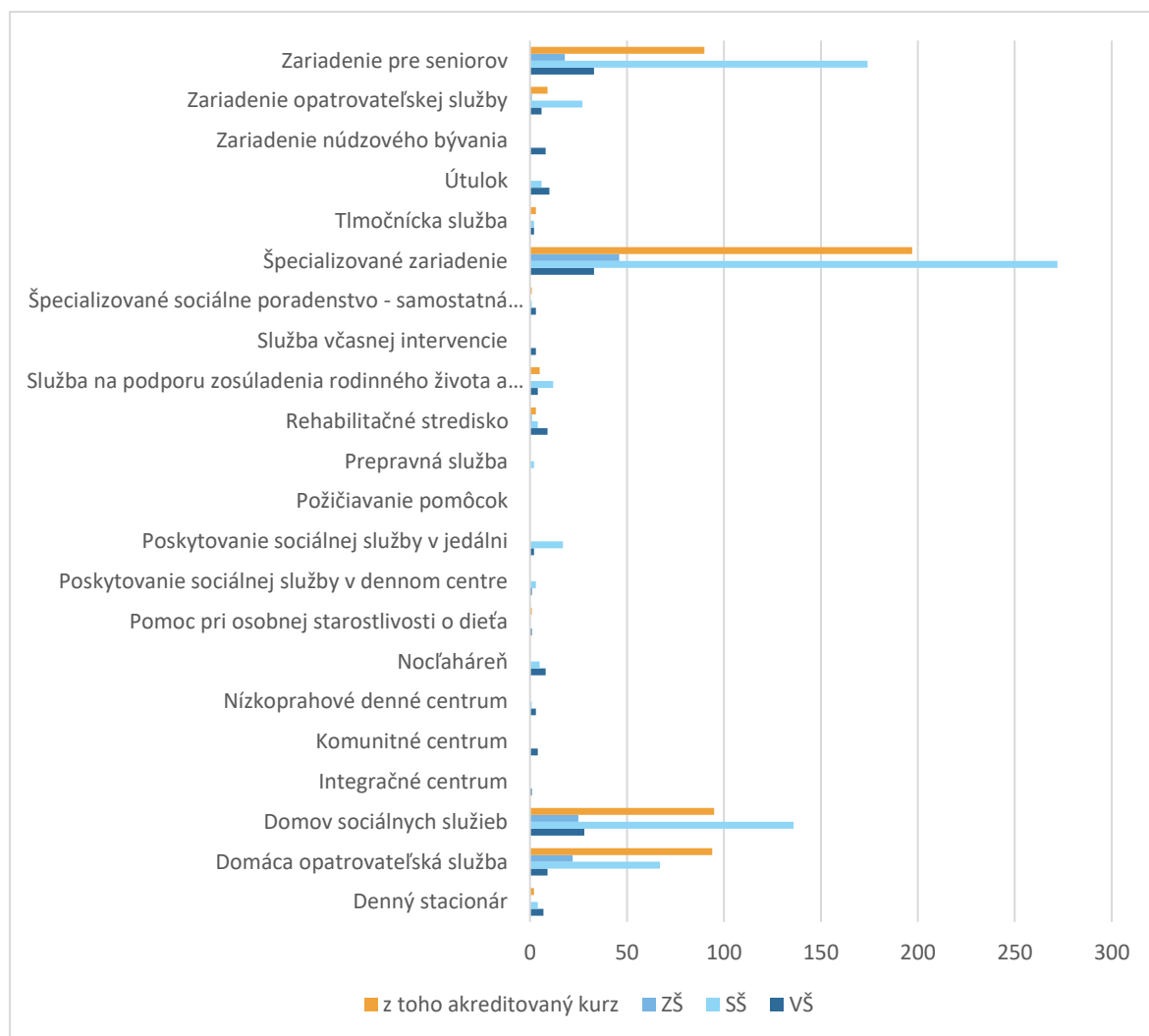
V sociálnych službách využívajú pomoc pravidelných dobrovoľníkov, ich počet z dotazníkov nemôžeme vyhodnotiť, nakoľko sa u jedného poskytovateľa môžu dobrovoľníci realizovať v rámci viacerých druhov služieb, čo naznačovali údaje v dotazníku, ktoré vo viacerých prípadoch vykazovali počet dobrovoľníkov, avšak za poskytovateľa, nie za konkrétnu službu. Tieto údaje nám preto nevykresľujú pravdivý obraz o počte dobrovoľníkov – jednotlivcov v sociálnych službách. Dobrovoľníci pomáhajú najmä v službách v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK (Viničky, Borinka, Nitrava), ale aj v komunitnom centre, útlkoch, nocľahárňach či v zariadení núdzového bývania a ďalších.

Graf 7 Prehľad počtu zamestnancov, odborných zamestnancov a dobrovoľníkov pri jednotlivých sociálnych službách

V službách prevažujú **zamestnanci so stredoškolským vzdelaním (734)**. **500** zamestnancov (47,8 % všetkých zamestnancov) absolvovaním **akreditovaného kurzu** získalo možnosť pracovať na svojej pracovnej pozícii. **18,7 % (196) zamestnancov má dosiahnutý prvý alebo druhý stupeň vysokoškolského vzdelania**. 11,2 % (117) zamestnancov má len základné vzdelanie.

Graf 8 Vzdelanostná štruktúra zamestnancov v sociálnych službách

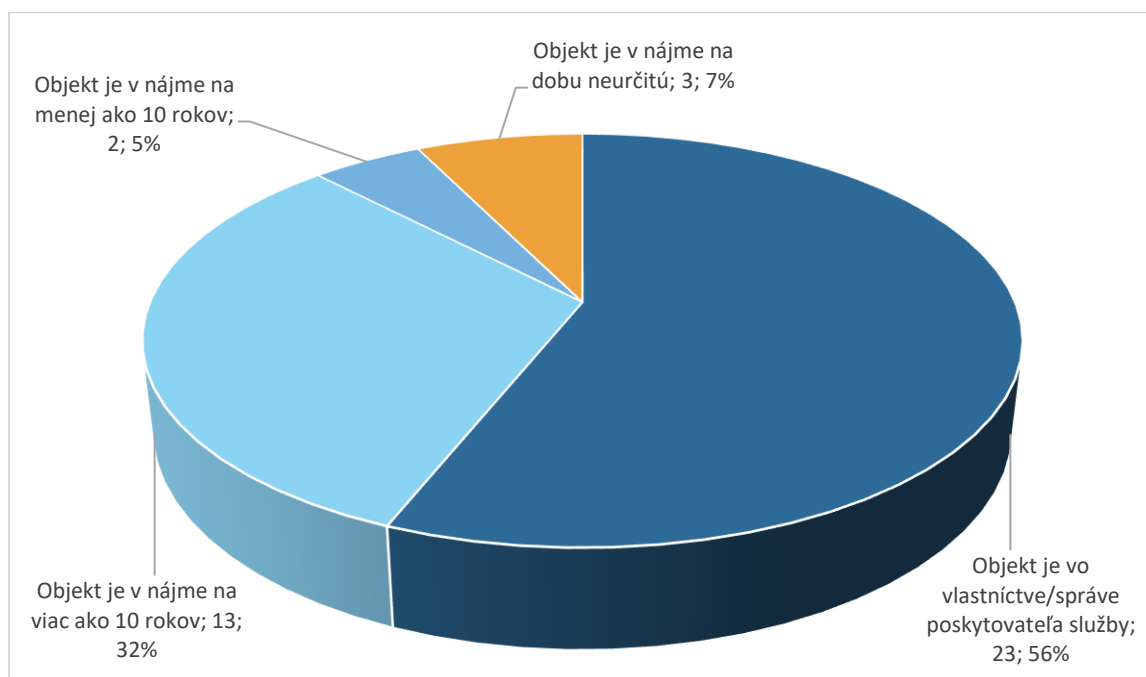
Povinnosť poskytovateľa sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať **program supervízie** pre účely zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovaných služieb vyplýva zo zákona o sociálnych službách, nevzťahuje sa ale na niektoré služby. Zabezpečenie supervízie je súčasťou podmienok kvality poskytovanej sociálnej služby. Napriek tomu intenzita supervízie je veľmi rôzna, u niektorých poskytovateľov ide skôr o zabezpečenie skupinovej supervízie s možnosťou individuálnej podľa potreby, často však nie je zrejmé, či je zabezpečovaná skupinová alebo individuálne supervízia. Intenzita supervízií je však **najčastejšia 1 – 2 krát ročne**. Jeden poskytovateľ zabezpečuje supervíziu mesačne a ďalší každý druhý mesiac. Len výnimočne je supervízia zabezpečovaná aj pre dobrovoľníkov (u 3 poskytovateľov služieb, v 5 poskytovaných službách).

INFORMÁCIE O PREVÁDZKE ZARIADENÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zisťovali sme vlastnícke vzťahy k objektom, ich **technický stav a bariérovosť**. Tu nás zaujímali **pobytové a ambulantné služby**. V prípade terénnych služieb sme sa týmito informáciami vo vyhodnotení nezaoberali.

56,1 % poskytovaných ambulantných alebo pobytových služieb, ktoré vyplnili dotazník poskytuje služby v objekte, ktorého je **vlastníkom/správcom**. Takmer **32 %** je tých, ktorí poskytujú služby v objekte, ktorý je **v nájme na viac ako 10 rokov**.

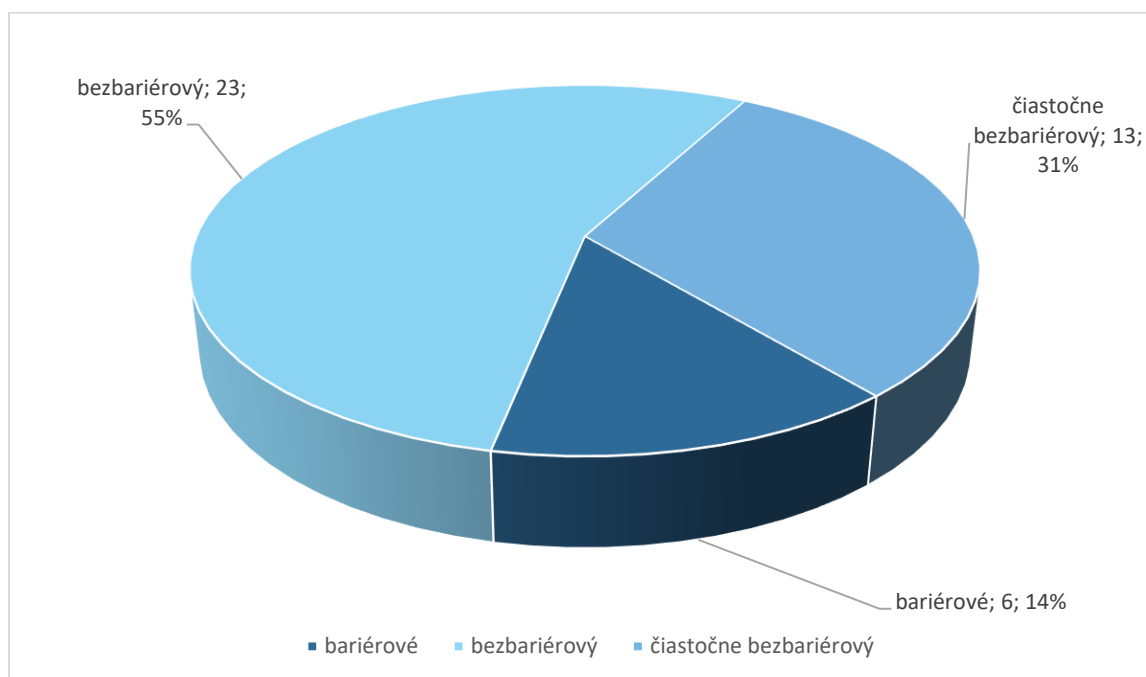
Graf 9 Prehľad vlastníckych vzťahov k objektom, v ktorých sú poskytované sociálne služby

83,3 % objektov, v ktorých poskytujú služby, je **v dobrom stave**. V **zlom technickom stave** je **6 objektov** (14,3 %), z toho v troch prípadoch je objekt vo vlastníctve/správe, kde je zriaďovateľom VÚC a v ostatných troch prípadoch je prenajímateľom priestorov mesto Nitra.

Bariérovými je stále ešte **14,3 % pobytových a ambulantných služieb**, ktoré sa zapojili do dotazníkového zisťovania. Nie je zabezpečená prístupnosť prostredia. **Čiastočne bariérových** je **31 %** pobytových či ambulantných služieb. **54,8 %** služieb v dotazníku hodnotilo, že priestory, v ktorých poskytujú služby, sú úplne **bezbariérové**.

Graf 10 Zabezpečenie bariérovosti objektov sociálnych služieb v meste Nitra

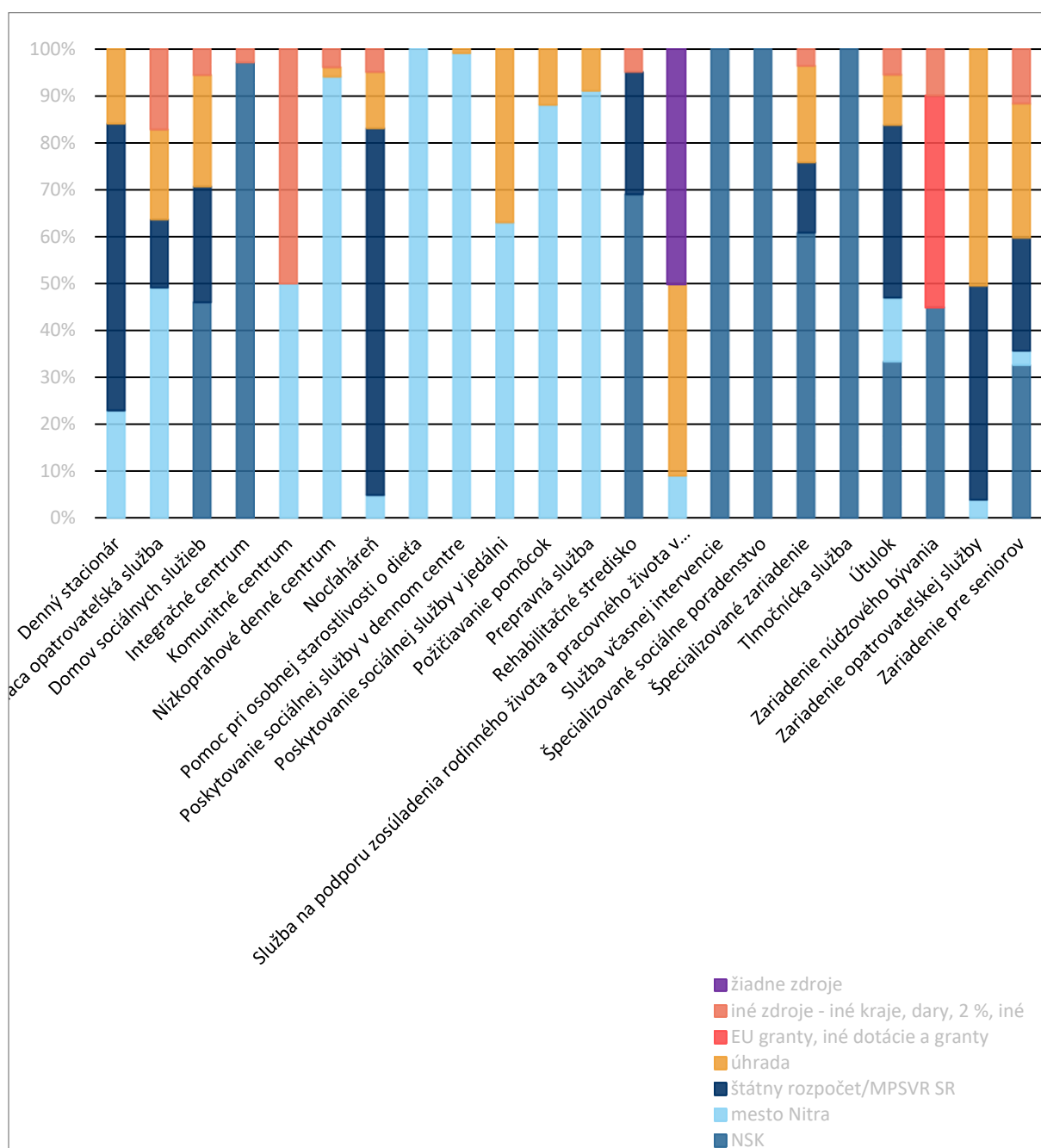

Vlastnú **vývarovňu** majú všetci verejní poskytovatelia sociálnych služieb a jeden neverejný poskytovateľ, ktorý poskytuje služby v zariadení pre seniorov a v zariadení opatrovateľskej služby.

INFORMÁCIE O FINANCOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Pri zisťovaní údajov o financovaní sociálnych služieb sme sa zamerali na **zdroje príjmov** v percentuálnom rozdelení – úhrady od klienta, finančný príspevok z MPSVR SR, z VÚC, z mesta, z grantov a dotácií. Zisťovali sme aj informácie o výške úhrady klientov, tento údaj však bol chápaný veľmi rôzne poskytovateľmi služieb a údaje nebolo možné spracovať a vyhodnotiť.

Graf 11 Priemerný percentuálny podiel príjmov za rok 2019

Sociálne služby sú spravidla financované z viacerých zdrojov, ktorými sú najmä: úhrada klienta, finančný príspevok z MPSVaR SR (zo štátneho rozpočtu), finančný príspevok zo samosprávy alebo vyššieho územného celku. Na čiastočné financovanie služieb môžu byť zároveň využívané aj iné zdroje, a to napríklad: nenávratné finančné príspevky zo štrukturálnych fondov (EÚ), iné granty, dotácie, sponzori, dary a dobrovoľné príspevky a iné zdroje (2 % dane). Z hľadiska zdrojov financovania sociálnych služieb poskytovaných v meste Nitra sú v najväčšej miere využívané práve hlavné zdroje: **úhrada klienta, finančný príspevok z MPSVaR SR, finančný príspevok zo samosprávy alebo vyššieho územného celku.**

V službe **zariadenie núdzového bývania** je cca **45 %** príjmov potrebných na zabezpečenie služby krytých z **dotačných a grantových zdrojov**. **Príspevok samosprávneho kraja tvorí 45 %** príjmov. Dostupnosť a stabilné poskytovanie tejto služby je veľmi závislé na nestabilnom zdroji – teda úspešnosti v dotačných/grantových schémach.

V prípade **zariadenia opatrovateľskej služby** tvoria príjmy **od klientov** priemerne **50,5 %**. V **zariadeniach pre seniorov** je to priemerne **37 %**. Tu treba ale dodať, že až **42 %** tvoria príjmy z **NSK**, ktorý je zriaďovateľom služieb (ZpS) avšak nemá povinnosť tieto služby financovať. Pri týchto údajoch by samozrejme bolo zaujímavé sledovať, nakoľko seniori/klienti tieto služby dokážu hradiť z vlastných príjmov/dôchodkov alebo úspor, predaja majetku, alebo je potrebná pomoc a spolufinancovanie príbuznými.

2.5.2. OPATRENIA SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY A PODĽA ZÁKONA 274/2017 O OBETIACH TRESTNÝCH ČINOV

Pri dotazníkoch pre **poskytovateľov opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a podľa zákona č.274/2017 Z.z.** bol položený dôraz výlučne na opatrenia, ktoré má vykonávať obec. Dotazníkový formulár pre poskytovateľov týchto služieb je Prílohou 6.

Mesto oslovilo pre vyplnenie dotazníkov 6 poskytovateľov opatrení. Dotazníky vyplnili 5 poskytovatelia a vyplnili celkovo 7 dotazníkov za nimi poskytované opatrenia.

Všetky zapojené organizácie v dotazníkovom prieskume sú **mimovládne neziskové organizácie**.

Na území mesta Nitry sú poskytované opatrenia podľa **paragrafu 10** – 25 opatrení z toho 4 sú v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení a podľa **paragrafu 11** – 39 opatrení z toho 13 v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení.

A podľa zákona č.**274/2017 Z.z.** je to výkon 3 opatrení (žiadne v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení).

Kapacita zariadenia SPODaSK **v pobytovej forme je 30 miest** a to u dvoch poskytovateľov. (Diecézna charita Nitra a Centrum Slniečko).

Čo sa týka **priestorov**, v ktorých sú poskytované opatrenia v dvoch prípadoch (**28,6 %**) hovoríme o **bariérových priestoroch**, rovnako v dvoch prípadoch (**28,6 %**) o **čiastočne bariérových** (bezbariérovosť spĺňa iba vchod) a len v jednom prípade (**14,3 %**) ide o **bezbariérový priestor**.

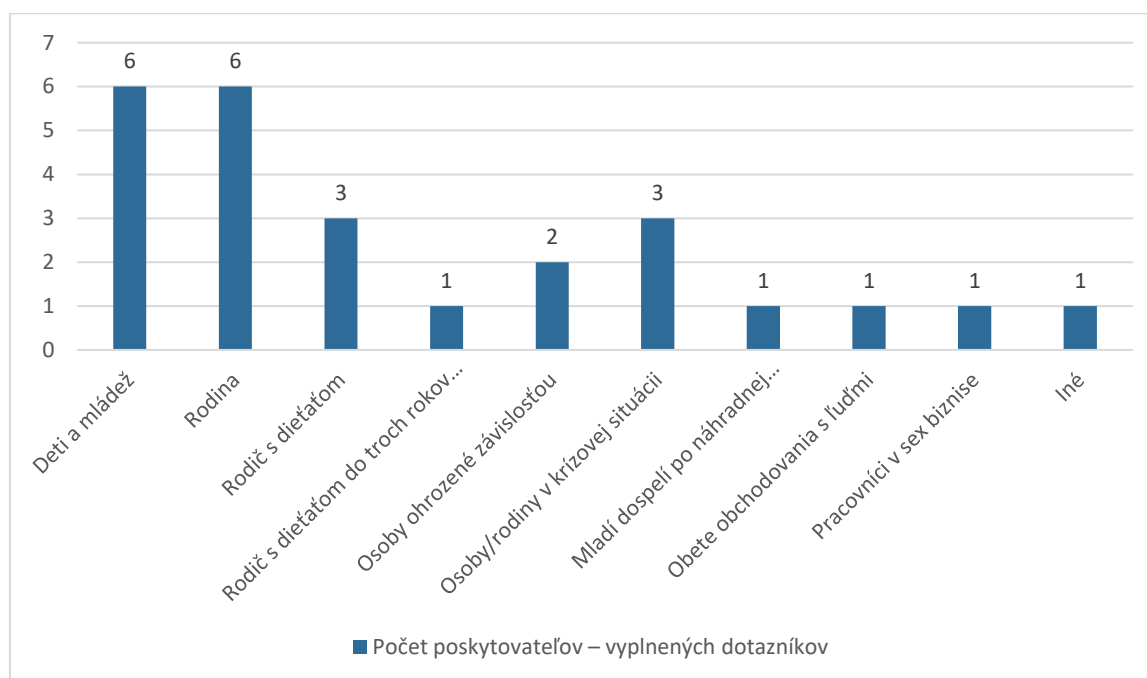
V ďalších **dvoch prípadoch** sú opatrenia vykonávané **v teréne**.

Z hľadiska financovania poskytovania opatrení sme sa pýtali iba na **zdroje financovania**, ktoré mali na zabezpečenie poskytovania v rokoch 2018 a 2019, neskúmali sme podiel týchto

zdrojov na pokrytí nákladov na poskytovanie opatrení. Zdrojmi sú predovšetkým **rozpočet samosprávneho kraja a európske, štátne či miestne dotačné/grantové schémy**. U všetkých poskytovateľov sú to aj dary a čiastočne aj príjmy z 2 %. Iba u niektorých poskytovateľov sú to aj zdroje zo štátneho rozpočtu, z ÚPSVaR či z rozpočtu mesta.

Služby sú poskytované najmä počas pracovného času **v bežné pracovné dni**, ale aj vo večerných hodinách. Výnimočne vo večerných hodinách cez víkendy a sviatky. Poskytovatelia uviedli, že **je možné sa s klientom dohodnúť aj na neštandardnom čase**. Z 2 vyplnených dotazníkov sme získali informáciu o poskytovaní **pobytovej formy opatrení**, teda 24 hodín/7 dni v týždni.

Graf 12 Cieľová skupina a počet poskytovateľov, ktorí poskytujú opatrenia tejto cieľovej skupine

Väčšina poskytovateľov výkonu opatrení sa zameriava na **cieľovú skupinu deti a mládež, rodina a čiastočne rodič s dieťaťom, osoby/rodiny v krízovej situácii alebo osoby ohrozené závislosťou**.

Výkon opatrení prebieha u **3** poskytovateľov **anonymne** a u **4** poskytovateľov **neanonymne**.

V ďalšej otázke sme sa zamerali na veľkosť úväzkov a druh pracovného pomeru pracovníkov. Tu odpovedali všetci a uviedli, že **48** pracovníkov pracuje na **plný pracovný úväzok**, 7 na čiastočný a 11 pracuje na dohody. V niektorých organizáciách si jeden pracovný úväzok delia 3 – 5 odborní pracovníci. V tejto oblasti je výrazné **zapojenie dobrovoľníkov**.

Prevaha zamestnancov má **vysokoškolské vzdelanie druhého alebo prvého stupňa**.

Supervízie tu prebiehajú v omnoho vyššej frekvencii oproti sociálnym službám. Pohybujeme sa v rozmedzí **8 až 12-krát do roka** pri individuálnych supervíziách alebo každý mesiac skupinová supervízia a podľa potreby individuálne.

2.5.3. ZHRNUTIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Z iných údajov by sme radi spomenuli **dopravnú dostupnosť** pre klientov, zamestnancov aj príbuzných klientov do pobytových a ambulantných služieb, a to tak autom, ako aj verejnou dopravou. Zaujímala nás dostupnosť cez víkend a aj počas pracovného týždňa. Vo všetkých sociálnych službách, ale aj opatreniach SPOD-SK je dostupnosť veľmi dobrá až dobrá, a to cez víkend a aj počas pracovných dní. V niektorých prípadoch je to náročnejšie s parkovacími miestami, ktoré služby nemajú vyhradené, hlavne pri ambulantných službách, ak sú umiestnené uprostred obytnej zóny. Niekedy nie je problémom samotná doprava, ale bariérovosť, resp. náročnejšia dostupnosť pre ľudí so zníženou či obmedzenou mobilitou – strmá cesta, chýbajúci chodník a pod.

Na úrovni poskytovateľov služieb sme sa pýtali na spôsob vypracovania **štandardov kvality sociálnych služieb**. Prevažuje vypracovanie štandardov vlastnými pracovníkmi (9 poskytovateľov). Napriek všetkému sú tu stále organizácie, ktoré štandardy kvality (1 poskytovateľ) vypracované nemajú a dvaja poskytovatelia sú v štádiu, kedy na štandardoch kvality práve pracujú.

Z dotazníkového prieskumu vidíme, že v krajskom meste Nitra nie je poskytované **celé spektrum sociálnych služieb**. Podľa vyplnených dotazníkov by sme mohli predpokladať, že tieto služby na území mesta Nitry nie sú poskytované²⁰:

- domov na polceste,
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
- zariadenie podporovaného bývania,
- sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
- sprostredkovanie tlmočnickej služby,
- sprostredkovanie osobnej asistencie,
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
- krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,
- odľahčovacia služba,
- pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
- podpora samostatného bývania,
- poskytovanie sociálnej služby v práci,
- poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny,
- sociálna rehabilitácia – akreditovaná.

²⁰ V kapitole 2.4 je uvedený reálny stav registrovaných sociálnych služieb.

V prípade ľudí s ŤZP nie sú zastúpené viaceré **služby podporujúce nezávislý život** v rôznych životných fázach.

V ďalšom **rozvoji služieb** je dôležité podporovať a budovať vybrané druhy terénnych, ambulantných a pobytových služieb na komunitnej úrovni, ktoré posilňujú nezávislý život (napr. zariadenie podporovaného bývania, podpora samostatného bývania) a umožňujú klientovi zotrvať čo najdlhšie v prirodzenom prostredí, resp. vo svojej komunite a rovnako pobytové služby budovať a prispôsobovať potrebám pomaly prichádzajúcich generácií. Na obdobie rokov 2021 – 2025 je dôležité plánovať zabezpečenie vyššie uvedených služieb v nadväznosti na potreby identifikované v pracovných skupinách v rámci spracovania KPSS, z výsledkov prieskumu potrieb obyvateľov mesta v sociálnej oblasti, ako aj z ďalších relevantných zdrojov. Na základe zmapovaných potrieb cieľových skupín je žiaduce vhodne posilňovať fungujúce služby, resp. zabezpečiť etablovanie nových služieb, ktoré doplnia existujúcu sieť služieb v meste.

2.6. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A OBYVATEĽOV MESTA NITRY - PRIESKUM

Príprava komunitného plánu zahŕňa aj mapovanie potrieb obyvateľov mesta v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Tieto potreby sa zisťovali formou anonymného dotazníka. Prieskum sa uskutočnil v mesiaci august a september 2020. Dotazník bol k dispozícii v online forme (web stránka mesta Nitra) a papierovej verzii. Dotazníkový formulár nájdete v Prílohe 7.

Dotazník bol rozdelený na úvodnú časť, v ktorej sa zisťovali: miesto pobytu, vek respondentov a respondentiek a pohlavie. Ďalej bol rozdelený na 2 časti:

- ľudia, ktorí sociálne služby využívajú,
- ľudia, ktorí sociálne služby nevyužívajú.

V záverečnej časti dotazníka boli k dispozícii otázky: akým skupinám by mesto malo venovať najviac pozornosti v rámci poskytovania sociálnej starostlivosti, je dostatočne propagovaná oblasť sociálnych služieb, ako by chceli byť občania a občianky informovaní o sociálnych službách. Ľudia mohli v tejto záverečnej časti vyjadriť aj svoje názory či pripomienky.

Na otázky v dotazníku odpovedalo spolu 498 respondentov a respondentiek.

Mestská časť/bydlisko

Do prieskumu sa najviac zapojili občania z častí Čermáň - Klokočina – Diely (39 %), Dolné Krškany - Horné Krškany - Staré Mesto (25,6 %) a Zobor - Dražovce – Chrenová (24,9 %). Naopak, najmenej sa zapojili občania z mestskej časti Janíkovce (1,6 %).

Vekové skupiny

Silnou skupinou boli odpovede ľudí v seniorskom veku 60+ (spolu 203 odpovedí, teda 40,7 %). Záujem o dotazník prejavila aj veková skupina 31-40 rokov (111 odpovedí, teda 22,3 %). Takmer rovnaký počet odpovedí sme zaznamenali pri vekovej skupine 41-50 rokov a 51-60 rokov. Najmenej odpovedí sme zaznamenali pri vekovej skupine do 20 rokov – 1,4 %.

Pohlavie

V prieskume dominovali ženy, zapojilo sa ich 64,5 %, mužov sa zapojilo 35,5 %. Podrobnejšie informácie nájdete v Prílohe 8.

2.6.1. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V prvej časti dotazníka sme zaznamenali 249 odpovedí.

Využívanie sociálnych služieb a ich hodnotenie

Respondenti a respondentky (spolu 249) označovali, ktoré konkrétne sociálne služby využívajú a hodnotili ich nasledovne:

1 - som úplne spokojný/á

2 - som prevažne spokojný/á

3 - som prevažne nespokojný/á

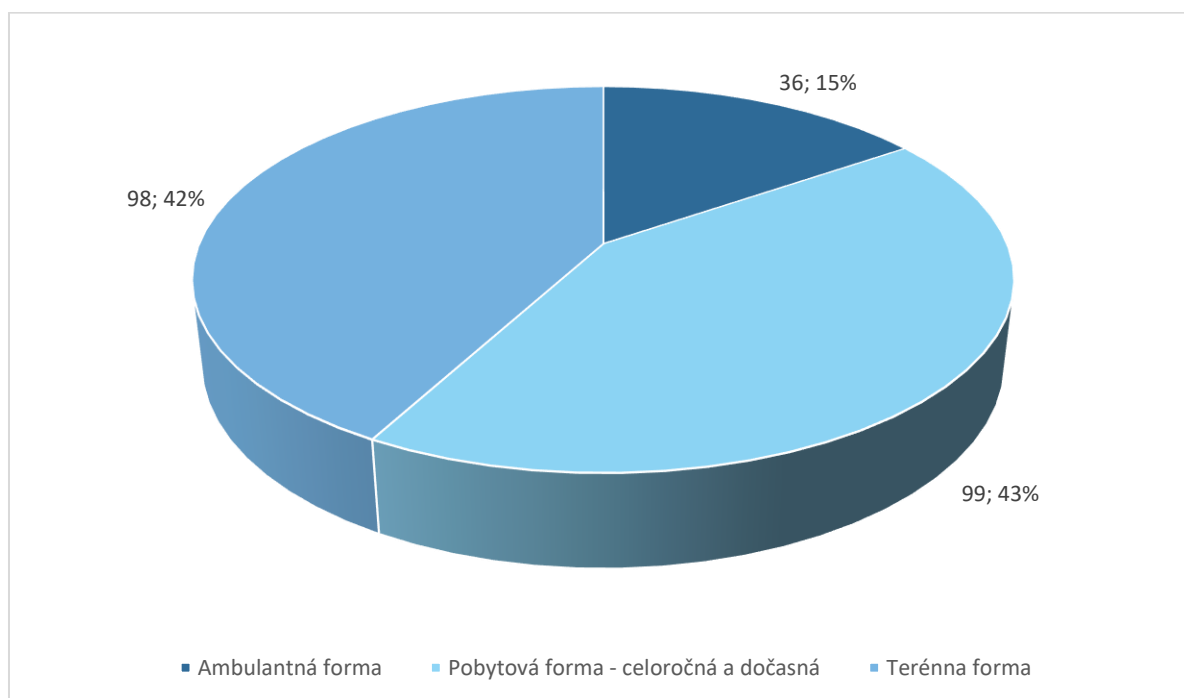
4 - som nespokojný/á

- Respondenti a respondentky najviac využívajú poradenstvo - 135 ľudí, z nich je s touto službou úplne alebo prevažne spokojných až 125, čo predstavuje 92,5 %.
- Ďalej nasleduje jedáleň pre seniorov – využíva ju 70 ľudí, úplne alebo prevažne spokojných s touto službou je 60 ľudí, čo je 85,7 %.
- V poradí treťou najviac využívanou službou je zariadenie pre seniorov – využíva ju 62 ľudí, úplne alebo prevažne spokojných so službou je 53 ľudí, teda 85,4 %.
- Medzi najmenej využívané služby patria tlmočnicka služba, zariadenie podporovaného bývania, domov na polceste, služba včasnej intervencie a odľahčovací služba.

Forma služby

Na túto otázku odpovedalo 233 ľudí – 98 (42,1 %) využíva terénnu službu, pobytovú celoročnú a dočasnú (len v určitom čase) využíva spolu 99 ľudí (42,5 %) a ambulantnú službu 36 ľudí (15,4 %).

Graf 13 Forma služby

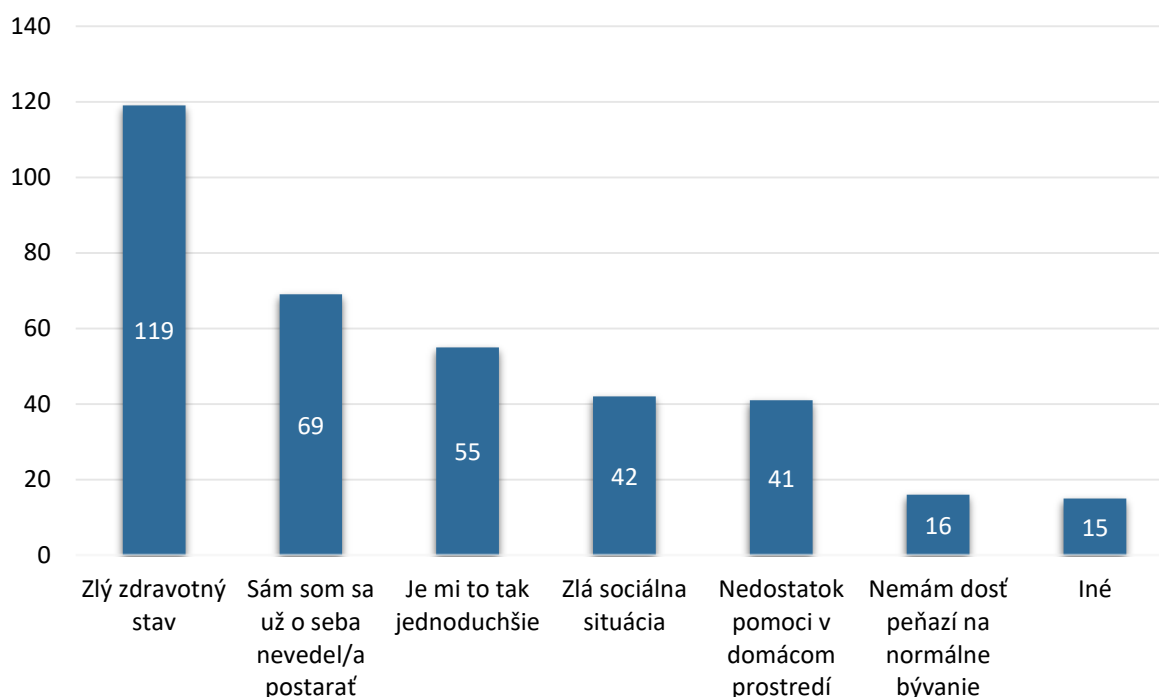
Poskytovatelia sociálnych služieb

V tejto otázke respondenti a respondentky (spolu 228 odpovedí) odpovedali na otázku, ktorý poskytovateľ im službu poskytuje. Najviac – 35 ľudí (15,3 %) – využíva služby Združenia STORM, 33 ľudí (14,4 %) služby verejného poskytovateľa Správa zariadení sociálnych služieb a rovnaký počet – 29 ľudí (12,7 %) – využíva služby Zariadenia pre seniorov Zobor a Diecéznej charity Nitra.

Hlavný dôvod, prečo o službu požiadali

V tejto otázke mohli ľudia vybrať maximálne tri odpovede. Na otázku odpovedalo spolu 232 ľudí. Hlavnými dôvodmi, prečo požiadali o službu: 119 požiadalo o službu z dôvodu zlého zdravotného stavu, 69 ľudí preto, lebo sa o seba nedokázali postarať a 55 uviedlo ako dôvod to, že je to pre nich jednoduchšie.

Graf 14 Odpovede na otázku: Prečo ste požiadali o sociálnu službu?

Čo sa respondentom a respondentkám na sociálnej službe, ktorú využívajú, páči

Z 212 ľudí 73 (34,4 %) uviedlo, že na sociálnej službe sa im páči kompetentný a odborný personál/dobrá starostlivosť. 53 (25 %) uviedlo, že oceňujú ochotu/ľudský prístup/ústretovosť a 34 (16 %) je spokojných s prostredím (vnútorným aj vonkajším). Až 52 (24,5 %) ľudí však uviedlo, že nevie, čo sa im na sociálnej službe páči.

Čo sa respondentom a respondentkám na sociálnej službe, ktorú využívajú, nepáči

Zo všetkých 171 odpovedí až 82 ľudí (47,9 %) uviedlo, že nie je potrebná zmena. 22 ľuďom (12,9 %) sa nepáči prístup personálu a takému istému počtu nevyhovuje prostredie.

Čo by pomohlo vyriešiť Vašu situáciu

Zo 163 respondentov a respondentiek 23 (14,1 %) uviedlo, že ich situáciu by pomohlo vyriešiť bývanie a 20 ľudí (12,2 %) by chcelo prestať s užívaním drog. 17 ľudí (10,4 %) by si pralo byť sebestačnými a môcť byť opäť doma. Až 65 ľudí (takmer 39,8 %) buď nevedela odpovedať alebo sa vyjadrili, že nič nepotrebujú meniť.

Odkiaľ sa dozvedeli o službe, ktorú momentálne využívajú

V tejto otázke mohli ľudia vybrať maximálne tri odpovede. Na otázku odpovedalo spolu 219 ľudí. Najpočetnejšia skupina – 70 ľudí, teda 31,9 % – sa o sociálnej službe dozvedela od osoby, ktorá už sociálnu službu využíva. 62 ľudí (28,3 %) ako zdroj informácií uviedlo rodinu a priateľov. Najmenej informácií poskytuje ľuďom internet, televízia a noviny.

Podrobnejšie informácie nájdete v Prílohe 8.

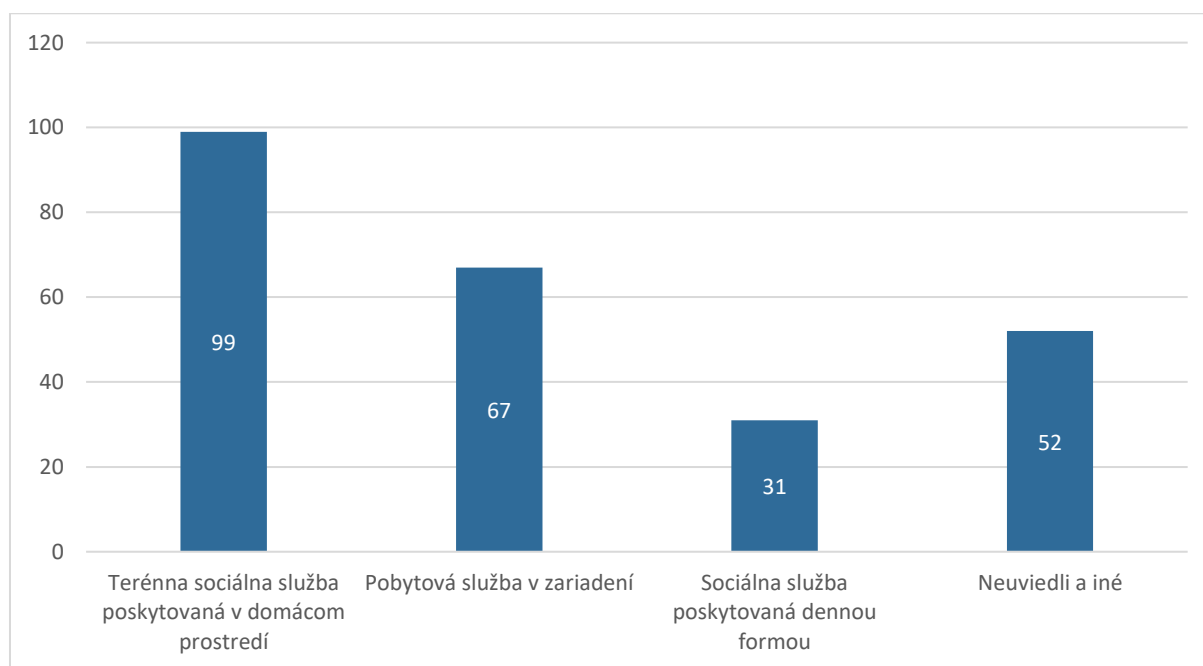
2.6.2. ANALÝZA POŽIADAVIEK OBYVATEĽOV MESTA NITRY

V druhej časti dotazníka sme zaznamenali 249 odpovedí.

Na otázku, prečo nevyužívajú sociálne služby, 214 opýtaných (85,9 %) odpovedalo, že žiadnu sociálnu službu nepotrebujú. Ďalej 26 (10,4 %) sociálnu službu potrebuje, ale nedostáva ju a 9 (3,6 %) opýtaných sa stará o blízkeho, ktorý potrebuje pomoc.

Na otázku, ak by sa zmenila situácia a ľudia budú potrebovať niektorú zo sociálnych služieb, z 249 odpovedajúcich by si 99 (39,8 %) zvolilo terénnu sociálnu službu poskytovanú v domácom prostredí, 67 (26,9 %) by sa rozhodlo pre pobytovú službu v zariadení sociálnych služieb a 31 (12,4 %) by využilo sociálnu službu poskytovanú dennou formou. Ďalší odpovedajúci uviedli iné alebo neuviedli žiadnu odpoveď – 52 (20,9 %).

Graf 15 Odpovede na otázku: Akú formu sociálnej služby by ste si vybrali v prípade potreby?

Ak by občania potrebovali získať informácie alebo konkrétnu pomoc týkajúcu sa oblasti sociálnych služieb, z 249 respondentov a respondentiek by 91 (36,5 %) z nich informácie alebo konkrétnu pomoc hľadalo prostredníctvom mestského úradu, 53 (21,3 %) by sa obrátilo na príslušnú organizáciu, ktorá služby poskytuje, 45 (18,1 %) ľudí by oslovilo rodinu, blízkych a známych.

Podrobnejšie informácie nájdete v Prílohe 8.

V záverečnej časti dotazníka respondenti a respondentky odpovedali na niekoľko otázok: akým skupinám by mesto malo venovať najviac pozornosti v rámci poskytovania sociálnej

starostlivosti, či je dostatočne propagovaná oblasť sociálnych služieb, ako by chceli byť občania a občianky informovaní o sociálnych službách. Posledné dve oblasti tejto časti boli venované pripomienkam a návrhom. Z odpovedí vyplynulo, že Mesto Nitra by malo najviac pozornosti venovať ľuďom so zdravotným postihnutím a seniorom. Ďalšou skupinou by mali byť ľudia, ktorí zažívajú násilie. Respondenti a respondentky (takmer 54 %) si myslia, že oblasť sociálnych služieb nie je dostatočne propagovaná (odpovedalo 477 ľudí). Čo sa týka poskytovania informácií o tejto oblasti, 99 odpovedajúcich by privítalo, aby bola k dispozícii dostupná infolinka o možnosti pomoci v prípade potreby. 37 ľudí vyjadrilo aj ďalšie názory, návrhy a pripomienky. Z nich vyplynulo, že si prajú pobytové a cenovo dostupné služby pre seniorov (pobytové zariadenia aj byty) či zvýšenie pravidelnej informovanosti.

Podrobnejšie informácie sú uvedené v Prílohe 8.

2.6.3. ZHRNUTIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Z dotazníkového prieskumu môžeme vyhodnotiť nasledovné:

- o sociálnu službu požiadali občania z dôvodu zlého zdravotného stavu alebo preto, že sa o seba už nedokážu postarať,
- s využívanými sociálnymi službami sú ich prijímatelia prevažne až úplne spokojní,
- čo sa týka formy sociálnej služby, prevažuje využívanie terénnych a ambulantných služieb oproti pobytovým,
- prijímatelia sociálnych služieb oceňujú kompetentný a odborný personál,
- ak by ľudia potrebovali niektorú zo sociálnych služieb, 49 % by si zvolilo terénnu sociálnu službu poskytovanú v domácom prostredí.

Vo vzťahu k plánovaniu sociálnych služieb v nadchádzajúcom období je teda potrebné zamerať sa na posilnenie terénnych a ambulantných foriem sociálnych služieb. Sociálne služby v takejto forme flexibilne reflektujú meniace sa potreby ľudí. Aj v reprezentatívnom prieskume verejnej mienky, ktorý iniciovala SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien, chce takmer 89 % opýtaných ostať v domácom prostredí²¹.

Nepriaznivá situácia spôsobená šírením ochorenia COVID-19 poukázala na problém pobytových služieb, keď boli ich prijímatelia (ale aj zamestnanci) vystavení rizikám (rýchlejšie šírenie vírusu v zariadeniach, infikovaný personál, prijímatelia sa nemohli stretávať s príbuznými niekoľko týždňov, atď.).

Aj v rámci nového programového obdobia 2021 – 2027 (možnosti využiť finančné prostriedky z EÚ), je dôraz kladený na prechod z inštitucionálnej starostlivosti ku komunitným službám.

Občania mesta tiež vnímajú potrebu venovať pozornosť ľuďom so zdravotným postihnutím a seniorom (pri tejto skupine sledujeme jej nárast oproti celkovému počtu obyvateľov). Tento

²¹ https://www.socia.sk/wp-content/uploads/2020/10/PRIESKUM_prezentacia_SOCIA_final.pdf

trend je možné sledovať aj na celoslovenskej úrovni. Preto je potrebné upriamiť pozornosť na zabezpečovanie sociálnych služieb pre seniorov. Aj v pripomienkach a návrhoch sa občianky a občania vyjadrili, že preferujú služby zamerané na túto skupinu obyvateľstva.

Ľudia vnímajú nedostatočnú informovanosť o sociálnych službách zo strany mesta. Je preto potrebné prehodnotiť doterajšiu komunikačnú stratégiu v tejto oblasti, prípadne si prizvať odborníkov, ktorí by pripravili návrhy efektívnej a zrozumiteľnej komunikácie s občanmi.

2.7. SWOT ANALÝZY

SWOT analýzy vznikali v rámci jednotlivých pracovných skupín, v ktorých jednotliví členovia využili najmä svoju znalosť problematiky a boli im prezentované základné demografické štatistiky. V prvej fáze pracovné skupiny identifikovali jednotlivé silné a slabé stránky, resp. ohrozenia a príležitosti pre jednotlivé cieľové skupiny a sociálne služby pre nich zabezpečované. V druhom kroku potom jednotlivým výrokom pridelovali známky na základe urgency riešenia. Bola použitá hodnotiacia stupnica od 1 do 5 s tým, že:

- 5 bodov = najdôležitejšia stránka, ktorú treba v meste Nitra riešiť; najväčší problém v škodlivých vplyvoch, resp. najlepšia stránka v pomocných vplyvoch,
- 1 bod = najmenej dôležitá stránka, spokojnosť s aktuálnou situáciou v meste Nitra v škodlivých vplyvoch, resp. najmenej dobrá stránka v pomocných vplyvoch.

Na záver boli pre jednotlivé cieľové skupiny vypracované stromy problémov, ktoré vznikli ako zhrnutie najvýznamnejších podnetov z diskusií pracovných skupín, SWOT a analýz.

2.7.1. SWOT PRE CIEĽOVÚ SKUPINU SENIOROV

Tabuľka 60 SWOT analýza pre cieľovú skupinu SENIORI

Pomocné vplyvy		Škodlivé vplyvy	
	SILNÉ STRÁNKY $\Sigma 22$		SLABÉ STRÁNKY $\Sigma 12$
Vnútročné vplyvy organizácie	Široká ponuka soc. služieb mesta Nitry pre seniorov (5)		Nízky dopyt po ambulantných službách v porovnaní s pobytovými službami (1)
	Vysoká kapacita miest v pobytových službách v porovnaní s inými krajskými mestami (4)		Dlhé čakacie doby pri umiestňovaní klientov do zariadenia a nedostatok miest v pobytových službách (4)
	Spolupráca a finančná podpora NPSS (3)		Vysoké úhrady za terénne služby v porovnaní s pobytovými službami (2)
	Spolupráca MsÚ a NSK s verejnými a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb (1)		Finančné dotovanie soc. služby samosprávou – preklenovanie medzi projektami (5)
	Dobrovoľníci vo vybraných ZSS pre seniorov (1) Realizácia supervízií a vzdelávacích aktivít pre		

	odborných pracovníkov (1)	
	Vznik a fungovanie Rady seniorov mesta Nitry (2)	
	Domy s opatrovateľskou službou a bytový dom Senior (180 bytov) (5)	
	PRÍLEŽITOSTI Σ 15	OHROZENIA Σ 23
Vonkajšie vplyvy prostredia	Využiť existujúce a nové komunikačné kanály, zvýšiť osvetu o poskytovaných soc. službách (3) Využiť navrhované legislatívne zmeny v oblasti dlhodobej starostlivosti a komunitných služieb – spolupracovať UMS a poskytovateľmi na území mesta (5) V kontexte novej legislatívy – sieťovať a robiť osvetu medzi obyvateľmi, lekármi, poskytovateľmi a posudkovými lekármi (2) Spolupráca subjektov soc. služieb cez podporené programy (1) Vonkajšie vplyvy prostredia Projekty na podporu opatrovateľskej služby a iných komunitných služieb pre seniorov (4)	Starnutie obyvateľstva (4) Nízky príjem seniorov a podieľanie sa na platení úhrady rodinnými príslušníkmi (5) Nízka autonómia seniora a iné očakávania príbuzných (2) Nezrozumiteľnosť systému soc. služieb pre prijímateľa soc. služieb (3) Nedostatok opatrovateľiek a iného odborného personálu a ich slabé finančné ohodnotenie (5) Zhoršovanie zdravotného stavu seniorov (1) Vydávanie rozhodnutí pre klientov s psychiatrickými diagnózami – občania zatajujú svoje diagnózy (3)

Pre cieľovú skupinu Seniori zo SWOT analýzy vyplýva využiť ideálne defenzívnu stratégiu – S(22)T(23). Defenzívna stratégia znamená minimalizovanie hrozieb pomocou silných stránok.

Z diskusie pracovnej skupiny vyplynulo ako veľmi je pozitívna silná podpora mesta v oblasti podpory bývania a podporných služieb pre seniorov, slabšie je to s pobytovými špecializovanými službami, ktoré sú v kompetencii VÚC.

V Prílohe 9 sa nachádzajú popísané stromy troch hlavných identifikovaných problémov pre cieľovú skupinu Seniorov.

2.7.2. SWOT PRE CIEĽOVÚ SKUPINU OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Tabuľka 61 SWOT analýza pre cieľovú skupinu OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Pomocné vplyvy		Škodlivé vplyvy
Vnútorné vplyvy organizácie	SILNÉ STRÁNKY Σ 19	SLABÉ STRÁNKY Σ 20
	Priestorové podmienky – poskytovatelia sociálnych služieb využívajú priestory vo vlastníctve mesta Nitra a energie zo strany mesta Nitry (5)	Služba včasnej intervencie situovaná v priestoroch pobytového zariadenia pre seniorov + absencia špecializovaného personálu v službe včasnej intervencie pre jednotlivé druhy zdravotného postihnutia (5)
	Existencia strategického materiálu o prístupnosti mesta a k nemu prislúchajúci AP (4)	Nekonceptnosť v plánovaní rozvoja sociálnych služieb medzi subjektmi VS – mesto Nitra a NSK (4)
	Existencia komplexu služieb/rozsah a šírka sociálnych služieb (2)	Nedostatočná flexibilita pre klienta v odľahčovacej službe (financie, personál, kapacita v pobytočných ZSS) (5)
	Dobrá spolupráca a sieť poskytovateľov služieb pre osoby so ZP (2)	Neexistencia systému individuálnej finančnej podpory pre osoby so ZP (jednorazový účelový príspevok) a zriadenie fondu pre osoby so ZP (3)
	Partnerstvo medzi mestom Nitra a poskytovateľmi sociálnych služieb na území mesta Nitry (3)	Absencia koordinátora mesta Nitra, resp. zodpovednej osoby za prístupnosť (3)
	Podpora odľahčovacej služby – VZN mesta Nitry, ktoré upravuje, že klient si platí len stravu a ubytovanie (3)	
V	PRÍLEŽITOSTI Σ 24	OHROZENIA Σ 44

Podpora nových kvalitných komunitných sociálnych služieb (5) Zefektívniť dobrovoľníctvo pre prácu s osobami so ZP (využiť ich pre potreby služieb, dobrovoľníci z radov rodinných príslušníkov). Niektoré cieľové skupiny nevedia využiť dobrovoľníkov, napr. kvôli rôznych prekážkam (posunkovanie) (2) Medzisektorová spolupráca a komunitné aktivity smerom k inklúzií klientov (3. sektor, univerzity v meste) (4) Tvoriť spoločné projekty v partnerstve mesto Nitra a poskytovatelia sociálnych služieb na území mesta Nitry z eurofondov (5) Využitie (budúceho) kreatívneho centra mesta aj pre osoby so ZP, resp. klientov v zmysle inkluzívneho prístupu (2) Zefektívnenie požičiavania pomôcok jednotlivými subjektmi navzájom a iní aktéri (Zdravotné poisťovne, mesto, ÚPSVaR) – aj prípadná zmena legislatívy 447/2008 (3) Zmena legislatívy – oblasť odľahčovacej služby (3)	Nedostatočná diagnostika odborníkmi pri špecifických diagnózach – lekári špecialisti (5) Absencia kompetencie vyčleniť kapacity odľahčovacej služby zo strany VÚC (5) Ohrozenie chudobou najmä na strane osamelých rodičov celodenne sa starajúcich o osobu so zdravotným postihnutím (5) Starnutie klientov so ZP a ich príbuzných – absentuje prvá sociálna pomoc – niekto na telefón ihneď (napríklad keď odvezie záchranka) – rodičia nemajú konkrétnu predstavu.... (5) Slabé finančné ohodnotenie opatrovateliek a iných odborných pracovníkov (5) Nemožnosť flexibilne kombinovať rôzne druhy sociálnych služieb (pri kombinovanej diagnóze klienta) podľa potrieb prijímateľa sociálnej služby z pohľadu poskytovateľa (5) Absencia zariadenia podporovaného bývania a špecializovaného zariadenia pre osoby s autizmom na území mesta (5) Nedostatočná podpora zamestnateľnosti osôb s ŤZP (4) Nedostatočná podpora zamestnateľnosti pre neformálnych opatrovateľov (príbuzných) (4)
---	--

Z analýzy výsledkov SWOT pre cieľovú skupinu osôb so zdravotným postihnutím vychádza stratégia W(20)T(44) – stratégia úniku. **Stratégia úniku znamená minimalizovanie dopadov hrozieb na slabé stránky služieb.**

Z diskusie pracovnej skupiny vyplynulo, že vplyv na prevažujúce negatívne vplyvy a ohrozenia má kompetenčné rozdelenie zákona – sociálne služby pre ľudí so zdravotným postihnutím sú prevažne v kompetencii VÚC. Ako významný problém sa pociťuje riešenie nečakaných udalostí rodín, ktoré sa starajú o osobu so zdravotným postihnutím, ktoré majú krátkodobý charakter. Z dlhodobého hľadiska práve opatrovníci – rodičia vyslovujú obavy z budúcej starostlivosti o ich dieťa v čase ich staroby. V tomto kontexte je príležitosťou mesta uvažovať o podpore výstavby bezbariérových bytov, nájomných aj komerčných a podporou tých zamestnávateľov, ktorí sa chcú podieľať na zamestnávaní osôb so zdravotným postihnutím.

V Prílohe 10 sa nachádzajú popísané stromy troch hlavných identifikovaných problémov pre cieľovú skupinu Osôb so zdravotným postihnutím

2.7.3. SWOT PRE CIEĽOVÚ SKUPINU RODÍN S DEŤMI

Tabuľka 62 SWOT analýza pre cieľovú skupinu RODÍN S DEŤMI

	Pomocné vplyvy	Škodlivé vplyvy
	SILNÉ STRÁNKY Σ 35	SLABÉ STRÁNKY Σ 22
Vnútročné vplyvy organizácie	Stabilné organizácie na vysokej odbornej úrovni (5) Vzájomné sieťovanie sa organizácií a služieb, resp. opatrení (aj za hranice mesta) (5) Široké spektrum poskytovaných služieb a opatrení (aj nad rámec zákona) (5) Funkčné dobrovoľníctvo (5) Na človeka orientovaný prístup poskytovateľov (aj sieťovaných) služieb voči prijímateľom – komunikácia, ochota ísť nad rámec... (5) Identifikácia a reflektovanie potrieb cieľových skupín poskytovateľmi MVO (stabilné formy pomoci) (5) Podpora mesta s prevádzkovými nákladmi (nájom a energie) (5)	Nedostatočné riešenie bytovej otázky pre rodiny s deťmi – napr. dôvod odoberania detí (5) Analýza analytických údajov, resp. potrieb – neudržateľnosť, neprepojenosť (3) Nestabilita – finančná - personálna (4) Nekoordinovaná podpora (3) Neprioritizácia tém a cieľových skupín (2) Dotačná politika mesta – lepšie nastavenie, efektívnosť, menej malých projektov. Zo strany mesta – chýbajú kvalitné projekty, chýba inovatívnosť (5)
	PRÍLEŽITOSTI Σ 12	OHROZENIA Σ 18
Vonkajšie vplyvy prostredia	Grantové výzvy (2) Sociálne podniky – potenciál zamestnávania rodičov (ekonomické zaistenie, pracovné návyky, participácia klienta na zmene svojej situácie) (3) Legislatívne zmeny pripravované novou vládou (3) Podpora od štátu (finančná) (4) Implementácia príkladov dobrej praxe (3)	Nekontinuita financovania (udržateľnosť pomoci) (5) Stigmatizácia klientov (následne nízky záujem o odbornú pomoc) (2) Ekonomická situácia rodín (4) Mnohopočetné rodiny – 4+ detí (4) „Biele miesta“ v systéme pomoci – chýbajú komplexne riešenia, niektoré veci sú nepokryté ako napr. podpora pri odovzdávaní dieťaťa otcovi (3)

Pre cieľovú skupinu Rodiny s deťmi zo SWOT analýzy vyplýva defenzívna stratégia – S(35)T(18). Defenzívna stratégia znamená minimalizovanie hrozieb pomocou silných stránok.

Z diskusie pracovnej skupiny sa ukázala na jednej strane dôležitá úloha rôznych organizácií, ktoré v tejto oblasti pôsobia. Problémom je, že jednotlivo nevedia častokrát doriešiť problémy, v ktorých sa rodiny ocitli do úspešného konca a tak sa stáva, že riešia najstaršie deti rodín, ktoré boli problémové pred rokmi. To jednoznačne ukazuje na absenciu komplexného riešenia problémov rodiny a nejde len o spoluprácu poskytovateľov sociálnych služieb, opatrení SPODaSK a mesta, ale aj ďalších aktérov.

V Prílohe 11 sa nachádzajú popísané stromy troch hlavných identifikovaných problémov pre cieľovú skupinu Rodín s deťmi.

2.7.4. SWOT PRE CIEĽOVÚ SKUPINU OSÔB OHROZENÝCH SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU

Tabuľka 63 SWOT analýza pre cieľovú skupinu OSÔB OHROZENÝCH SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU

	Pomocné vplyvy	Škodlivé vplyvy
	SILNÉ STRÁNKY Σ 37	SLABÉ STRÁNKY Σ 56
Vnútročné vplyvy organizácie	Stabilné terénne a ambulantné sociálne služby pre osoby ohrozené závislosťami, závislých klientov a ich rodiny (návykové látky vrátane alkoholu a hazardu), (5)	Absencia mapovania a definovania potrieb tzv. neviditeľných skupín - odchovanci detských domov, osoby po ukončení výkonu trestu odňatia slobody, obchodovanie s ľuďmi, sexbiznis (4)
	Stabilné terénne a ambulantné sociálne služby pre obyvateľov z marginalizovaných rómskych komunit (5)	Absencia nízkoprahovej ambulantnej formy SS pre aktívnych užívateľov drog (5)
	Stabilné sociálne služby pre ľudí bez domov (5) Spolupráca mesta s organizáciami, ktoré poskytujú sociálne služby na území mesta Nitry (4)	Absencia terénnej SS pre ĽBD (5) Absencia prepojenia sociálnej a zdravotnej služby v SS (5)
	Profesionalita a odbornosť zamestnancov pracujúcich s cieľovými skupinami (5)	Prelínanie viacerých soc. –pat. javov – absencia ZSS pre komplexné riešenie problematiky klienta(5)
	MOPS (mobilná občianska poriadková služba), projekt na podporu zamestnanosti obyvateľov MRK (4)	Absencia ZSS pre klienta s psychiatrickou dg (5) Absencia nízkoprahového právneho poradenstva (5)
	COMIN = projekt integračného centra pre ekonomických migrantov – profesionálne právne a sociálne poradenstvo (4)	Málo efektívna spolupráca s NSK, nie sú využívané všetky kompetencie (4)
	Stabilné a dlhodobé realizované projekty v meste Nitra (všetky cieľové skupiny) (5)	Problémové správanie rómskych detí (5) Nedostatočná motivácia obyvateľov MRK na spoluprácu a zmenu (5) Nedostatočná informovanosť smerom k migrantom zo strany majority (3) prelínajúce sa patologické javy a jazyková bariéra u migrantov (segregácia, getá, kriminalita, ...) (5) Nariadenia mesta nepočítajú s obyvateľmi, ktorí v meste nemajú trvalý pobyt (napr. migranti) (5) Nízka miera pripravenosti organizácii prijímať dobrovoľníkov (4)

	PRÍLEŽITOSTI Σ 47	OHROZENIA Σ 28
Vonkajšie vplyvy prostredia	Pripraviť organizácie na prijímanie dobrovoľníkov (4) Vzniká priestor pre prácu s tzv. „neviditeľnými skupinami“ (5) Zvýšiť informovanie cudzincov a ekonomických migrantov (4) Zefektívniť a podporiť sieťovanie organizácií pracujúcich v sociálnej oblasti (4) Zriadiť zariadenie soc. služieb pre komplexné riešenie klienta s prelínajúcimi sa sociálno-patologickými javmi (5) Zefektívniť spoluprácu s NSK (5) Budovať pozitívne príklady pre obyvateľov MRK – škola, práca, susedské vzťahy (5) Podporiť a vytvárať voľnočasové aktivity pre deti MRK (5) Vytvoriť pracovné príležitosti pre obyvateľov MRK ako aj cudzincov (5) Rozšíriť terénnu sociálnu prácu osoby ohrozené závislosťami, závislých klientov a ich rodiny do segregovanej lokality Orechov dvor, ako aj do všetkých mestských častí so zastúpením obyvateľov MRK (5) Spolupráca s univerzitou na podporu osobného, odborného rastu a vzdelávania pracovníkov (4)	Problémy presahujúce kompetencie (4) Legislatíva: kompetencie a ich rozdelenie, financovanie sociálnych služieb (5) Diskriminácia Rómov – škola, práca, susedské vzťahy (5) Vytváranie segregovaných lokalít na území mesta: segregovanie Rómov segregovanie cudzincov (5) Zneužívanie sociálnej pomoci (5) Financovanie sociálnych služieb (5) Zvyšujúci sa počet a znižujúci sa vek užívateľov návykových látok (vrátane gamblingu) (4)

Pre cieľovú skupinu Osôb ohrozených sociálnou exklúziou zo SWOT analýzy vyplýva stratégia spolupráce – W(56)O(47), to znamená použiť príležitosti na odstránenie slabých stránok.

V diskusii pracovná skupina upozornila, že ide o veľmi rôznorodú cieľovú skupinu. Ako výzvu vnímali komunikáciu so všetkými zapojenými aktérmi: mesto, zastupiteľstvo, obyvatelia mesta, polícia, školy. Na riešenie komplexných problémov celých komunít sú problémom aj obmedzené personálne kapacity a kompetencie samospráv. Špecifickou skupinou, na ktorú by sa malo mesto z preventívnych dôvodov zamerať, sú deti cudzincov, ktoré neovládajú slovenský jazyk, a preto sa nevedia plnohodnotne zapojiť do vyučovania a komunity.

V Prílohe 12 sa nachádzajú popísané stromy štyroch hlavných identifikovaných problémov pre cieľovú skupinu Osôb ohrozených sociálnou exklúziou.

STRATEGICKÁ ČASŤ

3. STRATEGICKÁ (NÁVRHOVÁ) ČASŤ

3.1. VÝCHODISKÁ PRI NÁVRHU STRATEGICKEJ ČASŤI

Predchádzajúce kapitoly sú základným východiskom pre návrh strategickej – rozvojovej časti KPSS na obdobie rokov 2021 – 2025. Stratégia rozvoja mesta v oblasti sociálnych služieb je navrhnutá na základe výstupov z jednotlivých častí.

Jedným z východísk sú **strategické dokumenty** „vyššej“ úrovne – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mesta Nitra, Konceptia rozvoja sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja a Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 – 2030. Pri vytváraní dokumentu bol kladený dôraz i na to, aby KPSS mesta, ktoré je súčasťou územia NSK, bol navzájom zladený a nadväzoval na strategické ciele a priority vo vyššie uvádzaných strategických dokumentoch.

Demografické údaje – celkový počet obyvateľov podľa údajov z evidencie obyvateľov na mestskom úrade k 31. 12. 2019 je 78 252 s trvalým pobytom v meste Nitra a počet obyvateľov s prechodným pobytom v meste Nitra k 30. 6. 2020 bol 732, z toho 95 detí vo veku do 15 rokov a 637 osôb vo veku nad 15 rokov. Podklady z Matričného úradu mesta Nitry z apríla 2020 poukazujú na nepriaznivú situáciu v oblasti demografického vývoja. Kým podiel obyvateľov SR v poproduktívnom veku ku koncu roka 2019 bol 16,58 %, v meste Nitra v roku 2019 podiel seniorov vo veku 64+ predstavuje 20,79 %. Z celkovej počtu seniorov vo veku 64 – 100 rokov počet občanov vo veku 80 a viac je 18,5 %. Uvedené demografické informácie poukazujú na výrazné starnutie populácie na území mesta Nitry.

Pri návrhu sociálnych služieb je potrebné brať do úvahy aj stratégiu udržateľného mestského rozvoja (UMR) a funkčné mestské územie, v ktorom počet obyvateľov ku koncu roku 2019 predstavoval 92 886 podľa údajov ŠÚ.

Analytické výstupy z verejne dostupných zdrojov – zo štatistík sociálnej ochrany vyplýva, že v meste Nitra 13,2 % z celkového počtu obyvateľov poberá prídavok na dieťa a 3,4 % tvoria poberatelia rodičovského príspevku. Tieto dáta sú východiskom pre plánovanie sociálnej politiky pre rodiny s deťmi. Z dát o počte poberateľov príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia bude potrebné venovať pozornosť počtu poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie, kde v roku 2019 bolo takmer 863 poberateľov a z uvedeného počtu poberateľov je 45 % poberateľov poberajúcich dôchodkovú dávku. Okrem rodín s deťmi a seniorov dôležitou cieľovou skupinou, ktorej je potrebné venovať zvýšenú pozornosť sú osoby so zdravotným postihnutím. Počet registrovaných osôb s ťažkým zdravotným postihnutím v meste Nitra je 4 986, z ktorých takmer 50 % je vo veku 45 – 70 rokov.

Ukazovatele nezamestnanosti majú v meste Nitra za obdobie posledných 5 rokov pozitívny trend, kde v roku 2019 v porovnaní s rokom 2015 došlo k zníženiu počtu disponibilných uchádzačov o zamestnanie o 72 %. Z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie k 31. 12.

2019 tvoria 73 % uchádzači vo veku 25 – 55 rokov. Pre oblasť krízovej intervencie je významnou informáciou zo štruktúry uchádzačov o zamestnanie z hľadiska doby trvania nezamestnanosti skupina občanov, ktorá posledných 12 kalendárnych mesiacov nemala pravidelné platené zamestnanie, ktorá tvorila takmer 46 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie k 31. 12. 2019.

SWOT analýzy a z nich vyplývajúce problémové okruhy a stratégie (TOWS), ktoré vznikli kombináciou dvoch typov vnútorných a dvoch typov vonkajších faktorov, sú ďalšou východiskovou bázou pri návrhu rozvojovej časti.

Výstupy z dotazníkového prieskumu realizovaného v meste Nitra v období jún – august 2020 medzi poskytovateľmi sociálnych služieb a občanmi (potencionálnymi užívateľmi) sociálnych služieb.

Odporúčané normatívy vybavenosti územia sociálnymi službami, ktoré musia reagovať na potreby a vytvárajú podmienky pre plánovanie a tiež vyjednávaciu pozíciu samosprávy s poskytovateľmi sociálnych služieb poprípade s cieľovými skupinami. Vybavenosť územia sociálnymi službami sa posudzuje a rozvíja v širších súvislostiach, pričom sa posudzuje:

- prítomnosť služby,
- dostupnosť služby (územná, finančná),
- nadväznosť služby,
- informovanosť občanov (verejne dostupné informácie a o možnostiach sociálnej pomoci),
- kvalita výkonu (profesionalita, kontrola, spokojnosť prijímateľov sociálnej služby),
- ekonomická efektívnosť (ekonomická únosnosť prevádzkovania).

Kontinuita vo vzťahu k II. KPSS nadväzujúca na vyhodnotenie plnenia cieľov za predchádzajúceho programového obdobia 2016 – 2020.

3.2. ŠTRUKTÚRA NÁVRHOVEJ ČASTI

Jadrom každého strategického dokumentu je jeho návrhová časť, ktorá má dve úrovne: **strategickú a operačnú**. Strategická úroveň obsahuje víziu, globálny cieľ a strategický cieľ pre sociálne služby ako sektorovú politiku. Operačná úroveň obsahuje strategické ciele, špecifické ciele, opatrenia a aktivity podľa jednotlivých cieľových skupín.

Vízia v sociálnych službách je stav, v akom chce mesto Nitra vidieť sociálne služby v budúcnosti:

**Moderné, kvalitné a dostupné sociálne služby
s pridanou hodnotou nielen pre občanov mesta.**

- **moderné** = reflektujú aktuálne trendy a rozvoj sociálnych služieb aj v duchu príkladov dobrej praxe;
- **kvalitné** = rešpektujú štandardy kvality a ich hodnotenie v zmysle platnej legislatívy
- **dostupné** = v mieste a čase
- **nielen pre občanov mesta** = rešpektujú možnosť výberu poskytovateľa služby a nediskriminujú a neznevýhodňujú občanov s TP v inom meste či obci

Tabuľka 64 Štruktúra návrhovej časti

Vízia			
Globálny cieľ/Strategický cieľ			
Cieľová skupina - Seniori	Cieľová skupina – Osoby so zdravotným postihnutím	Cieľová skupina – Rodiny s deťmi	Cieľová skupina – Osoby ohrozené sociálnou exklúziou
Prierezový cieľ : Informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti			
Prierezový cieľ : Kvalita v sociálnych službách			
Špecifický cieľ č.1,2,...	Špecifický cieľ č.1,2,...	Špecifický cieľ č.1,2,...	Špecifický cieľ č.1,2,...
Opatrenia 1.1...	Opatrenia 1.1...	Opatrenia 1.1...	Opatrenia 1.1...
Aktivita 1.1.1	Aktivita 1.1.1	Aktivita 1.1.1	Aktivita 1.1.1

Celkovo sú definované 4 strategické ciele podľa cieľových skupín (1 – 4) a dva strategické ciele (5 a 6) sú spoločné pre všetky 4 cieľové skupiny a riešime ich spoločne ako prierezové ciele.

- **Strategický cieľ 1:** Podpora aktívneho starnutia a podpora seniorov odkázaných na pomoc s cieľom čo najdlhšie udržať ich v prirodzenom prostredí
- **Strategický cieľ 2:** Podpora nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím
- **Strategický cieľ 3:** Rovnosť príležitostí pre rodiny s deťmi a mládež z rôzneho sociálneho prostredia
- **Strategický cieľ 4:** Komplexný a koordinovaný prístup k prevencii a riešeniu problémov ľudí bez domova a osôb ohrozených sociálnou exklúziou
- **Strategický cieľ 5:** Komplexná informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti
- **Strategický cieľ 6:** Kvalita v sociálnych službách

Najúčinnejším implementačným nástrojom komunitného plánu sociálnych služieb je zosúladenie jeho cieľov s cieľmi programového rozpočtu. Schválený KPSS je záväzným pre tvorbu rozpočtu a jeho aktivity by mali byť premietnuté do rozpočtu mesta.

Riadiaci tím pre spracovanie III. KPSS Mesta Nitra odsúhlasil, že počet cieľových skupín zostáva zachovaný a bude sa kontinuálne pracovať v intenciách, ktoré boli schválené v rámci II. KPSS. Za účelom rýchlej orientácie v rámci cieľov, opatrení a aktivít v KPSS sú jednotlivé cieľové skupiny označené farebne, návrh farieb nadväzuje kontinuálne na farebné označenie cieľových skupín z II. KPSS.

Zákon o sociálnych službách určuje obsah KPSS vrátane určenia finančných podmienok, ktoré samospráva vytvára pre naplnenie cieľov definovaných v KPSS. Z uvedeného vyplýva, že neoddeliteľnou súčasťou KPSS je aj **finančný plán**. KPSS je zameraný na potreby obyvateľov najmä z hľadiska rozvoja, obsahuje rôzne typy aktivít s rôznou finančnou náročnosťou. KPSS flexibilne reaguje na zmeny v potrebách obyvateľov, čo vyplýva z dôslednej analýzy potrieb. Vo finančnom pláne sú stanovené finančné zdroje na každé opatrenie, aktivitu, ktoré by mali byť vyčlenené z rozpočtu mesta na každý rok. Okrem vlastných zdrojov samosprávy sa uvažuje s využitím mimorozpočtových zdrojov z Plánu obnovy a odolnosti SR (hlavne na rozvoj komunitných sociálnych služieb, na sociálne služby dlhodobej starostlivosti a na digitalizáciu sociálnych služieb) a z EŠIF. KPSS je spracovaný s cieľom rozvíjať sociálne služby a uspokojovať meniace sa potreby obyvateľov, obsahuje rôzne inovatívne projekty. Je dôležité zdôrazniť, že **finančný plán obsahuje zdroje na rozvojové aktivity, nie na udržateľnosť existujúcich, potrebných sociálnych služieb.**

3.3. CIEĽOVÁ SKUPINA 1: SENIORI

Všeobecne možno konštatovať, že za ostatné dve sčítania (SĽDB 1991 a SODB 2011) sa tvar vekovej pyramídy všetkých miest Slovenska s počtom obyvateľov nad 50 tisíc zmenil na regresívny, charakteristický starnutím zdola i zhora. V dôsledku predlžovania ľudského života na jednej strane a vplyvom nízkej plodnosti na strane druhej nastali zmeny v štruktúre najmladších a najstarších vekových skupín, ako aj v ich vzájomných pomeroch. Výsledkom toho je rast indexu starnutia, ktorý pozorujeme na úrovni Slovenska aj vo vybraných mestách²². Dokumentuje to aj **nárast indexu starnutia** od roku 2015 do roku 2019 o 19 %. Starnutie populácie je jedným zo sociálnych rizík, ktorým mesto čelí.

Mesto Nitra patrí v rámci miest Slovenska k rýchlejšie starnúcim. Kým podiel obyvateľov 65+ v SR za rok 2019 bol 16,6 %, tak v meste Nitra podiel obyvateľov 64+ v roku 2019 predstavoval 20,8 %. Mierne v populácii seniorov prevažujú ženy (52 %). Enormný nárast podielu poproduktívnej populácie sa prejaví v požiadavkách na zdravotnú a sociálnu starostlivosť. Aj keď požiadavky na zdravotnú starostlivosť závisia hlavne od zdravotného stavu a funkčnej spôsobilosti starších ľudí a nie od veku, biologické zákonitosti spôsobujú, že chronické ochorenia a pokles funkčných zručností sú spojené so starším vekom, a to hlavne s vekom nad 80 rokov. V Nitre skupina občanov **vo veku viac ako 80 rokov** predstavuje takmer **19 % z celkovej populácie seniorov**.

Táto skutočnosť je aj výzvou pri návrhu strategických cieľov, ktoré nadväzujú na ciele v rámci KRSS NSK a NPRSS, by sa mali zamerať na podporu a rozvoj sociálnych služieb v prirodzenom, domácom prostredí. Vychádzajúc z uvedeného trendu by pozornosť mala byť zameraná na podporu rodín tak, aby mali uľahčenú starostlivosť o starých a odkázaných členov rodiny. V rámci SWOT analýzy tejto cieľovej skupiny sa konštatoval nedostatok miest v pobytových

²² Demografický obraz najväčších miest Slovenska, Infostat – Výskumné demografické centrum, 2016

službách, čo má za následok dlhé čakacie doby pri umiestňovaní záujemcov o pobytovú službu do zariadení a tiež finančné nároky na dotovanie pobytových služieb samosprávou.

Podľa zdrojov informatívno-propagačnej publikácie „Slovenská republika v číslach 2020“ zverejnenej ŠÚ SR v roku 2020, miera rizika chudoby dôchodcov je 8,6 % v roku 2019, zvýšenie oproti roku 2010 o 1,9 %, priemerná mesačná výška vyplácaných sólo dôchodkov k 31. 12. 2019 je 460 €. Toto ohrozenie vyplýva aj zo SWOT analýzy, kde bolo členmi pracovnej skupiny konštatovaný nízky príjem seniorov a podieľanie sa na platení úhrad. Ďalším ohrozením je aj nedostatok opatrovateliek a ich slabé finančné ohodnotenie.

Počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu zariadenie pre seniorov v roku 2019 bol 202, vydaných posudkov bolo 190, podaných žiadostí o umiestnenie v ZPS Janského ul. bol 75, počet uzatvorených zmlúv bol 45 – uspokojených bolo 60 % žiadateľov. Podobná situácia je aj pri sociálnej službe Zariadenie opatrovateľskej služby na Janského ul., kde bolo uspokojených cca 52 % žiadateľov v roku 2019.

Strom cieľov - SENIORI

Strategický cieľ 1

Podpora aktívneho starnutia a podpora seniorov odkázaných na pomoc s cieľom čo najdlhšie udržať ich prirodzenom prostredí

Špecifický cieľ 1.1 – Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov	Špecifický cieľ 1.2 – Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie seniorov v prirodzenom rodinnom prostredí	Špecifický cieľ 1.3 – Dostupnosť a finančná udržateľnosť pobytových sociálnych služieb
Opatrenie 1.1.1 – Tvorba podmienok pre aktívny a plnohodnotný život seniorov prostredníctvom činnosti Rady seniorov mesta Nitry Opatrenie 1.1.2 – Dobrovoľnícke programy pre seniorov ako zdroj ich seberealizácie a participácie na veciach verejných Opatrenie 1.1.3 – Rozvoj neformálneho celoživotného vzdelávania seniorov a organizácia aktivít na podporu celostného osobnostného rozvoja človeka	Opatrenie 1.2.1 – Zvýšiť dostupnosť domácej opatrovateľskej služby Opatrenie 1.2.2 – Zabezpečiť dostupnosť ambulantných sociálnych služieb pre seniorov na území mesta Opatrenie 1.2.3 – Zabezpečiť dostupnosť odľahčovacej služby pre rodinných opatrovateľov	Opatrenie 1.3.1 – Zabezpečenie potrebných pobytových sociálnych služieb (krátkodobý a dlhodobý pobyt) z hľadiska časovej dostupnosti pre klienta. Opatrenie 1.3.2 – Zabezpečenie spolufinancovania sociálnych služieb z verejných zdrojov pre všetkých prijímateľov, ktorí majú trvalý pobyt v Meste Nitra
<u>Opatrenie 1.1.1</u> Aktivita 1.1.1.1 – Osloviť subjekty k spolupráci pri tvorbe koncepčných dokumentov o problematike starnutia a staroby. Aktivita 1.1.1.2 – Vytvoriť pracovnú skupinu, ktorá bude koordinovať proces prípravy koncepčných dokumentov Aktivita 1.1.1.3 – Spracovať Program aktívneho starnutia v meste Nitra. Aktivita 1.1.1.4- Zasadnutia Rady seniorov v zmysle jej štatútu. <u>Opatrenie 1.1.2</u> Aktivita 1.1.2.1 – Realizovať aktivity vzájomnej pomoci a	<u>Opatrenie 1.2.1</u> Aktivita 1.2.1.1 - Pravidelné informovanie seniorov a rodinných príslušníkov o možnosti využívania domácej opatrovateľskej služby všetkými informačnými kanálmi mesta Nitry a distribúcia informačného letáku obvodným lekárom prostredníctvom lekára NSK resp. odboru zdravotníctva NSK. Aktivita 1.2.1.2 – Odborná príprava opatrovateľiek v zmysle platnej legislatívy. Aktivita 1.2.1.3 - Zabezpečiť dostupnosť opatrovateľskej služby nepretržite počas dňa a počas víkendov a sviatkov vybranými poskytovateľmi sociálnych služieb.	<u>Opatrenie 1.3.1</u> Aktivita 1.3.1.1 – Hľadať poskytovateľa sociálnej služby zariadenia pre seniorov v radoch neverejných poskytovateľov na území mesta Nitry. Aktivita 1.3.1.2 -Zvýšiť kapacitu pobytových ZSS poskytujúcich služby na území mesta o 20 miest. <u>Opatrenie 1.3.2</u> Aktivita 1.3.2.1 – Spracovať metodický pokyn pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v spolupráci s hlavnou kontrolórkou mesta Nitry. Aktivita 1.3.2.2 - Poskytovať finančný príspevok na prevádzku neverejným poskytovateľom v súlade s § 8

svojpomoci v rámci jednej generácie- "seniori seniorom". Aktivita 1.1.2.2 - Poskytovať dobrovoľnícke služby iným generáciám. Aktivita 1.1.2.3 – Participovať na veciach verejných, resp. politická participácia seniorov. <u>Opatrenie 1.1.3</u> Aktivita 1.1.3.1 - Organizovať a zabezpečiť vzdelávacie aktivity pre seniorov z oblasti digitálnej a finančnej gramotnosti. Aktivita 1.1.3.2 – Prezentovať vzdelávacie akcie dostupnými informačnými kanálmi mesta. Aktivita 1.1.3.3 – Organizovať a zabezpečiť aktivity pre seniorov v oblasti celostného osobnostného rozvoja .	<u>Opatrenie 1.2.2</u> Aktivita 1.2.2.1 - Zmapovať potreby seniorov a ich príbuzných a v prípade potreby pripraviť koncept rozšírenia denného stacionára ambulantnou formou pre seniorov s využitím priestorov v objektoch SZSS v Nitre. Aktivita 1.2.2.2 – Rozšírenie kapacít ambulantných služieb o 10 miest v dennom stacionári + 10 miest v špecializovanom zariadení. <u>Opatrenie 1.2.3</u> Aktivita 1.2.3.1 - Osloviť subjekty k spolupráci a realizácii spoločného pracovného stretnutia verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta, ktorí poskytujú alebo by vedeli vytvoriť priestor pre poskytnutie odľahčovacej služby pre osoby so zdravotným postihnutím Aktivita 1.2.3.2 - Informovať verejnosť resp. rodinných opatrovateľov o možnosti využiť odľahčovaciu službu prostredníctvom ÚPSVaR súbežne s riešením peňažného príspevku na opatrovanie. Aktivita 1.2.3.3 - Zabezpečiť dostatočné kapacity na poskytovanie odľahčovacej služby zo strany poskytovateľov služieb	zákona o sociálnych službách.
---	--	--------------------------------------

Špecifický cieľ 1.1	Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov
Krátky popis cieľa:	Tvorba politík aktívneho starnutia je predmetom záujmu viacerých strategických dokumentov na národnej i lokálnej úrovni. Aktívne starnutie vychádza z princípu rešpektovania rôznorodosti aktivít, participácie ako aj zdieľanej zodpovednosti za prípravu a napĺňanie cieľov rozličných sociálnych politík.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 1.1.1 – Tvorba podmienok pre aktívny a plnohodnotný život seniorov prostredníctvom činnosti Rady seniorov mesta Nitry. Opatrenie 1.1.2 - Dobrovoľnícke programy pre seniorov ako zdroj ich sebarealizácie a participácie na veciach verejných. Opatrenie 1.1.3 – Rozvoj neformálneho celoživotného vzdelávania seniorov a organizácia aktivít na podporu celostného osobnostného rozvoja človeka.
Opatrenie 1.1.1	Tvorba podmienok pre aktívny a plnohodnotný život seniorov prostredníctvom činnosti Rady seniorov mesta Nitry.
Krátky popis opatrenia	Rada seniorov mesta Nitry ako odborný, poradný a inštitučný orgán primátora mesta sa venuje riešeniu životných podmienok a rovností príležitostí pre seniorov, ako aj vytváraniu dôstojných podmienok pre život v meste pre všetky generácie.
Predpokladané dopady opatrenia	• Presadenie a vyjadrenie verejných záujmov seniorov a realizácia kultúrnych a voľnočasových aktivít seniorov. • Vypracovanie koncepčných materiálov venovaných problematike starnutia ako životného procesu bude slúžiť pre tvorbu a reguláciu (nielen) seniorskej politiky mesta.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021- 2025: 1500;-€/ročne z toho: 1000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta granty 500;- €/ročne
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, granty nadácií
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: SZSS v Nitre; Miestne organizácie JDS; Iné seniorské organizácie zastúpené v Rade seniorov mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Zriadená pracovná skupina; • Počet subjektov zapojených do spolupráce; • Počet koncepčných dokumentov venovaných témam starnutia a staroby;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.1.1.1 Osloviť subjekty k spolupráci pri tvorbe koncepčných dokumentov o problematike starnutia a staroby (r.2021); A 1.1.1.2 Vytvoriť pracovnú skupinu, ktorá bude koordinovať proces prípravy koncepčných dokumentov(r.2021);

	A 1.1.1.3 Spracovať Program aktívneho starnutia v meste Nitra (r.2022-2023); A 1.1.1.4 Realizovať zasadnutia Rady seniorov v zmysle jej štatútu (r.2021-2025);
Opatrenie 1.1.2	Dobrovoľnícke programy pre seniorov ako zdroj ich sebarealizácie a participácia na veciach verejných.
Krátky popis opatrenia	Dobrovoľníctvo sa chápe ako neplatená uvedomelá činnosť, vykonávaná z vlastnej vôle a presvedčenia človeka, pričom túto činnosť realizuje človek slobodne a bez nároku na finančnú odmenu venuje svoj čas, schopnosti alebo vedomosti v prospech iných ľudí. Angažovanie sa seniorov vo veciach verejných a rozhodovanie o nich zvyšuje mieru občanov na priamej demokracii.
Predpokladané dopady opatrenia	- Dobrovoľníctvo prispieva k rozvoju zručností a schopností jednotlivca, ako aj k tvorbe sociálneho kapitálu a posilneniu súdržnosti spoločenstva resp. spoločnosti. - Participácia seniorov na správe vecí verejných vedie k zvyšovaniu efektívnosti verejnej správy.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021- 2025: 500;-€/ ročne
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Nitrianske centrum dobrovoľníctva Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra; SZSS v Nitre; Miestne organizácie JDS; Iné seniorské organizácie zastúpené v Rade seniorov mesta
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Počet odpracovaných hodín seniormi na dobrovoľníckej báze v jednotlivých typoch dobrovoľníctva počas príslušného roka; - Počet členov v seniorskom veku vykazujúcich členstvo v odborných komisiách alebo iných platformách miestnej územnej samosprávy za rok; - Počet zrealizovaných aktivít vzájomnej pomoci a svojpomoci za rok
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.1.2.1 Realizovať aktivity vzájomnej pomoci a svojpomoci vrámci jednej generácie- "seniori seniorom" (r.2021-2025); A 1.1.2.2 Poskytovať dobrovoľnícke služby seniorov iným generáciám (r.2021-2025); A1.1.2.3 Participovať na veciach verejných, resp. politická participácia seniorov (r.2021-2025);
Opatrenie 1.1.3	Rozvoj neformálneho celoživotného vzdelávania seniorov a organizácia aktivít na podporu celostného osobnostného rozvoja človeka
Krátky popis opatrenia	Vzdelávanie v každom veku vedie k zlepšeniu vedomostí, zručností a schopností a rovnako dôležitá je aj podpora duševného zdravia prostredníctvom rôznych záujmových činností. V súvislosti so vzdelávaním je dôležité aj u seniorov rozvíjať neformálne celoživotné vzdelávanie s dôrazom na

	oblasť digitálnej a finančnej gramotnosti.
Predpokladané dopady opatrenia	- Duševné zdravie seniorov ako základný prvok v otázke podpory aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov. - Zvýšené kritické myslenie seniorov v situáciách, v ktorých sa seniori stávajú obeťmi podvodníkov a schopnosti rozlišovať pravdivé informácie na základe ich overenia a hodnovernosti zdrojov ich pôvodu. - Efektívne vynakladanie finančných prostriedkov uplatňovaním rozhodovacích procesov v osobných financiách.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 500;€ z rozpočtu mesta r. 2022-2025: 5.500;-€/ ročne, z toho: 4.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta r.2021-2025: 1500;-€/ročne z grantov nadácií
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, granty nadácií
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: Univerzity tretieho veku zriadené pri UKF v Nitre a pri SPU v Nitre; SZSS v Nitre; Miestne organizácie JDS; Iné seniorské organizácie zastúpené v Rade seniorov mesta, združenie STORM
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Počet vzdelávacích akcií z oblasti digitálnej a finančnej gramotnosti a počet zúčastnených za rok; - Počet aktivít realizovaných pre seniorov z oblasti celostného osobnostného rozvoja za rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.1.3.1 Organizovať a zabezpečiť vzdelávacie aktivity pre seniorov z oblasti digitálnej a finančnej gramotnosti (r.2022-2025); A 1.1.3.2 Prezentať vzdelávacie akcie dostupnými informačnými kanálmi mesta (r.2022-2025); A 1.1.3.3 Organizovať a zabezpečiť aktivity pre seniorov v oblasti celostného osobnostného rozvoja (r.2022-2025);

Špecifický cieľ 1.2	Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie seniorov v prirodzenom rodinnom prostredí
Krátky popis cieľa:	Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb pre seniorov reflektuje riešenie ich zdravotných a sociálnych potrieb v domácom prostredí, ktoré je im dôverne známe pričom seniori zotrvávajú tiež v bezprostrednej blízkosti svojich príbuzných.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 1.2.1 – Zvýšenie dostupnosti domácej opatrovateľskej služby. Opatrenie 1.2.2 - Zabezpečenie dostupnosti ambulantných sociálnych služieb pre seniorov na území mesta. Opatrenie 1.2.3 – Zabezpečenie dostupnosti odľahčovacej

Opatrenie 1.2.1	služby pre rodinných opatrovateľov.
	Zvýšenie dostupnosti domácej opatrovateľskej služby
Krátky popis opatrenia	Zvyšujúce sa požiadavky na domácu opatrovateľskú službu vedú k nárastu potreby odborne spôsobilého personálu a tomu zodpovedajúcemu finančnému ohodnoteniu. Tento trend si vyžaduje posilnenie spolupráce verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb pôsobiach na území mesta resp. v blízkom okolí.
Predpokladané dopady opatrenia	Zvýšené pokrytie požiadaviek seniorov o zabezpečenie domácej opatrovateľskej služby a umožnenie zotrvania v domácom prostredí väčšiemu počtu žiadateľov.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021- 2025: 931.500;-€/ročne z rozpočtu mesta + každoročné navýšenie o 50.000;- r. 2021- 2025: 125.000,-€/ročne úhrada klientov + každoročné navýšenie o 5.000;- r. 2022 - 2025: EU fondy/ DOP TOS: 200.000/ ročne
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, národné alebo dopytovo/orientované projekty IA MPSVR, prijímatelia terénnej opatrovateľskej služby resp. ich rodinní príslušníci
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: MPSVR; IA MPSVaR; Správa zariadení sociálnych služieb v Nitre, neverejní poskytovatelia terénnej opatrovateľskej služby;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet uzatvorených zmlúv o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľmi domácej opatrovateľskej služby v medzioročnom porovnaní- posudzovaný kalendárny rok a dva roky pred ním; - Počet evidovaných žiadateľov o domácu opatrovateľskú službu v medzioročnom porovnaní; - Počet prijímateľov využívajúcich opatrovateľskú službu počas víkendov a sviatkov a počet hodín poskytnutej služby počas víkendov a sviatkov za sledovaný rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.2.1.1 Zvýšiť kvalifikačné zručnosti ďalším vzdelávaním opatrovateľiek v zmysle platnej legislatívy (r.2021-2025); A 1.2.1.2 Zabezpečiť dostupnosť opatrovateľskej služby nepretržite počas dňa a počas víkendov a sviatkov vybranými poskytovateľmi sociálnych služieb (r. 2021-2025);
Opatrenie 1.2.2	Zabezpečenie dostupnosti ambulantných sociálnych služieb pre seniorov na území mesta
Krátky popis opatrenia	Dostupnosť bude zabezpečená zvýšením kapacít ambulantných služieb na komunitnej úrovni
Predpokladané dopady opatrenia	Zotrvanie občanov odkázaných na pomoc v prirodzenom prostredí.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2022: 2.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta r. 2023- 2025: 100.000;-€/ročne z Mesta na prevádzku DS a ŠZ

	r. 2023: 15.000,-€/ročne úhrada od klientov r. 2024- 2025: 20.000,-€/ročne úhrada od klientov r. 2023 a 2025: kapitálové výdavky EU fondy 200.000,-
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, MPSVaR, prijímatelia SS
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty : SZSS mesta Nitry; NSK; MPSVaR SR
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet seniorských prijímateľov sociálnej služby využívajúcich ambulantnú formu sociálnej služby; - Zvýšenie kapacít ambulantlych služieb o 10 DS+10 ŠZ miest;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A1.2.2.1. Zmapovať potreby seniorov a ich príbuzných a v prípade potreby pripraviť koncept rozšírenia denného stacionára ambulantnou formou pre seniorov s využitím priestorov v objektoch SZSS v Nitre (r. 2022 - 2023); A 1.2.2.2 Rozšírenie kapacít ambulantlych služieb o 10 miest v dennom stacionári + 10 miest v špecializovanom zariadení (r.2023-2025);
Opatrenie 1.2.3	Zabezpečenie dostupnosti odľahčovacej služby pre rodinných opatrovateľov
Krátky popis opatrenia	V zmysle zákona o sociálnych službách č.448/2008 Z.z. je cieľom odľahčovacej služby umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jej fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia. Cieľom opatrenia je zabezpečiť dostatočnú informovanosť o možnosti využitia odľahčovacej služby, zabezpečiť dostatočné kapacity na vykonávanie odľahčovacej služby.
Predpokladané dopady opatrenia	Odľahčenie rodinných opatrovateľov a zatriktívnenie opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím ako jednej z možností riešenia sociálnej situácie seniora.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021- 2025: 4.258,-€/ ročne z Mesta + každoročné 10% navýšenie r. 2021- 2025: 800,-€/ročne úhrada od klientov
Predpokladané zdroje krytia	rozpočet mesta Nitry; prijímatelia sociálnej služby
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: SZSS Nitra; ÚPSVaR;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet subjektov poskytujúcich odľahčovaciu službu na území mesta; - Počet žiadostí o poskytnutie odľahčovacej služby ročne; - Počet prijímateľov odľahčovacej služby ročne; - Výška finančnej podpory na zabezpečenie (poskytnutú) odľahčovaciu službu od mesta;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.2.3.1 Osloviť subjekty k spolupráci a realizácii spoločného pracovného stretnutia verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta, ktorí poskytujú alebo by vedeli vytvoriť priestor pre poskytnutie odľahčovacej služby pre osoby so zdravotným postihnutím (r.2021); A 1.2.3.2 Informovať verejnosť, resp. rodinných

	opatrovateľov o možnosti využiť odľahčovaciu službu prostredníctvom ÚPSVaR súbežne s riešením peňažného príspevku na opatrovanie (r.2021-2025); A 1.2.3.3 Zabezpečiť dostatočné kapacity na poskytovanie odľahčovacej služby zo strany poskytovateľov služieb (r.2022-2025);
--	--

Špecifický cieľ 1.3	Dostupnosť a finančná udržateľnosť pobytových sociálnych služieb
Krátky popis cieľa:	Starnutie populácie je jedným zo sociálnych rizík, ktorým mesto čelí. Mesto Nitra patrí v rámci Slovenska k rýchlejšie starnúcim. Občania vo veku viac ako 80 rokov predstavujú takmer 19% z celkovej populácie opatrenia. Zdravotný stav seniora sa môže zmeniť neočakávane a náhle. Analýza sociálnych služieb pre seniorov poukazuje na deficit pobytových služieb pre seniorov. Na území mesta sa nachádza ŠZ s kapacitou 471 miest, čo však neslúži len pre občanov mesta, ale pre obyvateľov NSK. Ročný rozbor hospodárenia SZSS za rok 2019 uvádza priemerný vek prijímateľov SS v ZPS 82,5 rokov. Návrh doporučených noriem vybavenosti v ZPS na 1000 obyvateľov starších ako 80 rokov v ZPS a ZOS poukazuje na potrebu 379 miest, skutočná ponuka je 251 miest. Počet záujemcov o služby v ZPS a ZOS bol v polovici roka 2020: 154 v ZpS a 79 v ZOS.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 1.3.1 - Zabezpečenie potrebných pobytových sociálnych služieb (krátkodobý a dlhodobý pobyt) z hľadiska časovej dostupnosti pre klienta. Opatrenie 1.3.2 – Zabezpečenie spolufinancovania sociálnych služieb z verejných zdrojov pre všetkých prijímateľov, ktorí majú trvalý pobyt v Meste Nitra.
Opatrenie 1.3.1	Zabezpečenie potrebných pobytových sociálnych služieb (krátkodobý a dlhodobý pobyt) z hľadiska časovej dostupnosti pre klienta.
Krátky popis opatrenia	Cieľom tohto opatrenia je zabezpečiť potrebné pobytové sociálne služby pre obyvateľov mesta Nitra v čo najkratšom čase a v čo najvyššej kvalite pri rešpektovaní výberu prijímateľa.
Predpokladané dopady opatrenia	Dostatočná kapacita pobytových sociálnych služieb na území mesta
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 – 2022: 6 000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta r. 2023: 36 000;-€/ročne z rozpočtu Mesta r. 2024 – 2025: 126 000;-€/ročne z rozpočtu Mesta r. 2023: 18.000,-€/ročne úhrada od klientov r. 2024 – 2025: 72.000,-€/ročne úhrada od klientov
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, prijímatelia SS

Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra, Spolupracujúce subjekty: verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb pôsobiaci na území mesta Nitry, resp. v blízkom okolí
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet posúdených záujemcov o pobytovú SS na ZpS a ZOS; - Počet zazmluvnených prijímateľov sociálnej služby v členení na druh a formu poskytovanej pobytovej sociálnej služby; - Počet záujemcov žiadajúcich o pobytové sociálne služby v medzioročnom porovnaní; - Zvýšenie kapacity v zariadení pre seniorov na území mesta Nitry o 20 miest;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.3.1.1 Hľadať poskytovateľa sociálnej služby zariadenie pre seniorov v radoch neverejných poskytovateľov na území mesta Nitry; (r. 2022) A 1.3.1.2 Zvýšiť kapacitu pobytových ZSS poskytujúcich služby na území mesta o 20 miest; (r. 2023 – 2025)
Opatrenie 1.3.2	Zabezpečenie spolufinancovania sociálnych služieb z verejných zdrojov pre všetkých prijímateľov, ktorí majú trvalý pobyt v Meste Nitra
Krátky popis opatrenia	Zabezpečenie prijímateľov pobytovej sociálnej služby na území mesta Nitra, ktorí majú v čase podania žiadosti o zabezpečenie sociálnej služby trvalý pobyt na území mesta Nitra v podobe poskytnutia finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby poskytovateľovi, ktorí sa o občana mesta stará.
Predpokladané dopady opatrenia	Plnenie záväzkov, ktoré vyplývajú samospráve smerom k neverejným poskytovateľom sociálnej služby pôsobiacim na území mesta Nitra.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021-2025: 45.000;-€ z rozpočtu Mesta /ročne + každoročné 10% navýšenie
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet Mesta Nitry
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: neverejní poskytovatelia sociálnych služieb poskytujúcich pobytové služby občanom mesta Nitry
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet uzatvorených zmlúv s neverejnými poskytovateľmi. - Počet žiadostí o FPP pre prijímateľov u neverejných poskytovateľov. - Metodický pokyn pre neverejných poskytovateľov o postupe pri získavaní FP na prevádzku.
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 1.2.3.1 Spracovať Metodický pokyn pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v spolupráci s hlavnou kontrolórkou mesta Nitry (r.2021); A 1.2.3.2 Poskytovať finančný príspevok na prevádzku neverejným poskytovateľom v súlade s § 8 zákona o Sociálnych službách (r.2021-2025);

V nasledujúcej tabuľke je podrobný **finančný plán pre Strategický cieľ 1** Podpora aktívneho starnutia a podpora seniorov odkázaných na pomoc s cieľom čo najdlhšie udržať ich v prirodzenom prostredí na obdobie rokov 2021 – 2025.

Tabuľka 65 Finančný plán pre Strategický cieľ 1 (v €)

Ciele a opatrenia				2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
Podpora aktívneho starnutia...	O 1.1.1	celkom		1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	7 500
		z toho	Mesto	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	5 000
			granty	500	500	500	500	500	2 500
	O 1.1.2	celkom		500	500	500	500	500	2 500
		z toho	Mesto	500	500	500	500	500	2 500
	O 1.1.3	celkom		2 000	5 500	5 500	5 500	5 500	24 000
		z toho	Mesto	500	4 000	4 000	4 000	4 000	16 500
			granty	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	7 500
	Špecifický cieľ 1.1	celkom		4 000	7 500	7 500	7 500	7 500	34 000
		z toho	Mesto	2 000	5 500	5 500	5 500	5 500	24 000
			granty	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000
Rozvoj terénnych a ambulantných SS	O 1.2.1	celkom		1 056 500	1 311 500	1 366 500	1 421 500	1 476 500	6 632 500
		z toho	Mesto	931 500	981 500	1 031 500	1 081 500	1 131 500	5 157 500
			Občan/úhrada	125 000	130 000	135 000	140 000	145 000	675 000
			EU fondy/DOP TOS	0	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
	O 1.2.2	celkom		0	2 000	315 000	120 000	320 000	757 000
		z toho	Mesto	0	2 000	100 000	100 000	100 000	302 000
			Občan/úhrada	0	0	15 000	20 000	20 000	55 000
			KV: EU fondy	0	0	200 000	0	200 000	400 000
	O 1.2.3	celkom		5 058	5 483	5 951	6 466	7 032	29 990
		z toho	Mesto	4 258	4 683	5 151	5 666	6 232	25 990
			Občan/úhrada	800	800	800	800	800	4 000
	Špecifický cieľ 1.2	celkom		1 061 558	1 318 983	1 687 451	1 547 966	1 803 532	7 419 490
		z toho	Mesto	935 758	988 183	1 136 651	1 187 166	1 237 732	5 485 490
			úhrady	125 800	130 800	150 800	160 800	165 800	734 000
			Granty/projekty	0	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
			KV: EU fondy			400 000		400 000	800 000
Dostupnosť a finančná udržateľnosť	O 1.3.1	celkom		6 000	406 000	454 000	198 000	198 000	1 262 000
		z toho	Mesto	6 000	6 000	36 000	126 000	126 000	300 000
			Občan/úhrada	0	0	18 000	72 000	72 000	162 000
			KV: EU fondy	0	400 000	400 000	0	0	800 000
	O 1.3.2	celkom		45 000	50 000	50 000	55 000	60 000	260 000
		z toho	Mesto	45 000	50 000	50 000	55 000	60 000	260 000
	Špecifický cieľ 1.3	celkom		51 000	456 000	504 000	253 000	258 000	1 522 000
		z toho	Mesto	51 000	56 000	86 000	181 000	186 000	560 000

		Občan/úhrada	0	0	18 000	72 000	72 000	162 000
		KV: EU fondy	0	400 000	400 000	0	0	800 000

V nasledujúcej sumárnej tabuľke sú uvedené celkové náklady na rozvoj sociálnych služieb pre seniorov za celé programovacie obdobie.

Tabuľka 66 Celkové náklady pre Strategický cieľ 1 (v €)

STRATEGICKÝ CIEĽ 1 - 3 špecifické ciele	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
			1 116 558	1 782 483	2 198 951	1 808 466	2 069 032	8 975 490
	z toho	bežné výdavky	1 116 558	1 382 483	1 398 951	1 808 466	1 669 032	7 375 490
		Mesto	988 758	1 049 683	1 228 151	1 373 666	1 429 232	6 069 490
		Občan/úhrada	125 800	130 800	168 800	232 800	237 800	896 000
		Granty/projekty	2 000	202 000	202 000	202 000	202 000	810 000
		kapitálové výdavky	0	400 000	800 000	0	400 000	1 600 000
	z toho	KV: EU fondy	0	400 000	800 000	0	400 000	1 600 000

Pre cieľovú skupinu seniori bude potrebné na programovacie obdobie 2021 – 2025 alokovať finančné zdroje vo výške **7 375 490 €** (bežné výdavky), z toho sa predpokladá z rozpočtu mesta objem vo výške 6 069 490 € (ktorý bude znížený o príspevky na starostlivosť v pobytových ZSS – DS, ŠZ ambulantná forma s kapacitou po 10 miest a ZPS s kapacitou 20 miest od MPSVaR, čo predstavuje objem asi 291 200 €), čo je cca 78 %. Finančný objem vo výške 810 000 €, čo predstavuje cca 10,4 % z navrhovaného objemu bude krytý z grantov a ESF (opatrovateľská služba). Zvyšná časť nákladov bude krytá z príjmu za sociálne služby od klientov v objeme 896 000 €, cca 12,1 %.

Za uvedené obdobie sa uvažuje s rozšírením kapacity ambulantných sociálnych služieb – denný stacionár o 10 miest, špecializované zariadenia ambulantná forma – 10 miest a zariadenie pre seniorov 20 miest. Celková kapacita SS pre seniorov sa rozšíri za navrhované programovacie obdobie o 40 miest. Taktiež sa predpokladá s rozšírením kapacít opatrovateľskej služby.

Uvedený objem reprezentuje navýšenie a rozvoj sociálnych služieb pre seniorov, **v predkladanom návrhu nie sú zahrnuté bežné výdavky na existujúce sociálne služby pre seniorov.**

3.4. CIEĽOVÁ SKUPINA 2: OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Pri cieľovej skupine osôb so zdravotným postihnutím základným východiskovým dokumentom je Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Pracovná skupina pre uvedenú cieľovú skupinu v SWOT analýze ako problémovú označila nekoncepcnosť v plánovaní rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím vo vzťahu k deleným kompetenciám medzi subjektami regionálnej a miestnej samosprávy, nedostatočnú flexibilitu odľahčovacej služby a nedostatočnú diagnostiku odborníkmi pri špecifických diagnózach. Ako hrozbu vnímajú rodiny so zdravotne postihnutým členom starnutie osôb, ktoré zabezpečujú starostlivosť o postihnutého člena rodiny.

Vychádzajúc zo štatistických údajov ÚPSVaR počet osôb s preukazom ťažkého zdravotného postihnutia k 31.12.2019 bol v meste Nitra 4 986, z toho osôb vo veku 0 až 44 rokov je 1 048 (21%). Osôb vo veku 45 – 60 rokov s ŤZP je 1 168 (23%), zvyšnú časť 2 708 tvoria osoby vo veku 61 a viac (55%). Asi 4,6 % z celkového počtu držiteľov preukazu osôb s ŤZP tvoria deti a mládež vo veku 0 – 17 rokov. Počet opatrovaných osôb vo veku do 17 rokov k 31.12.2019 bol 81 (10,7%) z celkového počtu opatrovaných prostredníctvom príspevku na opatrovanie. Počet opatrovaných osôb vo veku 61 a viac rokov je 58,5%. Z počtu poberateľov príspevku na opatrovanie 45,4 % sú osoby poberajúce dôchodkovú dávku.

Podľa odporúčaných noriem vybavenosti územia zariadeniami sociálnych služieb pre mladé osoby so zdravotným postihnutím by mala byť kapacita týchto zariadení v meste Nitra 99 miest. Kapacita celoročnej pobytovej formy v DSS je 69 miest a kapacita ambulantnej formy je 18 miest. Je potrebné však podotknúť, že v uvedených zariadeniach sa nenachádzajú len mladé osoby so ZP.

Z výročnej správy odboru sociálnych služieb MsÚ v Nitre vyplýva, že v roku 2019 boli podané len 2 žiadosti o posúdenie odkázanosti na službu v dennom stacionári pre osoby s ŤZP, čo predstavuje 25 % z celkového počtu podaných žiadostí o posúdenie odkázanosti na SS denný stacionár. K 31.12.2019 v Dennom stacionári pre osoby s PAS, Baničova 14 bolo 11 prijímateľov SS (z toho 2 samoplatcovia), z celkového počtu posúdených prijímateľov (9) bolo 2/3 prijímateľov z Nitry a 1/3 (3) boli z NSK. K 31.12.2019 v Dennom stacionári pre osoby s ŤZP, Baničova 12 bolo 22 prijímateľov SS (z toho 1 samoplatca). V uvedenom zariadení bolo 55% prijímateľov z Nitry a 45% z NSK. Priemerné bežné výdavky v dennom stacionári v roku 2019 boli 506€/mesiac/prijímateľa.

Počet žiadostí o zabezpečenie odľahčovacej služby v roku 2019 bol 6, z toho 3 na zabezpečenie odľahčovacej služby prostredníctvom opatrovateľskej služby a 3 žiadosti prostredníctvom zariadenia opatrovateľskej služby. Správa neobsahuje ako boli uvedené žiadosti uspokojené.

Strom cieľov - OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

Strategický cieľ 2

Podpora nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím

Špecifický cieľ 2.1 – Prehĺbenie a koordinovanie spolupráce v oblasti rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a neformálnych opatrovateľov

Špecifický cieľ 2.2 – Zvýšenie kapacity komunitných sociálnych služieb podporujúcich nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím

Opatrenie 2.1.1 - Vytvorenie pracovnej skupiny za účasti verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ÚNSK, ÚPSVaR, Mesta Nitry a ďalších subjektov za účelom skvalitnenia posudkovej činnosti a inej spolupráce, vzájomnej informovanosti a koordinácie komunitných služieb v meste Nitra

Opatrenie 2.1.2 - Prieskum potrieb osôb so ZP so zameraním na systematický a opakovaný zber údajov za účelom poskytovania adresných SS

Opatrenie 2.1.3 - Rozšírenie foriem podpory pre neformálnych opatrovateľov

Opatrenie 2.2.1 - Podpora rozvoja služby včasnej intervencie

Opatrenie 2.2.2 - Rozšírenie kapacity ambulantných foriem sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím na základe zmapovanej potreby a v súlade s platnou legislatívou

Opatrenie 2.2.3 - Vznik zariadenia podporovaného bývania v spolupráci s Úradom nitrianskeho samosprávneho kraja

Opatrenie 2.1.1

- A 2.1.1.1 Osloviť subjekty k spolupráci (vytypovanie subjektov k spolupráci, osloviť zástupcov pre rôzne druhy zdravotného postihnutia)
- A 2.1.1.2 Vytvoriť pracovnú skupinu, ktorá bude koordinovať spoluprácu
- A 2.1.1.3 Určiť okruhy tém (obsahovú náplň) a pracovné postupy pracovnej skupiny
- A 2.1.1.4 Spracovať a schváliť štatút, rokovací poriadok, kompetencie členov pracovnej skupiny
- A 2.1.1.5 Vzájomná výmena informácií členov pracovnej skupiny najmä v oblasti legislatívnych zmien a skvalitnenia posudkovej činnosti

Opatrenie 2.1.2

- A 2.1.2.1 Určiť koordinátora zodpovedného za oslovenie spolupracujúcich subjektov, zber údajov a prístupenie databázy pre oprávnené subjekty v súlade s GDPR
- A 2.1.2.2. Vypracovať obsahový návrh – štruktúru, typológiu dát, systém ochrany dát a predložiť žiadosť o NFP z ESF

Opatrenie 2.2.1

- A 2.2.1.1 Registrovať novú službu na území mesta poskytovanú ambulantnou aj terénnou formou
- A 2.2.1.2 Vytvoriť priestory pre účely sociálnej služby
- A 3.2.1.3 Vytvoriť stabilný interdisciplinárny tím odborníkov
- A 2.2.1.4 Spolupráca subjektov (ZŠ, MŠ, ŠMŠ, ŠZŠ a iné) pri riešení potrieb rodín detí (žiakov ZŠ) so zdravotným znevýhodnením
- A 2.2.1.5 Proaktívna spolupráca mesta a poskytovateľa SVI pri riešení potrieb rodín s dieťaťom so ZP

Opatrenie 2.2.2

- A 2.2.2.1 Nájsť priestory resp. objekt prednostne u existujúceho poskytovateľa služby;
- A 2.2.2.2. Rekonštruovať priestory resp. objekt pre účely rozšírenia prevádzky
- A 2.2.2.3 Zmeniť údaje v registri poskytovateľov sociálnych služieb a rozšíriť prevádzku o 7

A 2.1.2.3 Vytvoriť samostatný dátový súbor o OZP za účelom získania kvalitných a pravidelne aktualizovať a dopĺňať, analýza a systematické spracovanie získaných dát A 2.1.2.4 Rozvíjať nové druhy služieb na základe získaných dát a potrieb <u>Opatrenie 2.1.3</u> A 2.1.3.1. Informovať verejnosť o možnostiach kombinácie sociálnych služieb, resp. kombinácie osobnej starostlivosti s profesionálnou A 2.1.3.2 Monitorovať využívanie iných, ďalších sociálnych služieb popri neformálnom opatrovaní A 2.1.3.3 Vytvoriť priestor pre pravidelné stretnutia svojpomocných skupín neformálnych opatrovateľov pod vedením facilitátora A 2.1.3.4. Spolupracovať s organizáciami (odborníkmi), ktoré sa môžu a vedia podieľať na takejto podpore pre neformálnych opatrovateľov	miest <u>Opatrenie 2.2.3</u> 2.2.3.1 Iniciovať spoluprácu medzi Mestom Nitra, Službytom Nitra, ÚNSK a neverejným poskytovateľom za účelom vzniku ZPB prevažne pre ľudí s autizmom; 2.2.3.2 Vytvoriť databázu vhodných záujemcov o sociálnu službu v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb 2.2.3.3 Hľadať vhodné priestory pre službu pre 6 klientov – zriadenie pilotného jedného resp. dvoch bytových priestorov pre občanov mesta
--	---

Špecifický cieľ 2.1	Prehĺbenie a koordinovanie spolupráce v oblasti rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a neformálnych opatrovateľov
Krátky popis cieľa:	Zo SWOT analýzy v pracovnej skupine pre OZP sa ako slabá stránka uvádzala absencia spolupráce/partnerstva subjektov pôsobiach v oblasti SS na území mesta, čo má vplyv aj na proces posudzovania, kde sú delené kompetencie medzi miestnou samosprávou a regionálnou. Od kvality posudkovej činnosti závisí aj vhodne navrhovaný druh sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie. Cieľom Š.C. 3.1 je prehĺbiť a zintenzívniť spoluprácu subjektov pôsobiach v oblasti sociálnych služieb, Mesta Nitra a ÚNSK v záujme rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a ich neformálnych opatrovateľov s využitím rôznych kompetencií zúčastnených subjektov. Spoločným cieľom je tiež, aby sociálne služby boli pre občanov dostupné a boli poskytované podľa ich potrieb.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 2.1.1 - Vytvorenie pracovnej skupiny za účasti verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ÚNSK, ÚPSVaR, Mesta Nitry a ďalších subjektov za účelom skvalitnenia posudkovej činnosti a inej spolupráce, vzájomnej informovanosti a koordinácie komunitných služieb v meste Nitra. Opatrenie 2.1.2 - Prieskum potrieb osôb so ZP so zameraním na systematický a opakovaný zber údajov za účelom poskytovania adresných SS. Opatrenie 2.1.3 - Rozšírenie foriem podpory pre neformálnych opatrovateľov.
Opatrenie 2.1.1	Vytvorenie pracovnej skupiny za účasti verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ÚNSK, ÚPSVaR, Mesta Nitry a ďalších subjektov za účelom skvalitnenia posudkovej činnosti a inej spolupráce, vzájomnej informovanosti a koordinácie komunitných služieb v meste Nitra
Krátky popis opatrenia	Pracovná skupina bude vytvorená za účelom adresného riešenia potrieb v oblasti sociálnych služieb a skvalitnenia posudkovej činnosti.
Predpokladané dopady opatrenia	Aktívna spolupráca, zlepšenie informovanosti a prepojenosť subjektov poskytujúcich služby na území mesta.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 500;-€/ročne z rozpočtu Mesta
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: ÚNSK; ÚPSVaR; verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb; ostatné subjekty pôsobiace v oblasti sociálnej pomoci pre osoby so zdravotným postihnutím;

Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Vytvorená pracovná skupina; • Počet členov pracovných skupín a počet subjektov zapojených do spolupráce vrámci pracovnej skupiny; • Počet stretnutí pracovnej skupiny za rok; • Štatút pracovnej skupiny, rokovací poriadok, okruhy tém na riešenie a plán práce;
Aktivity na aplnenie opatrenia	A 2.1.1.1 Osloviť subjekty k spolupráci (vytypovanie subjektov k spolupráci, osloviť zástupcov pre rôzne druhy zdravotného postihnutia) (r. 2021); A 2.1.1.2 Vytvoriť pracovnú skupinu, ktorá bude koordinovať spoluprácu(r.2021); A 2.1.1.3 Určiť okruhy tém (obsahovú náplň) a pracovné postupy pracovnej skupiny (r.2021); A 2.1.1.4 Spracovať a schváliť štatút, rokovací poriadok, kompetencie členov pracovnej skupiny (2021); A 2.1.1.5 Vzájomná výmena informácií členov pracovnej skupiny najmä v oblasti legislatívnych zmien a skvalitnenia posudkovej činnosti (r.2021-2025);
Opatrenie 2.1.2	Prieskum potrieb osôb so ZP so zameraním na systematický a opakovaný zber údajov za účelom poskytovania adresných SS
Krátky popis opatrenia	Pracovná skupina pre OZP ako aj odborný útvar (OSS) definoval nedostatok kvalitných dát o potrebách osôb so ZP, ktoré by mali byť základným východiskom pre adresné, „na mieru šité“ sociálne služby. Jednou zo základných úloh sociálnej politiky mesta je vytvoriť možnosti pre plnú integráciu aj osôb so ZP a zabezpečenie náležitej kvality života týchto občanov a ich rodín. Cieľom opatrenia je vo vzájomnej spolupráci subjektov vytvoriť a následne aj pravidelne aktualizovať systémovú a dostupnú databázu údajov o osobách so ZP v meste Nitra, spôsobom systematického a opakovaného zberu dôležitých údajov, ich dôkladnej analýzy a systematického spracovania vrátane sociálnych služieb podporujúcich integráciu OZP do bežného života v meste Nitra. Databáza by mala poskytnúť informácie o počtoch osôb so ZP, o druhoch ZP, o stupni odkázanosti na pomoc, o vekovej štruktúre osôb so ZP, o potrebách v oblasti vzdelávania, zamestnávania, bývania, v oblasti sociálnych služieb a iné vybrané indikátory sociálnej situácie osôb so ZP a ich rodín. Jednalo by sa o pilotný projekt zameraný na prieskum potrieb osôb so ZP (na lokálnej úrovni) za účelom poskytovania adresných SS.
Predpokladané dopady opatrenia	• Adresné, „na mieru šité“ sociálne služby pre osoby so ZP zohľadňujúci ich potenciál a potreby; • Kvalitné a aktuálne dáta o potrebách osôb so ZP; • Zvýšená kvalita života osôb so ZP a ich rodín; • Vytvorenie východísk a podmienok pre začlenenie osôb so ZP a ich rodín do bežného života;

Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 10.000;-€ z rozpočtu Mesta r. 2022: 20.000;-€ z rozpočtu Mesta r.2023 – 2024: 100.000;-€ / ročne EÚ fondy
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, EÚ fondy
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra; Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia zdravotníckych služieb, sociálna poisťovňa, ÚPSVaR, školy, štatistický úrad, verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb z Nitry a blízkeho okolia, ÚNSK
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	• Spracovaný projekt o NFP v rámci opatrenia 5.1.1; • Databáza s vybranými indikátormi o sociálnej situácii osôb so ZP a ich rodín; • Počet sledovaných indikátorov;
Aktivity na plnenie opatrenia	A 2.1.2.1 Určiť koordinátora zodpovedného za oslovenie spolupracujúcich subjektov, zber údajov a sprístupnenie databázy pre oprávnené subjekty v súlade s GDPR (r.2021); A 2.1.2.2.Vypracovať obsahový návrh – štruktúru, typológiu dát, systém ochrany dát a predložiť žiadosť o NFP z ESF (r. 2022 – 2023); A 2.1.2.3 Vytvoriť samostatný dátový súbor o OZP za účelom získania kvalitných a pravidelne aktualizovať a dopĺňať, analýza a systematické spracovanie získaných dát-(r.2022-2025); A 2.1.2.4 Rozvíjať nové druhy služieb na základe získaných dát a potrieb (r. 2025)
Opatrenie 2.1.3	Rozšírenie foriem podpory pre neformálnych opatrovateľov
Krátky popis opatrenia	Cieľom opatrenia je pomoc neformálnym opatrovateľom v starostlivosti o blízku osobu využitím dostupných sociálnych služieb a ich kombináciou pri zabezpečení dobrej informovanosti o sociálnych službách. Kombinácia viacerých druhov alebo foriem sociálnych služieb odbremení opatrovateľov a slúži ako prevencia syndrómu vyhorenia resp. vyčerpanosti.
Predpokladané dopady opatrenia	• Individuálny prístup a rešpektovanie špecifickosti potrieb opatrovaného aj opatrovateľa. • Case manažment a špecializované poradenstvo pre opatrovateľov. • Využívanie odľahčovacej služby, domácej opatrovateľskej služby v rozsahu ustanovenom legislatívou, príp. iných ambulantných foriem sociálnych služieb. • Odľahčenie neformálnych (rodinných) opatrovateľov. • Zvýšená informovanosť neformálnych opatrovateľov.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 1.000;-€ z rozpočtu Mesta r. 2022-2025: 4.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta

Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: SZSS Nitra, ÚPSVaR; verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb pôsobiaci na území mesta a v jeho blízkom okolí;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet prijímateľov v sociálnych službách, ktorým sú poskytované viaceré druhy a formy sociálnych služieb (popri neformálnom opatrovaní) v priebehu kalendárneho roka; - Počet rodín, ktorým bola poskytnutá odľahčovacia služba v priebehu kalendárneho roka; - Počet zrealizovaných aktivít v rámci prevencie vyčerpanosti neformálnych opatrovateľov; - Počet zapojených subjektov resp. odborníkov pracujúcich so skupinou neformálnych opatrovateľov; - Počet zapojených neformálnych opatrovateľov do programov zameraných na prevenciu vyčerpanosti.
Aktivity na plnenie opatrenia	A 2.1.3.1. Informovať verejnosť o možnostiach kombinácie sociálnych služieb, resp. kombinácie osobnej starostlivosti s profesionálnou (r.2021-2025); A 2.1.3.2 Monitorovať využívanie iných, ďalších sociálnych služieb popri neformálnom opatrovaní (r.2021-2025); A 2.1.3.3 Vytvoriť priestor pre pravidelné stretnutia svojpomocných skupín neformálnych opatrovateľov pod vedením facilitátora (r.2022-2025); A 2.1.3.4. Spolupracovať s organizáciami (odborníkmi), ktoré sa môžu a vedia podieľať na takejto podpore pre neformálnych opatrovateľov (r.2022-2025);

Špecifický cieľ 2.2	Zvýšenie kapacity komunitných sociálnych služieb podporujúcich nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím
Krátky popis cieľa:	Podľa štatistických údajov ÚPSVaR k 31.12.2019 počet osôb s ŤZP vo veku 0 – 17 rokov je 229 a vo veku 18 – 60 rokov je 2 049. Kým v roku 2015 počet občanov s ŤZP bol 5,7 % z celkového počtu obyvateľov Nitry, v roku 2019 sa zvýšil podiel o 0,8 %. Nástrojom na podporu nezávislého života pre ľudí so zdravotným postihnutím zo sociálnych služieb sú aj ambulantné služby. Z pobytových foriem absentuje zariadenie podporovaného bývania, pobytová služba pre osoby so zdravotným postihnutím a odkázané na dohľad, pod ktorým sú schopné viesť samostatný život. Komunitné sociálne služby pomáhajú prijímateľom sociálnej služby integrovať sa do spoločnosti, aktivizujú ich podľa schopností a možností a podľa individuálnych potrieb. Sociálna rehabilitácia v komunitných sociálnych službách je zameraná na pomoc viesť nezávislý život, na pomoc pri sebaobslužných

	úkonoch, na pomoc pri starostlivosti o domácnosť, pri integrovaní sa na trh práce a v neposlednom rade na pomoc pri samostatnom rozhodovaní sa a vyjadrení, čo prijímateľ sociálnej služby chce a čo nechce.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 2.2.1 - Podpora rozvoja služby včasnej intervencie. Opatrenie 2.2.2 - Rozšírenie kapacity ambulantných foriem sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím na základe zmapovanej potreby a v súlade s platnou legislatívou. Opatrenie 2.2.3 - Vznik zariadenia podporovaného bývania v spolupráci s Úradom nitrianskeho samosprávneho kraja.
Opatrenie 2.2.1	Podpora rozvoja služby včasnej intervencie.
Krátky popis opatrenia	Novovytvorená služba SVI je situovaná v existujúcom objekte organizácie EEETA, stredisko sv. Františka Saleského, ktorá je poskytovateľom sociálnych služieb s dlhoročnou tradíciou práce s osobami so zdravotným znevýhodnením. Služba včasnej intervencie je určená pre klientov (resp. 60-70 rodín) z Nitrianskeho regiónu, najmä pre deti so všetkými druhmi zdravotného postihnutia.
Predpokladané dopady opatrenia	• Dostupnosť služby včasnej intervencie. • Skvalitnenie a modernizácia služby včasnej intervencie. • Rozvoj terénnej formy služby včasnej intervencie. • Interdisciplinárny tím odborníkov.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021- 2025: 129.072;-€/ročne z toho: 10.000;-€/ročne z rozpočtu Mesta; 99.072;-€/ročne z rozpočtu NSK; 20.000;-€/ročne z grantov nadácií;
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet NSK; Rozpočet mesta Nitry; Granty nadácií; Vlastné zdroje; dotácie z MPSVaR SR
Predpokladaný počet subjektov	Garant: EFFETA- Stredisko sv. Františka Saleského Spolupracujúce subjekty: NSK; ÚPSVaR; vybrané MŠ, ZŠ, ŠZŠ a ŠMŠ z NSK; skupina rôznych odborníkov
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Vytvorená databáza odborníkov využiteľných pre SVI (vrátane externých spolupracovníkov); • Vytvorená databáza škôl a škôlok, ktoré vytvárajú podmienky pre integráciu / inklúziu detí so zdravotným postihnutím v rámci NSK; • Počet hodín odborných intervencií poskytnutých za rok; • Počet rodín, ktorým boli v rámci SVI poskytnuté odborné služby;
Aktivity na plnenie opatrenia	A 2.2.1.1 Registrovať novú službu na území mesta poskytovanú ambulantnou aj terénnou formou (r.2021); A 2.2.1.2 Vytvoriť priestory pre účely sociálnej služby (r.2021); A 3.2.1.3 Vytvoriť stabilný interdisciplinárny tím odborníkov (r.2022); A 2.2.1.4 Spolupráca subjektov (ZŠ, MŠ,ŠMŠ, ŠZŠ a iné) pri

	riešení potrieb rodín detí (žiakov ZŠ) so zdravotným znevýhodnením (2021-2025); A 2.2.1.5 Proaktívna spolupráca mesta a poskytovateľa SVI pri riešení potrieb rodín s dieťaťom so ZP (r. 2021-2025);
Opatrenie 2.2.2	Rozšírenie kapacity ambulantných foriem sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím na základe zmapovanej potreby a v súlade s platnou legislatívou
Krátky popis opatrenia	Nástrojom na podporu nezávislého života pre ľudí so zdravotným postihnutím zo sociálnych služieb sú aj ambulantné služby. Cieľom tohto opatrenia je poskytnutie väčších resp. poskytnutím ďalších priestorov vo vlastníctve mesta pre existujúce funkčné ambulantné služby, ktoré majú zmapovanú potrebu, vývoj a trend vo vlastnej praxi. Jedná sa o DSS ambulantnou formou.
Predpokladané dopady opatrenia	Zvýšenie počtu miest ambulantnej sociálnej služby o 7 pre občanov mesta so zdravotným postihnutím v DSS ambulantnou formou.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2022: 20.000 z toho: 10.000,-€ z rozpočtu SOCIA 10.000,-€ z rozpočtu Mesta r. 2023 – 2025: 63 600,-€/ ročne z toho: 34.020,-€/ročne z rozpočtu NSK 25.200,-€/ročne z rozpočtu MPSVaR 2.100,-€/ročne úhrada od klientov
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry; Rozpočet NSK; MPSVaR; SOCIA Nitra; prijímatelia SS
Predpokladaný počet subjektov	Garant: SOCIA Nitra Spolupracujúce subjekty: NSK; Mesto Nitra; verejní a neverní poskytovatelia ambulantných sociálnych služieb; Klub rodičov autistických detí v Nitre;
Predpokladané obdobie realizácie	2022-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Počet miest, o ktoré budú ambulantné služby rozšírené - predpokladá sa 7 miest v DSS ambulantnou formou; - Počet novoprijatých klientov v príslušnom kalendárnom roku;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 2.2.2.1 Nájsť priestory resp. objekt (r.2022) prednostne u existujúceho poskytovateľa služby; A 2.2.2.2. Rekonštruovať priestory resp. objekt pre účely rozšírenia prevádzky (r.2022-2023); A 2.2.2.3 Zmeniť údaje v registri poskytovateľov sociálnych služieb a rozšíriť prevádzku o 7 miest (r. 2023-2025);
Opatrenie 2.2.3	Podpora vzniku zariadenia podporovaného bývania v spolupráci s Úradom nitrianskeho samosprávneho kraja
Krátky popis opatrenia	Z pobytových foriem absentuje zariadenie podporovaného bývania, pobytová služba pre osoby so zdravotným postihnutím a odkázané na dohľad, pod ktorým sú schopné viesť samostatný život. V zariadení podporované bývania (ZPB) sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia

	dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na dohľad, pod ktorým vie viesť samostatný život. Cieľom opatrenia je podporiť vznik ZPB, ktoré by mohlo byť určené pre osoby s autizmom (prípadne klientom s iným zdravotným znevýhodnením), ktorí sa pripravujú na nezávislý život.
Predpokladané dopady opatrenia	Zotrvanie prijímateľa sociálnej služby v komunite, v každodennom živote aj po ukončení starostlivosti zo strany blízkych osôb (starnutie, vyhorenie, smrť) a podpora jeho samostatnosti.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2022: 100. 560,-€/ ročne z toho: 12.000,- €; z rozpočtu Mesta 54.000,-€/ročne z rozpočtu NSK 18.000,-€/ročne z rozpočtu MPSVaR 16.560, -€/ročne z úhrad prijímateľov služby r. 2023 – 2025: 90.560,-€/ročne z toho: 2.000,-€/ ročne Mesto 54.000,-€/ročne z rozpočtu NSK 18.000,-€/ročne z rozpočtu MPSVaR 16.560, -€/ročne z úhrad prijímateľov služby
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry; Rozpočet NSK; MPSVR SR;
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Klub rodičov autistických detí v Nitre Spolupracujúce subjekty: ÚNSK; Mesto Nitra; verejní a neverejní poskytovatelia sociálnej služby pôsobiaci na území mesta alebo v blízkom okolí; Službyt Nitra
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Počet vhodných záujemcov o sociálnu službu; - Poskytnutie jedného až dvoch bytových priestorov pre službu- zariadenie podporovaného bývania;
Aktivity na naplnenie opatrenia	2.2.3.1 Iniciať spoluprácu medzi Mestom Nitra, Službytom Nitra, ÚNSK a neverejným poskytovateľom za účelom vzniku ZPB prevažne pre ľudí s autizmom (r. 2021); 2.2.3.2 Vytvoriť databázu vhodných záujemcov o sociálnu službu v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb (r.2022-2023); 2.2.3.3 Hľadať vhodné priestory pre službu pre 6 klientov – zriadenie pilotného jedného resp. dvoch bytových priestorov pre občanov mesta (r.2022-2023);

Finančný plán

V nasledujúcej tabuľke je podrobný **finančný plán pre Strategický cieľ 2** Podpora nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím na obdobie rokov 2021 – 2025.

Tabuľka 67 Finančný plán pre Strategický cieľ 2 (v €)

Ciele a opatrenia			2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
Prehĺbenie a koordinovanie spolupráce v oblasti rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a neformálnych opatrovateľov	O 2.1.1	celkom	500	500	500	500	500	2 500
		z toho Mesto	500	500	500	500	500	2 500
	O 2.1.2	celkom	10 000	20 000	100 000	100 000	0	230 000
		z toho Mesto	10 000	20 000	0	0	0	30 000
		EU fondy	0	0	100 000	100 000	0	200 000
	O 2.1.3	celkom	1 000	4 000	4 000	4 000	4 000	17 000
		z toho Mesto	1 000	4 000	4 000	4 000	4 000	17 000
	Š.C. 2.1	celkom	11 500	24 500	104 500	104 500	4 500	249 500
		z toho Mesto	11 500	24 500	4 500	4 500	4 500	49 500
		EU fondy	0	0	100 000	100 000	0	200 000
Zvýšenie kapacity komunitných sociálnych služieb podporujúcich nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím	O 2.2.1	celkom	129 072	129 072	129 072	129 072	129 072	645 360
		z toho Mesto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
		NSK	99 072	99 072	99 072	99 072	99 072	495 360
		Granty/projekty	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
	O 2.2.2	celkom	0	20 000	63 600	63 600	63 600	210 800
		z toho Mesto	0	10 000	2 280	2 280	2 280	16 840
		NSK	0	0	34 020	34 020	34 020	102 060
		MPSVaR / FP	0	0	25 200	25 200	25 200	75 600
		SOCIA	0	10 000	0	0	0	10 000
		Občan/úhrada	0	0	2 100	2 100	2 100	6 300
	O 2.2.3	celkom	0	100 560	90 560	90 560	90 560	372 240
		z toho Mesto	0	12 000	2 000	2 000	2 000	18 000
		NSK	0	54 000	54 000	54 000	54 000	216 000
		MPSVaR / FP	0	18 000	18 000	18 000	18 000	72 000
		Občan/úhrada	0	16 560	16 560	16 560	16 560	66 240
	Š.C. 2.2	celkom	129 072	249 632	283 232	283 232	283 232	1 228 400
		z toho Mesto	10 000	32 000	14 280	14 280	14 280	84 840
		NSK	99 072	153 072	187 092	187 092	187 092	813 420
		MPSVaR / FP	0	18 000	43 200	43 200	43 200	147 600
		SOCIA	0	10 000	0	0	0	10 000
		Granty/projekty	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
		Občan/úhrada	0	16 560	18 660	18 660	18 660	72 540

V nasledujúcej sumárnej tabuľke sú uvedené celkové náklady na rozvoj sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím za celé programovacie obdobie.

Tabuľka 68 Celkové náklady pre Strategický cieľ 2 (v €)

STRATEGICKÝ CIEĽ 2 2 špecifické ciele	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
			140 572	274 132	387 732	387 732	287 732	1 477 900
	z toho	bežné výdavky	140 572	274 132	387 732	387 732	287 732	1 477 900
		Mesto	21 500	56 500	18 780	18 780	18 780	134 340
		NSK	99 072	153 072	187 092	187 092	187 092	813 420
		MPSVaR / FP	0	18 000	43 200	43 200	43 200	147 600
		Občan/úhrada	0	16 560	18 660	18 660	18 660	72 540
		SOCIA	0	10 000	0	0	0	10 000
		Granty/projekty	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
		EU fondy	0	0	100 000	100 000	0	200 000
	kapitálové výdavky		0	0	0	0	0	0

Zhrnutie

Pre cieľovú skupinu osoby so zdravotným postihnutím KPSS uvažuje v programovom období 2021 – 2025 pre rozvoj s objemom finančných zdrojov vo výške 1 477 900 €, na čom Mesto Nitra participuje cca 9,1 %, NSK sa podieľa 55 %, MPSVaR prispieva 10 %, občan formou úhrad približne 4,9 % a približne 21 % bude krytých z grantov a projektov.

3.5. CIEĽOVÁ SKUPINA 3: RODINY S DEŤMI

Do cieľovej skupiny rodiny sú zahrnuté:

- deti a mládež ohrozené sociálno-patologickými javmi,
- rodina v kríze,
- rodina v hmotnej núdzi,
- obe domáceho násilia.

Priority, ktoré má ÚPSVaR SR v Nitre schválené na rok 2021 v oblasti vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sú zamerané na odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom alebo náhradnom rodinnom prostredí. Taktiež sú priority zamerané na využívanie odborných metód prostredníctvom akreditovaných subjektov na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa. Podpora je zameraná aj na mediáciu ako odbornú metódu na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodine.

Čo sa týka rodín v hmotnej núdzi v roku 2019 štatistiky ÚPSVaR uvádzajú cca 160 rodín s deťmi, čo má v porovnaní s rokom 2015 výrazne klesajúci trend. Počet poberateľov prídavku na dieťa je 10 321, čo predstavuje 13,2 % z celkového počtu obyvateľov v Nitre. Počet poberateľov príspevkov náhradnému rodičovi je 167.

V Národnej stratégii na ochranu detí pred násilím (aktualizovaná verzia z roku 2019) sa Nitriansky kraj uvádza medzi 3 kraji s najväčším podielom v oblasti násilia v skupine detí, vystavenej násiliu hlavne v oblasti fyzického násilia.

Pracovná skupina pre rodiny s deťmi v rámci SWOT analýzy ako slabú stránku mesta vníma nedostatočné riešenie bytovej otázky pre rodiny s deťmi, ktorej dôsledkom sú nevhodné podmienky pre starostlivosť o maloleté deti a následne vyňatie dieťaťa z rodinného

prostredia. Ako nedostatočná bola hodnotená aj dotačná politika mesta vo vzťahu k rodinám v kríze, ako aj málo efektívne a inovatívne projekty v tejto oblasti.

Zákon o sociálnych službách v oblasti zosúladovania rodinného a pracovného života zakotvuje podporné opatrenie, ktorým je poskytovanie ambulantnej alebo terénnej sociálnej služby tým rodičom s deťmi, ktorí majú záujem o profesijný rast alebo vykonávajú iné aktivity s cieľom začať pracovať alebo vrátiť sa do práce. Na území mesta Nitra je 1 poskytovateľ, ktorý poskytuje službu pre 4 deti touto formou.

Na podporu rodiny s deťmi je zameraná sociálna služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života rodičov dieťaťa do troch rokov alebo do šiestich rokov, ak je dieťaťom s nepriaznivým zdravotným stavom. Zo správy EP v roku 2018 týkajúcej sa zabezpečenia zariadení starostlivosti o deti aspoň 33% rodín s deťmi vo veku do 3 rokov by mali mať prístup k uvedeným službám. Počet detí vo veku 0 - 3 roky je 3 196, čo predstavuje cca 4,2 % z celkového počtu obyvateľov Nitry. Na Slovensku v meste Nitra tiež, ale aj v niektorých členských štátoch EÚ je dostupnosť k uvedeným službám znepokojujúco nízka. Na území mesta Nitry sa nachádzajú 5 poskytovatelia Služby na podporu zosúladenia rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov s kapacitou 84 miest, z ktorých kapacita 45 miest (2 zariadenia) je v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra a 39 miest (3 zariadenia / 46%) zriadených neverejnými poskytovateľmi služieb.

Strom cieľov – RODINY S DEŤMI

Strategický cieľ 3

Rovnosť príležitostí pre rodiny s deťmi a mládež z rôzneho sociálneho prostredia

Špecifický cieľ 3.1 – Posilnenie a rozvoj preventívnych aktivít a sieťovanie subjektov	Špecifický cieľ 3.2 – Vytvorenie základnej siete služieb na podporu rodín s deťmi	Špecifický cieľ 3.3 – Podpora služieb obetiam domáceho násillia, týraným, sexuálne zneužívaným deťom
Opatrenie 3.1.1 – Rozvíjanie osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu a ich podpora zo strany mesta	Opatrenie 3.2.1 – Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb na zosúladienie pracovného a rodinného života a na podporu rodín s deťmi na základe zmapovaných potrieb – rozšíriť existujúce kapacity Opatrenie 3.2.2 – Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb pre rodiny v kríze na základe objektívnych dát Opatrenie 3.2.3 – Rozšírenie a skvalitnenie opatrení SPODaSK formou terénnej sociálnej práce v rodinách	Opatrenie 3.3.1 – Rozšírenie dotačnej schémy – systémovej podpory na udržateľnosť služieb na podporu ženám zažívajúcim násillie a ich deťom a obetiam domáceho násillia Opatrenie 3.3.2 – Rozšírenie kapacít v zariadeniach na pomoc ženám zažívajúcim násillie a ich deťom a obetiam domáceho násillia Opatrenie 3.3.3 – Rozšírenie kapacít poradenského centra pre ženy zažívajúce násillie, obe domáceho násillia Opatrenie 3.3.4 – Rozšírenie kapacít poradenského centra pre týrané, sexuálne zneužívané deti
<u>Opatrenie 3.1.1</u> A 3.1.1.1 Určiť koordinátora pre problematiku rodín s deťmi a mládežou z rôzneho sociálneho prostredia (koordinátor pre prácu s rodinami) – hlavné oblasti pôsobenia: podpora a koordinácia preventívnych aktivít a zosieťovanie subjektov, ktoré realizujú osvetu a prevenciu, analýza činností zainteresovaných subjektov, sprostredkovanie informácií z	<u>Opatrenie 3.2.1</u> A 3.2.1.1 Rozšíriť kapacity MDJ o minimálne jednu triedu (15 detí) <u>Opatrenie 3.2.2</u> A 3.2.2.1 Vytvoriť alebo obstarat' analýzu potrieb rodín v kríze v spolupráci s UKF v Nitre	<u>Opatrenie 3.3.1</u> A 3.3.1.1 Analyzovať potreby k zastabilizovaniu systému na úrovni mesta Nitry vytvorená poskytovateľmi služieb A 3.3.1.2 Rozšíriť dotačnú schému pre oblasť násillia páchaného na ženách, deťoch, obetiach domáceho násillia <u>Opatrenie 3.3.2</u>

danej oblasti prierezovo od národnej po lokálnu úroveň mesta Nitry A 3.1.1.2 Vytvoriť funkčnú sieť subjektov pracujúcich s rodinami A 3.1.1.3 Podporiť a rozvíjať preventívne programy pre rodiny vrátane materských centier A 3.1.1.4 Podporiť a rozvíjať preventívne programy pre deti a mládež A 3.1.1.5 Prostredníctvom dotačnej politiky mesta zabezpečiť finančnú podporu na realizáciu preventívnych programov pre deti, mládež a rodiny	A 3.2.2.2 Poskytovať sociálne poradenstva rodinám v kríze A 3.2.2.3 Rozvíjať rodičovské a výchovné zručnosti a bezpečné vzťahy A 3.2.2.4 Aktívne pracovať s rodinami v kríze za účelom sanácie vzťahov a prostredia najmä prostredníctvom mediácie ako odbornej metódy <u>Opatrenie 3.2.3</u> A 3.2.3.1 Poskytovať opatrenia SPODaSK formou terénnej sociálnej práce A 3.2.3.2 Zbierať dáta. Zistiť kapacity, zdroje a charakter opatrení SPODaSK už existujúcich terénnych programov pre deti a mládež a iné aktivity realizované koordinátorom pre prácu s rodinami	A 3.3.2.1 Nájsť a vyčleniť z majetku mesta vhodný objekt za účelom rozšírenia kapacity pre potreby ZNB resp. BŽD o 7 miest A 3.3.2.2 Rekonštruovať (vhodný) objekt prispôsobený normám pre umiestnenie klientov a poskytovanie sociálnych služieb a poradenských služieb A 3.3.2.3 Prenajímať priestory neziskovej organizácii Centrum Slniečko, n. o. A 3.3.2.4 Vybaviť materiálne novovybudované priestory A 3.3.2.5 Vytipovať vhodné byty (3 byty) z bytového fondu mesta pre osoby, ktoré sa stali obeťami násilia <u>Opatrenie 3.3.3</u> A 3.3.3.1 Vybrať vhodné priestory na rozšírenie poradenského centra A 3.3.3.2 Vzdelávať a rozširovať odborný tím poradenského centra a jeho prevádzkovanie A 3.3.3.3 Finančne zastabilizovať centrum pre ženy zažívajúce násilie a obeť domáceho násilia prostredníctvom dotácie od mesta na chod poradenského centra A 3.3.3.4 Realizovať a poskytovať odborné intervencie a terapie (najmä právne a psychologické poradenstvo a iné) A 3.3.3.5 Realizovať informačné a multimediálne kampane zamerané na zvýšenie citlivosti verejnosti pre oblasť násilia páchaného na ženách a obetiach domáceho násilia <u>Opatrenie 3.3.4</u> A 3.3.4.1 Personálne a finančne zastabilizovať a rozšíriť poradenské centrum pre týrané, sexuálne zneužívané deti A 3.3.4.2 Vzdelávať odborníkov pracujúcich s deťmi v téme násilia páchaného na deťoch A 3.3.4.3 Realizovať informačné a multimediálne kampane zamerané na zvýšenie citlivosti verejnosti pre oblasť násilia páchaného na deťoch
--	---	--

Špecifický cieľ 3.1	Posilnenie a rozvoj preventívnych aktivít a sieťovanie subjektov
Krátky popis cieľa:	Zámer č. 5 PHSR mesta Nitra s výhľadom do roku 2023 má za cieľ proroďinne orientované programy podporujúce zosúladienie pracovného rodinného života a starostlivosť o rodinu. Prevencia je jednou z najdôležitejších súčastí eliminácie závažných negatívnych javov, ktoré ovplyvňujú zdravý rozvoj jednotlivcov, ale aj rodín vo všeobecnosti. Rozvoj a podpora preventívnych programov napomáha k predchádzaniu sociálneho vylúčenia, ale aj eliminácii nevhodného správania.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 3.1.1 - Rozvíjanie osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu a ich podpora zo strany mesta.
Opatrenie 3.1.1	Rozvíjanie osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu a ich podpora zo strany mesta
Krátky popis opatrenia	Sociálno-patologické javy spôsobujú prehlbovanie krízy v rodinách, čo spôsobuje rozpady rodín, čo má dopad na život najmä detí v rodine. Podľa štatistických údajov v roku 2019 najčastejšou príčinou rozvodovosti v okrese Nitra je rozdielnosť pováh, názorov, záujmov, nevera. Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách je 1,6. Cieľom opatrenia je vytvárať empatické prostredie pre rodiny, ktoré pod vplyvom rodinných prostredí, spoločenského či pracovného tlaku sa dostávajú do problémových situácií, ktoré je možné riešiť zdieľaním, a tak predchádzať zhoršovaniu prípadnej krízovej situácie. Cieľom opatrení je aj podpora zmysluplného trávenia voľného času detí, spoločne stráveného času v kruhu rodiny, a tým podpora zdravého vývinu dieťaťa a vzťahov v rodine. Dôležitou súčasťou sú preventívne programy pre deti a mládež, ktoré rozvíjajú zdravý životný štýl, seba dôveru, sebaúctu, schopnosť sebaovládania a informácie o situáciách spojených s prekračovaním zákona.
Predpokladané dopady opatrenia	• Všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa. • Posilnenie stability a funkčnosti rodiny. • Včasné podchytenie problémových situácií. • Zvýšená informovanosť o zdravom životnom štýle. • Zníženie výskytu negatívnych javov v rodinách. • Predchádzanie vzniku problémov a krízových situácií v rodinách.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021- 2025: 45.500 z toho: 40.500;-€/ ročne z rozpočtu mesta 5.000;-€/ročne granty, dotácie
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry; Rozpočet ÚNSK, Dotácie; Granty; Príspevky
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: STORM; Centrum Slniečko n.o.; Materské Centrum Klokanček; Centrum pre rodinu Nitra;

	Budúcnosť n.o.; Úsmev ako dar;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Vytvorená pozícia koordinátora pre prácu s rodinami; • Počet rodín zapojených do preventívnych programov v príslušnom roku; • Počet zrealizovaných preventívnych programov pre deti a mladých počas kalendárneho roka; • Zmena situácie v rodine smerom k úprave vzťahov a prostredia; • Počet existujúcich subjektov zapojených do spolupracujúcej siete v meste Nitra;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.1.1.1 Určiť koordinátora pre problematiku rodín s deťmi a mládežou z rôzneho sociálneho prostredia (koordinátor pre prácu s rodinami) – hlavné oblasti pôsobenia: podpora a koordinácia preventívnych aktivít a zosieťovanie subjektov, ktoré realizujú osvetu a prevenciu, analýza činností zainteresovaných subjektov, sprostredkovanie informácií z danej oblasti prierezovo od národnej po lokálnu úroveň mesta Nitry (r.2022); A 3.1.1.2 Vytvoriť funkčnú sieť subjektov pracujúcich s rodinami (r.2022); A 3.1.1.3 Podporiť a rozvíjať preventívne programy pre rodiny vrátane materských centier (R. 2021-2025); A 3.1.1.4 Podporiť a rozvíjať preventívne programy pre deti a mládež (r.2022-2025); A 3.1.1.5 Prostredníctvom dotačnej politiky mesta zabezpečiť finančnú podporu na realizáciu preventívnych programov pre deti, mládež a rodiny (r.2021-2025);
Špecifický cieľ 3.2	Vytvorenie základnej siete služieb na podporu rodín s deťmi
Krátky popis cieľa:	Systém služieb rodinám sa stále viac ukazuje ako nevyhnutý prostriedok na udržanie ich funkčnosti a zabráneniu ich sociálneho vylúčenia. Fungujúca rodina je základom pre zdravý vývin dieťaťa. Z realizovaných prieskumov vyplýva potreba služieb na podporu fungujúcich rodín. Vytváranie rodinných iniciatív, ktoré majú úlohu nielen v prevencii, ale aj ako pomoc pri sociálnom začleňovaní a sprevádzaní ohrozených rodín.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 3.2.1 – Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb na zosúladienie pracovného a rodinného života a na podporu rodín s deťmi na základe zmapovaných potrieb – rozšíriť existujúce kapacity. Opatrenie 3.2.2 – Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb pre rodiny v kríze na základe objektívnych dát. Opatrenie 3.2.3 – Rozšírenie a skvalitnenie opatrení SPODaSK formou terénnej sociálnej práce v rodinách.
Opatrenie 3.2.1	Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb na zosúladienie pracovného a rodinného života a na podporu rodín s deťmi na základe zmapovaných potrieb – rozšíriť existujúce kapacity

Krátky popis opatrenia	Detské jasle ako zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku, poskytuje sociálnu službu starostlivosti o dieťa v zmysle zákona §32b zákona o sociálnych službách č.448/2008 Z.z. v znení neskorších predpisov. V dôsledku zníženej kapacity jaslí zo 60 detí na 45 nie je možné poskytovať sociálnu službu osamelým, invalidným či rodičom bez práce, ktorí sa ocitnú v núdzi, nakoľko kapacita zariadenia je obsadená deťmi, ktorých rodičia pracujú. Cieľom opatrenia je zriadiť a podporiť prevádzku minimálne jednej triedy a podporiť existujúce zariadenia pri obnove vonkajšieho areálu Mestských detských jaslí (detské ihriská, pieskoviská) na skvalitnenie poskytovaných služieb.
Predpokladané dopady opatrenia	Rozšírenie existujúcej kapacity o 15 miest v MDJ a tým viesť k zosúlaďovaniu rodinného a pracovného života (mladých) rodín.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2022: 515.790;-€ z toho: 4.140 z rozpočtu Mesta kapitálové výdavky Mesto: 92.250;-€ kapitálové výdavky z EU fondov 369.000;-€ r. 2023-2025: 54.540;-€/ročne z toho: 4.140;-€/ročne z rozpočtu Mesta 50.400;-€/ročne úhrada klientov
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry; úhrada prijímateľov SS
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra
Predpokladané obdobie realizácie	2022-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Počet detí navštevujúcich MDJ k 31.08. príslušného kalendárneho roku; - Zvýšenie kapacity o 15 miest oproti stavu v roku 2020;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.2.1.1 Rozšíriť kapacity MDJ o minimálne jednu triedu (15 detí) (r.2022-2025);
Opatrenie 3.2.2	Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb pre rodiny v kríze na základe objektívnych dát
Krátky popis opatrenia	Podmienky pre rodinný život a napĺňanie funkcií rodiny sa stávajú čoraz zložitejšie. Je preto nevyhnutné, aby spoločnosť vytvárala nástroje, ktoré budú rodinný život podporovať a uľahčovať. Cieľom je zabezpečiť potrebné sociálne služby pre rodiny v kríze, na základe potrieb obyvateľov mesta.
Predpokladané dopady opatrenia	- Zlepšenie sociálnej situácie rodín. - Zlepšenie životných podmienok rodín v kríze. - Komplexná starostlivosť o rodiny v kríze. - Sanácia rodiny ako celku, zníženie počtu odobratých detí. - Riešenie problémov a krízových situácií v rodinách.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2022: 35.000;-€ z toho: 5.000;-€ z rozpočtu mesta 30.000;-€/ z dotácií, grantov, ÚPSVaR r. 2023 – 2025: 45.000;-€/ročne z toho 15.000;-€/ročne z rozpočtu mesta 30.000;-€/ročne z dotácií, grantov, ÚPSVaR
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta, dotácie, granty, príspevky, ÚPSVaR

Predpokladaný počet subjektov	Garant: Úsmev ako dar Spolupracujúce subjekty: Centrum Slniečko; Centrum pre rodinu;
Predpokladané obdobie realizácie	2022 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Analýza situácie a potrieb rodín v kríze; - Počet klientov, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo v sledovanom roku; - Počet sanovaných rodín v kríze za rok; - Počet intervencií poskytnutým rodinám v kríze za rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.2.2.1 Vytvoriť alebo obstarat' analýzu potrieb rodín v kríze v spolupráci s UKF v Nitre (r.2022); A 3.2.2.2 Poskytovať sociálne poradenstvo rodinám v kríze (r. 2022-2025); A 3.2.2.3 Rozvíjať rodičovské a výchovné zručnosti a bezpečné vzťahy (r.2022-2025); A 3.2.2.4 Aktívne pracovať s rodinami v kríze za účelom sanácie vzťahov a prostredia najmä prostredníctvom mediácie ako odbornej metódy (r. 2022-2025);
Opatrenie 3.2.3	Rozšírenie a skvalitnenie opatrení SPODaSK formou terénnej sociálnej práce v rodinách
Krátky popis opatrenia	Terénna sociálna práca ponúka rodinám pomoc v ich prirodzenom prostredí. Cieľom je udržanie a rozvoj kvalitnej, intenzívnej a efektívnej terénnej sociálnej práce v rodinách v kríze.
Predpokladané dopady opatrenia	- Terénna sociálna práca umožňuje včasné odhalenie problémov v rodine, čo vedie k včasnej diagnostike a možnosti riešenia problémov ich v počiatočnom štádiu. - Zlepšovanie vzťahov v rodine v ich prirodzenom prostredí. - Obnova nerušených funkcií rodiny.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021-2025: 30.000;-€ z toho: 15.000;-€/ročne z rozpočtu Mesta 15.000;-€/ročne granty; (programy SPO)
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry; Granty; ÚPSVaR
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Úsmev ako dar Spolupracujúce subjekty: Centrum Slniečko, n.o.;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Počet opatrení poskytnutých formou terénnej práce za rok; - Počet rodín a klientov, ktorým boli poskytnuté opatrenia SPODaSK v sledovanom roku; - Výstupy z analýzy o kapacitách, zdrojoch a charaktere opatrení SPODaSK v teréne;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.2.3.1 Poskytovať opatrenia SPODaSK formou terénnej sociálnej práce (r.2021-2025); A 3.2.3.2 Zbierať dáta. Zistiť kapacity, zdroje a charakter opatrení SPODaSK už existujúcich terénnych programov pre deti a mládež a iné aktivity realizované koordinátorom pre prácu s rodinami (r. 2021-2023);
Špecifický cieľ 3.3	Podpora služieb obetiam domáceho násillia, týraným, sexuálne zneužívaným deťom

Krátky popis cieľa:	V Národnej stratégii na ochranu detí pred násilím (aktualizovaná verzia z roku 2019) sa Nitriansky kraj uvádza medzi 3 kraji s najväčším podielom v oblasti násilia v skupine detí, vystavenej násiliu hlavne v oblasti fyzického násilia. Násilie, týranie, sexuálne zneužívanie detí patria k najzávažnejším životným traumám, ktoré zanechávajú na obetiach násilia dlhodobé následky. Je dôležité, aby pre obeť násilia bola dostupná rýchla, bezplatná multidisciplinárna odborná pomoc, služby zamerané na bezpečie, právnu ochranu, sociálnu a psychologickú pomoc. Násilie páchané na deťoch, ženách, starších ľuďoch, mužoch v akejkoľvek jeho forme je porušovaním základných ľudských práv. Zámerom je podpora a zastabilizovanie existujúcich služieb a podpora postupného rozširovania kapacít jednotlivých služieb pre obeť domáceho násilia, ženy zažívajúce násilie, týrané a sexuálne zneužívané deti.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 3.3.1 – Rozšírenie dotačnej schémy – systémovej podpory na udržateľnosť služieb na podporu ženám zažívajúcim násilie a ich deťom a obetiam domáceho násilia. Opatrenie 3.3.2 – Rozšírenie kapacít v zariadeniach na pomoc ženám zažívajúcim násilie a ich deťom a obetiam domáceho násilia. Opatrenie 3.3.3 – Rozšírenie kapacít poradenského centra pre ženy zažívajúce násilie, obeť domáceho násilia. Opatrenie 3.3.4 - Rozšírenie kapacít poradenského centra pre týrané, sexuálne zneužívané deti.
Opatrenie 3.3.1	Rozšírenie dotačnej schémy – systémovej podpory na udržateľnosť služieb na podporu týraným, sexuálne zneužívaným deťom, ženám zažívajúcim násilie a obetiam domáceho násilia
Krátky popis opatrenia	Mesto Nitra v súčasnosti nemá a ani v minulosti nemalo vytvorenú dotačnú politiku zameranú na špecifickú oblasť – ženy zažívajúce násilie a ich deti a obeť domáceho násilia. V meste Nitra túto oblasť pokrývajú predovšetkým 3 organizácie. OZ STORM a BUDÚCNOSŤ, n.o. realizujú služby na pomoc ženám zažívajúcim násilie a obetiam domáceho násilia v kontexte drogových závislostí. Centrum Slniečko, n.o., vytvorilo komplexný systém pomoci a to od telefonického kontaktu cez bezplatnú poradenskú pomoc (právnú, sociálnu a psychologickú) cez krízovú intervenciu s možnosťou ubytovania až do zastabilizovania v útulku, či zabezpečenia štartovacieho ubytovania v spolupráci s ďalšími partnerom. Na základe výskumov, ktoré uvádzajú v kontexte Slovenska výskyt násilia páchaného na ženách až 33% z celkovej populácie žien, ale aj z výsledkov dotazníkového prieskumu, sa ukazuje ako jedným z vážnych problémov, na ktorú verejnosť v Nitre reflektuje, problematika násilia páchaného na ženách, deťoch, problematika domáceho násilia. Z týchto dôvodov je dôležité vytvoriť špecifický fond na podporu služieb a ich udržateľnosť pre vyššie

	uvedenú cieľovú skupinu obyvateľstva v Nitre.
Predpokladané dopady opatrenia	• Stabilizácia systému na pomoc ženám zažívajúcim násilie, týraným a sexuálne zneužívaným deťom a obetiam domáceho násilia. • Zachytenie prípadov násilia včas a poskytnutie pomoci. • Funkčný, stabilný, prepojený systém = včasná pomoc a podpora, nižšia miera ohrozenia, včasná eliminácia následkov, vyššia šanca znovu zapojenia sa do bežného života – (pracovného, rodinného) a účinná ochrana ľudských životov pred násilím. • Rozvoj služieb a spolupráce so subjektami, ktoré vstupujú do riešenia problematiky násilia páchaného na deťoch, násilia páchaného na ženách a obetiach domáceho násilia.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021-2025: 60.000;-€ z toho: 40.000;-€/ročne z rozpočtu mesta Nitry 10.000;-€/ročne z rozpočtu NSK 10.000;-€/ročne granty, dotácie
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta; Rozpočet NSK; Granty;
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: Centrum Slniečko, n.o.; Budúcnosť, n.o.; Združenie STORM
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Vytvorenie dotačnej schémy pre oblasť násilia páchaného na deťoch, ženách , obetiach domáceho násilia; • Kvalitatívne a kvantitatívne výstupy dopadov poskytovateľov služieb v kontexte poskytnutých finančných prostriedkov za príslušný rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.3.1.1 Analyzovať potreby k zastabilizovaniu systému na úrovni mesta Nitry vytvorená poskytovateľmi služieb (r.2021); A 3.3.1.2 Rozšíriť dotačnú schému pre oblasť násilia páchaného na ženách, deťoch, obetiach domáceho násilia (r.2022-2025);
Opatrenie 3.3.2	Rozšírenie kapacít v ubytovacích zariadeniach na pomoc obetiam domáceho násilia
Krátky popis opatrenia	V meste Nitra realizuje služby spojené s možnosťou ubytovania iba jediná organizácia – Centrum Slniečko, n.o. s kapacitou najviac 24 miest. 17 miest v Bezpečnom ženskom dome (zariadenie núdzového bývania) a 7 miest v Bezpečnom dome (útulku). Každoročne stojí pred dilemou, či dokáže tieto špecializované zariadenia prevádzkovať, nakoľko príspevok na prevádzku je každý rok neistý. Tieto miesta sú vyčlenené pre klientky z celého NSK. Cieľom opatrenia je zvýšiť počet miest pre mesto Nitra o 3 rodinné miesta, t.j. o 7 miest, kde bude vyhradené najmenej 1 miesto v prípade potreby pre znásilnenú ženu. V kontexte rozšírenia kapacít je dôležité vyčleniť na osamostatnenie sa tejto cieľovej skupiny s trvalým pobytom v Nitre, najmenej 3- 5 bytov ročne.
Predpokladané dopady opatrenia	• Rozšírenie miest v zariadení pre ženy zažívajúce násilie a ich deti a obe domáceho násilia. • Vytvorenie komplexnej starostlivosti o obe domáceho násilia v meste Nitra.(poradenské centrum – bezpečný

	ženský dom – útulok bezpečný dom – právne sociálne a psychologické poradenstvo a vyčlenenie časti bytových jednotiek na sociálne bývanie práve pre ženy zažívajúce násilie po krízovej intervencii). Vytvorenie funkčnej podpornej siete pre obe domáceho násilia.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: kapitálové výdavky: 350.000;-€ z toho: 332.500;-€ z EU fondov 17.500;-€ z rozpočtu Mesta r. 2022 – 2025: 59.220;-€ z toho: 8.820;-€/ročne z rozpočtu Mesta 50.400;-€/ročne z rozpočtu NSK
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry , NSK, ŠR, MS SR, NFM
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Centrum Slniečko, n.o., Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra; Budúcnosť, n.o.; Služby Nitra
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	- Objekt/ priestor vyčlenený na službu a jeho materiálne vybavenie; - Rozšírenie kapacity zariadení pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, obe domáceho násilia o 7 miest v zariadení núdzového bývania resp. bezpečnom ženskom dome. - Vyčlenenie bytov z bytového fondu mesta (3 byty) pre osoby, ktoré sa stali obeťami násilia.
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.3.2.1 Nájsť a vyčleniť z majetku mesta vhodný objekt za účelom rozšírenia kapacity pre potreby ZNB resp. BŽD o 7 miest(r.2021-2022); A 3.3.2.2 Rekonštruovať (vhodný) objekt prispôsobený normám pre umiestnenie klientov a poskytovanie sociálnych služieb a poradenských služieb (r.2022-2023); A 3.3.2.3 Prenajímať priestory neziskovej organizácii Centrum Slniečko, n. o. (r.2023-2024); A 3.3.2.4 Vybaviť materiálne novovybudované priestory (r.2023-2024); A 3.3.2.5 Vytipovať vhodné byty (3 byty) z bytového fondu mesta pre osoby, ktoré sa stali obeťami násilia (r.2022-2023);
Opatrenie 3.3.3	Rozšírenie kapacít poradenského centra pre ženy zažívajúce násilie, obe domáceho násilia
Krátky popis opatrenia	Dôležitou súčasťou v systémovej pomoci ženám zažívajúcim násilie, obetiam domáceho násilia je odborný profesionálny prístup. V rámci mesta Nitry poskytujú odborné poradenstvo v tejto oblasti OZ STORM , Budúcnosť,n.o. tieto 2 organizácie v kontexte závislosti a Centrum Slniečko, n.o. všetkým obetiam násilia, najmä s prepojením na právnu, sociálnu a psychologickú podporu. Nitra ako krajské mesto by mala mať k dispozícii špecializované multidisciplinárne centrum pre ženy zažívajúce násilie, pre obe domáceho násilia a znásilnené ženy. Je preto dôležité, aby fungovalo poradenské centrum s dostatočným počtom odborníkov/čiek – právnikov/čiek, spolupracujúcich

	advokátov/tiek,, sociálnych pracovníkov/čiek, psychológov/čiek. Z toto hľadiska je dôležité, zastabilizovanie poradenského centra a rozšírenie o odborníkov z odboru práva, psychológie a psychoterapie. Cieľom opatrenia je aj zabezpečenie vhodného priestoru vo vlastníctve mesta Nitry, zabezpečenie dlhodobého prenájmu pre rozšírenie poradenského centra.
Predpokladané dopady opatrenia	• Dostupnosť bezplatných odborných služieb pre ženy zažívajúce násilie, obe domáceho násilia. • Včasná odborná komplexná pomoc.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 kapitálové výdavky: 200.000;-€ z EU fondov r. 2022 – 2025: 45.000;-€/ročne z toho: 15.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta 30.000;-€/ročne dotácie z MS SR, MV SR, MPSVR SR:
Predpokladané zdroje krytia	MS SR; Rezerva vlády SR; NSK; Mesto Nitra, MV SR, MPSVR SR
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Centrum Slniečko, n.o. Spolupracujúce subjekty: Združenie STORM; BUDUCNOSŤ, n.o.; Mesto Nitra;
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	• Navýšenie kapacity existujúceho poradenského centra o 3 pracovné pozície (právnik/čka, psychológ/čka, terénny sociálny pracovník/čka); • Počet žien zažívajúcich násilie, počet obetí domáceho násilia vedené v poradni za rok; • Počet právnych a advokátskych zastupovaní za rok; • Počet psychologických poradenstiev a terapií za rok; • Počet infokampaní o dostupnej pomoci a scitlivovaní verejnosti za rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.3.3.1 Vybrať vhodné priestory na rozšírenie poradenského centra (r. 2021-2022); A 3.3.3.2 Vzdelávať a rozšíriť odborný tím poradenského centra a jeho prevádzkovanie (r.2022-2023); A 3.3.3.3 Finančne zastabilizovať centrum pre ženy zažívajúce násilie a obe domáceho násilia prostredníctvom dotácie od mesta na chod poradenského centra (r.2022-2025); A 3.3.3.4 Realizovať a poskytovať odborné intervencie a terapie (najmä právne a psychologické poradenstvo a iné) (r.2022-2025); A 3.3.3.5 Realizovať informačné a multimediálne kampane zamerané na zvýšenie citlivosti verejnosti pre oblasť násilia páchaného na ženách a obetiach domáceho násilia (r.2021-2025);
Opatrenie 3.3.4	Rozšírenie kapacít poradenského centra pre týrané, sexuálne zneužívané deti
Krátky popis opatrenia	Týranie a sexuálne zneužívanie detí, či vo všeobecnosti násilie páchané na deťoch je jedným z najzávažnejších porušení Dohovoru o detských právach. O tom, že násilie prežíva veľká časť detskej populácie svedčí výskum (IVPR,2017), ktorý deklaruje že viac ako 70% detí z 8. a 9. ročníkov zažilo nejakú z foriem násilia. I napriek tomu, že v Nitre a pre NSK vytvorilo Centrum Slniečko, špecializované Intervenčné centrum, jeho financovanie je každoročne ohrozované najmä znížením počtu

	hodín zo strany Ústredia, čo vplýva na možnosť využívania viacerých inovatívnych metód napr. prvkov arteterapie, filiálnej terapie, canisterapie, hipoterapie a pod., ale aj rozšírenie počtu odborníkov z radov psychológov, terapeutov. Súčasťou rozširovania kapacít počítame aj so vzdelávaním odborníkov pracujúcich v téme násilia páchaného na deťoch. Dôležitou súčasťou rozširovania kapacít bude i vzdelávanie pracovníkov pracujúcich s deťmi so zámerom včasnej identifikácie a intervencie pri podozrení na násilie.
Predpokladané dopady opatrenia	• Dostupná bezplatná odborná pomoc týraným, sexuálne zneužívaným deťom a ich rodinám. • Zastabilizovanie a rozvoj špecializovaného poradenského centra pre týrané, sexuálne zneužívané deti. • Odborná pomoc a poradenstvo pre odborníkov pracujúcich s deťmi. • Scitlivenie verejnosti a odborníkov v téme násilia páchaného na deťoch. • Počet vyvzdelávaných pracovníkov pracujúcich s deťmi v téme násilia páchaného na deťoch.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 85.000;-€/ rok, z toho: 15.000;-€/ročne Mesto Nitra 45.000;-€/ročne Ústredie PSVaR 25.000;-€/ročne granty, dotácie, ESF
Predpokladané zdroje krytia	Ústredie PSVaR; ESF; Mesto Nitra;
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Centrum Slniečko, n.o., Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra; UPSVaR Nitra;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	• Navýšenie počtu externých spolupracovníkov z oblasti reflexných terapií, arteterapie, muzikoterapie, canisterapie, hipoterapie, psychológie, medicíny a iné) min. o 3 pracovné miesta ; • Počet a charakter informačných a multimediálnych kampaní zameraných na scitlivovanie verejnosti pre oblasť násilia páchaného na deťoch; • Počet intervencií v jednotlivých oblastiach odbornej činnosti (psychológia, medicína, canisterapia a iné)
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 3.3.4.1 Personálne a finančne zastabilizovať a rozšíriť poradenské centrum pre týrané, sexuálne zneužívané deti (r. 2022-2025); A 3.3.4.2 Vzdelávať odborníkov pracujúcich s deťmi v téme násilia páchaného na deťoch (r.2022-2025); A 3.3.4.3 Realizovať informačné a multimediálne kampane zamerané na zvýšenie citlivosti verejnosti pre oblasť násilia páchaného na deťoch (r.2022-2025);

Finančný plán

V nasledujúcej tabuľke je podrobný **finančný plán pre Strategický cieľ 3** Rovnosť príležitostí pre rodiny s deťmi a mládež z rôzneho sociálneho prostredia na obdobie rokov 2021 – 2025.

Tabuľka 69 Finančný plán pre Strategický cieľ 3 (v €)

Ciele a opatrenia			2021	2022	2023	2024	2025	Spolu	
Posilnenie a rozvoj preventívnych aktivít a sieťovanie	O 3.1.1	celkom	45 500	45 500	45 500	45 500	45 500	227 500	
		z toho	Mesto	40 500	40 500	40 500	40 500	202 500	
		Granty, dotácie	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000	
	Špecifický cieľ 3.1	celkom	25 500	25 500	25 500	25 500	25 500	127 500	
		z toho	Mesto	20 500	20 500	20 500	20 500	102 500	
		Granty, dotácie	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000	
Vytvorenie základnej siete služieb na podporu rodín s deťmi	O 3.2.1	celkom	0	515 790	54 540	54 540	54 540	679 410	
		z toho	Mesto	0	4 140	4 140	4 140	4 140	16 560
			Úhrady	0	50 400	50 400	50 400	50 400	201 600
			KV: Mesto	0	92 250	0	0	0	92 250
			KV: EU fondy	0	369 000	0	0	0	369 000
	O 3.2.2	celkom	0	35 000	45 000	45 000	45 000	170 000	
		z toho	Mesto	0	5 000	15 000	15 000	15 000	50 000
			Granty, ÚPSVaR	0	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
	O 3.2.3	celkom	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000	
		z toho	Mesto	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000
			Granty, ÚPSVaR	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000
	Špecifický cieľ 3.2	celkom	30 000	580 790	129 540	129 540	129 540	999 410	
		z toho	Mesto	15 000	24 140	34 140	34 140	34 140	141 560
			úhrady	0	50 400	50 400	50 400	50 400	201 600
Granty, ÚPSVaR			15 000	45 000	45 000	45 000	45 000	195 000	
KV: spolu			0	461 250	0	0	0	461 250	
Podpora služieb obetiam domáceho násillia,...	O 3.3.1	celkom	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	300 000	
		z toho	Mesto	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	200 000
			NSK	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			Granty, dotácie	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
	O 3.3.2	celkom	350 000	59 220	59 220	59 220	59 220	586 880	
		z toho	Mesto	0	8 820	8 820	8 820	8 820	35 280
			NSK	0	50 400	50 400	50 400	50 400	201 600
			KV: EŠIF	332 500	0	0	0	0	332 500
			KV: Mesto	17 500	0	0	0	0	17 500
	O 3.3.3	celkom	200 000	45 000	45 000	45 000	45 000	380 000	
		z toho	Mesto	0	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
			MS, MV, MPSVaR	0	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
			KV: EU fondy	200 000	0	0	0	0	200 000
	O 3.3.4	celkom	85 000	85 000	85 000	85 000	85 000	425 000	
		z toho	Mesto	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000

		toho	ÚPSVaR	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	225 000
			ESF, granty	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	125 000
	Špecifický cieľ 3.3	celkom		695 000	249 220	249 220	249 220	249 220	1 691 880
		z toho	Mesto	55 000	78 820	78 820	78 820	78 820	370 280
			NSK	10 000	60 400	60 400	60 400	60 400	251 600
			Granty, ÚPSVaR	80 000	110 000	110 000	110 000	110 000	520 000
			KV: Spolu	550 000	0	0	0	0	550 000

V nasledujúcej sumárnej tabuľke sú uvedené celkové náklady na rozvoj sociálnych služieb pre rodiny s deťmi za celé programovacie obdobie.

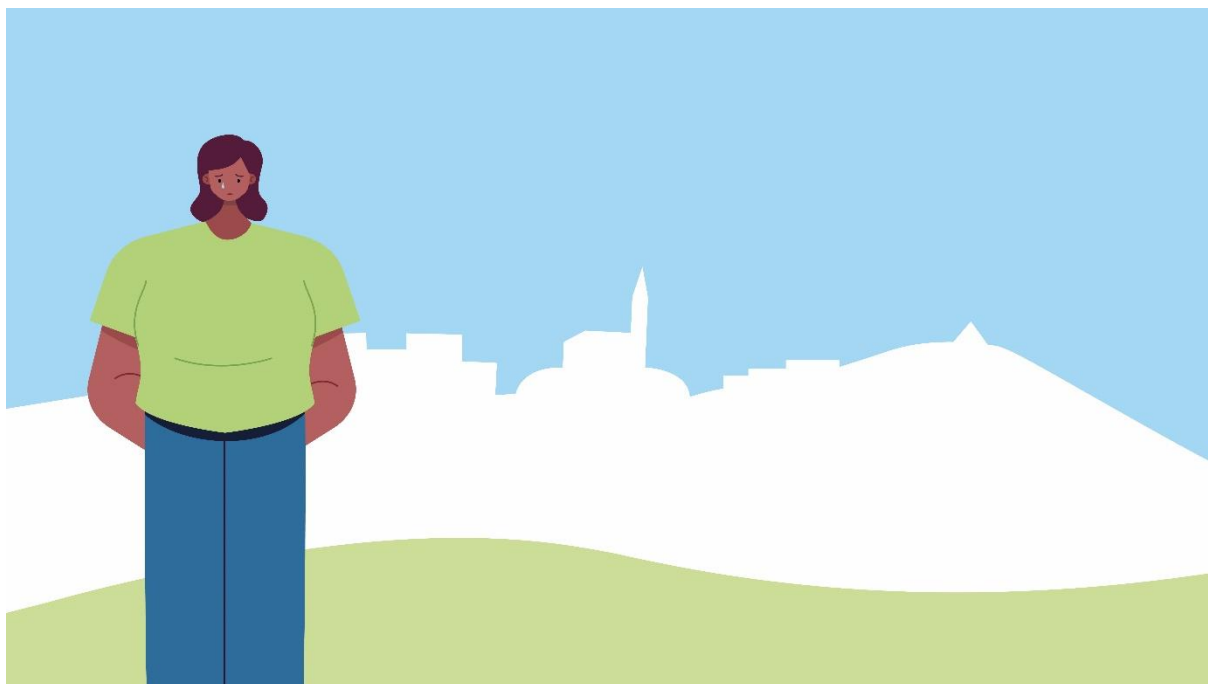
Tabuľka 70 Celkové náklady pre Strategický cieľ 3 (v €)

STRATEGICKÝ CIEĽ 3 3 špecifické ciele	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu	
			750 500	855 510	404 260	404 260	404 260	2 818 790	
	z toho	bežné výdavky		200 500	394 260	404 260	404 260	404 260	1 807 540
		z toho	Mesto	90 500	123 460	133 460	133 460	133 460	614 340
			NSK	10 000	60 400	60 400	60 400	60 400	251 600
			úhrady	0	50 400	50 400	50 400	50 400	201 600
			Dotácie ministerstiev, ÚPSVaR, granty	100 000	160 000	160 000	160 000	160 000	740 000
		kapitálové výdavky		550 000	461 250	0	0	0	1 011 250
		z toho	KV: Mesto	17 500	92 250	0	0	0	109 750
			KV: EU fondy	532 500	369 000	0	0	0	901 500

Zhrnutie

Pre cieľovú skupinu **Rodina s deťmi** na navrhované obdobie 2021 – 2025 pre realizáciu opatrení bude potrebné vyčleniť v rozpočte **1 807 540 €** v rámci bežných výdavkov; z toho v roku 2021 sa uvažuje s čerpaním vo výške 11 % z uvedeného objemu (200 500 €), v roku 2022 je potrebné v rozpočte navrhnuť 394 260 €, čo predstavuje 21,81 % z celkového objemu zdrojov pre rodiny s deťmi, v ďalších rokoch 2023 – 2025 sa predpokladá čerpanie po 22,4 % z navrhovaného objemu. Predpokladá sa viaczdrojové financovanie navrhovaných aktivít, pričom výška finančných prostriedkov z NSK predstavuje 14 %, **krytie navrhovaných výdavkov z rozpočtu mesta Nitry predstavuje 34 %**, takmer 41 % bude kryté z grantov a dotácií ÚPSVaR, MV SR, MPSVaR SR.

3.6. CIEĽOVÁ SKUPINA 4: OSOBY OHROZENÉ SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU

Pre cieľovú skupinu osôb ohrozených exklúziou bolo stanovených najviac opatrení a aktivít a bohužiaľ aj najviac sa nepodarilo vyhodnotiť resp. realizovať. Početnosť opatrení bola daná rôznorodosťou cieľovej skupiny a aktivít prílišnou detailnosťou alebo obsahovou podobnosťou.

V rámci cieľovej skupiny osôb ohrozených sociálnym vylúčením pri vyhodnotení II.KPSS zo 4 cieľov boli iba 2 ciele splnené, ktoré sa týkali: podpory a rozvoja už existujúcich terénnych, ambulantných a komunitných služieb krízovej intervencie a podpory a rozvoja sociálnych služieb pre ľudí v prechodnej sociálnej kríze (podpora a rozšírenie sociálnej výdajne). Nebol splnený hlavne cieľ týkajúci sa vzniku nových sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením (zriadenie lôžok pre dlhodobo chorých ľudí bez domova, zriadenie domova na pol ceste ako aj zriadenie nízkoprahového centra pre užívateľov drog).

Pozitívne však možno hodnotiť, že v auguste a novembri 2019 bola v Mestskom zastupiteľstve v Nitre, uznesením č. 338/2019-MZ schválená „Konceptia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022“. Cieľom koncepcie je zavedenie **komplexného a koordinovaného prístupu prevencie a riešenia problémov osôb ohrozených sociálnym vylúčením**. Toto bude aj základným východiskom pri návrhu cieľov na navrhované programovacie obdobie III. KPSS v meste Nitra. Taktiež východiskom je aj **Akčný plán PHSR** mesta Nitry na roky 2020 – 2021 zverejnené 12.8.2020 na webovom sídle mesta.

Riziko v meste predstavuje tiež polarizácia spoločnosti a segregácia. Migračná kríza predstavuje globálnu krízu s potenciálnym dopadom aj na lokálnej úrovni, čo v meste súvisí aj s výstavbou automobilky Jaguar Landrover, ktorá stále v Nitre prebieha. Najviac to vnímajú obyvatelia mestskej časti Dražovce. K 15.10.2019 v Nitre žije 5 143 cudzincov z toho takmer

25% (2 661) pochádza z krajín mimo EÚ/EHP. Z počtu občanov z tretích krajín 70% tvoria Srbi a Ukrajinci. Z 2482 cudzincov z členských štátov EÚ 36 % tvoria Taliani a Rumuni. Z celkového počtu 5 143 cudzincov na území mesta 44% má trvalý pobyt a 56% má prechodný pobyt. Situačnú analýzu migrácie a možností integrácie cudzincov v meste Nitra v júni 2020 zverejnilo Centrum pre výskum etnicity a kultúry. V rámci prieskumu medzi obyvateľmi, niektorí respondenti majú negatívne očakávania v súvislosti s **migráciou a zamestnávaním cudzincov**, hlavne sú obavy zo zvýšenej kriminality, či narúšania verejného poriadku.

V budúcnosti sa aj cudzinci pravdepodobne budú objavovať medzi prijímateľmi sociálnych služieb, bolo by vhodné zvažovať možnosti prípravy poskytovateľov na prácu s touto cieľovou skupinou. Cudzinci sú považovaní za súčasť cieľových skupín.

Podľa výročnej správy OSS MsÚ Nitra k 31.12.2019 počet občanov, ktorí využívajú služby sociálnej výdajne (potravinová pomoc) je 44 (z čoho roku 2019 pribudlo 26).

K 31.12.2019 v zariadeniach krízovej intervencie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta bola v nocľahárni, Štúrova 55, kapacita 18 miest bolo ubytovaných 61 prijímateľov SS (z toho 41 mužov a 21 žien), v útulku pre jednotlivcov, Štúrova ul. 55, bolo ubytovaných 67 ľudí bez domova (z toho 43 bolo mužov a 24 žien), v útulku pre jednotlivca s deťmi, Krčméryho 22, bolo ubytovaných 83 prijímateľov SS (z toho 24 žien a 59 detí).

Podľa výročnej správy za rok 2019 v Dome charity sv. Rafaela, Štúrova 57, v nocľahárni s kapacitou 24 miest, boli v priebehu roka 2019 poskytnuté služby 148 prijímateľom sociálnej služby, v nízkoprahovom dennom centre priemerný denný počet prijímateľov bol 17 prijímateľov SS.

Pozitívne možno hodnotiť podporu a rozvoj komunitnej sociálnej práce v sociálne vylúčených komunitách v lokalite Orechov dvor, kde k 31.12.2019 sa uvádza 362 obyvateľov v 4 bytových domoch (36 b.j.) a v bytoch unimobunkového typu (25 b.j.). Bytové domy nižšieho štandardu v lokalite Orechov dvor majú čiastočne zamedziť vysťahovaniu sociálne znevýhodnených obyvateľov mesta na ulicu z dôvodu dlhodobého neplatenia nájomného.

V rámci SWOT analýzy boli definované problémy, ktoré aktéri práce s cieľovou skupinou osôb ohrozených sociálnym vylúčením definovali ako:

- Slabú prepojenosť (sieťovanie) subjektov pracujúcich s cieľovou skupinou
- Očakávané riešenia väčšinou len od samosprávy
- Segregácia detí z MRK v školách, problémy detí cudzincov školách

Strom cieľov – OSOBY OHROZENÉ SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU

Strategický cieľ 4

Komplexný a koordinovaný prístup k prevencii a riešeniu problémov ľudí bez domova a osôb ohrozených sociálnou exklúziou

Špecifický cieľ 4.1 – Rozvoj, rozšírenie a zvýšenie kapacity sociálnych služieb pre osoby ohrozené závislosťami, závislých klientov a ich rodiny	Špecifický cieľ 4.2 – Rozšírenie a skvalitnenie terénnej a komunitnej sociálnej práce v meste Nitra	Špecifický cieľ 4.3 – Rozvoj nových druhov služieb a rozširovanie kapacity poskytovaných služieb pre ľudí bez domova	Špecifický cieľ 4.4 - Posilnenie sociálnej súdržnosti vo vzťahu k cudzincom na území mesta Nitry
Opatrenie 4.1.1 - Zavedenie ambulantného programu na odstránenie negatívnych dopadov rizikového spôsobu života s podporou terénnej sociálnej práce pre užívateľov návykových látok, pre osoby ohrozené závislosťou, pre osoby pracujúce v sexbiznise a pre osoby blízke cieľovým skupinám Opatrenie 4.1.2 - Rozvoj a podpora ambulantného poradenského centra pre klientov ohrozených závislosťou, závislých klientov a ich rodiny Opatrenie 4.1.3 - Rozvoj a podpora poradenského centra pre osoby ohrozené násilím v kontexte závislostí	Opatrenie 4.2.1 - Skvalitnenie terénnej sociálnej práce v rámci „Take away“ v lokalitách s prítomnosťou marginalizovanej rómskej komunity Opatrenie 4.2.2 - Budovanie komunitných centier v mestských častiach, v ktorých žije koncentrovaná početnejšia marginalizovaná rómska komunita Opatrenie 4.2.3 - Posilnenie mobilnej občianskej poriadkovej hliadky v lokalitách s marginalizovanou rómskou komunitou	Opatrenie 4.3.1 - Skvalitnenie terénnej sociálnej služby pre ľudí bez domova Opatrenie 4.3.2 - Zriadenie sociálnej služby (útulok/ ZOS) pre chorých nízkoprijmových ľudí Opatrenie 4.3.3 - Zavedenie konceptu housing first- bývanie ako prvé v podmienkach mesta Nitry	Opatrenie 4.4.1 - Posilnenie Miesta prvého kontaktu COMIN pre cudzincov v meste Nitra Opatrenie 4.4.2 - Zabezpečenie doplnkových integračných služieb pre cudzincov za účelom skvalitnenia spolunažívania všetkých obyvateľov Nitry

<u>Opatrenie 4.1.1</u> A 4.1.1.1 Nájsť a vyčleniť objekt vhodný na ambulantný program A 4.1.1.2 Vytvoriť edukačné a motivačné videá o programoch združenia A 4.1.1.3 Realizovať ambulantný program (podľa zákona č.305/2005 Z.z.) s kapacitou cca 40 osôb/ denne A 4.1.1.4 Realizácia terénnej sociálnej práce a udržateľnosť počtu odborných pracovníkov (2 osoby) <u>Opatrenie 4.1.2</u> A 4.1.2.1 Udržať aktivity z pilotného projektu v ďalšej praxi organizácie s počtom min. 3 pracovníkov na plný úväzok A 4.1.2.2 Modernizovať objekt organizácie za účelom zlepšenia kvality a efektívnosti práce A 4.1.2.3 Realizovať ambulantný program pre osoby závislé a osoby ohrozené závislosťou (alkohol, a iné návykové látky, gambling a pod.) <u>Opatrenie 4.1.3</u> A 4.1.3.1 Získať finančné prostriedky na stabilizáciu zamestnancov v počte min. 3 osoby A 4.1.3.2 Realizovať ambulantný program pre osoby zažívajúce násilie v kontexte závislostí	<u>Opatrenie 4.2.1</u> A 4.2.1.1 Vypracovať stratégiu práce a začleňovania MRK v Nitre A 4.2.1.2 Realizovať systematický vzdelávací program so zameraním na prácu v MRK pre terénnych a sociálnych pracovníkov a odborníkov A 4.2.1.3 Zvýšiť počet terénnych sociálnych pracovníkov a terénnych pracovníkov v MRK v lokalite s MRK doposiaľ nepokrytých terénnou sociálnou prácou A 4.2.1.4 Vytvoriť nové pracovné miesta v oblasti odborníkov na vyhľadávanie pracovných príležitostí pre členov MRK, riešenie bývania a finančnej gramotnosti členov MRK <u>Opatrenie 4.2.2</u> A 4.2.2.1 Propagácia a osвета verejnosti v téme komunitného centra v meste Nitra A 4.2.2.2 Vytipovať vhodné objekty a pripraviť projekt pre účely zriadenia komunitného centra a ich rekonštrukcia A 4.2.2.3 Zriadiť komunitné centrum v mestskej časti Dražovce registrovať službu A 4.2.2.4 Pripraviť podmienky pre zriadenie komunitného centra v mestskej časti Krškany <u>Opatrenie 4.2.3</u> A 4.2.3.1 Udržať kapacity MOPS aj po ukončení projektu, s následným začlenením pracovných miest do štruktúry OSS • Zabezpečovať monitoring a bezpečnosť detí, hlavne počas ich odchodu do školy a zo školy • Dohliadať na ochranu verejného a súkromného majetku pred	<u>Opatrenie 4.3.1</u> A 4.3.1.1 Realizovať selektívnu prevenciu u osôb a rodín ohrozených hmotnou núdzou a dlhom na nájomnom (r. 2022 – 2025); A 4.3.1.2 Posilniť spoluprácu subjektov monitorujúcich situáciu ľudí bez domova v teréne A 4.3.1.3 Zvýšiť frekvenciu vyhľadávacej činnosti v teréne A 4.3.1.4 Realizovať odborné aktivity v teréne, v ambulantných a v pobytových službách pre ľudí bez domova A 4.3.1.5 Vytvoriť pracovné miesto pre terénneho sociálneho pracovníka <u>Opatrenie 4.3.2</u> A 4.3.2.1 Vybrať vhodný objekt v meste, ktorý bude slúžiť pre účely novej sociálnych služieb A 4.3.2.2 Vypracovať projekt nových služieb-útulok v kombinácii so zariadením opatrovateľskej služby A 4.3.2.3 Realizovať rekonštrukciu objektu A 4.3.2.4 Registrovať poskytované služby (útulok + ZOS) <u>Opatrenie 4.3.3</u> A 4.3.3.1 Zmapovať počet ľudí bez domova A 4.3.3.2 Vytipovať vhodné obytné jednotky a ich príprava pre účel housing first A 4.3.3.3 Vytvoriť partnerstvo (Dostupný domov, Nadácia Slovenskej sporiteľne; Diecézna charita, Služby Nitra, NSK) A 4.3.3.4 Vybrať klientov vhodných pre aplikáciu konceptu A 4.3.3.5 Registrovať novú sociálnu službu- podpora samostatného bývania A 4.3.3.6 Vybrať a preškoliť sociálnych	<u>Opatrenie 4.4.1</u> Aktivita 4.4.1.1 Podporovať fungovanie miesta prvého kontaktu (priestory, pracovníci...) Aktivita 4.4.1.2 Poskytovať právne poradenstva k integrácii Aktivita 4.4.1.3 Spolupracovať so zainteresovanými inštitúciami Aktivita 4.4.1.4 Realizovať sociálnu a komunitnú prácu s cudzincami prostredníctvom kultúrnych mediátorov – študentov VŠ z najviac zastúpených komunít v Nitre Aktivita 4.4.1.5 Implementovať zistené údaje do strategických dokumentov Mesta Nitry <u>Opatrenie 4.4.2</u> Aktivita 4.4.2.1 Realizovať nízkoprahové jazykové vzdelávania pre migrantov – jazykové kurzy Aktivita 4.4.2.2 Realizovať kurzy sociokultúrnej orientácie (spojené s jazykovými kurzami) Aktivita 4.4.2.3 Realizovať integračné voľnočasové a dobrovoľnícke programy Aktivita 4.4.2.4 Implementovať údaje o participantoch do strategických dokumentov Mesta Nitra
--	---	---	---

	poškodzovaním • Upozorňovať na protispoločenskú činnosť a protiprávne konanie páchatelia a následne oznamovať danú skutočnosť A 4.2.3.2 Navýšiť počet kapacít MOPS o štyri osoby	pracovníkov, ktorí budú pracovať s osobami vybranými do konceptu housing first	
--	--	---	--

Špecifický cieľ 4.1	Rozvoj, rozšírenie a zvýšenie kapacity sociálnych služieb pre osoby ohrozené závislosťami, závislých klientov a ich rodiny
Krátky popis cieľa:	Cieľom špecifického cieľa 4.1 je rozvoj a skvalitnenie existujúcich sociálnych služieb, podpora vzniku nových služieb, rozširovanie a zvyšovanie kapacít sociálnych služieb pre osoby ohrozené závislosťami, závislých klientov a ich rodiny.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 4.1.1 - Zavedenie ambulantného programu na odstránenie negatívnych dopadov rizikového spôsobu života s podporou terénnej sociálnej práce pre užívateľov návykových látok, pre osoby ohrozené závislosťou, pre osoby pracujúce v sexbiznise a pre osoby blízke cieľovým skupinám. Opatrenie 4.1.2 - Rozvoj a podpora ambulantného poradenského centra pre klientov ohrozených závislosťou, závislých klientov a ich rodiny. Opatrenie 4.1.3 - Rozvoj a podpora poradenského centra pre osoby ohrozené násilím v kontexte závislostí.
Opatrenie 4.1.1	Zavedenie ambulantného programu na odstránenie negatívnych dopadov rizikového spôsobu života s podporou terénnej sociálnej práce pre užívateľov návykových látok, pre osoby ohrozené závislosťou, pre osoby pracujúce v sexbiznise a pre osoby blízke cieľovým skupinám.
Krátky popis opatrenia	Opatrenie je jednou z možností riešenia drogovej problematiky v meste prostredníctvom poskytovania služieb v kontexte zneužívania drog a negatívnych dopadov na jednotlivcov a ich najbližšie sociálne okolie. Cieľom opatrenia je rozvoj existujúcich terénnych služieb a rozšírenie o nový ambulantný program, ktorý adresne reflektuje na potreby špecifickej subkultúry, obyvateľov mesta. Špecifickú úlohu zohrávajú preventívne aktivity pre verejnosť, ktoré eliminujú následky negatívnych dopadov rizikového spôsobu života osôb. Ambulantný program predpokladá realizáciu v kamennom objekte, čo znamená presun časti služieb z terénu do zázemia, čoho sa dopytujú najmä samotní klienti.
Predpokladané dopady Opatrenia	• Dostupnosť adresných služieb klientom a verejnosti na stabilnej adrese. • Vyššia anonymita klientov. • Minimalizácia voľne pohodených injekčných striekačiek vo verejných priestoroch a zníženie rizika nákazy u obyvateľov. • Zníženie počtu experimentovania/užívania drog u obyvateľov mesta. • Stabilizácia tímu odborných zamestnancov.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2022 – 2025: 96.400;-€/ ročne z toho: 15.000;-€ z rozpočtu Mesta 8.400;-€ NSK 3.000;-€ MPSVR SR 10.000;-€ MZ SR 60.000;-€ Granty a príspevky
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, NSK, MZ SR, MPSVaR SR, vlastná činnosť STORM, dary

Predpokladaný počet Subjektov	Garant: Združenie STORM Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra, NSK, MZSR, Psychiatrická klinika v Nitre, BUDÚCNOŠŤ, subjekty strednodobej a dlhodobej liečby na Slovensku, Službyt Nitra
Predpokladané obdobie Realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Vytvorený "pevný" kontaktný bod v konkrétnom objekte pre klientov; • Ambulantný program s kapacitou cca 40 osôb /denne; • Navýšenie počtu pracovníkov min. o 1 osobu pre ambulantný program; • Počet nových ambulantných klientov v danom roku; • Počet zrealizovaných kontaktov (ambulancia+ terén); • Počet edukačných a motivačných videí pre širokú verejnosť;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.1.1.1 Nájsť a vyčleniť objekt vhodný na ambulantný program (r.2021-2022) A 4.1.1.2 Vytvoriť edukačné a motivačné videá o programoch združenia (r.2022-2025); A 4.1.1.3 Realizovať ambulantný program (podľa zákona č.305/2005 Z.z.) s kapacitou cca 40 osôb/ denne (r. 2022-2025); A 4.1.1.4 Realizácia terénnej sociálnej práce a udržateľnosť počtu odborných pracovníkov (2 osoby) (r. 2022-2025);
Opatrenie 4.1.2	Rozvoj a podpora ambulantného poradenského centra pre klientov ohrozených závislosťou, závislých klientov a ich rodiny
Krátky popis opatrenia	Súčasná situácia v zneužívaní rôznych návykových látok a gamblingu si vyžaduje nové riešenia, ktoré zefektívnia proces úzdravy závislých klientov a ich rodín. Efektivita procesu práce so závislým klientom je determinovaná komplexným intervenčným prístupom. Ambulantné formy práce sú prirodzenejšie pre klienta, prinášajú kontakt klienta so svojím prirodzeným prostredím a lokálnou komunitou. Ambulantné poradenské centrum pre klientov ohrozených závislosťou, závislých klientov a ich rodiny je finančne efektívnejšie a ponúka nové, moderné spôsoby práce. Projekt podporený ESF neziskovej organizácie BUDÚCNOŠŤ končí 31.8.2021. Mesto Nitra je partnerom tohto projektu. V projekte pôsobí 7 osôb a z dôvodu udržateľnosti nastavených činností bude potrebné ďalšie pôsobenie (po 31.8.2021) min. 3 pracovníkov na plný úväzok, ktorí sa budú venovať najmä sociálnemu poradenstvu pre závislých a ohrozených závislosťou.
Predpokladané dopady Opatrenia	• Ponuka najmodernejších psychoterapeutických trendov. • Včasné a komplexné intervencie pre závislých prispejú k zvýšeniu efektivity celého procesu a povedú k zlepšeniu vzťahov v rodine. • Zníženie počtu osôb ohrozených závislosťami a zvýšenie počtu abstinujúcich závislých osôb.

Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 72.000;-€/ročne z toho: 12.000;-€/ročne MZ SR (na základe zákona 525/2010 o poskytovaní dotácií, §2 bod I ²³) podpora protidrogových aktivít 5.000;-€/ročne MPSVaR SR (na základe zákona 544/2010 o dotáciách) 10.000;-€/ročne NSK 10.000;-€/ ročne Mesto Nitra 35.000;-€ /ročne z EŠIF, granty, príspevky, asignácie daní
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta, NSK, MPSVaR, MZ SR, dotácie, granty, príspevky
Predpokladaný počet Subjektov	Garant: BUDÚCNOSŤ, n.o. Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra, NSK, MPSVaR, MZ SR
Predpokladané obdobie Realizácie	2021 – 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Indikátory udržateľného programu: - Počet závislých klientov v individuálnom a skupinovom sociálnom a psychologickom poradenstve; - Počet rodinných príslušníkov - partnerov a detí v individuálnom a skupinovom sociálnom a psychologickom poradenstve; - Počet vykonaných poradenských skupín; - Počet intervencií v prospech klientov v sociálnom a psychologickom poradenstve; - Modernizácia objektu organizácie.
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.1.2.1 Udržať aktivity z pilotného projektu v ďalšej praxi organizácie s počtom min. 3 pracovníkov na plný úväzok (r.2021-2025) A 4.1.2.2 Modernizovať objekt organizácie za účelom zlepšenia kvality a efektívnosti práce (r.2022-2024); A 4.1.2.3 Realizovať ambulantný program pre osoby závislé a osoby ohrozené závislosťou (alkohol, a iné návykové látky, gambling a pod.) (r.2021- 2025);
Opatrenie 4.1.3	Rozvoj a podpora poradenského centra pre osoby ohrozené násilím v kontexte závislostí
Krátky popis opatrenia	Súčasná situácia v riešení situácie osôb ohrozených násilím a ich detí v kontexte závislostí nie je dostatočne ukotvená ani v legislatíve, ani v systémoch práce s touto cieľovou skupinou. Rozvojom denného poradenského centra pre osoby ohrozené domácim a rodovo podmieneným násilím v kontexte závislostí rozšírime sieť inštitúcií, zaoberajúcich sa touto tematikou, čo zvýši efektivitu procesu práce s osobami ohrozenými domácim a rodovo podmieneným násilím a ich deťmi. Organizácia BUDÚCNOSŤ sa člení na viacero poradenských centier z hľadiska cieľových skupín, s ktorými pracujú.
Predpokladané dopady Opatrenia	- Zvýšenie informovanosti verejnosti o spôsoboch pomoci osobám ohrozeným domácim a rodovo-podmieneným násilím v kontexte závislostí. - Včasné a komplexné intervencie pre osoby ohrozené domácim a rodovo-podmieneným násilím a ich deti.

²³ Zákon č. 525/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dotáciách“), ktorý je dostupný <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/525/20190901.html>

	• Zachytenie krízových situácií v rodine a ich riešenie.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 60.000;-€ ročne z toho: 25.000;-€/ročne MS SR dotácia 10.000;-€/ročne NSK 10.000;-€/ročne Mesto 15.000;-€/ ročne z EŠIF, granty, príspevky, asignácie daní
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta, MS SR, NSK, dotácie, granty, príspevky
Predpokladaný počet Subjektov	Garant: BUDÚCNOSŤ, n.o. Spolupracujúce subjekty: Mesto, NSK, MS SR
Predpokladané obdobie Realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Počet osôb ohrozených domácim a rodovo podmieneným násilím v kontexte závislostí v sociálnom, psychologickom a právnom poradenstve. • Počet intervencií pre osoby ohrozené domácim a rodovo podmieneným násilím v kontexte závislostí v sociálnom, psychologickom a právnom poradenstve.
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.1.3.1 Získať finančné prostriedky na stabilizáciu zamestnancov v počte min. 3 osoby (r.2021-2025); A 4.1.3.2 Realizovať ambulantný program pre osoby zažívajúce násilie v kontexte závislostí (r. 2021-2025);
Špecifický cieľ 4.2	Rozšírenie a skvalitnenie terénnej a komunitnej sociálnej práce v meste Nitra
Krátky popis cieľa:	Skvalitnenie a rozšírenie terénnej a komunitnej sociálnej práce v MRK napomôže zlepšiť kvalitu života nielen Rómov, ale aj majoritnej časti obyvateľstva v Nitre. Kvalitná terénna sociálna práca napomôže členom MRK efektívnejšie riešiť nepriaznivú životnú situáciu v ktorej sa ocitli, vytvorí dôstojnejšie podmienky na zmenu týchto nepriaznivých životných situácií, urýchli integráciu jednotlivých členov komunity do majoritnej spoločnosti. Komunitná sociálna práca umožní členom MRK budovať kapacity potrebné pre riešenie problémov celej komunity, alebo jej časti, napomôže k odstraňovaniu negatívnych javov v komunite, podporí jej rozvoj a sebestačnosť. Systematickým skvalitňovaním týchto základných foriem sociálnych služieb.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 4.2.1 - Skvalitnenie terénnej sociálnej práce v rámci „Take away“ v lokalitách s prítomnosťou marginalizovanej rómskej komunity. Opatrenie 4.2.2 - Budovanie komunitných centier v mestských častiach, v ktorých žije koncentrovaná početnejšia marginalizovaná rómska komunita. Opatrenie 4.2.3 - Posilnenie mobilnej občianskej poriadkovej hliadky v lokalitách s marginalizovanou rómskou komunitou.
Opatrenie 4.2.1	Skvalitnenie terénnej sociálnej práce v rámci „Take away“ v lokalitách s prítomnosťou marginalizovanej rómskej komunity

Krátky popis opatrenia	Zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce predstavuje profesionalizácii výkonu terénnej sociálnej práce nielen vzdelávaniami a supervíziou existujúcich terénnych sociálnych pracovníkov a ich metodickým vedením, ale aj skvalitnením poskytovaných intervencií v oblasti bývania, zamestnania a financií vytvorením a podporou nových odborných pozícií zameraných na tieto témy. Aplikovanie odbornej služby najmä na úrovni sekundárnej a terciálnej napomôže zamedziť rozvoju patologických javov, ktoré sa v MRK vyskytujú.
Predpokladané dopady Opatrenia	• Integrácia jednotlivých členov komunity do majoritnej spoločnosti. • Zlepšenie kvality života členov MRK, zamedzenie prehlbovania a opakovania patologických foriem správania sa jednotlivcov a skupín, zníženie rizika, ktoré plyní zo sociálno – patologických javov.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 104.180;-€/ ročne, z toho: 10.000;-€/ ročne Mesto 94.180;-€/ ročne EU fondy r. 2022-2025: 117.600;-€/ ročne, z toho: 13.500;-€/ročne z rozpočtu Mesta 104.100;-€/ročne z EU fondov
Predpokladané zdroje krytia	IA MPSVaR SR, Rozpočet mesta, EU fondy
Predpokladaný počet Subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: KC Orechov dvor
Predpokladané obdobie Realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Zvýšenie počtu terénnych sociálnych pracovníkov (o dve osoby) a terénnych pracovníkov (o dve osoby) v lokalite s MRK doposiaľ nepokrytých terénnou sociálnou prácou; • Počet vzdelávacích aktivít zameraných na prácu v MRK realizovaných za rok; • Vypracovaný strategický dokument zameraný na prácu a pôsobenie v MRK a schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.2.1.1 Vypracovať stratégiu práce a začleňovania MRK v Nitre (r. 2021 - 2022); A 4.2.1.2 Realizovať systematický vzdelávací program so zameraním na prácu v MRK pre terénnych a sociálnych pracovníkov a odborníkov (r. 2021-2025); A 4.2.1.3 Zvýšiť počet terénnych sociálnych pracovníkov a terénnych pracovníkov v MRK v lokalite s MRK doposiaľ nepokrytých terénnou sociálnou prácou (r. 2022); A 4.2.1.4 Vytvoriť nové pracovné miesta v oblasti odborníkov na vyhľadávanie pracovných príležitostí pre členov MRK, riešenie bývania a finančnej gramotnosti členov MRK (r. 2023);
Opatrenie 4.2.2	Budovanie komunitných centier v mestských častiach, v ktorých žije koncentrovaná početnejšia marginalizovaná rómska komunita.

Krátky popis opatrenia	Komunitné centrum je inštitucionálne zariadenie, ktoré poskytuje predovšetkým primárne programy reagujúc na aktuálne páľčivé problémy a potreby miestnej komunity. Poskytuje komplexné služby jednotlivcovi, rodine ako aj celej miestnej komunite, ktorá z rôznych dôvodov nemá možnosti na svoju vlastnú pomoc, sociálnu mobilitu, získavanie sociálnych zručností, či vlastnú sebarealizáciu. Komunitné centrum má aj špecifické ciele ako podpora zmysluplného trávenia voľného času, prezentovanie kultúry, zvykov, tradícií, pomoc pri uplatňovaní sa na trhu práce, prevencia nežiaducich sociálno-patologických javov v týchto komunitách, podpora počas vzdelávania.
Predpokladané dopady Opatrenia	Podpora sociálnej inklúzie a pozitívnych zmien MRK, prevencia a riešenie medzietnických sporov a napätia v jednotlivých lokalitách mesta.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu patrenia	r. 2021 - 2022: kapitálové výdavky EU fondy: 215.326;-€/ ročne r. 2023 - 2025: 58.600;-€/ročne z rozpočtu Mesta
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta; IROP
Predpokladaný počet Subjektov	Garant: Mesto Nitra MVO, cirkevné organizácie, ÚPSVaR v Nitre; MsP v Nitre; Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátor y hodnotenia	- Počet novovytvorených komunitných centier; - Počet novovytvorených pracovných pozícií sociálnych pracovníkov pre mestskú časť Krškany a Dražovce; - Zníženie sociálnopatologických javov (záškoláctvo, kriminalita, násilie, riešenie zdravotnej starostlivosti, pomoc pri hľadaní si práce a iné)
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.2.2.1 Propagácia a osвета miestnej verejnosti v téme komunitného centra v meste Nitra (r. 2021-2022); A 4.2.2.2 Vytipovať vhodné objekty a pripraviť projekt pre účely zriadenia komunitného centra a ich rekonštrukcia (r. 2021-2022); A 4.2.2.3 Zriadiť komunitné centrum v mestskej časti Dražovce registrovať službu(r. 2023); A 4.2.2.4 Pripraviť podmienky pre zriadenie komunitného centra v mestskej časti Krškany (r. 2022-2023);
Opatrenie 4.2.3	Posilnenie mobilnej občianskej poriadkovej hliadky v lokalitách s marginalizovanou rómskou komunitou.
Krátky popis opatrenia	Činnosť príslušníkov MOPS prispieva významne k ochrane verejného poriadku, súkromného a verejného majetku, ochrane životného prostredia, ochrane detí a mládeže pred negatívnymi javmi, plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky.
Predpokladané dopady Opatrenia	Zníženie páchania protispoločenského konania členov MRK a udržanie verejného poriadku.

Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 41.000;-€/ z toho: 20.500;-€/ročne (do 06/2021) EU fondy 20.500;-€/ ročne (od 07/2021) Mesto Nitra r. 2022 - 2025: 82.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta
Predpokladané zdroje krytia	IA MPSVaR SR; Rozpočet mesta, Európsky fond regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu "Ľudské zdroje"
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Navýšenie počtu členov MOPS; • Počet zásahov v lokalitách s MRK za rok; • Počet úspešných projektov a získaných finančných zdrojov; • Spoluúčasť mesta na financovaní MOPS;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.2.3.1 Udržať kapacity MOPS aj po ukončení projektu, s následným začlenením pracovných miest do štruktúry OSS (od 07/2021): ○ Zabezpečovať monitoring a bezpečnosť detí, hlavne počas ich odchodu do školy a zo školy (r. 2021-2025); ○ Dohliadať na ochranu verejného a súkromného majetku pred poškodzovaním (znečisťovanie spoločných priestorov v bytových domoch, vandalizmus) (r. 2021-2025); ○ Upozorňovať na protispoločenskú činnosť a protiprávne konanie páchatelia a následne oznamovať danú skutočnosť príslušnej inštitúcii, ktorá má riešenie danej skutočnosti v kompetencii (r. 2021-2025); A 4.2.3.2 Navýšiť počet kapacít MOPS o štyri osoby (r. 2022-2025);
Špecifický cieľ 4.3	Rozvoj nových druhov služieb a rozširovanie kapacity poskytovaných služieb pre ľudí bez domova
Krátky popis cieľa	V rámci druhého cieľa v ostatnom KPSS „Vznik nových sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením“ sa nepodarilo realizovať 4 zo 6 opatrení (zriadenie 5 lôžok pre dlhodobo chorých ľudí bez domova, domova na pol ceste). Riadiaci výbor rozhodol, že sa cieľ „prenesie“ do nového KPSS. Nové druhy služieb ako aj rozširovanie ich kapacity povedie k dostupnosti služieb pre odkázaných ľudí a k zvýšeniu kapacity služieb poskytovaných na území mesta. Do komplexnosti riešenia bude v PHSR zahrnuté opatrenie na zriadenie sociálneho podniku.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa	Opatrenie 4.3.1 - Skvalitnenie terénnej sociálnej služby pre ľudí bez domova. Opatrenie 4.3.2 - Zriadenie sociálnej služby (útulok/ ZOS) pre chorých nízkoprijimových ľudí. Opatrenie 4.3.3 - Zavedenie konceptu housing first- bývanie ako prvé v podmienkach mesta Nitry.
Opatrenie 4.3.1	Skvalitnenie terénnej sociálnej služby pre ľudí bez domova
Krátky popis opatrenia	Terénna sociálna služba predstavuje základ práce s ľuďmi bez domova, nakoľko sa vykonáva v ich prirodzenom prostredí. V meste

	Nitra sú ľudia bez domova monitorovaní Mestskou políciou, združením STORM a dobrovoľníkmi zo združenie S. Egídia. Skvalitnenie by bolo v podobe zvýšeného počtu monitorovaných miest a osôb, koordinácie a spolupráce s ponukou poradenstva pre ľudí bez domova, ako aj v podobe materiálnej a potravinovej pomoci, a v prípade záujmu využitie služieb nízkoprahového denného centra a nocľahárne Domu charity sv. Rafaela.
Predpokladané dopady Opatrenia	• Zlepšenie kvality života ľudí na ulici. • Prevencia zhoršovania zdravotnej a sociálnej situácie ľudí bez domova. • Zvýšenie poriadku v uliciach a zlepšenie občianskeho spolunažívania.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 20.400;- €/ročne z rozpočtu Mesta
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: Diecézna charita Nitra; Združenie sv. Egídia; Mestská polícia v Nitre (MsP)
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Počet nájomcov, ktorým bola zo strany asistentov bývania poskytnutá intervencia v podobe prevencie pred neplatičstvom a dlhu na nájomnom; • Počet monitorovaných miest MsP a terénnymi sociálnymi pracovníkmi; • Počet odborných intervencií v prospech ľudí bez domova poskytovaných v teréne; • Počet ľudí bez domova oslovených v teréne, ktorí následne využili služby NDC a nocľahárne;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.3.1.1 Realizovať selektívnu prevenciu u osôb a rodín ohrozených hmotnou núdzou a dlhom na nájomnom (r. 2022 – 2025); A 4.3.1.2 Posilniť spoluprácu subjektov monitorujúcich situáciu ľudí bez domova v teréne (r. 2021 - 2025); A 4.3.1.3 Zvýšiť frekvenciu vyhľadávacej činnosti v teréne (r. 2021 - 2025); A 4.3.1.4 Realizovať odborné aktivity v teréne, v ambulantných a v pobytových službách pre ľudí bez domova (r. 2021- 2025); A 4.3.1.5 Vytvoriť pracovné miesto pre terénneho sociálneho pracovníka (r. 2022 - 2025);
Opatrenie 4.3.2	Zriadenie sociálnej služby pre chorých nízkopriíjmových ľudí
Krátky popis opatrenia	V meste Nitra dlhodobo chýba služba rešpektujúca potreby ľudí bez domova končiacich hospitalizáciu, čakajúcich na umiestnenie do zariadenia, alebo potrebujúcich čas na zotavenie. Útulok a zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) pre chorých by riešili problémy s dočasným umiestnením a doliečením ľudí bez domova v súlade s ich špeciálnymi potrebami.

Predpokladané dopady Opatrenia	• Odľahčenie zdravotníckych zariadení. • Zvýšenie kvality prežívaného života ľudí bez domova (v čase zdravotných problémov).
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 200;-€/ ročne z rozpočtu Mesta r. 2022: 401.000;-€ z toho: 1.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta 400.000 Kapitálové výdavky EU fondy r.2023: 538.000;-€ z toho: 42.600;-€/ročne z rozpočtu mesta 67.800;-€/ročne MPSVaR SR 27.600;-€/ročne ZP, granty 400.000 Kapitálové výdavky EU fondy r. 2024 -2025: 138.000;-€/ročne z toho: 42.600;-€/ročne z rozpočtu mesta 67.800;-€/ročne MPSVR SR 27.600;-€/ročne ZP, granty
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta; MPSVaR SR; granty; EŠIF; ZP, EU fondy
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Diecézna charita Nitra Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra;
Predpokladané obdobie realizácie	2021-2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Registrované nové služby s kapacitou 20 miest (10 útulok +10 ZOS) • Počet prijímateľov služby v novozriadených službách; • Počet pracovníkov nových sociálnych služieb;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.3.2.1 Vybrať vhodný objekt v meste, ktorý bude slúžiť pre účely novej sociálnej služby (r. 2021-2022); A 4.3.2.2 Vypracovať projekt nových služieb- útulok v kombinácii so zariadením opatrovateľskej služby (r. 2021-2022); A 4.3.2.3 Realizovať rekonštrukciu objektu (r. 2022-2023); A 4.3.2.4 Registrovať poskytované služby (útulok + ZOS) (r. 2023-2025);
Opatrenie 4.3.3	Zavedenie konceptu Housing First- bývanie ako prvé v podmienkach mesta Nitry
Krátky popis opatrenia	Ide o koncept, ktorý vníma „bezdomovectvo“ ako meniteľný fakt, ktorý je možné ukončiť. Jedným z nevyhnutných krokov je sprístupnenie štandardného bývania pre ľudí bez domova popri intenzívnej podpore sociálnych pracovníkov. „Bývanie ako prvé“ pomáha najmä ľuďom bez domova s vážnym psychickým ochorením, závislým od drog, ľuďom s vážnymi zdravotnými problémami alebo zdravotným postihnutím či ľuďom zažívajúcim opakovanú stratu bývania.
Predpokladané dopady Opatrenia	• Zníženie počtu ľudí bez domova o 5 osôb. • Zvýšenie kvality života osôb ohrozených sociálnym vylúčením. • Zavedenie novej služby - podpora samostatného bývania.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 10.000;-€ z rozpočtu Mesta r. 2022: 181.600;-€ z toho: 10.000;-€ z rozpočtu Mesta: 21.600;-€ NSK

	150.000;-€/ročne EU fondy, granty r. 2023 - 2025: 203.200;-€ z toho: 10.000;-€/ročne z rozpočtu Mesta 43.200;-€/ročne NSK 150.000;-€/ročne EU fondy, granty
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta; NSK, Granty, EU fondy
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Diecézna charita Nitra Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra, Služby Nitra, Nadácia Slovenskej sporiteľne
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Memorandum o spolupráci a vytvorené partnerstvo; • Počet ľudí bez domova v Nitre; • Počet nájomných bytov vyhradených pre koncept housing first; • Počet ubytovaných osôb v nájomnom bývaní (housing first); • Počet hodín sociálnej intervencie (v zmysle podporovaného samostatného bývania) poskytnutej klientom za rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.3.3.1 Zmapovať počet ľudí bez domova (r. 2021); A 4.3.3.2 Vytipovať vhodné obytné jednotky a ich príprava pre účel housing first (r.2021 - 2022); A 4.3.3.3 Vytvoriť partnerstvo (Dostupný domov, Nadácia Slovenskej sporiteľne; Diecézna charita, Služby Nitra, NSK) (r. 2021); A 4.3.3.4 Vybrať klientov vhodných pre aplikáciu konceptu (r.2021 - 2022); A 4.3.3.5 Registrovať novú sociálnu službu- podpora samostatného bývania (r. 2022); A 4.3.3.6 Vybrať a preškoliť sociálnych pracovníkov, ktorí budú pracovať s osobami vybranými do konceptu housing first (r. 2022);
Špecifický cieľ 4.4	Posilnenie sociálnej súdržnosti vo vzťahu k cudzincom na území mesta Nitry
Krátky popis cieľa	K 15.10.2019 v Nitre žije 5 143 cudzincov z toho takmer 25% (2 661) pochádza z krajín mimo EÚ/EHP. Z celkového počtu 5 143 cudzincov na území mesta 44% má trvalý pobyt a 56% má prechodný pobyt. V súvislosti s migráciou a zamestnávaním cudzincov, hlavne sú obavy zo zvýšenej kriminality, či narušania verejného poriadku. Pomoc a podpora cudzincom, ktorí žijú alebo pracujú na území mesta pri ich plynulej adaptácii na život v novej krajine, priblíženie mentality a etnických charakteristík miestneho obyvateľstva. Poskytnutie odbornej pomoci prostredníctvom činností zameraných na sociálne a právne poradenstvo.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa	Opatrenie 4.4.1 - Posilnenie Miesta prvého kontaktu COMIN pre cudzincov v meste Nitra. Opatrenie 4.4.2 - Zabezpečenie doplnkových integračných služieb pre cudzincov za účelom skvalitnenia spolunažívania všetkých obyvateľov Nitry.

Opatrenie 4.4.1	Posilnenie Miesta prvého kontaktu COMIN pre cudzincov v meste Nitra
Krátky popis opatrenia	Problematika riešenia integrácie cudzincov stojí na pokraji sociálneho dialógu. Mesto Nitra vníma potrebu podpory integrácie cudzincov na lokálnej úrovni, ktorá je kľúčová, pretože práve samospráva má v bežnom živote k cudzincom najbližšie. Mesto Nitra si uvedomuje potrebu rozvoja služieb pre cudzincov a má záujem na uľahčení ich integrácie v meste. Základný pilier integrácie cudzincov v meste predstavuje Miesto prvého kontaktu COMIN, kde je cudzincom pravidelne poskytované sociálne a právne poradenstvo v oblasti problematiky pobytov a integrácie (sociálne a zdravotné poistenie, pobyt, občianstvo, podnikanie, informácie o meste, kontakty na dôležité inštitúcie, informácie o službách integračného centra, vybavovanie na úradoch, vypisovanie tlačív, formulárov...).
Predpokladané dopady Opatrenia	• Integrácia cudzincov v meste. • Informácie o cudzincoch v meste. • Zníženie prejavov rasizmu, xenofóbie.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 50.000;-€/ ročne z toho: 8.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta 42.000;-€/ročne granty
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta; Dotácie; Granty
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Nitrianska komunitná nadácia, Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra, Oddelenie cudzineckej polície PZ Nitra, ÚPSVR Nitra, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Mestská polícia v Nitre
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Počet klientov, ktorí využili služby miesta prvého kontaktu za rok; • Počet poskytnutých intervencií (právne a sociálne poradenstvo) za rok; • Počet zrealizovaných aktivít miestom prvého kontaktu (COMIN) za rok;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 4.4.1.1 Podporovať fungovanie miesta prvého kontaktu (priestory, pracovníci...) (r. 2021 - 2025); A 4.4.1.2 Poskytovať právne poradenstva k integrácii (r. 2021-2025); A 4.4.1.3 Spolupracovať so zainteresovanými inštitúciami (r. 2021-2025); A 4.4.1.4 Realizovať sociálnu a komunitnú prácu s cudzincami prostredníctvom kultúrnych mediátorov – študentov VŠ z najviac zastúpených komunít v Nitre (r. 2021 - 2025); A 4.4.1.5 Implementovať zistené údaje do strategických dokumentov Mesta Nitry (r. 2023 - 2024);

Opatrenie 4.4.2	Zabezpečenie doplnkových integračných služieb pre cudzincov za účelom skvalitnenia spolunažívania všetkých obyvateľov Nitry
Krátky popis opatrenia	Mesto Nitra si uvedomuje, že integrácia cudzincov prebieha najmä na lokálnej úrovni a preto si uvedomuje potrebu podpory ďalších doplnkových integračných aktivít, ktoré budú nadstavbou základného integračného opatrenia (miesto prvého kontaktu COMIN) a uľahčia integráciu cudzincov v meste.
Predpokladané dopady Opatrenia	Zníženie prejavov rasizmu a xenofóbie.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2025: 15.000;-€/ ročne z toho: 2.000;-€/ ročne z rozpočtu Mesta 13.000;-€/ročne granty
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta; Dotácie; Granty
Predpokladaný počet subjektov	Garant: Nitrianska komunitná nadácia, Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra, OZ Mareena, Krajské osvetové stredisko, Centrum pre rodinu Nitra, Cuketa, o. z., Leustach, o. z.
Predpokladané obdobie realizácie	2021 – 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	- Počet účastníkov jazykových kurzov; - Počet účastníkov kurzov sociokultúrnej orientácie; - Počet účastníkov voľnočasových a dobrovoľníckych programov klientov miesta prvého kontaktu;
Aktivity na naplnenie opatrenia	Aktivita 4.4.2.1 Realizovať nízkoprahové jazykové vzdelávania pre migrantov – jazykové kurzy (r. 2021-2025); Aktivita 4.4.2.2 Realizovať kurzy sociokultúrnej orientácie (spojené s jazykovými kurzami) (r. 2021-2025); Aktivita 4.4.2.3 Realizovať integračné voľnočasové a dobrovoľnícke programy (r. 2021-2025); Aktivita 4.4.2.4 Implementovať údaje o participantoch do strategických dokumentov Mesta Nitra (r. 2021-2025);

Finančný plán

V nasledujúcej tabuľke je podrobný **finančný plán pre Strategický cieľ 4** Komplexný a koordinovaný prístup k prevencii a riešeniu problémov ľudí bez domova a osôb ohrozených sociálnou exklúziou na obdobie rokov 2021 – 2025.

Tabuľka 71 Finančný plán pre Strategický cieľ 4 (v €)

Ciele a opatrenia			2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
a zvýšenie kapacity SS pre osoby	O 4.1.1	celkom	0	96 400	96 400	96 400	96 400	385 600
		z toho						
		Mesto	0	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
		NSK	0	8 400	8 400	8 400	8 400	33 600
		MPSVaR SR	0	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000

			MZ SR	0	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
			Granty, príspevky, EU fondy	0	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000
	O 4.1.2	celkom		72 000	72 000	72 000	72 000	72 000	360 000
		z toho	Mesto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			NSK	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			MZ SR	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	60 000
			MPSVaR SR	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	25 000
			Granty, príspevky, EU fondy	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	175 000
	O 4.1.3	celkom		60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	300 000
		z toho	Mesto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			NSK	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			MS SR	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	125 000
			Granty, príspevky, EU fondy	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000
	Špecifický cieľ 4.1	celkom		132 000	228 400	228 400	228 400	228 400	1 045 600
		z toho	Mesto	20 000	35 000	35 000	35 000	35 000	160 000
			NSK	20 000	28 400	28 400	28 400	28 400	133 600
			dotácie ministerstiev	42 000	55 000	55 000	55 000	55 000	262 000
			Granty, príspevky, EU fondy	50 000	110 000	110 000	110 000	110 000	490 000
Rozšírenie a skvalitnenie terénnej a komunitnej sociálnej práce	O 4.2.1	celkom		104 180	117 600	117 600	117 600	117 600	574 580
		z toho	Mesto	10 000	13 500	13 500	13 500	13 500	64 000
			EU fondy	94 180	104 100	104 100	104 100	104 100	510 580
	O 4.2.2	celkom		215 326	215 326	58 600	58 600	58 600	606 452
		z toho	Mesto	0	0	58 600	58 600	58 600	175 800
			KV: EU fondy	215 326	215 326	0	0	0	430 652
	O 4.2.3	celkom		41 000	82 000	82 000	82 000	82 000	369 000
		z toho	Mesto	20 500	82 000	82 000	82 000	82 000	348 500
			EU fondy	20 500	0	0	0	0	20 500
	Špecifický cieľ 4.2	celkom		360 506	414 926	258 200	258 200	258 200	1 550 032
		z toho	Mesto	30 500	95 500	154 100	154 100	154 100	588 300
			EU fondy	114 680	104 100	104 100	104 100	104 100	531 080
			KV: EU fondy	215 326	215 326	0	0	0	430 652
Rozvoj nových druhov a rozširovanie kapacity SS pre ĽBD	O 4.3.1	celkom		20 400	20 400	20 400	20 400	20 400	102 000
		z toho	Mesto	20 400	20 400	20 400	20 400	20 400	102 000
	O 4.3.2	celkom		200	401 000	538 000	138 000	138 000	1 215 200
		z toho	Mesto	200	1 000	42 600	42 600	42 600	129 000
			MPSVaR SR	0	0	67 800	67 800	67 800	203 400
			ZP, granty	0	0	27 600	27 600	27 600	82 800
			KV: EU fondy	0	400 000	400 000	0	0	800 000
	O 4.3.3	celkom		10 000	181 600	203 200	203 200	203 200	801 200
		z toho	Mesto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			NSK	0	21 600	43 200	43 200	43 200	151 200
		EU fondy, granty		0	150 000	150 000	150 000	150 000	600 000

	Špecifický cieľ 4.3	celkom		30 600	603 000	761 600	361 600	361 600	2 118 400
		z toho	Mesto	30 600	31 400	73 000	73 000	73 000	281 000
			NSK	0	21 600	43 200	43 200	43 200	151 200
			MPSVaR SR	0	0	67 800	67 800	67 800	203 400
			EU fondy, granty, ZP	0	150 000	177 600	177 600	177 600	682 800
			KV: EU fondy	0	400 000	400 000	0	0	800 000
Posilnenie sociálnej súdržnosti vo vzťahu k cudzincom	O 4.4.1	celkom		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
		z toho	Mesto	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	40 000
			granty	42 000	42 000	42 000	42 000	42 000	210 000
	O 4.4.2	celkom		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	75 000
		z toho	Mesto	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000
			granty	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	65 000
	Špecifický cieľ 4.4	celkom		65 000	65 000	65 000	65 000	65 000	325 000
		z toho	Mesto	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
			granty	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000	275 000

V nasledujúcej sumárnej tabuľke sú uvedené celkové náklady na rozvoj sociálnych služieb pre osoby ohrozené sociálnou exklúziou za celé programovacie obdobie.

Tabuľka 72 Celkové náklady pre Strategický cieľ 4 (v €)

STRATEGICKÝ CIEĽ 4 4 špecifické ciele	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
			588 106	1 311 326	1 313 200	913 200	913 200	5 039 032
	z toho	bežné výdavky	372 780	696 000	913 200	913 200	913 200	3 808 380
		z toho	Mesto	91 100	171 900	171 100	171 100	1 075 300
			NSK	20 000	50 000	71 600	71 600	284 800
			dotácie ministerstiev	42 000	55 000	122 800	122 800	465 400
			Granty, EU fondy	219 680	419 100	446 700	446 700	1 978 880
		kapitálové výdavky	215 326	615 326	400 000	0	0	1 230 652
	z toho	KV: EU fondy	215 326	615 326	400 000	0	0	1 230 652

Zhrnutie

KPSS vo finančnom pláne na obdobie rokov 2021 – 2025 pre cieľovú skupinu osoby ohrozené sociálnym vylúčením predpokladá navýšenie objemu finančných prostriedkov o **3 808 380 €**. Viac ako polovicu objemu plánovaných zdrojov (cca 52%) sa predpokladá krytie z grantov a z EŠIF. Približne **28,3 % bude krytých z rozpočtu mesta Nitry** a ostatné zdroje z dotačných schém MPSVaR, MZ SR a MS SR.

3.7. PRIEREZOVÉ CIELE

Definovanie niektorých potrieb sa opakovalo v každej pracovnej skupine a ciele a opatrenia reagujúce na tieto požiadavky a potreby sú spracovávané „súborne“ pre všetky cieľové skupiny a nazývame ich **prierezové** (horizontálne) ciele.

V rámci stromu cieľov sa za prioritné prierezové ciele v III. Komunitnom pláne sociálnych služieb definovali:

- Strategický cieľ č. 5: Komplexná informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti
- Strategický cieľ č. 6: Kvalita v sociálnych službách

V diskusiách v pracovných skupinách sa častokrát uvádzala **nedostatočná informovanosť** smerom k rôznym cieľovým skupinám (napr. migranti, osoby ohrozené sociálnym vylúčením a pod.), čo sa uvádza aj v slabých stránkach SWOT analýzy.

Zrozumiteľná komunikácia a vzájomné zdieľanie dôležitých informácií je v sociálnych službách základom všetkých procesov, nakoľko vytvára základ pre **informované rozhodovanie** a prijímanie informovaných rozhodnutí všetkých zúčastnených strán (poskytovatelia, prijímatelia, príbuzní, záujemcovia o sociálne služby a iné dôležité subjekty).

Jedným zo základných aspektov kvalitného komunitného plánu je aj poskytovanie dostupných a zrozumiteľných informácií smerom „von“ týkajúcich sa celkového zvyšovania povedomia širšej verejnosti o sociálnych službách, o ich dostupnosti, ako aj „dovnútra“ u poskytovateľov sociálnych služieb vo vzťahu k prijímateľom sociálnych služieb.

Ďalším prierezovým cieľom je **kvalita v sociálnych službách**, ktorá sa opäť týka naprieč všetkých druhov a foriem sociálnych služieb bez ohľadu akej cieľovej skupine sa sociálna služba poskytuje. Poskytovanie kvalitných sociálnych služieb vychádza z plnenia zákonom

stanovených povinností. Hodnotenie podmienok kvality vykonáva MPSVaR SR, ktoré je zamerané na zisťovanie a stanovovanie úrovne plnenia zákonom ustanovených povinností poskytovateľa sociálnej služby definované v štyroch oblastiach: ľudské práva a slobody, procedurálne podmienky, personálne a prevádzkové podmienky. Zabezpečenie a hodnotenie kvality v sociálnych službách sa má orientovať nielen podľa ukazovateľov hospodárnosti a efektívnosti vynaložených prostriedkov, ale aj podľa ukazovateľov odvodených z etických zásad a miery zaistovania humánnosti a dôstojnosti osoby, ktorej sa sociálna služba poskytuje. Na ekonomické poddimenzovanie sociálnych služieb poukazovali členovia pracovných skupín pri všetkých cieľových skupinách. Je dôležité v komunitnom pláne definovať v rámci opatrení a aktivít a najmä vo finančnom pláne ako a za čo zabezpečovať kvalitu v sociálnych službách, ktorá sa vykonáva vo verejnom záujme a občan má Ústavou a zákonom definované právo na dostupnosť sociálnej služby v rôznych životných situáciách.

Strom cieľov – PRIEREZOVÉ CIELE

Strategický cieľ 5 Komplexná informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti	Strategický cieľ 6 Kvalita v sociálnych službách
Opatrenie 5.1 – Zvyšovanie informovanosti a povedomia verejnosti o poskytovaných sociálnych službách Opatrenie 5.2 - Spolupráca a sieťovanie subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta	Opatrenie 6.1 - Podpora rozvoja kvality poskytovanej sociálnej služby v zmysle platnej sociálnej legislatívy každým poskytovateľom sociálnej služby pôsobiacim na území mesta Opatrenie 6.2 - Podpora dobrovoľníctva ako nástroja smerujúceho k rozvoju kvality sociálnych služieb Opatrenie 6.3 - Prístupnosť a univerzálne navrhovanie služieb pre občanov tak, aby bol zabezpečený prístup pre všetkých bez rozdielu
<u>Opatrenie 5.1</u> A 5.1.1 Nájsť externý subjekt a dohodnúť spoluprácu za účelom vypracovania komunikačnej stratégie sociálnych služieb poskytovaných v meste Nitra A 5.1.2 Vytvoriť informačné články a propagačné materiály o druhoch sociálnych služieb, ktoré poskytuje alebo zabezpečuje mesto A 5.1.3 Vytvoriť mapu poskytovateľov sociálnych služieb so sídlom na území mesta A 5.1.4 Vytvoriť brožúru "Sprievodcu životnými udalosťami a sociálnymi službami" v printovej aj elektronickej podobe <u>Opatrenie 5.2</u> A 5.2.1 Vytvoriť systém spolupráce, princípy podpory Mestom, formu komunikácie a tvorbu projektov či získavanie zdrojov (napr. z EŠIF) v partnerstve v podobe Stratégie spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb A 5.2.2 Min. 2x ročne zabezpečiť stretnutia pre poskytovateľov sociálnych služieb z územia mesta; A 5.2.3 Min. 1 x ročne zabezpečiť vzdelávacie aktivity podporujúce spoluprácu a sieťovanie pre poskytovateľov mestom Nitra A 5.2.4 Vytvoriť systém spolupráce subjektov v sociálnej oblasti za účelom prevencie vzniku	<u>Opatrenie 6.1</u> A 6.1.1 Vydávať vyjadrenia o súlade poskytovanej sociálnej služby s KPSS mesta podľa smernice č. 2/2019 A 6.1.2 Zakúpiť mobilnú aplikáciu A 6.1.3 Pravidelná spätná väzba od prijímateľov sociálnej služby, od zamestnancov smerom k poskytovateľovi SS a archivácia takýchto výstupov u poskytovateľa –prostredníctvom mobilnej aplikácie na zisťovanie spokojnosti zainteresovaných A 6.1.4 Poskytovateľ sociálnej služby zabezpečí supervízie pre vlastných zamestnancov <u>Opatrenie 6.2</u> A 6.2.1 Rozvíjať spoluprácu NCD s organizáciami resp. poskytovateľmi sociálnych služieb z územia mesta A 6.2.2 Viesť databázu dobrovoľníkov a spolupracujúcich subjektov (nielen) pre účely poskytovateľov sociálnych služieb A 6.2.3 Realizovať aktivity a techniky zamerané na zisťovanie spokojnosti s dobrovoľníkmi pôsobiacimi u konkrétneho poskytovateľa sociálnych služieb <u>Opatrenie 6.3</u>

nepriaznivých sociálnych situácií (r. 2022 – 2025)	A 6.3.1 Zabezpečiť zverejňovanie informácií v zmysle definovaných cieľov (využívanie rozličných informačných kanálov za účelom informovania o špecifikách komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením) prostredníctvom prístupu cez redakčný systém na stránke A 6.3.2 Usporiadať semináre a workshopy na dosiahnutie definovaných cieľov v zmysle zvyšovania celkového povedomia občanov o zabezpečení prístupnosti pre OZP na rovnakom základe ako pre ostatných prostredníctvom univerzálneho dizajnu alebo „dizajnu pre všetkých“ A 6.3.3 Zabezpečiť školenie pre interných zamestnancov mesta Nitra v zmysle procesu realizácie profesionalizácie pracovníkov pôsobiach v rámci inštitúcií občianskej vybavenosti v oblasti špecifik komunikácie s občanmi so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením A 6.3.4 Zabezpečiť spoluprácu s tretím sektorom na dosiahnutie definovaných cieľov - zapájanie občanov so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením pri procesoch tvorby a realizácie aktivít zameraných na scitlivovanie občanov
--	--

Strategický cieľ 5	Komplexná informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti
Krátky popis cieľa:	Informovanosť verejnosti o sociálnych službách vedie k ich sprístupňovaniu a približovaniu, najmä k tomu, aby sa občania vedeli včas dostať k potrebnej pomoci. Informačné zdroje tvoria nástroj pre efektívnejšiu komunikáciu medzi sektorom poskytovateľov a prijímateľov, prípadne potenciálnych prijímateľov sociálnej služby. Spolupráca subjektov pôsobiach v sociálnej oblasti úzko súvisí s plynulou nadväznosťou jednotlivých druhov sociálnych služieb poskytovaných na území mesta, ako aj s kvalitou služieb ako takých.
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 5.1 – Zvyšovanie informovanosti a povedomia verejnosti o poskytovaných sociálnych službách. Opatrenie 5.2 - Spolupráca a sieťovanie subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta.
Opatrenie 5.1.	Zvyšovanie informovanosti a povedomia verejnosti o poskytovaných sociálnych službách.
Krátky popis opatrenia	Informovanie verejnosti znamená, že občanom mesta sú dostupné adresné a kvalitné informácie o komplexe sociálnych služieb prostredníctvom rôznych komunikačných kanálov (printové médiá, web stránka, sociálne siete, prípadne lokálne televízie).
Predpokladané dopady opatrenia	• Ľahší prístup k informáciám pre občanov mesta. • Dostupné sociálne služby na území mesta.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 5.000,-€/rok r. 2022 – 2025: 3.000,€/rok
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry; granty
Predpokladaný počet subjektov	Gestor: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: Lokálne printové a televízne médiá;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Vytvorená komunikačná stratégia. • Počet článkov o sociálnych službách. • Počet propagačných a informačných materiálov. • Sprievodca životnými udalosťami a sociálnymi službami. • Mapa poskytovateľov sociálnych služieb.
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 5.1.1 Nájsť externý subjekt a dohodnúť spoluprácu za účelom vypracovania komunikačnej stratégie sociálnych služieb poskytovaných v meste Nitra (r. 2021 - 2022). A 5.1.2 Vytvoriť informačné články a propagačné materiály o druhoch sociálnych služieb, ktoré poskytuje alebo zabezpečuje mesto (r. 2021-2025); A 5.1.3 Vytvoriť mapu poskytovateľov sociálnych služieb so sídlom na území mesta (r. 2023) a následná každoročná aktualizácia); A 5.1.4 Vytvoriť brožúru "Sprievodcu životnými udalosťami a sociálnymi službami" v printovej aj elektronickej podobe (r. 2022);
Opatrenie 5.2	Spolupráca a sieťovanie subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta.

Krátky popis opatrenia	Vzájomná spolupráca subjektov poskytujúcich sociálne služby, výmena odborných informácií a skúseností najmä z oblasti legislatívy, kvality a financovania služieb.
Predpokladané dopady opatrenia	• Vybudovaný systém spolupráce s poskytovateľmi a aktérmi sociálnych služieb pôsobiach na území mesta; • Participatívna tvorba sociálnych politík mesta;
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 3.000;-€/ročne r. 2022 -2025: 4.500;- €/ročne
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitra
Predpokladaný počet subjektov	Gestor: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: Poskytovatelia a aktéri sociálnych služieb pôsobiaci na území mesta;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	• Stratégia spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb; • Počet stretnutí poskytovateľov sociálnych služieb za rok; • Počet realizovaných vzdelávacích aktivít pre poskytovateľov sociálnych služieb pod gesciou mesta; • Vytvorený a funkčný systém spolupráce subjektov spolupodieľajúcich sa na riešení prevencie vzniku nepriaznivých sociálnych situácií.
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 5.2.1 Vytvoriť systém spolupráce, princípy podpory Mestom, formu komunikácie a tvorbu projektov či získavanie zdrojov (napr. z EŠIF) v partnerstve v podobe Stratégie spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb (r. 2021-2025); A 5.2.2 Min. 2x ročne zabezpečiť stretnutia pre poskytovateľov sociálnych služieb z územia mesta (r. 2021-2025); A 5.2.3 Min. 1 x ročne zabezpečiť vzdelávacie aktivity podporujúce spoluprácu a sieťovanie pre poskytovateľov mestom Nitra (r. 2021 - 2025); A 5.2.4 Vytvoriť systém spolupráce subjektov v sociálnej oblasti za účelom prevencie vzniku nepriaznivých sociálnych situácií (r. 2022 – 2025).

Strategický cieľ 6	Kvalita v sociálnych službách
Krátky popis cieľa:	Dôraz kladený na kvalitu v sociálnych službách je v priamej nadväznosti na kvalitu života prijímateľa sociálnej služby, ktorú ovplyvňuje ako prostredie v ktorom žije, tak aj jeho hodnotový systém a životná spokojnosť, nakoľko otázky kvality v sociálnych službách úzko súvisia s akceptáciou ľudsko-právneho prístupu v práci so klientom. V zmysle §9, ods.8 zákona č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný plniť podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby podľa prílohy č.2 písm. a) tohto zákona. Poskytovateľ sociálnej služby je povinný s postupmi, pravidlami a podmienkami spracovanými v súlade s prílohou č.2 písm. a) oboznámiť zamestnancov ako aj prijímateľov sociálnej služby v im zrozumiteľnej podobe (§9, ods. 9 zákona č.448/2008 Z. z.). Poskytovateľ sociálnej služby je povinný umožniť vykonanie hodnotenia podmienok kvality

	poskytovanej sociálnej služby a poskytnúť súčinnosť pri tomto hodnotení (§9, ods.10 zákona č.448/2008 Z.z.).
Opatrenia, ktoré vedú k naplneniu cieľa:	Opatrenie 6.1 - Podpora rozvoja kvality poskytovanej sociálnej služby v zmysle platnej sociálnej legislatívy každým poskytovateľom sociálnej služby pôsobiacim na území mesta. Opatrenie 6.2 - Podpora dobrovoľníctva ako nástroja smerujúceho k rozvoju kvality sociálnych služieb. Opatrenie 6.3 - Prístupnosť a univerzálne navrhovanie služieb pre občanov tak, aby bol zabezpečený prístup pre všetkých bez rozdielu.
Opatrenie 6.1.	Podpora rozvoja kvality poskytovanej sociálnej služby v zmysle platnej legislatívy každým poskytovateľom sociálnej služby pôsobiacim na území mesta.
Krátky popis opatrenia	Závazok dodržiavania podmienok kvality pri poskytovaní sociálnej služby je definovaný obligatórne, zákonnými normami ako aj symbolicky v rovine morálnej. Cieľom opatrenia je zvyšovať podporu a kvalitu sociálnych služieb poskytovaných mestom a ostatnými poskytovateľmi z územia mesta.
Predpokladané dopady opatrenia	• Kvalitné sociálne služby na území mesta Nitry. • Spokojní užívatelia sociálnych služieb.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 a 2023 - 2025: 1.500,-€/ročne z toho 500,-€/ročne z rozpočtu mesta 1.000,-€/ročne granty r. 2022: 8.100,-€/ rok z rozpočtu mesta 1.000,-€/ročne granty
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, granty
Predpokladaný počet subjektov	Gestor: Poskytovatelia sociálnych služieb pôsobiaci na území mesta Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra; NSK
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory hodnotenia	• Počet vydaných rozhodnutí pre poskytovateľov sociálnych služieb o súlade s KPSS mesta; • Mobilná aplikácia zameraná primárne na zisťovanie spokojnosti prijímateľov sociálnych služieb; • Počet zamestnancov absolvujúcich skupinovú supervíziu a počet zamestnancov absolvujúcich individuálnu supervíziu za konkrétny časový úsek;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 6.1.1 Vydávať vyjadrenia o súlade poskytovanej sociálnej služby s KPSS mesta podľa smernice č.2/2019 (r. 2021-2025); A 6.1.2 Zakúpiť mobilnú aplikáciu (r. 2022) A 6.1.3 Pravidelná spätná väzba od prijímateľov sociálnej služby, od zamestnancov smerom k poskytovateľovi SS a archivácia takýchto výstupov u poskytovateľa –prostredníctvom mobilnej aplikácie na zisťovanie spokojnosti zainteresovaných (r. 2022-2025); A 6.1.4 Poskytovateľ sociálnej služby zabezpečí supervízie pre vlastných zamestnancov (r. 2021- 2025).
Opatrenie 6.2	Podpora dobrovoľníctva ako nástroja smerujúceho k zvýšeniu kvality sociálnych služieb.
Krátky popis opatrenia	Dobrovoľnícka činnosť plní úlohy zmysluplného využitia voľného

	času a aktívnej participácie rôznych vekových kategórií obyvateľstva mesta. Dobrovoľníctvo vytvára predpoklady pre tvorbu sociálneho kapitálu využiteľného pre spoločnosť, ako aj poskytovateľov sociálnych služieb.
Predpokladané dopady opatrenia	• Rozvoj potenciálu ľudí, osobný rozvoj a obohatenie života. • Nové interpersonálne kontakty, zmiernenie problémov sociálnej izolácie. • Podpora aktívnej občianskej participácie a záujem o život v komunite. • Dosiahnutie veľkého vplyvu na spokojnosť prijímateľov sociálnych služieb s minimálnymi finančnými nákladmi.
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021: 25.000;-€/ ročne z toho z rozpočtu mesta: 12.000;- €/ročne granty: 13.000;-€/ročne r. 2022 - 2025: 30.000;-€/ ročne z toho z rozpočtu mesta: 20.000;- €/ročne granty: 10.000;-€/ročne
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry, granty nadácií
Predpokladaný počet subjektov	Gestor: Nitrianske centrum dobrovoľníctva Spolupracujúce subjekty: Mesto Nitra; Rada seniorov mesta Nitry; Poskytovatelia sociálnych služieb pôsobiaci na území mesta;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2025
Merateľné ukazovatele/indikátory	• Počet dobrovoľníkov pôsobiacich u poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta, ako aj v MVO zaoberajúcich sa činnosťami v sociálnej oblasti; • Počet novozaškolených dobrovoľníkov pôsobiacich v zariadeniach sociálnych služieb; • Počet spolupracujúcich subjektov využívajúcich služby dobrovoľníkov;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 6.2.1 Rozvíjať spoluprácu NCD s organizáciami resp. poskytovateľmi sociálnych služieb z územia mesta (r.2021 - 2025); A 6.2.2 Viesť databázu dobrovoľníkov a spolupracujúcich subjektov (nielen) pre účely poskytovateľov sociálnych služieb (r. 2021 - 2025); A 6.2.3 Realizovať aktivity a techniky zamerané na zisťovanie spokojnosti s dobrovoľníkmi pôsobiacimi u konkrétneho poskytovateľa sociálnych služieb (r.2021 - 2025);
Opatrenie 6.3	Prístupnosť a univerzálne navrhovanie služieb pre občanov tak, aby bol zabezpečený prístup pre všetkých bez rozdielu.
Krátky popis opatrenia	Opatrenie má priamu nadväznosť na Akčný plán prístupnosti mesta definovaný Stratégiou prístupnosti mesta Nitry pre všetkých, ktorá bola schválená Mestským zastupiteľstvom v Nitre v júni 2019 a samotný Akčný plán bol schválený Mestským zastupiteľstvom v septembri 2020. Rešpektovanie prístupnosti a univerzálneho navrhovania rešpektuje rovnosť príležitostí pre všetkých obyvateľov mesta ich prístup k objektom, informáciám a službám poskytovaných Mestom.
Predpokladané dopady	• Mesto Nitra (bude postupne) prístupné pre všetkých

opatrenia	
Predpokladaná výška finančných zdrojov na realizáciu opatrenia	r. 2021 - 2022: 3.000;- €/ročne
Predpokladané zdroje krytia	Rozpočet mesta Nitry
Predpokladaný počet subjektov	Gestor: Mesto Nitra Spolupracujúce subjekty: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska v Bratislave;
Predpokladané obdobie realizácie	2021 - 2022
Merateľné ukazovatele/indikátory	• Prostredie webovej stránky mesta bude spĺňať parametre prístupnosti v zmysle zákona č. 95/2019 Z.z. o informačných technológiách vo verejnej správe a príslušnými vykonávacími predpismi v rozsahu podľa podmienok smernice (EÚ) 2016/2102; • Počet realizovaných seminárov a workshopov vedúcich k zvyšovaniu celkového povedomia o zabezpečení prístupnosti pre OZP na rovnakom základe ako pre ostatných prostredníctvom univerzálneho dizajnu alebo „dizajnu pre všetkých“ • Názov (obsah) a rozsah školenia pre interných zamestnancov mesta za príslušný rok; • Výpočet aktivít a organizácií spolupodieľajúcich sa na scitlivovaní občanov pre spolužitie s osobami so zdravotným postihnutím;
Aktivity na naplnenie opatrenia	A 6.3.1 Zabezpečiť zverejňovanie informácií v zmysle definovaných cieľov (využívanie rozličných informačných kanálov za účelom informovania o špecifikách komunikácie s osobami so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením) prostredníctvom prístupu cez redakčný systém na stránke (r. 2021-2025); A 6.3.2 Usporiadať semináre a workshopy na dosiahnutie definovaných cieľov v zmysle zvyšovania celkového povedomia občanov o zabezpečení prístupnosti pre OZP na rovnakom základe ako pre ostatných prostredníctvom univerzálneho dizajnu alebo „dizajnu pre všetkých“ (r. 2021 - 2022); A 6.3.3 Zabezpečiť školenie pre interných zamestnancov mesta Nitry v zmysle procesu realizácie profesionalizácie pracovníkov pôsobiacich v rámci inštitúcií občianskej vybavenosti v oblasti špecifik komunikácie s občanmi so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením (r. 2021 - 2022); A 6.3.4 Zabezpečiť spoluprácu s tretím sektorom na dosiahnutie definovaných cieľov - zapájanie občanov so zdravotným postihnutím či iným znevýhodnením pri procesoch tvorby a realizácie aktivít zameraných na scitlivovanie občanov (r. 2021-2022);

Finančný plán

III. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 - 2025

V nasledujúcej tabuľke je uvedený podrobný **finančný plán pre Strategický cieľ 5** Komplexná informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti na obdobie rokov 2021 – 2025.

Tabuľka 73 Finančný plán pre Strategický cieľ 5 (v €)

Ciele a opatrenia			2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
Komplexná informovanosť a spolupráca subjektov v sociálnej oblasti	O 5.1	celkom	5 000	3 000	3 000	3 000	3 000	17 000
		z toho mesto	5 000	3 000	3 000	3 000	3 000	17 000
	O 5.2	celkom	3 000	4 500	4 500	4 500	4 500	21 000
		z toho mesto	3 000	4 500	4 500	4 500	4 500	21 000
	Strategický cieľ 5	CELKOM	8 000	7 500	7 500	7 500	7 500	38 000
		z toho mesto	8 000	6 000	6 000	6 000	6 000	38 000

V nasledujúcej sumárnej tabuľke sú uvedené celkové náklady na rozvoj sociálnych služieb v oblasti informovanosti a spolupráce za celé programovacie obdobie.

Tabuľka 74 Celkové náklady pre Strategický cieľ 5 (v €)

STRATEGICKÝ CIEĽ 5	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
			8 000	7 500	7 500	7 500	7 500	38 000
	z toho	bežné výdavky	8 000	7 500	7 500	7 500	7 500	38 000
		z toho mesto	8 000	7 500	7 500	7 500	7 500	38 000
		kapitálové výdavky	0	0	0	0	0	0

V nasledujúcej tabuľke je uvedený podrobný **finančný plán pre Strategický cieľ 6** Kvalita v sociálnych službách na obdobie rokov 2021 – 2025.

Tabuľka 75 Finančný plán pre Strategický cieľ 6 (v €)

Ciele a opatrenia			2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
Kvalita v sociálnych službách	O 6.1	celkom	1 500	9 100	1 500	1 500	1 500	15 100
		z toho mesto	500	8 100	500	500	500	10 100
		granty	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	5 000
	O 6.2	celkom	25 000	30 000	30 000	30 000	30 000	145 000
		z toho mesto	12 000	20 000	20 000	20 000	20 000	92 000
		granty	13 000	10 000	10 000	10 000	10 000	53 000
	O 6.3	celkom	3 000	3 000	0	0	0	6 000
		z toho mesto	3 000	3 000	0	0	0	6 000
	Strategický cieľ 6	CELKOM	29 500	42 100	31 500	31 500	31 500	166 100
		z toho mesto	15 500	31 100	20 500	20 500	20 500	108 100
		granty	14 000	11 000	11 000	11 000	11 000	58 000

V nasledujúcej sumárnej tabuľke sú uvedené celkové náklady na rozvoj sociálnych služieb v oblasti kvality za celé programovacie obdobie.

Tabuľka 76 Celkové náklady pre Strategický cieľ 6 (v €)

STRATEGICKÝ CIEĽ 6	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
			29 500	42 100	31 500	31 500	31 500	166 100
	z toho	bežné výdavky	29 500	42 100	31 500	31 500	31 500	166 100
		z toho						
		Mesto	15 500	31 100	20 500	20 500	20 500	108 100
		granty	14 000	11 000	11 000	11 000	11 000	58 000
		kapitálové výdavky	0	0	0	0	0	0

Zhrnutie prierezových cieľov

KPSS vo finančnom pláne na obdobie rokov 2021 – 2025 pre prierezové ciele predpokladá navýšenie objemu finančných prostriedkov o 198 100 €. Pre prierezový cieľ 5 predpokladá sumu 32 000 € v plnej výške kryté z rozpočtu Mesta. Pre prierezový cieľ 6 sa predpokladá suma 166 100 €, z čoho takmer 65% bude hrazené z rozpočtu Mesta a takmer 35% z grantov a EU fondov.

3.8. ČASOVÝ A FINANČNÝ PLÁN REALIZÁCIE KPSS MESTA NITRY NA OBDOBIE ROKOV 2021 – 2025

V tabuľkách 65 až 76 sú uvedené finančné plány pre jednotlivé cieľové skupiny s alokáciou podľa jednotlivých rokov. Komunitný plán sociálnych služieb definuje potreby občanov na území mesta Nitry na obdobie rokov 2021 – 2025, pričom sú zohľadnené aj rozdelené kompetencie v sociálnych službách medzi regionálnu (VÚC) a miestnu samosprávu (mesto). Financovanie sociálnych služieb predpokladá viaczdrojové financovanie, pričom hlavné zdroje financovania tvoria:

- Rozpočet mesta Nitry
- Rozpočet VÚC
- Podiel občana na financovaní sociálnej služby prostredníctvom úhrad
- Zdroje z grantov , EŠIF, Plán obnovy a odolnosti
- Zdroje prostredníctvom dotačných schém MPSVaR SR, PZ SR, MS SR, MV SR

Finančný plán stanovuje na každú prioritu a opatrenie finančný podiel, ktorý by mal byť zabezpečený z **rozpočtu mesta**. Okrem vlastných zdrojov mesto a subjekty participujúce na plnení aktivít a opatrení komunitného plánu zabezpečujú **externé zdroje** prostredníctvom nenávratných finančných výpomocí, ktoré sú zverejnené každoročne v zákonom stanovených dotačných schémach ministerstiev. Veľkou výzvou pre finančné krytie plánovaných aktivít je aj **Plán obnovy a odolnosti**, kde sú pre ciele definované v komunitnom pláne alokované finančné zdroje v komponente 13 Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť v objeme cca 250 mil.€. V komponente 13 je možné využiť zdroje aj na digitalizáciu, ktorá môže prispieť k vytvoreniu bezpečného prostredia v komunitných službách.

Finančný plán je delený na kapitálové a bežné výdavky. Kapitálové výdavky sú navrhované rámcovo, na základe benchmarkov, nakoľko nie sú známe lokality, objekty a pod., ktoré môžu ovplyvniť výšku potrebných kapitálových výdavkov. Kapitálové výdavky budú upresňované v ročných akčných plánoch, keď budú známe premenné (lokality, objekty, výzvy,...) ktoré môžu ovplyvňovať výšku navrhovaných zdrojov.

Tabuľka 77 Celkové náklady rozvoj sociálnych služieb (v €)

KPSS: 6 STRATEGICKÝCH CIEĽOV	z toho	CELKOM		2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
				2 633 236	4 273 051	4 543 143	3 551 158	3 913 224	18 915 312
		bežné výdavky		1 867 910	2 796 475	3 343 143	3 552 658	3 513 224	15 073 410
		z toho	SC 1 - Seniori	1 116 558	1 382 483	1 598 951	1 808 466	1 869 032	7 775 490
			SC 2 - Osoby so ZP	140 572	274 132	387 732	387 732	287 732	1 477 900
			SC 3 - Rodiny s deťmi	200 500	394 260	404 260	404 260	404 260	1 807 540
			SC 4 - Osoby ohrozené exklúziou	372 780	696 000	913 200	913 200	913 200	3 808 380
			SC 5 - Informovanosť a spolupráca	8 000	7 500	7 500	7 500	7 500	38 000
			SC 6 - Kvalita	29 500	42 100	31 500	31 500	31 500	166 100
		kapitálové výdavky		765 326	1 476 576	1 200 000	0	400 000	3 841 902
		z toho	SC 1 - Seniori	0	400 000	800 000	0	400 000	1 600 000
			SC 2 - Osoby so ZP	0	0	0	0	0	0
			SC 3 - Rodiny s deťmi	550 000	461 250	0	0	0	1 011 250
			SC 4 - Osoby ohrozené exklúziou	215 326	615 326	400 000	0	0	1 230 652
			SC 5 - Informovanosť a spolupráca	0	0	0	0	0	0
			SC 6 - Kvalita	0	0	0	0	0	0

Bežné výdavky na celé programové obdobie predpokladajú na navrhovaný rozvoj a skvalitnenie sociálnych služieb **finančné zdroje v objeme 15 067 490 €**. Z uvedeného objemu sa predpokladá čerpanie v roku 2021 vo výške cca 12,4 %; v roku 2022 vo výške 18,5 %; v roku 2023 vo výške 22,2 %; v rokoch 2024 – 2025 cca 23,6 %. Čerpanie je rovnomerne rozvrhnuté do jednotlivých rokov (okrem roku 2021, nakoľko k schvaľovaniu KPSS dochádza v polovici kalendárneho roka)

Takmer 52 % z navrhovaného objemu je na Strategický cieľ 1 **pre cieľovú skupinu seniori**. To, že viac ako polovica navrhovaných zdrojov je smerovaná do sociálnych služieb pre seniorov, vyplýva aj z kompetencií, kde miestna samospráva je zodpovedná za dostupnosť sociálnej služby a vykrytie potrieb seniorov a je to jej originálna pôsobnosť. Pre cieľovú skupinu osoby so zdravotným postihnutím je alokovaných cca 10 % z navrhovaného objemu; pre rodiny s deťmi 12%; pre osoby ohrozené sociálnou exklúziou je navrhovaných cca 25%. Na prierezové ciele je plánovaných cca 1,3%. Možno konštatovať, že ¾ navrhovaných zdrojov je cielená na sociálne služby pre seniorov a osoby ohrozené sociálnym vylúčením, čo zodpovedá aj úlohám a povinnostiam, ktoré samospráva v tejto oblasti musí zabezpečovať.

Finančný plán sa bude vyhodnocovať a pravidelne aktualizovať v rámci ročného vyhodnocovania a upresňovať pri návrhu ročných akčných plánov.

4. MONITORING A HODNOTENIE

4.1. SPÔSOB VYHODNOCOVANIA

Pravidelné monitorovanie realizácie III. Komunitného plánu sociálnych služieb je potrebné vopred pripraviť. Monitorovanie zahŕňa najmä tieto procesy:

- Priebežná práca s indikátormi
- Príprava priebežných správ
- Vyhodnocovanie záverov ročných správ
- Aktualizácia III. Komunitného plánu sociálnych služieb 1 x ročne.

Podklady na monitorovanie pripravujú garanti aktivít. Odborní garanti (vedúci pracovných skupín) sú zodpovední za spracovanie čiastkových správ za jednotlivé strategické a prierezové ciele. Garant v spolupráci s výkonným koordinátorom pripravujú komplexné správy. Správy sú prerokovávané v riadiacich štruktúrach mestského úradu a v komisiách Mestského zastupiteľstva.

Pracovné skupiny pre 4 strategické ciele sa stretávajú 1 – 2 x ročne s cieľom prediskutovať výsledky realizácie Akčného plánu na príslušný rok, viesť do monitorovania vonkajší pohľad, spätnú väzbu, nové nápady a ponuky na spoluprácu. Výstupom stretnutí sú návrhy na aktualizáciu Akčného plánu na ďalšie obdobie.

Komunitný plán podlieha zmenám v závislosti od vonkajších podmienok (napr. legislatívne zmeny, zmeny v spoločenských, ekonomických podmienkach a pod.). Komunitný plán by mal flexibilne reagovať na zmenené podmienky.

Monitorovanie znamená pravidelné sledovanie ukazovateľov priebežne (napr. polročne).

Hodnotenie Komunitného plánu sociálnych služieb je činnosť, ktorá má vplyv na rozvoj a kvalitu sociálnych služieb a uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Hodnotenie sa robí raz ročne zvyčajne k 31. 12. v danom roku. Na hodnotenie nadväzujú návrhy na aktualizáciu akčného plánu alebo aj celého komunitného plánu.

Dôležitá úloha v celom procese komunitného plánovania je **zosúladenie komunitného plánu a programového rozpočtu** a to ako v oblasti cieľov, aj v oblasti merateľných ukazovateľov. Iba v tom prípade je možné spoločné monitorovanie oboch dokumentov.

4.2. NÁVRH INDIKÁTOROV A POŽADOVANÝCH HODNÔT

Tabuľka 78 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 1

Strategický cieľ 1: PODPORA AKTÍVNEHO STARNUTIA A PODPORA SENIOROV ODKÁZANÝCH NA POMOC S CIEĽOM ČO NAJDLHŠIE UDRŽAŤ ICH V PRIRODZENOM PROSTREDÍ								
Špecifický cieľ 1.1 Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov								
Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota k 1. 1. 2021	Plánovaná hodnota k 31. 12.				
				2021	2022	2023	2024	2025
O 1.1.1 Tvorba podmienok pre aktívny život seniorov	Schválené koncepčné dokumenty venované témam starnutia a staroby	Počet dokumentov	5	5	5	6	6	6
	Subjekty zapojené do spolupráce	Počet subjektov	5	7	8	8	9	9
O 1.1.2 Dobrovoľnícke programy pre seniorov ako zdroj ich sebarealizácie a participácia na veciach verejných	Odpracované hodiny seniormi v rámci dobrovoľníctva	Počet hodín	100h/ročne	110	120	130	140	150
	Seniori v odborných komisiách a poradných orgánoch mesta	Počet seniorov	16	17	18	19	20	20
	Realizované aktivity vzájomnej pomoci "seniori seniorom"	Počet zrealizovaných aktivít vzájomnej pomoci	7	8	8	9	9	10
O 1.1.3 Rozvoj neformálneho celoživotného vzdelávania seniorov	Vzdelávacie aktivity v oblasti digitálnej a finančnej gramotnosti	Počet vzdelávacích aktivít uvedeného zamerania	0	0	1	3	4	4
		Počet účastníkov VA	0	0	15	45	60	60
	Aktivity v oblasti celostného osobnostného rozvoja	Počet aktivít	0	0	1	2	3	3
		Počet účastníkov	0	0	15	30	45	45
Špecifický cieľ 1.2 Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie seniorov v prirodzenom rodinnom prostredí								
O 1.2.1 Zvýšenie dostupnosti domácej	Evidovaní záujemcovia (žiadatelia) o DOS	Počet žiadateľov cez pracovné dni	149	160	160	170	170	175

opatrovateľskej služby		Počet žiadateľov cez víkendy	0	5	5	5	10	10
	Uzatvorené zmluvy o poskytovaní DOS	Počet uzatvorených zmlúv – pracovné dni	298	300	310	310	320	320
		Počet uzatvorených zmlúv víkendy	0	5	5	5	5	5
	Spolupráca s neverejnými poskytovateľmi DOS	Počet uzatvorených zmlúv s klientami DOS u NePoSS	59	65	75	70	75	75
O 1.2.2 Zabezpečenie dostupnosti ambulantných SS pre seniorov	Potreba ambulantných sociálnych služieb - druh, kapacita	Počet prijímateľov sociálnej služby podľa druhu	344	350	350	370	370	370
	Kapacita ambulantných SS pre seniorov	Zvýšenie kapacity ambulantných SS pre seniorov o 10 DS + 10 ŠZ miest	15	15	15	35	35	35
O 1.2.3 Zabezpečenie dostupnosti odľahčovacej služby pre rodinných opatrovateľov	Záujem o odľahčovaciu službu	Počet žiadostí o odľahčovaciu službu	7	7	10	10	15	15
	Poskytnutie (zabezpečenie) odľahčovacej služby (forma/druh)	Počet hodín poskytnutej (zabezpečenej) odľahčovacej služby (forma/druh)	2520 hod. (pobytová)	2700	2700	2700	2700	2700
	Finančná podpora mesta pri poskytnutí (zabezpečení) odľahčovacej služby	Výška finančných podpory na poskytnutú (zabezpečenú) odľahčovaciu službu	4258 €	4258 €	4683 €	5151 €	5666 €	6232 €
Špecifický cieľ 1.3 Dostupnosť a finančná udržateľnosť pobytovej sociálnej služby pre seniorov								
O 1.3.1 Zabezpečenie potrebných pobytovej SS (krátkodobý/ZOS a dlhodobý pobyt/ZPS) na základe zmapovaných potrieb	Rozhodnutia o posúdení odkázanosti na pobytovej SS podľa druhu (ZOS, ZPS, ŠZ)	Počet rozhodnutí o posúdení odkázanosti na pobytovej SS (ZOS,ZPS,ŠZ)	693	700	700	715	715	715
	Záujem (žiadosti) o pobytovej SS (ZOS, ZPS, ŠZ)	Počet žiadostí o poskytnutie	391	391	391	411	411	411

		(zabezpečenie) pobytovej SS						
	Zmluvy o poskytnutí (zabezpečení) SS	Počet uzatvorených zmlúv o poskytnutí (zabezpečení) SS	233	233	233	253	253	253
	Kapacita pobytových SS	Zvýšenie kapacity pobytových SS o 20 miest	671	671	671	691	691	691
O 1.3.2 Zabezpečenie spolufinancovania SS z verejných zdrojov pre všetkých prijímateľov SS s trvalým pobytom v meste Nitra	Prijímatelia SS, ktorým bola zabezpečená SS u NePoSS	Počet prijímateľov SS s trvalým pobytom v Nitre u NePoSS	35	40	40	45	45	50
	FPP pre prijímateľov SS u NePoSS	Počet žiadostí o FPP pre prijímateľov SS u NePoSS (počet všetkých klientov s TP v NR u NePoSS)	35	35	35	40	40	45
		Počet žiadostí o FPP pre prijímateľov SS, ktoré boli podporené v súlade so zákonom o SS	20	23	26	29	32	35
		Počet NePoSS, s ktorými boli uzatvorené zmluvy o FPP	7	7	7	8	8	8

Tabuľka 79 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 2

Strategický cieľ 2: PODPORA NEZÁVISLÉHO ŽIVOTA OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM								
Špecifický cieľ 2.1 Prehĺbenie a koordinovanie spolupráce v oblasti rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a neformálnych opatrovateľov)								
Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota k 1. 1. 2021	Plánovaná hodnota k 31. 12.				
				2021	2022	2023	2024	2025
O 2.1.1 Vytvorenie pracovnej skupiny za účasti verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ÚNSK, ÚPSVaR a mesta Nitry a ďalších subjektov za účelom skvalitnenia posudkovej činnosti a inej spolupráce, vzájomnej informovanosti a koordinácie komunitných služieb v meste Nitra.	Pracovná skupina	Počet členov	0	10	10	10	10	10
		Počet subjektov	0	10	10	10	10	10
		Počet výstupov pracovnej skupiny za rok	0	1	2	2	2	2
O 2.1.2 Prieskum potrieb osôb so ZP so zameraním na systematický a opakovaný zber údajov za účelom poskytovania adresných SS	Databáza vybraných indikátorov	Počet indikátorov	0	5	5	5	5	5
	Zapojené subjekty	Počet subjektov	0	3	5	5	5	5
O 2.1.3 Rozšírenie foriem podpory pre neformálnych opatrovateľov	Odľahčovacia služba	Počet prijímateľov	7	10	10	10	10	10
	Poskytovanie viacerých druhov služieb	Počet rodín	0	2	3	5	5	7
		Počet prijímateľov viacerých služieb súčasne	0	2	3	5	5	7

	Podpora pre neformálnych opatrovateľov	Počet zapojených odborných subjektov	0	0	10	10	12	12
		Počet zapojených opatrovateľov	0	0	10	15	15	20
Špecifický cieľ 2.2 Zvýšenie kapacity komunitných sociálnych služieb podporujúcich nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím								
O 2.2.1 Podpora rozvoja služby včasnej intervencie	Subjekty zapojené do poskytovania SVI	Počet subjektov spolupracujúcich na SVI	0	4	7	10	12	15
		Počet a kvalifikácia odborníkov poskytujúcich priamy výkon SVI	0	3	4	5	6	7
		Počet subjektov v databáze - MŠ, ZŠ, ŠMŠ a ŠZŠ pre potreby osôb so ZP	0	10	15	20	25	30
	Odborné intervencie	Počet hodín odborných intervencií v SVI	0	360	480	500	520	540
		Počet rodín v SVI	0	15	25	40	50	60
O 2.2.2 Rozšírenie kapacity ambulantných foriem sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím na základe zmapovanej potreby a v súlade s platnou legislatívou.	Rozšírenie kapacity DSS ambulantnou formou o 7 miest	Počet miest	17	17	17	17	24	24
		Počet záujemcov o službu	3	3	3	3	7	7
		Počet novoprijatých prijímateľov služby	0	0	0	0	4	7
O 2.2.3 Vznik zariadenia podporovaného bývania v spolupráci s Úradom nitrianskeho samosprávneho kraja.	Sociálna služba - Zariadenie podporovaného bývania	Počet záujemcov o službu	4	4	4	5	5	6
		Počet novoprijatých prijímateľov služby	0	0	0	0	5	6
		Počet bytových jednotiek určených na službu	0	0	0	0	1	2

Tabuľka 80 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 3

Strategický cieľ 3: ROVNOSŤ PRÍLEŽITOSTÍ PRE RODINY S DEŤMI A MLÁDEŽ Z RÔZNEHO SOCIÁLNEHO PROSTREDIA								
Špecifický cieľ 3.1 Posilnenie a rozvoj preventívnych aktivít a sieťovanie subjektov								
Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota k 1. 1. 2021	Plánovaná hodnota k 31. 12.				
				2021	2022	2023	2024	2025
O 3.1.1 Rozvíjanie osvetových a preventívnych programov pre deti, mládež a rodinu a ich podpora zo strany mesta.	Profesionálna koordinácia subjektov pracujúcich s rodinami	Počet vytvorených miest pre koordinátora pre prácu s rodinami	0	0	1	1	1	1
		Počet zapojených subjektov	7	7	8	8	9	10
		Počet rodín zapojených do projektu	120	120	130	130	140	150
		Počet rodín, u ktorých nastala úprava vzťahov	115	115	115	120	130	140
		Súhrnný počet všetkých zrealizovaných preventívnych programov	50	50	60	70	80	90
Špecifický cieľ 3.2 Vytvorenie základnej siete služieb na podporu rodín s deťmi								
O 3.2.1 Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb na zosúladenie pracovného a rodinného života a na podporu rodín s deťmi na základe zmapovaných potrieb – rozšíriť existujúce kapacity	Počet miest v službách na zosúladenie rodinného a pracovného života	Rozšírenie kapacity MDJ o 15 miest	45	45	60	60	60	60
O 3.2.2 Zabezpečenie potrebných sociálnych služieb pre rodiny v kríze na základe objektívnych dát	Analýza potrieb rodín v kríze	Počet klientov, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo	120	120	130	130	140	150
		Počet sanovaných rodín	115	115	115	120	130	140

O 3.2.3 Rozšírenie a skvalitnenie opatrení SPODaSK formou terénnej sociálnej práce v rodinách		Počet poskytnutých intervencií	800	800	800	830	860	890
Špecifický cieľ 3.3 Podpora služieb obetiam domáceho násilia, týraným, sexuálne zneužívaným deťom								
O 3.3.1 Rozšírenie dotačnej schémy – systémovej podpory na udržateľnosť služieb na podporu ženám zažívajúcim násilie a ich deťom a obetiam domáceho násilia.	Výška finančných prostriedkov v dotačnej schéme	Dotačná schéma rozšírená o nové cieľové skupiny	0	0	1	1	1	1
		Počet subjektov zapojených do výzvy	0	0	5	6	7	8
		Počet podporených projektov	0	0	5	6	7	8
O 3.3.2 Rozšírenie kapacít v zariadeniach na pomoc ženám zažívajúcim násilie a ich deťom a obetiam domáceho násilia.	Priestory vyčlenené na služby pre obeť násilia	Veľkosť plochy využívanéj na službu ZNB (v m ²)	250	250	250	370	370	370
		Rozšírenie kapacity o 7 miest v ZNB resp. BŽD	17	17	17	24	24	24
		Počet bytov vyčlenených pre obeť násilia	0	0	1	2	3	3
O 3.3.3 Rozšírenie kapacít poradenského centra pre ženy zažívajúce násilie, obeť domáceho násilia.	Pracovné pozície v poradenskom centre	Navýšenie pracovných pozícií o 3	3	3	4	6	6	6
		Počet klientok/tov centra	80	80	85	90	95	100
	Činnosti centra	Počet intervencií poskytnutých novoprijatými zamestnancami	0	0	120	360	360	360
		Počet informačných kampaní	0	1	1	1	1	1
O 3.3.4 Rozšírenie kapacít poradenského centra pre týrané, sexuálne zneužívané deti	Pracovné pozície v poradenskom centre	Navýšenie externých spolupracovníkov o 3	3	3	4	5	6	6
		Počet klientov centra	20	20	25	27	30	30
	Činnosti centra	Počet intervencií poskytnutých novoprijatými	0	0	60	120	180	180

		zamestnancami						
		Počet informačných kampaní	0	0	1	1	1	1

Tabuľka 81 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 4

Strategický cieľ 4: KOMPLEXNÝ A KOORDINOVANÝ PRÍSTUP K PREVENCIÍ A RIEŠENIU PROBLÉMOV ĽUDÍ BEZ DOMOVA A OSÔB OHROZENÝCH SOCIÁLNYM VYLÚČENÍM								
Špecifický cieľ 4.1 Rozvoj, rozšírenie a zvýšenie kapacity sociálnych služieb pre osoby ohrozené závislosťami, závislých klientov a ich rodiny								
Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota k 1. 1. 2021	Plánovaná hodnota k 31. 12.				
				2021	2022	2023	2024	2025
O4.1.1 Zavedenie ambulantného programu na odstránenie negatívnych dopadov rizikového spôsobu života s podporou terénnej sociálnej práce pre užívateľov návykových látok, pre osoby ohrozené závislosťou, pre osoby pracujúce v sexbiznise a pre osoby blízke cieľovým skupinám.	Ambulantný program s kapacitou cca 40 osôb denne	Počet nových klientov ambulantnom programe v danom roku	0	0	40	+5	+5	+5
		Počet zrealizovaných kontaktov v ambulantnom programe	0	0	960	1080	1200	1440
	Terénna sociálna práca	Počet nových klientov v teréne v danom roku	313	5	5	5	5	5
		Počet zrealizovaných kontaktov v teréne	1700	1600	1500	1400	1300	1200
	Edukačné a motivačné videá	Počet tém edukačných a motivačných videí	0	0	2	4	6	8

O 4.1.2 Rozvoj a podpora ambulantného poradenského centra pre klientov ohrozených závislosťou, závislých klientov a ich rodiny	Realizovaný ambulantný program	Počet závislých klientov v individuálnom a skupinovom sociálnom a psychologickom poradenstve;	60	70	70	80	80	80
		Počet rodinných príslušníkov - partnerov a detí v individuálnom a skupinovom sociálnom a psychologickom poradenstve;	40	50	50	60	60	60
		Počet vykonaných poradenských skupín;	160	160	160	180	180	180
		Počet intervencií v prospech klientov v sociálnom a psychologickom poradenstve;	1800	2000	2000	2200	2200	2200
O 4.1.3 Rozvoj a podpora poradenského centra pre osoby ohrozené násilím v kontexte závislostí	Realizovaný ambulantný program	Počet osôb ohrozených domácim a rodovo podmieneným násilím v kontexte závislostí v sociálnom, psychologickom a právnom poradenstve.	60	60	60	70	70	70
		Počet intervencií pre osoby ohrozené domácim a rodovo podmieneným násilím v kontexte závislostí v sociálnom, psychologickom a právnom poradenstve.	400	400	450	450	500	500
Špecifický cieľ 4.2 Rozšírenie a skvalitnenie terénnej a komunitnej sociálnej práce v meste Nitra								
O 4.2.1 Skvalitnenie terénnej sociálnej práce	Terénni sociálni pracovníci	Zvýšenie počtu terénnych sociálnych	4TSP + 2TP	6 + 2	6 + 2	6 + 2	6 + 2	6 + 2

v rámci „Take away“ v lokalitách s prítomnosťou marginalizovanej rómskej komunity		pracovníkov (o dve osoby) a terénnych pracovníkov (o dve osoby) v lokalite s MRK doposiaľ nepokrytých terénnou sociálnou prácou;						
	Vzdelávacie aktivity	Súhrny počet vzdelávacích aktivít zameraných na prácu v MRK realizovaných za rok;	55	55	60	70	80	100
	Strategický dokument	Vypracovaný strategický dokument zameraný na prácu a pôsobenie v MRK a schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre;	0	0	1	1	1	1
O 4.2.2 Budovanie komunitných centier v mestských častiach, v ktorých žije koncentrovaná početnejšia marginalizovaná rómska komunita.	Komunitné centrá	Počet novovytvorených komunitných centier;	0	0	0	1	1	1
		Počet novovytvorených pracovných pozícií sociálnych pracovníkov pre Dražovce;	0	0	0	3	3	3
	Sociálnopatologické javy v lokalitách s MRK	Zníženie záškoláctva (počet záškolákov)	140	130	120	110	100	90
O 4.2.3 Posilnenie mobilnej občianskej poriadkovej hliadky v lokalitách s marginalizovanou rómskou komunitou.	MOPS	Navýšenie počtu členov MOPS o 4 osoby;	4	4	8	8	8	8
		Počet hodín priamej práce s osobami z MRK za rok;	4500	4500	9000	9000	9000	9000
		Počet úspešných projektov a získaných finančných	1	1	1	1	1	1

		zdrojov;						
Špecifický cieľ 4.3 Rozvoj nových druhov služieb a rozširovanie kapacity poskytovaných služieb pre ľudí bez domova								
O 4.3.1 Skvalitnenie terénnej sociálnej služby pre ľudí bez domova	Prevenia proti dlhu na nájomnom	Počet nájomcov, ktorým bude zo strany asistentov bývania poskytnutá intervencia v podobe prevencie pred neplatičstvom a dlhu na nájomnom	30	35	40	45	50	50
	Monitorované miesta s výskytom ľudí bez domova	Počet monitorovaných miest MsP a terénnymi sociálnymi pracovníkmi;	15	15	15	15	15	15
	Práca s ľuďmi bez domova	Počet odborných intervencií v prospech ľudí bez domova v teréne (sociálni pracovníci + MsP);	220 + 100	220 +100	220+100	250+120	250+120	300+150
		Počet ľudí bez domova oslovených v teréne, ktorí následne využili služby NDC a nocľahárne;	22	25	30	40	50	60
	Terénny sociálny pracovník	Vytvorenie pracovného miesta	0	0	1	1	1	1
O 4.3.2 Zriadenie sociálnej služby pre chorých nízkoprájmových ľudí	Registrované nové služby s kapacitou 20 miest (10 útulok + 10 ZOS)	Počet prijímateľov služby v novozriadených službách;	0	0	0	20	20	20
		Počet pracovníkov nových sociálnych služieb (útulok + ZOS);	0	0	0	2 + 5	2 + 5	2 + 5
O 4.3.3 Zavedenie konceptu Housing First- bývanie ako prvé v podmienkach mesta	Memorandum o spolupráci	Memorandum o spolupráci a vytvorené partnerstvo;	0	1	1	1	1	1
	Práca s ľuďmi bez domova	Počet ľudí bez domova v Nitre;	330	330	325	320	315	310

Nitry		Počet nájomných bytov vyhradených pre koncept housing first;	0	0	5	5	5	5
		Počet ubytovaných osôb v nájomnom bývaní (housing first);	0	0	5	5	5	5
		Počet hodín sociálnej intervencie na 1 pracovný úväzok	0	0	120	120	120	120
Špecifický cieľ 4.4 Posilnenie sociálnej súdržnosti vo vzťahu k cudzincom na území mesta Nitry								
O 4.4.1 Posilnenie Miesta prvého kontaktu COMIN pre cudzincov v meste Nitra	Činnosť Miesta prvého kontaktu	Počet klientov, ktorí využili služby miesta prvého kontaktu za rok;	163	170	200	220	250	270
		Počet poskytnutých intervencií (právne a sociálne poradenstvo) za rok;	163	170	200	220	250	270
		Počet zrealizovaných aktivít miestom prvého kontaktu (COMIN) za rok;	227	250	300	400	400	450
O 4.4.2 Zabezpečenie doplnkových integračných služieb pre cudzincov za účelom skvalitnenia spolunažívania všetkých obyvateľov Nitry	Doplňkové integračné služby	Počet účastníkov jazykových kurzov;	46	30	50	50	50	50
		Počet účastníkov kurzov sociokultúrnej orientácie;						
		Počet účastníkov voľnočasových a dobrovoľníckych programov klientov miesta prvého kontaktu;	10	10	15	20	25	30

Tabuľka 82 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 5

Strategický cieľ 5: KOMPLEXNÁ INFORMOVANOSŤ A SPOLUPRÁCA SUBJEKTOV V SOCIÁLNEJ OBLASTI								
Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota k 1. 1. 2021	Plánovaná hodnota k 31. 12.				
				2021	2022	2023	2024	2025
O5.1 Zvyšovanie informovanosti a povedomia verejnosti o poskytovaných sociálnych službách.	Informovanosť a propagácia sociálnych služieb	Komunikačná stratégia sociálnych služieb	0	0	1	1	1	1
		Počet článkov o sociálnych službách.	5	5	7	7	10	10
		Počet tém propagačných a informačných materiálov.	3	3	4	4	5	5
		Sprievodca sociálnymi službami (printová + elektronická verzia).	1	1	1	1	1	1
		Mapa poskytovateľov SS	0	0	0	1	1	1
O 5.2 Spolupráca a sieťovanie subjektov poskytujúcich sociálne služby na území mesta.	Sieťovanie a spolupráca poskytovateľov sociálnych služieb	Stratégia spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb	1	1	1	1	1	1
		Počet stretnutí poskytovateľov z územia mesta (za rok)	2	2	2	3	3	3
		Počet tém vzdelávacích aktivít pre poskytovateľov služieb z mesta	1	1	2	2	3	3
		Počet spolupracujúcich subjektov v oblasti prevencie a počet spoločných výstupov (za rok).	5/ 0	5/ 0	7/ 1	7/1	10/2	10/2

Tabuľka 83 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 6

Strategický cieľ 6: KVALITA V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH								
Opatrenie	Názov indikátora	Merná jednotka	Východisková hodnota k 1. 1. 2021	Plánovaná hodnota k 31. 12.				
				2021	2022	2023	2024	2025
O 6.1 Podpora rozvoja kvality poskytovanej sociálnej služby v zmysle platnej sociálnej legislatívy každým poskytovateľom sociálnej služby pôsobiacim na území mesta.	Rozhodnutie o súlade poskytovanej služby s KPSS mesta	Počet vydaných rozhodnutí pre poskytovateľov sociálnych služieb o súlade s KPSS mesta	8	8	8	10	10	10
	Supervízie zamestnancov	Počet zamestnancov absolvujúcich supervíziu za konkrétny časový úsek (skupinovú + individuálnu);	100+20	100+20	110+25	120+30	125+35	130+40
	Mobilná aplikácia zameraná na meranie spokojnosti s poskytovanými sociálnymi službami	Počet spätných väzieb od klientov	0	0	1000	1000	1500	2000
O 6.2 Podpora dobrovoľníctva ako nástroja smerujúceho k rozvoju kvality sociálnych služieb.	Dobrovoľníctvo v meste a v sociálnych službách	Počet dobrovoľníkov pôsobiacich u poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta, ako aj v MVO zaoberajúcich sa činnosťami v sociálnej oblasti;	10	12	15	20	25	30
		Počet novozaškolených dobrovoľníkov pôsobiacich v zariadeniach sociálnych služieb;	0	0	5	5	5	5
		Počet spolupracujúcich subjektov využívajúcich služby dobrovoľníkov;	10	10	13	16	19	22

O 6.3 Prístupnosť a univerzálne navrhovanie služieb pre občanov tak, aby bol zabezpečený prístup pre všetkých bez rozdielu.	Prístupnosť prostredia, služieb a informácií	Prostredie webovej stránky mesta bude spĺňať parametre prístupnosti v zmysle zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a príslušnými vykonávacími predpismi v rozsahu podľa podmienok smernice (EÚ) 2016/2102;	Čiastočne	Čiastočne	Úplne	Úplne	Úplne	Úplne
		Počet realizovaných seminárov a workshopov vedúcich k zvyšovaniu celkového povedomia o zabezpečení prístupnosti pre OZP na rovnakom základe ako pre ostatných prostredníctvom univerzálneho dizajnu alebo „dizajnu pre všetkých“	1	2	3	0	0	0
		Téma a rozsah školenia (v hodinách) pre interných zamestnancov mesta za príslušný rok;	10 Participácia a zdravotne znevýhodní	10	20	0	0	0
				Akékoľvek témy z oblasti sprístupňovania priestorov, informácií a služieb širokej verejnosti bez rozdielu				
		Počet interných zamestnancov absolvujúcich školenia	3	20	30	0	0	0
		Počet organizácií spolupodieľajúcich sa na scitlivovaní občanov pre spolužitie s osobami so zdravotným postihnutím;	1	2	3	0	0	0

5. ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 - Časový harmonogram realizácie III. Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 – 2025

Príloha 2 – Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb poskytujúcich sociálne služby na území mesta Nitra

Príloha 3 – Dotazník pre poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Nitry - výsledky

Príloha 4 – Dotazník pre poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Nitry – formulár časť A: všeobecný prehľad

Príloha 5 – Dotazník pre poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Nitry – formulár časť B: informácie o službe

Príloha 6 – Dotazník pre poskytovateľov opatrení SPOD a SK na území mesta Nitry - – formulár

Príloha 7 – Dotazník pre obyvateľov a prijímateľov sociálnych služieb mesta Nitry – formulár

Príloha 8 – Dotazník pre obyvateľov a prijímateľov sociálnych služieb mesta Nitry –výsledky

Príloha 9 – Strom problémov pre cieľovú skupinu Seniorov

Príloha 10 – Strom problémov pre cieľovú skupinu Osôb so zdravotným postihnutím

Príloha 11 – Strom problémov pre cieľovú skupinu Rodín s deťmi

Príloha 12 – Strom problémov pre cieľovú skupinu Osôb ohrozených sociálnou exklúziou

6. POUŽITÝCH SKRATIEK

KPSS – komunitný plán sociálnych služieb

UPSVAR – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny

FMU – Funkčné mestské územie

FMR- Funkčný mestský región

NSK – Nitriansky samosprávny kraj

PSS – Prijímateľ sociálnej služby

MRK – Marginalizovaná rómska komunita

OSS MsÚ – odbor sociálnych služieb mestský úrad

NePoSS - neverejný poskytovateľ sociálnych služieb

JDvHN – jednorazová dávka v hmotnej núdzi

vznp – v znení neskorších predpisov

DNZS – dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav

PR – program

DOS – Domáca opatrovateľská služba

DOP POS – Dopytovo orientovaný výzva Podpora opatrovateľskej služby

7. ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Štruktúra Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na roky 2021 – 2025	7
Tabuľka 2 Intervenčná logika strategického plánovania v oblasti sociálnych služieb	8
Tabuľka 3 Nadväznosť a previazanosť na Konceptiu rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 – 2023	11
Tabuľka 4 Organizačná štruktúra Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nitry na obdobie rokov 2021 – 2025	16
Tabuľka 5 Riadiaci tím	17
Tabuľka 6 Pracovná skupina č. 1 - Seniori	17
Tabuľka 7 Pracovná skupina č. 2 - Osoby so zdravotným postihnutím	17
Tabuľka 8 Pracovná skupina č. 3 - Rodiny s deťmi	18
Tabuľka 9 Pracovná skupina č. 4 - Osoby ohrozené sociálnou exklúziou	18
Tabuľka 10 Všeobecné ciele a opatrenia v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020	22
Tabuľka 11 Ciele a opatrenia SENIORI v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020	22
Tabuľka 12 Ciele a opatrenia OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020	23
Tabuľka 13 Ciele a opatrenia RODINY S DEŤMI v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020	24
Tabuľka 14 Ciele a opatrenia OSOBY OHROZENÉ SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU v II. KPSS v meste Nitra na roky 2016 – 2020	25
Tabuľka 15 Bežné výdavky do sociálnych služieb Mesta Nitry za obdobie rokov 2017 – 2020	26
Tabuľka 16 Podiel bežných výdavkov do sociálnych služieb z celkových bežných výdavkov mesta Nitry (bežné výdavky za mesto 1. údaj len mesto, 2. údaj vrátane aj RO školstvo,...)	27
Tabuľka 17 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby), Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy	27
Tabuľka 18 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby), Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy	28
Tabuľka 19 Východiskové štatistické údaje a podiel mesta Nitry na výnose DPFO pre roky 2017 - 2019	29
Tabuľka 20 Podiel výdavkov na jednotlivé formy SS v roku 2019	30
Tabuľka 21 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy	30
Tabuľka 22 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy	31
Tabuľka 23 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy	32
Tabuľka 24 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení na podprogramy	33
Tabuľka 25 Bežné výdavky do sociálnych služieb (program 13: Sociálne služby) Mesto Nitra za obdobie rokov 2017 – 2019 v členení podľa zdrojov financovania	34
Tabuľka 26 Prehľad finančných prostriedkov, ktoré sú „systémovo“ určené pre účely sociálnych služieb	34

Tabuľka 27 Demografické ukazovatele SR, roky 2018 - 2019	36
Tabuľka 28 Počet obyvateľov mesta Nitra v rokoch 2015 - 2019, spolu, podľa pohlavia, priemerný vek, index starnutia.....	37
Tabuľka 29 Počet obyvateľov vo FMU Nitra	37
Tabuľka 30 Bilancia obyvateľstva mesta Nitra podľa vekových skupín - predproduktívny a poproduktívny vek, roky 2017 - 2019	38
Tabuľka 31 Vekové zloženie obyvateľstva mesta Nitra k 31.12 podľa ekonomických vekových skupín v %	39
Tabuľka 32 Index ekonomického zaťaženia, index ekonomickej závislosti v meste Nitra za roky 2015 - 2019 v %	39
Tabuľka 33 Počet obyvateľov okresu Nitra - podľa vybraných národností za roky 2017 - 2019	40
Tabuľka 34 Priemerný vek snúbencov pri uzatváraní manželstiev v okrese Nitra v rokoch 2015 - 2019	41
Tabuľka 35 Rozvody podľa vybraných príčin rozvratu, pohlavia a trvalého pobytu v okrese Nitra v rokoch 2017 - 2019	41
Tabuľka 36 Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách v okrese Nitra v rokoch 2017 - 2019	42
Tabuľka 37 Počet poberateľov dávky v hmotnej núdzi v meste Nitra za roky 2015 – 2019	43
Tabuľka 38 Počet poberateľov rodičovského príspevku v meste Nitra v rokoch 2015 - 2019.....	44
Tabuľka 39 Počet poberateľov prídavku na dieťa v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019	44
Tabuľka 40 Počet osôb s ŤZP v meste Nitra 2015 - 2019	44
Tabuľka 41 Počet poberateľov vybraných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v meste Nitra v rokoch 2015 - 2019.....	45
Tabuľka 42 Počet poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie v meste Nitra v rokoch 2015 - 2019	45
Tabuľka 43 Veková štruktúra poberateľov príspevku na opatrovanie v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019	46
Tabuľka 44 Ukazovatele nezamestnanosti mesto Nitra, 2015 - 2019	46
Tabuľka 45 Prehľad uchádzačov o zamestnanie z hľadiska dĺžky evidencie a podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019	47
Tabuľka 46 Štruktúra znevýhodnených uchádzačov o zamestnávanie podľa § 8 zákona 5/2004 Z. z. /počet osôb/ v meste Nitra v rokoch 2015 – 2019	48
Tabuľka 47 Odporúčaný počet kapacít útulku a nocľahárne	51
Tabuľka 48 Odporúčaný počet oboch typov zariadení pre obete násilia pre mesto Nitra	52
Tabuľka 49 Vybavenosti službami pre marginalizované komunity	53
Tabuľka 50 Štandardy minimálnej vybavenosti obcí – zariadenia sociálnych služieb pre mesto Nitra	55
Tabuľka 51 Predpokladaný počet osôb v seniorskom veku potrebujeúcich podporu a pomoc v meste Nitra a miera ich závislosti	56
Tabuľka 52 Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v ZSS pre seniorov a zdravotne postihnutých v meste Nitra.....	57
Tabuľka 53 Návrh doporučených noratívov vybavenosti miestami v ZSS pre seniorov na 1000 obyvateľov starších ako 80 rokov v meste Nitra.....	57
Tabuľka 54 Podiel prijímateľov vybraných sociálnych služieb podľa trvalého pobytu, k 31. 12. 2020.....	58
Tabuľka 55 Odhadovaný počet osôb so zdravotným postihnutím v meste Nitra.....	58
Tabuľka 56 Doporučený noratív vybavenosti miestami pre ľudí so zdravotným postihnutím v meste Nitra	59

Tabuľka 57 Odhadovaná potreba vybavenosti miestami pre zosúládovanie rodinného a pracovného života a zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa v meste Nitra	60
Tabuľka 58 Odhadovaná potreba vybavenosti službou včasnej intervencie v meste Nitra	61
Tabuľka 59 Štandardy minimálnej vybavenosti obcí – vybrané zariadenia sociálnych služieb pre mesto Nitra	62
Tabuľka 60 SWOT analýza pre cieľovú skupinu SENIORI	86
Tabuľka 61 SWOT analýza pre cieľovú skupinu OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM	88
Tabuľka 62 SWOT analýza pre cieľovú skupinu RODÍN S DEŤMI	90
Tabuľka 63 SWOT analýza pre cieľovú skupinu OSÔB OHROZENÝCH SOCIÁLNOU EXKLÚZIOU	91
Tabuľka 64 Štruktúra návrhovej časti	96
Tabuľka 65 Finančný plán pre Strategický cieľ 1 (v €)	109
Tabuľka 66 Celkové náklady pre Strategický cieľ 1 (v €)	110
Tabuľka 67 Finančný plán pre Strategický cieľ 2 (v €)	122
Tabuľka 68 Celkové náklady pre Strategický cieľ 2 (v €)	123
Tabuľka 69 Finančný plán pre Strategický cieľ 3 (v €)	137
Tabuľka 70 Celkové náklady pre Strategický cieľ 3 (v €)	138
Tabuľka 71 Finančný plán pre Strategický cieľ 4 (v €)	155
Tabuľka 72 Celkové náklady pre Strategický cieľ 4 (v €)	157
Tabuľka 73 Finančný plán pre Strategický cieľ 5 (v €)	167
Tabuľka 74 Celkové náklady pre Strategický cieľ 5 (v €)	167
Tabuľka 75 Finančný plán pre Strategický cieľ 6 (v €)	167
Tabuľka 76 Celkové náklady pre Strategický cieľ 6 (v €)	168
Tabuľka 77 Celkové náklady rozvoj sociálnych služieb (v €)	170
Tabuľka 78 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 1	172
Tabuľka 79 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 2	175
Tabuľka 80 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 3	177
Tabuľka 81 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 4	179
Tabuľka 82 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 5	183
Tabuľka 83 Návrh indikátorov pre Strategický cieľ 6	184

8. ZOZNAM GRAFOV

Graf 1 Prehľad poskytovateľov sociálnych služieb v meste Nitra	65
Graf 2 Prehľad poskytovaných sociálnych služieb v meste Nitra podľa druhu	66
Graf 3 Rozdelenie sociálnych služieb podľa formy ich poskytovania	67
Graf 4 Rozdelenie sociálnych služieb podľa času ich poskytovania	68
Graf 5 Počet čakateľov v poradovníku pri jednotlivých druhoch služieb poskytovaných v Nitre	69
Graf 6 Sumárny prehľad klientov podľa ich pobytu/bydliska	70
Graf 7 Prehľad počtu zamestnancov, odborných zamestnancov a dobrovoľníkov pri jednotlivých sociálnych službách	71
Graf 8 Vzdelanostná štruktúra zamestnancov v sociálnych službách	73
Graf 9 Prehľad vlastníckych vzťahov k objektom, v ktorých sú poskytované sociálne služby	74
Graf 10 Zabezpečenie bariérovosti objektov sociálnych služieb v meste Nitra	75
Graf 11 Priemerný percentuálny podiel príjmov za rok 2019	76
Graf 12 Cieľová skupina a počet poskytovateľov, ktorí poskytujú opatrenia tejto cieľovej skupine	78
Graf 13 Forma služby	82
Graf 14 Odpovede na otázku: Prečo ste požiadali o sociálnu službu?	83
Graf 15 Odpovede na otázku: Akú formu sociálnej služby by ste si vybrali v prípade potreby?	84

9. ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

Demografický vývoj SR v roku 2018 v kontexte posledných desiatich rokov (Ústredie ŠÚ SR, https://slovak.statistics.sk/wps/wcm/connect/7b1929d9-182b-40b7-add8-4f131a0bea22/Demograficky_vyvoj_poslednych_10rokov.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mFUEoFW)

FILIPOVÁ, M. – WOLEKOVÁ, H. – PETIJOVÁ, M. 2018. Komunitný plán sociálnych služieb. Metodická príručka. SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien, 2018. ISNB: 978-80-89851-08-9

Implementácia podmienok kvality do praxe poskytovateľov sociálnych služieb – metodické východiská, Bratislava, 2015, Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/metodika-verzia-3.12-komplet.pdf>

Koncepcia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022 (november 2019). <https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/33324>

Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne NSK na roky 2018 - 2023. <https://www.unsk.sk/zobraz/sekiu/koncepcia-rozvoja-socialnych-sluzieb>

Nadácia SOCIA: Výsledky reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky, august 2020. https://www.socia.sk/wp-content/uploads/2020/10/PRIESKUM_prezentacia_SOCIA_final.pdf

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020. MPSVR, 2014. <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-2015-2020.pdf>

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021- 2030. MPSVR, marec 2021 <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/nprss-fin.pdf>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitry na roky 2015 – 2023, s výhľadom do roku 2023. <https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/18663>

Situačná analýza migrácie a možností integrácie cudzincov v meste Nitra (CVEK, jún 2020). <https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/33324>

Stratégia prístupnosti mesta pre všetkých (2018/2019). <https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/33324>

Stratégia riešenia rizikového správania so zameraním na problematiku drog a na elimináciu domáceho násillia, násillia páchaného na ženách a deťoch na území mesta Nitra na roky 2022 – 2025 (február 2021) <https://www.nitra.sk/zobraz/obsah/33324>

Strategické plánovanie samosprávy, Dagmar Weisová, Magdaléna Bernátová, MUNICIPALIA, Žilina 2012, ISBN 978-80-971209-0-0

Šprocha-Vaňo-Bleha: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2013, str.83

Štandardy minimálnej vybavenosti obcí z roku 2010 - <https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/metodicke-usmernenia-oznamenia-stanoviska-pokyny/standarty-minimalnej-vybavenosti-obci-pdf-1-95-mb>

Štatistické údaje, prístupné na stránkach: datacube.statistics.sk; www.statistics.sk

VÍŠEK, P. – PRŮŠA, L. 2012. Optimalizace sociálních služeb. Národní centrum sociálních studií, o.p.s. a Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2012. ISBN: ISBN 978-80-7416-099-8
http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_343.pdf

Základné dokumenty Mesta Nitra, verejne prístupné na stránke:
<https://www.nitra.sk/zobraz/sekcii/zakladne-dokumenty>